

T.C.
Mersin Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Tarih Anabilim Dalı

MERSİN'DE ASKERİ DENİZ OKULLARI

İsmail SÖZENER

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Nuri ADIYEKE

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mersin, 2008

Tez Kabul Sayfası

Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

İsmail SÖZENER tarafından hazırlanan "Mersin'de Askeri Deniz Okulları" başlıklı bu çalışma, jürimiz tarafından Tarih Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başarılı	Başarısız	
☒	☐	Başkan Prof. Dr. Şerife YORULMAZ
☒	☐	Üye Prof. Dr. Tamer GÖK
☒	☐	Üye Yrd. Doc. Dr. Nuri ADIYEKE (Danışman)

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim elemanlarına ait olduklarını onaylıyorum.

01 / 05 / 2008

Prof. Dr. A. Nükhet ADIYEKE
Enstitü Müdürü

GİRİŞ

Osmanlı İmparatorluğu'nda askeri eğitim, XVIII. Yüzyılın son çeyreği ile modernleşmeye başlamıştır. Bu çerçevede 1773 yılında Tersane Hendesehanesi adını taşıyan okul, Deniz Harp Okulu'nun temelini teşkil etmektedir. Bu okul daha ziyade bir kurs niteliğindedir. Bu kursta düzlem geometri ve seyir dersleri gösterilmektedir. 1776 yılı Şubat ayında Kasımpaşa'da Tersane-i Amire'nin Darağacı denilen semtinde karada ilk deniz okulu kurulmuştur.

Tersane sahasında birkaç odalık yeni bir mühendishane binası yaptırılmış, 1782–1784 yıllarında üç yıllık süre ile eğitim/ öğretim burada yapılmıştır. 22 Ekim 1784'te Mühendishane-i Bahr-i Hümayun adı ile yeni binasında faaliyete başlamıştır. 1821 yılında bir yangın çıkmış, Tersanede Parmakkapı civarında bulunan binası tadil edilerek okul 1822 yılında buraya taşınmıştır.

Alınan bir kararla okulun seyr-i sefain kısmı Heybeliada'ya nakledilmiştir. 1850 yılında ise Heybeliada'daki eski Bahriye Kışlası'na taşınmasına karar verilmiştir.

1928 tarihinde Heybeliada Bahriye Mektebi, Deniz Lisesi adını alarak askeri liselerin müfredat programları uygulamaya konulmuştur. 1928'de başlanan bu yeni eğitim/öğretim biçimi sadece 2 yıl uygulanmış, Deniz Lisesi ve Deniz Çekirdek Okulu Heybeliada'daki tesislerde tekrar birleştirilerek adı "Deniz Harp Okulu ve Lisesi" olmuştur.

İkinci Dünya Savaşında 1941 yılının 23 Mayıs'ında, Deniz Harp Okulu, Deniz Lisesi ve Deniz Gedikli Ortaokulu Mersin'e taşınarak eğitim faaliyetlerini burada sürdürmeye başlamıştır.¹ Deniz Harp Okulu ve Deniz Lisesi Mersin'deki Piyade Kışlasına yerleştirilmiştir.²

¹ <http://www.dho.edu.tr/>

² Deniz Harp Okulu ve Deniz Lisesi'nin Mersin'de yerleştirildiği Piyade Kışlası için bakınız EK 1.

Mersin’de bulunan Deniz Harp Okulu, Deniz Lisesi II. Dünya Savaşı’nın sona ermesi üzerine 9 Eylül 1946’da tekrar İstanbul’a taşınmıştır. 1989 yılında da şu anki yeri olan Tuzla’ya taşınmış ve eğitim-öğretime burada devam etmektedir.

Astsubay okulunun tarihi Deniz Harp Okulu gibi uzun bir geçmişe dayanmamaktadır. Zamanla subaylarla erbaş ve er arasında görev yapacak olan "Astsubay Sınıfı"na ihtiyaç duyulmuş, bu ihtiyacı karşılamak üzere 5 Şubat 1890'da "Gedikli Sınıfı"nın açılması emri verilmiştir. Daha sonra 3 Nisan 1890 tarihinde "Deniz Gedikli Sınıfı" resmen kurulmuştur.³ İlk Gedikli Sınıfı 15 Haziran 1890 yılında Selimiye Gemisi'nde eğitim ve öğretime başlamıştır. Ancak bir süre sonra sınıf değiştirmedeki sorunlar nedeniyle kapatılmıştır.⁴

II. Meşrutiyet’in ilanından sonra 30 Aralık 1915'te yayımlanan "Makine Çırakları Nizamnamesi" ile Makine Gedikli Sınıfı yeniden kurulmuştur.⁵ 3 Şubat 1916 tarihli "Gemici Çırakları Nizamnamesi" ile kurulan Güverte Gedikli Okulu izlemiştir.⁶ 1924 yılına gelindiğinde ilk kez okul binasına ihtiyaç duyulmuş, bu ihtiyacı karşılayabilmek amacıyla Kasımpaşa’daki eski Haddehane Binası, Gedikli Okulu haline getirilmiştir. Okulun adı aynı yıl “Deniz Gedikli Zabit Namzet Mektebi” olarak değiştirilmiştir.⁷

Haddehane binası zamanla artan ihtiyaca cevap veremediğinden yeni bir okul arayışına gidilmiş, ancak bu mümkün olmayınca Turgutreis Zırhlısı okul haline getirilerek 1926–1927 ders yılında eğitim-öğretim bu gemide devam edilmiştir.

³ <http://www.damyu.edu.tr/>

⁴ *1890’dan 2003’e 113 Yıllık Şanlı Geçmişin Tarihçesi*, Deniz Basımevi, İstanbul, 2004, s. 35.

⁵ KANDİLLİ, Ali, *Türk Deniz Kuvvetlerinde Eğitim Kurumları Tarihi*, Karamürselbey Eğitim Merkez Komutanlığı Basımevi, Gölçük, 2003, s.43.

⁶ *1890’dan 2003’e 113 Yıllık Şanlı Geçmişin Tarihçesi*, s. 44.

⁷ *1890’dan 2003’e 113 Yıllık Şanlı Geçmişin Tarihçesi*, s. 45.

Yavuz Muharebe Kruvazörü'nün onarıma alınması nedeniyle gemi mürettebatının dışarıya alınması zorunluluğu ile karşılaşmış, mürettebatın yatabileceği yeni bir kışla aranmıştır. O tarihlerde bazı bölümleri boş olan Kasımpaşa Deniz Hastanesi'nin bir bölümü bu iş için uygun görülmüştür. Öğrenciler 1928–1929 ders yılı başında bu binaya nakledilerek iki ders yılı burada eğitim -öğretim görmüşlerdir.

Yavuz Muharebe Kruvazörü'nün onarımı bittiğinde mürettebatını geri almasından sonra 1930 yılında Deniz Gedikli Küçük Zabit İhzarı Mektebi yeniden Gölcük'teki Turgutreis Zırhlısı'na nakledilmiştir. Gemi Haliç'te iken görülen lüzum üzerine Gölcük'e götürülmüş eğitim-öğretim faaliyetlerine burada devam edilmiştir.

1933 yılında Turgutreis Zırhlısı'nın topları sökülüp, müstahkem mevkiye nakli kararı alınca Deniz Gedikli Küçük Zabit İhzarı Mektebi'nin başka bir yere nakledilmesine ihtiyaç duyulmuş ve okul aynı yıl Kasımpaşa'daki Divanhane Binası'na nakledilmiştir. 11 Haziran 1934 yılında kabul edilen Kanun ile okulun adı Deniz Gedikli Küçük Zabitan Hazırlama Mektebi olarak değiştirilmiştir.⁸

İkinci Dünya Savaşında 1941 yılının 23 Mayıs'ında okul Mersin'e taşınarak, eski İngiliz Yağ Fabrikasına yerleşmiş ve burada eğitim-öğretime devam etmiştir.⁹ Savaş koşulları ortadan kalktığı için Deniz Gedikli Küçük Zabit Hazırlama Mektebi 30 Eylül 1946 tarihinde yeniden İstanbul'a taşınarak eski binasında 1 Ekim 1952 tarihine kadar eğitim-öğretimi sürdürmüştür.¹⁰

Deniz okullarının Mersin'e taşınmasının en önemli nedeni, belgelerde çok açık dillendirilmese de, Mersin'in bu dönemde "tek güvenli sahil kenti" olmasındandır. II. Dünya Savaşı'nın sıkıntılı zamanlarında bu okulların Mersin'de olması, Mersin ekonomisine de önemli bir katkıda bulunmuştur. Gerek okulun tamiri ve diğer

⁸ 1890'dan 2003'e 113 Yıllık Şanlı Geçmişin Tarihçesi, s. 47,48.

⁹ Deniz Gedikli Küçük Zabit Hazırlama Mektebinin yerleştiği İngiliz Yağ Fabrikası için bakınız EK 2.

¹⁰ 1890'dan 2003'e 113 Yıllık Şanlı Geçmişin Tarihçesi, s. 49.

ihtiyaçlarının temini gerekse çok sayıdaki personel ve öğrencinin kente gelmesi, kent ekonomisinde az da olsa bir katkı yapmıştır. Adı geçen okulların, Mersin'e taşınması, Mersin kentinin sosyal hayatına canlılık getirmiştir.

Çalışmamızın temel problemini Deniz Harp Okulu'nun yer değiştirmeleri ve II. Dünya Savaşında Mersin'e gelmesi ve Mersin'deki faaliyetleri oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra okulların bu dönem içinde yerleştiği bölge, Mersin'deki faaliyetleri ve bölgeye olan etkilerini ortaya çıkarmaktır.

Araştırmanın asıl önemi bu döneme ve incelenen bölgeye ilişkin henüz bir araştırma yapılmamış olmasından kaynaklanmaktadır. Bu çalışma Deniz Harp Okulu'nun tarihçesinde 1941–1946 arasındaki boşluğu dolduracak ve bu süreçte söz konusu okula ilişkin bilgiler ortaya çıkarılacaktır.

Araştırma problemimiz, tarihsel bir dönemi kapsadığı için tarihsel yöntem temel alınmıştır. Veri toplama teknikleri olarak arşiv, kütüphane ve sözlü tarih çalışması temel alınmıştır. Arşiv belgelerimizin büyük çoğunluğunu Ankara Lalahan'da bulunan Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Lalahan Deniz Genel Arşiv Müdürlüğü, İstanbul Tuzla'da bulunan Deniz Harp Okulu'nun ve İstanbul Beşiktaş'ta bulunan Tarihi Deniz Arşivi belgeleri oluşturmaktadır. Lalahan Deniz Genel Arşiv Müdürlüğünde okullara öğrenci başvuru dilekçeleri¹¹, okul kayıt defterleri¹², sınıf yoklama defterleri¹³, sınav kâğıtları¹⁴, Genel Kurmay Başkanlığı'nın geri dönüş gerekçe ve taleplerini¹⁵, bina inşaatlarına ait mukavelelanelere¹⁶, tasdikname kayıt defterlerine¹⁷, künye kayıt defterlerine ulaştık. Tarihi Deniz Arşivi'nde çeşitli fotoğraflar ve ders programına ulaştık. Yerel

¹¹ Okullara öğrenci başvuru dilekçe örneği için bakınız EK 3.

¹² Okul kayıt defterleri örneği için bakınız EK 4.

¹³ Sınıf yoklama defteri örneği için bakınız EK 5.

¹⁴ Sınav kağıdı örneği için bakınız EK 6.

¹⁵ Genel Kurmay Başkanlığı'nın geri dönüş gerekçe ve taleplerini gösteren belge için bakınız EK 7.

¹⁶ Bina inşaatlarına ait mukaveleleme örneği için bakınız EK 8.

¹⁷ Tasdikname kayıt defteri örneği için bakınız EK 9.

koleksiyonerlerden Ali Murat Merzeci'nin fotoğraf koleksiyonundan da Deniz Harp Okulu ve Lisesi ile Astsubay Gedikli Okuluna ait fotoğraflara ulaştık. Bunun dışında birçok araştırma ve inceleme eserde çalışmanın kaynakları arasında yer alacaktır. Son olarak da 1941-1946 yıllarında bölgede olup hala hayatta olan kişilerle veya yakınlarıyla yapılan sözlü tarih görüşmeler diğer bir veri kaynağımızı oluşturdu. Sözlü tarihteki amacımız bu dönemleri birebir yaşayanların anılarından faydalanarak boşlukları doldurmak, yazılmamış konuları yazmaktır.

Bu araştırmalarımız esnasında bazı problemler ile de karşılaştık. Bu problemlerin en önemlisi yukarıda saydığımız arşivlerin tasnifleri problemi idi. Çünkü bu arşivlerdeki evrakların çok büyük bir kısmı henüz tasnif edilmemişti. Dolayısı ile biz henüz tasnif edilip numaralandırılmayan belgeleri kullandığımız için, alışılmış arşiv tasnif kodlarını kullanamadık. Bu belgeleri, notlarda tarih ve çıktığı yer ile betimleyebildik. Karşılaştığımız bir başka problem de tüm tarih araştırmalarında olduğu gibi zamanın seçicilikleri bizi de etkiledi. Örneğin arşivlerde, okulların İstanbul'a dönüşü ile ilgili belgelerin olmasına rağmen, bu okulların Mersin'e nakli konusunda hiçbir evraka ulaşamadık.

Araştırmalarımızda, okulların Mersin'e gelmesini gerektiren sebepleri, geliş ile ilgili belgeleri, II. Dünya Savaşı esnasında Türkiye ve Mersin'in durumunu, okulların tarihçelerini, okulların fiziki yapısını, eğitim ve sosyal faaliyetlerini bulmaya çalıştık. Bu çerçevede araştırmamız, kronolojik olarak, bu okulların Mersin'de Faaliyet gösterdikleri 1941–1946 arası dönem olarak sınırlandırılmıştır.

I. BÖLÜM: ASKERİ OKULLARIN MERSİN'E GELİŞİNİ HAZIRLAYAN

NEDENLER

I.1. II. Dünya Savaşı Sırasında Türkiye

İkinci Dünya Savaşı'nı iki ayrı savaş oluşturuyordu: Avrupa Savaşı ve Uzakdoğu Savaşı. 1941'den sonra Birleşik Devletler ve Birleşik Krallık iki savaşta da yer alırken, düşmanları ayrı savaşları sürdürdü ve Sovyetler Birliği, son günlere kadar, sadece Avrupa'da savaşıyordu. Bu iki savaş bir yandan Almanya ve Japonya yöneticilerinin faaliyetleri arasındaki uyuşmazlıktan, diğer yandan İngiltere, Fransa ve Birleşik Devletler'in yönetimleriyle siyasal açıdan etkili kesimlerinin kabul edilebilir olarak düşündükleri arasındaki ihtilaftan kaynaklanıyordu. İngiltere ve Fransa tarafından cesaretlendirilen Polonya hükümeti 1939'da bağımsızlığı kaybetme riskinden çok savaşı tercih etti; 1940'da Mussolini zaferin çantada kekli olduğu inancıyla, İtalya'yı isteyerek Avrupa savaşına sokuyordu. Savaşın ya da üzerlerinde savaşılan diğer çeşitli ülkelerin başka şansı yoktu. Savaşın sonuna doğru kendilerini Birleşmiş Milletlerin kurucu üyesi yapmak için daha fazla devlet Almanya'ya karşı savaşa katılıyordu. Katılımların çoğunluğu sadece ismen olan katılımlardı.¹⁸

Almanya ve Japonya'nın eylemleri ve İngiltere, Fransa, Polonya ve Birleşik Devletler'in onlara tepkileri İkinci Dünya Savaşı'nı açıklar. En önemlisi Almanya'ya bakmaktır. Avrupa'da savaşı Alman yönetimi başlatmıştı. Bu Alman imali savaş patlak vermeseydi, Japonlar İngiliz İmparatorluğu'na ve Birleşik Devletler'e saldıramazdı. Nazi yönetiminin Almanya'daki çelişkisi, Hitler hükümetinin hem temsile dayanmaması hem de popüler olmasıydı.¹⁹

¹⁸ PARKER, R.A.C., *II. Dünya Savaşı*, (Çev. Müfit GÜNAY), Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 2005, s. 9.

¹⁹ PARKER, *a.g.e.*, s.10.

İkinci Dünya Savaşı'nın nedenlerinden biri, öznel istekleri ne olursa olsun, Hitler'in, kapitalizmin işleyişinden doğan ve kesinlikle Nazi diktatörlüğüne ve Avrupa savaşına yol açan kaçınılmaz bir iktisadi ve toplumsal sonuçtur. İkinci nedense, Hitler'i ve Naziler'i akılsız bir şiddet dürtüsünün harekete geçirdiği, ya da, Hitler'in diktatörlüğü ile birlikte Almanya'daki Nazi egemenliğinin, herhangi bir andaki kimliği tesadüfi koşullarla belirlenen düşmanlara karşı yapılacak bitimsiz bir mücadele için gerekçeye ihtiyaç duymasındır.²⁰ Savaşa kesinlikle Hitler'in uluslar ve ırklar arasındaki sürekli bir varoluş mücadelesinin kaçınılmazlığı düşüncesiyle bağlantılı silahlı saldırı eğilimi neden olmuştu. Ne zaman ve nasıl olacağı esasen İngiliz politikasının sonucuydu. İngiliz hükümeti artan Alman refahına karşı değildi; aslında Alman refahının İngiliz refahının koşullarından biri olduğunu düşünmekteydiler.²¹

Savaş, Polonya'ya Alman saldırısı ile başladı.²² İngiltere, Avrupa'da Alman hakimiyetini engellemek üzere 3 Eylül 1939'da savaş ilan etti. Almanların Polonya'ya saldırıları İngilizlerin savaşa girmeleri için neden değil bir gereklilikti.²³ Aynı gün Fransa da savaşa girdi.

1938–1945 arası Türkiye'de gelişmeler; ulu öndersiz bir devletin ülkeyi kalkındırma çabalarındaki problemleri içermekteydi. Bu çabaların başarısız oluşları temelde birtakım yıkımlara sebep vermişti. Bunların sonuçları, izleyen yıllarda ve günümüzde de görülmektedir. Tabii ki bu yıllar arasında İkinci Dünya Savaşı'nda tarafsız kalınmak gibi çok önemli işler de yapılmıştı; ama devlet politikasında izlenen yanlışlar göz ardı edilemez boyutlardaydı.

²⁰ PARKER, *a.g.e.*, s.15.

²¹ PARKER, *a.g.e.*, s.18.

²² PARKER, *a.g.e.*, s.30.

²³ PARKER, *a.g.e.*, s.25.

Atatürk, 10 Kasım 1938'de ölünce, yerine Kurtuluş Savaşı'ndan beri onun en yakın arkadaşı İsmet İnönü Cumhurbaşkanı seçildi. Cumhurbaşkanı olur olmaz, İnönü Atatürk'ün siyaset dışı bırakılmış olan yakın arkadaşlarını önemli siyasal ve yönetsel görevlere getirdi. Fakat Atatürk'ün büyük liderlik imgesine sahip olmadığı için, ülkeyi eskisi gibi yönetebilmek amacıyla toplumsal, siyasal ve hukuksal denetimleri sıkılaştırdı. Her ne kadar bu önlemlerin kimisi hemen Atatürk'ün ölümünü izleyen günlerde alındıysa da, İkinci Dünya Savaşı ve bu savaş sırasında Türkiye'nin yansızlığının korunması, baskı yönetiminin gerekçesi olarak kullanıldı.

Bu dönemde devletçi ilkeye bağlı kalan bir politika uygulanmıştı. İş Bankası'nın faaliyetleri dikkatle denetlenmiş, şeker fabrikaları, şişe cam fabrikası gibi işletmeler ve devletin öteki ekonomik yatırımları ciddiyle ele alınarak yolsuzluk önlenmişti. Savaşın Türkiye'deki yankıları şöyle olmuştu.

Savaşın ülkeye yüklediği ilk zorunluluk, 500 000 kişilik bir ordunun silâhına alınması, beslenmesi, giydirilmesiydi. Bu zayıf ekonominin kaldıramayacağı bir yükü. İktidardaki kadro askeri harcamalarla baş edebilmek için geleneksel sağlam para siyasetini bırakıp enflasyon yolunu denemişti. Enflasyonun toplum bünyesinde yarattığı bunalım oluşurken, üretici güçlerin orduya kaydırılması tarımsal üretimde azalmaya yol açacak; besin maddelerinin sıkıntısı, ekmek karneleri, yer yer kıtlık baş gösterecekti. Üretimin düşmesi, tüketim maddelerinin kıtlaşması, paranın değerini kaybetmesi sonucunda fiyatlar hızla artacak: görülmemiş bir pahalılık sabit ve dar gelirlileri kasıp kavuracaktı. Savaş planlı kalkınma çabasına da son verdirtecek, sanayi ancak savaşın zorunlu kıldığı birkaç alanda gelişebilecekti: Ordunun giyim ihtiyacını karşılayan dokuma sanayi, stratejik hammaddelerinin üretimi, demir-çelik gibi. Bunun dışında sanayileşme duraklayacak ve 1939-45 arasındaki üretimin yıllık artışı % 2,5 çevresinde kalacaktı.

İkinci Dünya Savaşı'nın yarattığı zorluklar İnönü'nün katı namus ve düzen anlayışıyla birleşince iktidardaki sacayağının bürokrat bölümü ağır basmış, öteki ortakların hoşlanmayacağı bazı çabalara girişmişti. Ancak iktidarın bu yeni tutumu soyut bir rahatsızlık yaratmaktan başka sonuç vermemiş, temeldeki sömürü ilişkileri aynen, hatta gelişerek devam etmişti. Özel sektörün sınırlanması ve harp zenginleri: Savaşın yarattığı zorunluluklar karşısında İnönü yönetimi çeşitli tedbirler almak durumundaydı. Kaynakların başıboş harcanması önlenecek, toplumun genel çıkarını ilgilendiren konularda kişisel hürriyetler sınırlanacaktı.

İnönü'nün çevresindeki bürokrat ekip bu amaçla Milli Korunma Kanunu'nu çıkarmış, Varlık Vergisi'ni getirmiş, ithalat ve ihracatı sınırlamıştı. Ticaret vekaleti ihracat mallarını denetlemekte ihracattan % 10 vergi almaktaydı. İthalat izine bağlanmış, ithal bedelini önceden Merkez Bankası'na yatırmak kaydı getirilmişti. Ünlü Milli Korunma Kanunu uyarınca hangi malın ne kadar üretileceğine devlet karar verecek, yatırımlar hükümetin izniyle yapılabilecekti. Bu yeni kurallara uymayan işletmeler ise tazminatı ödenerek devletleştirilecekti. Ne var ki namuslu bürokrat kanadın iyi niyetiyle başvurduğu bu tedbirler etkisiz kalacak, hatta ters gelişmelere yol açacaktı. Özel sektör elverişli enflasyon ortamından yararlanmayı, genel kıtlığı kendi bolluğuna dönüştürmeyi başaracaktı.²⁴

I.1.1. II. Dünya Savaşında Türk Dış Politikası

1938–1945 yılları Türkiye Cumhuriyeti için olduğu kadar İnönü için de büyük sorunlarla, sıkıntılarla, bunalımlarla çekincelerle doluydu. 1939'da İkinci Dünya Savaşı başlamış; Türkiye kan ve ateş çemberiyle sarılmıştı. Bu yıllarda Türkiye Cumhuriyeti ve

²⁴ KİLİ, Suna, *Türk Devrim Tarihi*, Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2001, s. 344

İnönü, ana siyasa olarak Atatürk'ün “yurtta barış, dünyada barış” ilkesi doğrultusunda savaşın dışında kalmayı kararlaştırmıştı. Türkiye, bu siyasada başarılı olmuş; savaş yılları boyunca savaşan devletlerle her biri siyasal tarihin konuları arasında yer alan çeşitli antlaşmalar imzalamış, Türkiye'yi savaşa çekmek için başlatılan yoğun girişimler nedeniyle çeşitli görüşmelere, tartışmalara katılmış; savaşa girmemek için sonuna kadar direnmişti.²⁵

Savaşan taraflar, Türkiye'yi kendi yanlarına çekmeye çalışmışlardı. Türkiye'nin jeopolitik konumu, Türkiye'yi önemli bir güç haline koymuştu. Rusya ve Almanya gibi önce müttefik olarak Polonya'yı, Finlandiya'yı işgal eden iki devlet sonradan birbirleriyle savaşmaya başlayınca Türkiye'ye bakış açıları değişti. Stalin her zaman Türkiye'yi “Almanya ile Saldırmazlık Paktı” imzaladığı için suçlamıştı. Gerçekten de bu paktan az süre sonra, Almanya SSCB'ne taarruza başladı. Buna karşılık Almanya, Türkiye'nin SSCB'ne birlikte taarruzunu çok arzu etmişti. Savaşın son yıllarında ise, Stalin, Türkiye'nin Almanya'ya savaş ilan etmesini ısrarla istemiş, Türkiye bu isteğe karşı koyunca, onu barış şartlarından yoksun etmeyi planlamış, İngiltere'de bu tehdidi görünce savaşın son günlerinde Türkiye'yi Almanya'ya savaş ilanına ikna etmişti.²⁶

Dışişleri Bakanı Saraçoğlu bir demecinde, “Türkiye toprak bütünlüğüne ve bağımsızlığına karşı yapılacak her saldırıya silahla karşı koyacaktır” diyerek Türkiye'nin topraklarına saldırması halinde Almanya'ya karşı savaşacağını açıkça belirtmişti.²⁷

Türkiye, bu dönemde dengelere dayalı çok ince bir siyaset takip etmiş, savaş başlamadan önce İngiltere ve Fransa ile ittifak antlaşması imzalamış ve daima müttefikler

²⁵ KİLİ , *a.g.e.*, s. 345.

²⁶ TÜRSAN, Nurettin, *İkinci Dünya Savaşı*, Harp Akademileri Basım Evi, İstanbul, 1998, s. 64, 65.

²⁷ SANDER, Oral, *Siyasi Tarih*, İmge Kitabevi, Ankara, 1989, s. 151.

cephesinde çalışmıştı. Fakat Almanya Türkiye'ye dostluk teklif ettiği zamanda bu teklifi reddetmemiş, müttefiklerin de rızasını alarak Almanya ile dostluk paktı imzalamıştı.²⁸

Türkiye İkinci Dünya Savaşı'nın son yılına kadar "savaş dışı" kalmıştı. Türkiye, yaygın ve teknik olarak yanlış kanının aksine, savaş süresince "tarafsız" kalmış değildi, çünkü savaşan gruplardan biriyle, yani İngiltere ve Fransa ile ittifak imzalamış bulunuyordu. Başta İsmet İnönü olmak üzere Türk dış politikasını yürütenler, savaşın ağır koşulları altında Türkiye'yi savaş dışı tutmayı başarmışlardı. Böylece Türkiye, savaş sonrası döneme, savaşın korkunç sayılabilecek yıkıntılara uğramadan girmişti. Türk dış politikasının bu başarısının önemli nedenlerinden biri, devleti yönetenlerin Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı devletini savaşa sokup sonunda yıkan gelişmeleri iyi değerlendirmeleri ve yakın tarihten ders alarak aynı hataları tekrarlamamalarıydı. İkincisi, Atatürk'ün tedbirli, serüvenci olmaktan uzak ve barışçı politika geleneğini sürdürme isteğiydi. Gerçekten, savaşa girilecekse, devletin nasıl, nerede ve ne zaman gireceğini kendisinin saptaması, dış politikanın ve savaştaki başarının temel gereğiydi. İki zırhlının Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı devletini, hükümetin denetimi dışında nasıl hazırlıksız savaşa soktuğu ve bu basiretsizliğin acı sonuçları, İkinci Dünya Savaşı sırasında Türk dış politikasını yürütenlerin belleğinden hiç çıkmamış ve aynı duruma düşülmemesi için gerekli tedbirler alınmıştı.²⁹

19 Ekim 1939'da Ankara'da Türkiye, İngiltere, Fransa arasında imzalanan karşılıklı yardım antlaşması; 18 Haziran 1941'de Türkiye ile Almanya arasında imzalanan dostluk antlaşması; 30 Ocak 1943'de Adana'da yapılan İnönü- Churchill görüşmesi; 4 Aralık 1944'de Kahire'de İnönü, Roosevelt, Churchill arasındaki Kahire görüşmesi ve sonuçta İkinci Dünya Savaşı'nın bitimine yakın aylarda 23 Şubat 1945'de Türkiye'nin

²⁸ TÜRSAN, *a.g.e.*, s. 3

²⁹ SANDER, *a.g.e.*, s.147.

Almanya ve Japonya'ya savaş açtığını açıklaması, bu acılı günlerin Türkiye yönünden en önemli olaylarıydı.³⁰

I.1.2. II. Dünya Savaşı Esnasında İç Politikalar

Türkiye savaşın dışında kalmış, savaş yılları boyunca iki milyon çalışma yaşındaki yurttaşını silâh altında bulundurmuş, bütün ekonomik gücünü herhangi bir dış saldırı karşısında ülkeyi korumak için askeri amaca yöneltmişti. Bu çerçevede 1938'de başlayacak ikinci ve onu izleyecek üçüncü beş yıllık sanayi, kalkınma planları uygulamadan çekilmiş; Türk ulusunun tümüne yakın bir büyük kesimi ekmek, tuz, gaz, bez bulamaz hale gelmiş, çalışan nüfus silâh altına alındığı için tarımda, sanayide, hemen her alanda bir büyük duraklamaya, bazı alanlarda da bir gerilemenin içine girilmişti.³¹

Bu paralelde Almanların da Türkiye üzerinde yoğun bir baskısı başlamış bu baskıya paralel büyük bir faşist propaganda da kendisini göstermişti. Gazi'yi, yaşasaydı eğer, dehşete düşürecek; yalnız Türkiye Cumhuriyeti'ni değil, Osmanlı Tarihi'ni de utandıracak işler yapıyordu. Alman faşistleri, başarılarının en çoğunu, gazete sahiplerine, yazı işleri görevlilerine ve bazı gazetecilere -bazen gazete sahiplerinin haberi olmadan- rüşvet vererek sağlamışlardı. Mart 1941'de Balkanlar'a yapılacak Alman baskın/taarruzu için; Türkiye'nin uysal tarafsızlığını güvenceye almak söz konusu olunca, Ribbentrop, 9 Mart'ta Von Papen'e bir telgraf çekerek, basının ve radyoda çalışanların parayla kandırılması için, birkaç milyonun döviz olarak dağıtılmasını önerdi. Von Papen, verdiği karşılıklı istenilen işin başarı ile yerine getirildiğini bildirdi. Rüşvet verme işini, daha sonraları, büyükelçilik görevlilerinden, Von Ribbentrop'un kayınbiraderi Jenkee yürüttü.³²

³⁰ KİLİ, *a.g.e.*, s. 345.

³¹ KİLİ, *a.g.e.*, s. 345, 346.

³² GLASNECK, Johannes, Türkiye'de Faşist Alman Propagandası, Onur Yayınları, Ankara, 1976, s. 25.

Türk gazeteleri yayımladıkları haberlerin çoğunu, 1942'de doğrudan Başbakanlık Basın Dairesi Genel Müdürlüğü'ne bağlanan, Anadolu Ajansı'ndan alıyorlardı. Bu ajansın verdiği haberlerin yüzde 20-25'i DNB (Nazi Ajansı), yüzde 50'si ise Reuter Ajansı'nın haberleriydi. ABD'nin savaşa girmesinden sonra, United Press'in haber malzemesi, kısa zamanda yer kapladı. Başbakan Refik Saydam, 4 Mayıs 1942'de, Anadolu Ajansı'nın bütün Yahudi memurlarının -bunların toplamı 26 kişiydi- 'ertesi gün işi bırakmaları' buyruğunu vermişti. Bu karar Hükümet içinde yapılan, uzun tartışmalardan sonra verildi; tartışmalar sırasında Basın Genel Müdürü Selim Sarper, Ajansın, 'Müttefiklerden yana olan müdürü Muvafak Menemencioğlu'na karşı, sonunda galip çıkmıştı. Alman Büyükelçiliği bunu başarı saydı, Anadolu Ajansı'nın çoğunlukla düşman tarafına yakınlık duyan Yahudi öğelerden temizlenmiş olmasının, haber dağıtımını üzerinde olumlu etkiler yapacağını umut ettiğini' yazdı.³³ Türkiye'de gazeteler müttefiklere bağımlı idi. Tarafsız haber verme özgürlüğü yoktu.

I.1. 3. Türkiye'nin Güvenlik Sorunları

Savaşın başlamasıyla birlikte "Yıldırım Harbi" doktrini ve stratejisi ortaya çıktı. Bu stratejinin üç önemli silahı var: Uçak, tank, telsiz. Bu modern teknolojinin savaş gereçleri idi ve savaşın da gidişatını belirleyecekti. Türkiye'de ise bu silahlar yoktu. Aslında, Türk Genelkurmayı Avrupa'da Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra yapılmaya başlayan Maginot ve Siegfried müstahkem hatlarının etkisi altında kalmıştı.³⁴ Atatürk Maginot fikrini beğenmemektedir. Bu korkunç hava ve zırhlı düşman ordularına karşı tek çare; müstahkem mevziler (hatlar) kurarak ülkenin savunmasını sağlamaktır. Çünkü ordunun tankı, zırhlı aracı, hava desteği yok. Başka bir deyişle "hareket kabiliyeti"

³³ GLASNECK, *a.g.e.*, s. 26.

³⁴ Maginot hattı: Fransa'nın tüm kuzey ve doğu sınırlarını kapsayan savunma hattıdır. Siegfried hattı: Almanya'nın güneybatısını boydan boya kapatan savunma hattıdır

yoktu.³⁵Bu yanılıya düşmemek için müstahkem savunma hatlarının sınırlardan uzakta kurarak, bir “Yıldırım Harbi” baskınına uğramamak gerekirdi.

Maginot hattı, Alman ordusu tarafından 1940 Haziranı’nda bir baskında Seden’den geçildi. Buna rağmen Türk Hükümeti müstahkem mevzileri inşa etmeye devam etti. Bu mevziler Trakya’da; Çakmak Hattı, Hadımköy Hattı, Demirkapı (Bolayır) Hattı adını almışlardı. Doğu Anadolu’da; Köprüköy, Zivin-Halas ve sonra Erzurum Müstahkem Mevzileri yapıldı.³⁶

Bu müstahkem mevzilerde savunma stratejisinin devlete kaç liraya mal olduğunu bilinmiyordu. Fakat ülkenin çok önemli kaynakları bu tahkimli hatlara çimento, demir, işçi, asker ve yabancı ülkelerden alınan silahları (Özellikle 2,7 cm. ve 3 cm.lik tanksavar toplarını) taşıyor ve harcıyordu. Aslında bu toplar savaş içinde ABD’nin demode sayarak Türkiye’ye verdiği silahlardı. Koruganlarda bu tanksavar toplarının atışları denendi. Çapları büyük geldiği için top erleri barut gazından zehirlenme tehlikesi geçirmişlerdi.³⁷

Tüm gelişmelerin sonucu stratejik savunma hatlarında değişiklik yapıldı. Savaşın ilk yıllarında Batı Trakya’da Kırklareli-Edirne hattında inşa edilen Çakmak Hattı, asıl savunma hattı olmaktan vazgeçilerek Çatalca Mevzii tahkim edildi. Savaşın son yıllarında 1 inci Ordu Komutanı olan Orgeneral Cemil Cahit Toydemir, kendi buluşu olan “Yıldız Tabya” sistemini inşa ettirdi. Bu sistem koruganlardan çok, tahkimli siperler ve silah yuvaları manzumesi idi. Biraz Plevne tabyalarını andırıyordu.³⁸

³⁵ TÜRSAN, *a.g.e.*, s. 81.

³⁶ TÜRSAN, *a.g.e.*, s. 81.

³⁷ TÜRSAN, *a.g.e.*, s. 81.

³⁸ TÜRSAN, *a.g.e.*, s. 82.

Devlet bu hatları kurmak için köylüden milyonlarca liraya arazi satın aldı. Bu arada Marmara'nın her iki kıyısında, Ege kıyılarında iskeleler, rıhtımlar ve kışlalar yapıldı. Batı Trakya'nın ikmal için bunlar gerekli idi.

Eylül 1939'da Türk Silahlı Kuvvetlerinin gücü, hava ve deniz kuvvetleri çok zayıf, kara kuvvetlerinde ise tank, uçaksavar ve tanksavar topları, zırhlı araç, kamyon ve otomobil mevcut değildi. Bunlar savaş boyunca müttefik devletlerden, özellikle İngiltere'den sağlanırdı. Sahra ve obüs topları, koşulu dağ topları Birinci Dünya Savaşı'ndan kalma silahlar idi. Çünkü; Türk ordusu taarruz ordusu değildi.³⁹

Eylül 1939'da Türkiye'de ulaşım durumu ise, karayolları hemen hemen yok gibi, ana yollar makadam şose, tali yollar toprak idi. Edirne'ye giden tarihi şose, öteki yollar dar ve topraktı. Türkiye henüz asfalt yolu bilmiyordu. Demiryolları Erzurum, Diyarbakır, Mardin'de sona eriyor, kapasitesi çok zayıf, lokomotif ve vagonlar çok eski idi. Cumhuriyetin Ulaştırma Bakanı Ali Çetinkaya'nın "Demiryolu Seferberliği" ancak 4000 km.ye ulaşmıştı. Bir savaş halinde maalesef ikmal nakliyatını karşılayacak durumda da değildi. Deniz yollarının gemileri çok eski; çalışıyor fakat Alman-Rus savaşı başlayınca, mayın tehlikesi yüzünden Karadeniz'de ulaşım aksıyordu. Hava yolları hemen hemen yok gibiydi. Daha önemlisi ise askeri niteliği yoktu.⁴⁰

Askeri anlamdaki bu yokluklar ve zorluklar ekonominin başka görüntülerinde de benzerlik sergiliyordu. 17 Aralık 1941'de Türkiye genelinde, ekmeğin "karne" ile dağıtılmasına karar verildi. Karne ile ekmeğin dağıtımına Ocak ayında başlanırken; aile reislerinden alınan beyannamelere göre herkese, adına düzenlenmiş bir "ekmek karnesi"

³⁹ TÜRSAN, *a.g.e.*, s. 80.

⁴⁰ TÜRSAN, *a.g.e.*, s.80.

verildi. 25 Aralık 1941'de Buğday Koruma Vergisi kaldırıldı ve İstanbul çevresinde yetiştirilen yulaf, buğday ve arpaya devlet tarafından el konuldu.⁴¹

Alman Orduları Balkanları işgal ettikten sonra, savaş Trakya sınırlarımıza ve Karadeniz'e dayanmıştı. Almanya'nın müttefiki İtalya'nın Türk topraklarında, Ege Adaları'nda emelleri olduğu, Atatürk'ün sağlığından beri biliniyordu. İtalya'nın Yunanistan'a taarruzu da Ege'de Türkiye'nin karşısına Almanya'yı çıkarmıştı. Her ne kadar Hitler, Türkiye'ye dost görünmeye çalışıyorsa da, güvenilecek bir müttefik değildi. Bu yüzden Türkiye; çeşitli politik temaslar ve tarafsızlık ve ittifak anlaşmaları yaptı ve seferberlik ilan etmeden, orduyu yarı seferber hale getirdi. Dolayısıyla özellikle kara ordusu, seferde kurulan birliklerin kurulması, bir milyona yakın askerin silâh altına alınması ile birdenbire çok büyüdü. Alman taarruzu ihtimaline karşı ordunun ve tahkimli savunma hatlarının yapımına başlandı. Bazı savunma kanunları yürürlüğe sokuldu.

Lozan Anlaşması'ndan sonra, Türk dış politikasını etkileyen devletlerin başında İtalya gelmekteydi. Bu devletin Akdeniz'de yarattığı tehdit, 1928 yılında imzalanmış olan Dostluk Antlaşmasına rağmen, Türkiye'nin İtalya'ya güvenini sağlayamamıştı. Ayrıca Habeşistan'ın işgali ve Mussolini'nin zaman zaman verdiği nutuklarda Küçük Asya'yı da hedef tutarak İtalya'nın emperyalist emellerinden söz açması, Türk yöneticilerini kaygılandırmıştı. Bu İtalyan tehlikesinin sonucu olarak, Türkiye'nin İngiltere ile ilişkileri iyiye doğru gitmeye başlamış ve sonunda 1939 ittifakına kadar varmıştı. Türkiye açısından İngiltere ile dostluk, Türkiye'nin Ulusal Kurtuluş Savaşı'ndan beri dış politikasında dayandığı Sovyetler Birliği ile ilişkilerde herhangi bir değişiklik yaratmayacaktı. Kısacası Türkiye, İtalyan ve Alman tehlikesine karşı İngiltere ile Sovyetler Birliği'ne dayanmak istiyor, güvenliğini böylece sağlamayı planlıyordu.

⁴¹ <http://www.atin.org/detail.asp?cmd=articledetail&articleid=42>

Ancak Türkiye'nin İngiltere ile ilişkilerinin bir ittifakın imzalanmasına varacak kadar yakınlaşması, Batılı devletlerin Almanya'yı kendi üzerine saldırtacaklarından endişelenen ve bu yüzden Almanya ile anlaşma yolları arayan Sovyetler'in hoşuna gitmemiştir. Dolayısıyla, İngiltere Türkiye'nin dış politikasında önce İtalya'ya, sonra da Sovyetler Birliği'ne karşı önemli bir dayanak haline gelmişti.⁴²

1940 yılında Balkanlar üzerinde Alman tehlikesi ufukta belirirken, İtalya 28 Ekim'de Yunanistan'a saldırdı. İtalya'nın Balkanlardaki hareketlerinden sürekli şüphe duymuş olan Türkiye, bu saldırı karşısında büyük kaygı duydu.⁴³

1941 yılı gelip de Almanya'nın Balkanlarda ilerlemesi karşısında, Türkiye İstanbul ve diğer bazı illerde üzerine (Kırklareli, Edirne, Tekirdağ, Çanakkale ve Kocaeli'nde)⁴⁴ sıkıyönetim ilan edip sınır boyunca güvenlik tedbirleri almıştı.⁴⁵ Türkiye'de Sıkıyönetim idarelerinin beşincisi ve Türkiye Cumhuriyetinin ilk Sıkıyönetimi, İkinci Dünya Savaşı yıllarında, 1941 de kurulmuştu. Bütün savaş boyunca devam etmiş ve 22 Aralık 1947 tarihinde son bulmuştu.⁴⁶

Savaşın başlamasıyla birlikte müttefikimiz devletler, bu arada Almanya bile, Türkiye'ye silah satmaya ve karşılığında ham madde (özellikle krom madeni) almaya başlamışlardı. Türk Ordusu'nda ilk kez, tanksavar ve uçaksavar topları, bombardıman ve av uçakları, telsizler kullanılmaya başlandı. Savaş sanayine yarayan işletmelere el konuldu. Tüm yedek subaylar askere alındı. Bu yüzden devlet yönetiminde aksamalar oldu.

Doğu Anadolu'da da seferberlik hazırlıkları ve savunma mevzileri yapılmaya başlanmıştı. Demiryollarının ve bu yollardaki köprülerin yetersizlikleri görülmüş ve bunlar

⁴² SANDER, *a.g.e.*, s. 148.

⁴³ SANDER, *a.g.e.*, s. 150.

⁴⁴ <http://tr.wikipedia.org/wiki/S%C4%B1k%C4%B1y%C3%B6netim>

⁴⁵ SANDER, *a.g.e.*, s. 150.

⁴⁶ <http://www.nevenedir.com/category/yonetim-ekilleri/>

geliştirilmeye çalışılmıştı. Yeni alınan silahlar için kurslar açılmış, Filistin'deki İngiliz eğitim merkezlerine personel ve eğitim için de pilotlar Kanada'ya gönderilmişlerdi.

Almanya 22 Haziran 1941'de Sovyetler Birliği'ne taarruza başlayınca, Türkiye'de bir rahatlama oldu. Her iki devletin Türkiye'ye tecavüz ihtimali azalmıştı. Bu nedenle savunma doktrinine bir oynaklık getirilmişti. Alman orduları Rusya içinde ilerlerken Türk Silahlı Kuvvetleri de Doğu Anadolu'ya ve Karadeniz kıyılarına doğru kaydırılıyordu. Bu kaydırmalar ulaştırmanın zayıflığı yüzünden çoğu kez, yürüyüşlerle yapıldı.⁴⁷

Savaşın sona ereceği günlerde ise Türkiye bir yeni çekince (tehlike) ile karşılaşmış, Sovyet Rusya 1925'te Türkiye ile imzaladığı saldırmazlık antlaşmasını tek yanlı olarak bozmuş, 7 Ağustos 1946'da Türkiye'ye bir nota vererek Boğazların kendisiyle birlikte savunulmasını önermiş, Kars, Ardahan ve Artvin'i istemişti.

Türkiye 15 Ağustos 1945'te Birleşmiş Milletler Anayasası'nı kabul etmiş, bu örgütün tam üyesi haline gelmişti. Sovyetlerin toprak istemi ve Boğazlara ilişkin önerisi, Türkiye'nin Birleşmiş Milletler üyesi olmasına, İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesine karşın Batılılarca çekimser karşılanmış, Sovyetlerin istekleri karşısında bir davranış takınmamışlardı. Böylece Türkiye Sovyetler karşısında tek başına kalmıştı. Güvenilecek olan, ulusal gücümüz ve savaş dışı kalan ordumuzdu. Türkiye gereken yanıtı Sovyetlere vermiş, istek ve önerileri reddetmiş; Türk ordusu sınırda yığınak yaparak beklemeye koyulmuştu. Batı'nın konuyla ilgilenmesi, Türkiye'nin direktmesi, karşı koyması ve Sovyetlerin 24 Eylül 1946'da isteklerini ikinci bir notayla yinelemeleri üzerine başlamış, Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere 9 Ekim 1946'da verdikleri yanıtla Boğazların savunulmasında Türkiye'nin tek sorumlu olduğunu, Boğazlarla ilgili düzenlemede bir

⁴⁷ TÜR SAN, *a.g.e.*, s.s.81- 83.

değişikliğe yandaş bulunmadıklarını bildirmişler, çekince böylece atlatılmıştı. Bunu izleyen yıllarda da Amerika'nın Türkiye'ye askeri yardımı başlamıştı.⁴⁸

Bütün bu gelişmeler İstanbul'u üç yönden tehlikeli duruma sokmuştu. Birinci yön Balkanlardan, Trakya'ya akabilecek olan Nazi saldırısı idi. İkinci tehlike yönü kuzeyden Sovyet ordusunun güneye, boğazlara doğru bir saldırı olasılığı idi. Üçüncüsü ise, I. Dünya Savaşı'nda yaşandığı gibi herhangi bir gücün (İtalya, İngiltere, Almanya) güneyden Ege, Çanakkale Boğazı ve İstanbul sıkıştırması, İstanbul için üç koldan tehlikeyi ortaya çıkartmıştı. Bütün bu tehditler sonucu İstanbul'un dolayısı ile İstanbul'da konuşlanmış olan Deniz Kuvvetleri için bir tehlike oluşturmuş idi. Bu noktada, özellikle Deniz Kuvvetlerinin eğitim kurumları adeta bir açık hedef haline gelmiş oluyordu. Bunun bertaraf edilmesi için de, bu okulların bu dönem için en güvenli yerlerden birisi olan Mersin'e taşınması gündeme gelmişti.

I.2. II. Dünya Savaşı Sırasında Mersin

İrili ufaklı 57 Devletin katıldığı ve 36 milyon insanın öldüğü II. Dünya Savaşı, bütün Türkiye'de olduğu gibi Mersin'de de olumsuz etkiler yapmıştı. Bu harbin yaratabileceği bütün sıkıntılar Türkiye'de ve pek tabii olarak da Mersin'de yaşanmıştı. Mersin'deki 23 üncü Alay Trakya cephesine sevk edilmişti. Sonradan bu birliğin işgal ettiği binaya Deniz Harp Okulu gelmişti. Harp süresince ve hatta harbin sonuçlanmasından sonra dahi devam eden değişik yönlü sıkıntılar şöyle özetlenebilirdi. Bütün zaruri gıda maddeleri ve giyecekler karneye tabii tutulmuştu. Fert başına 150 gram ekmek veriliyordu. Önceleri oldukça iyi kalitede iken, sonraları adeta siyaha dönmüştü. İşçilere 300 gram ekmek veriliyordu.⁴⁹

⁴⁸ KİLİ, *a.g.e.*, s. 346.

⁴⁹ DEVELİ, H. Şinasi, *Dünden Bugüne Mersin*, Mersin, 2001, ,s. 40.

Şeker, un gibi maddeler güç bulunuyordu. Memurlara belli zamanlarda bu gibi maddeler aynı yardım olarak tevzi ediliyordu. Piyasaya karaborsa hakimdi. Kahve bulunmuyordu. Bunun yerine kavrulmuş öğütülmüş nohut, melengiç gibi maddeler kullanılıyordu. Kahvelerde çay yanında kuru üzüm konulurdu. Bir yudum çay, biraz üzüm yiyerek şeker ihtiyacı gideriliyordu. Elbiselik kumaş, patiska ve sair giyim eşyası da yine karne ile Sümerbank'tan veriliyordu.

Karneler bazı yerlerde Muhtarlıklardan, bazı yerlerde Dağıtım birliklerinden nüfus cüzdanına damga vurulmak suretiyle temin edilirdi. Benzin darlığı hususi arabaların seferden çekilmesine neden olmuştu. Sadece resmi arabalar ve doktorlara izin veriliyordu. Mersin'de şehir taşımacılığında o tarihlerde faytonlar bulunduğundan, sorun yoktu. Büyük şehirlerde taksiler bir gün tek numara, bir gün çift numara olarak sefere çıkabiliyordu. Bütün harp süresince Mersin'de karartma uygulanmıştı. Dışarı ışık çıkabilecek her yere koyu mavi veya siyah kağıt ve bez kapatılıyordu. Sokaklardaki lambaların da birçoğu çıkarılmış, kalanları da karartılmıştı. Otomobil farları da bu uygulamaya uymak zorunda idi.⁵⁰

Ampul yokluğundan trenlerde çok zaman mum yakılmak zorunda kalınıyordu. Trenlerde yek bulmak surundu. Toros ekspresi gibi trenlerde 24 saate varan rötarlara rastlanıyordu.

Şükrü Saraçoğlu'nun Başbakanlığı döneminde çıkarılan Varlık vergisi mevcut sıkıntı ve huzursuzluklara yeni boyutlar getirdi. Bilhassa tüccarı ve gayrimüslüm insanı fazla olan bölgelerden sayılan Mersin'de de hissedildi. Bir tüccar ve sanayicinin hakiki mal varlığı iyice hesaplanmadan, takdir komisyonunca takdir edilen vergiyi ödemeye zorunlu

⁵⁰ DEVELİ, *a.g.e.*, s. 40.

kılmıyordu. Bu vergi özellikle, Mersin gibi, Osmanlıdan çok sayıda Levanten ve azınlık tüccarı devralmış bir kozmopolit liman şehrinde ciddi problemleri doğurdu.⁵¹

Harp yıllarında Milli Korunma Kanunu ve bunun uygulanmasından da söz etmek gerekir. Olağanüstü Tanzim ve Müdahale hükümlerini kapsayan bu kanun 26 Ocak 1940 tarihinde kanunlaşmıştı. Fevkalade hallerde, fevkalade tedbirler alınması kabul edilebilirdi. Ancak bu kanun uygulanmasında Kanunun ruhu ile bağlaşması mümkün olmayan örnekler verilmişti. Mesela, bir tacirin piyasaya sürmeyip deposunda bulunan bir pudriyer ve kadın şemsiyesine etiket yapıştırmadı diye hapsedildiğine tanık olunmuştu. Keza bir bağ maydanozu etiketsiz satışa arz ettiği için ceza gören seyyar satıcı olmuştu. Bir tüccarın deposu dâhil binlerce malları arsında tek bir etiketsiz mal bulunsa, hapis cezasına maruz kalırdı. Yürürlükte bulunduğu yıllarda onbeş defa değişikliğe uğrayan bu kanun 1960 yılında yürürlükten kaldırılmıştı.⁵²

İkinci Dünya Savaşı'nda Mersin'in yaşadığı anılardan birisi de, yurtları Almanlar tarafından işgal edilen bir kısım Polonyalı'nın 1941 yılında Mersin'e gelmeleri olmuştur. Birçoğunun eşi müttefiklerle beraber savaşmakta olduğundan bunların tamamına yakını hanımdı. İngiliz Konsolosluğundan aldıkları para ile geçiniyorlar, kilisede misafir ediliyorlardı. Bu arada Almanlar tarafından Yunanistan'ın işgali üzerine birçok Yunanlı da Mersin'e gelmişti. Ancak bunlara sahip çıkan olmamıştır. Yine de Türklerin bunlara yardımı olmuş ise de, bu ekonomik sıkıntının elverdiği ölçüde olabilmisti.⁵³

⁵¹ Bu konuda geniş bilgi için bkz.: ALPSOY, Ş., Varlık Vergisi ve İçel'deki Etkileri, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin, 2001.

⁵² DEVELİ, *a.g.e.*, s. 41.

⁵³ DEVELİ, *a.g.e.*, s. 42.

Yakın tarihimizde en hazine olaylarından birisi olan Refah Faciası, o günleri yaşamış olan Mersinliler üzerinde unutulmaz acı yaratmıştı. Olayın diğer acı bir yönünde bunun bir harp gereği olmayışı, ağır bir ihmalin sonucu olmasıydı.⁵⁴

İkinci Dünya Harbi sırasında İngiltere'ye sipariş edilen dört Muhrip, dört Denizaltı (Murat Reis, Oruç Reis, Burak Reis ve Uluç Reis), 12 çıkarma gemisi, dört Uçak filosunu getirmek üzere Benjamen Benzilay isimli Şirkete ait "Refah Gemisi"⁵⁵ ile subay, astsubay, er ve talebeden oluşan 199 kişilik personel 23 Haziran 1941 günü saat 17.30 'da Mersin'den Port-Saitè hareket etmişti. Beş saat süren yolculuktan sonra Karpat Burnu yakınında gemi torpillenmiş ve kısa bir süre sonra batmıştı. Faciadan sadece dört deniz, beş hava subayı, on beş astsubay, beş er, üç gemi personeli kurtulabilmişti. Yapılan bir anıt şehitlerin anısına faciadan 31 yıl sonra 1972 yılında "Atatürk Parkına" konulmuştu.

Almanlar İngilizleri, İngilizler Almanları suçlamışlar, bu arada Fransa'da suçlanmıştı. Ancak bir İtalyan denizaltı kumandanı bir gemi batırıldığını üstlerine rapor etmişti. Verdiği raporda belirttiği gün ve saat Refahın battığı zamana uymakta ise de bu da kesinlik kazanamamıştı.⁵⁶

Refah Gemisi olayı Mersin için şu açıdan önemlidir. II. Dünya Savaşı sırasında Türkiye'nin dünyaya açılan tek koridoru Mersin- Kıbrıs- Mısır koridoru idi. Zira Hitler, Ege adalarını işgal etmiş ve Ege Türkiye için adeta kapalı bir hale gelmişti. Dolayısı ile bu Türkiye'nin güney geçit koridoru hem güvenli hem de geçilebilir idi. Bu yüzden ki Mersin Limanı ve Mersin, II. Dünya Savaşı süresince, Türkiye'nin dünyaya açılan kapısı olmuştur. Bu çerçevede yine Mersin, Kıbrıs'ın güney güvenlik desteği oluşturmasından dolayı, güney Anadolu'daki en güvenli kent olma özelliğini korumuştur. Nitekim askeri deniz okullarının Mersin'e gelmesinin de önemli bir nedeni bu idi.

⁵⁴ DEVELİ, H. Şinasi, *Dünden Bugüne Mersin*, Mersin, 2001, ,s.s. 40-42.

⁵⁵ Refah Gemisi için bakınız EK 10.

⁵⁶ <http://www.mersin.web.tr/mersin2.htm>

I. 2. 1. İstanbul'daki Deniz Askeri Okulları

I.2.1.1. Deniz Harp Okulu ve Deniz Lisesi

Deniz Harp Okulu'nun temelini teşkil eden ve Tersane Hendesehanesi adını taşıyan okul; 1773 yılında III. Mustafa zamanında kurulmuş olup, daha ziyade gemi kaptanlarının da katıldığı bir kurs niteliğindedir. Kasımpaşa'daki bir kalyonda açılan bu kursta düzlem geometri ve seyir dersleri gösterilmişti.⁵⁷

Ülkede ilim ve eğitimin yayılmasının gerektiğine inanan III. Mustafa, 1773 yılında Kaptan-ı Derya Cezayirli Gazi Hasan Paşa emrinde bir Tersane Hendesehanesi'nin açılması için Baron de Tott'u görevlendirmiştir. Aksakallı gemi kaptanlarının da içlerinde bulunduğu yaşları ilerlemiş öğrenciler, üç ay sonra düzlem geometrisinin dört kuralını arazi üzerinde uygulayabilecek, irtifa ölçebilecek ve rota çizebilecek seviyeye gelmişlerdi. Altmış yaşındaki öğrencilere yeterli görülerek bu alandaki çalışmalara son verilmiş; III. Mustafa ile Baron de Tott, bu öğretimin uygulamalar yoluyla zaman içinde mükemmelleştirilmesini kararlaştırmışlardı.⁵⁸

Karada açılan ilk deniz okulu; Hendesehane veya Hendesehane-i Bahri adıyla, Baron de Tott'un tavsiyesi ve Kaptan-ı Derya Cezayirli Gazi Hasan Paşa'nın gayretleriyle 1776 yılı Şubat ayında Kasımpaşa'da Tersane-i Amire'nin "Darağacı" denilen semtinde kurulmuştu.

1782–1783 yıllarında, tersanedeki hendesehanenin dar olması ve ihtiyacı karşılamaması nedeniyle, tersane sahasında birkaç odalık yeni bir mühendishane binası yaptırılmıştı. Üç yıllık süre ile eğitim/ öğretim yapacak olan okul, Mühendishane-i Bahr-i Hümayun adı ile 22 Ekim 1784'te yeni binasında faaliyete başlamıştı. 1795'te iki kısma

⁵⁷ *Deniz Harp Okulumuz*, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Basımevi, Ankara, 1999, s. 12.

⁵⁸ *Deniz Harp Okulumuz*, s. 17.

ayrılan okulun; birinci kısmında güverte subayı, ikinci kısmında ise gemi inşa subayı yetiştirilmekteydi.⁵⁹

1821 yılında meydana gelen yangında okul binası yanmış ve 1822 yılında Tersanede Parmakkapı civarında bulunan Errehane (Bıçkı mağazası) binası tadil edilerek okul buraya taşınmıştı.⁶⁰ II. Mahmut'un Divanhane'ye gelişi sırasında, geçici olarak okulun seyr-i sefain kısmının Heybeliada'ya nakli kararlaştırılmıştı. Okul, Heybeliada'da II. Mahmut tarafından yaptırılan Kalyoncu Kışlası'na taşınmıştı.⁶¹

Okulun, Heybeliada'daki yeni binaya nakledildiği 1838 yılında, Meclis-i Bahriye ve Hükümet tarafından okulla ilgili olarak çıkarılan kanunname, eğitim/öğretim faaliyetine esaslı bir programla başlandığı anlaşılmaktaydı.

Tanzimat'la birlikte Mekteb-i Bahriye adıyla anılmaya başlanan okul, Kasımpaşa'daki binasında 12 yıl kadar kalmış ve daha sonra son kez Heybeliada'ya nakledilmiş, 1850 yılında ise Heybeliada'daki eski Bahriye Kışlası'na okulun tamamının taşınmasına karar verilmişti. Okul binası 34 odalı olup, 150 öğrencisi bulunmaktaydı. Ayrıca okulda 30 yataklı bir hastane, eczane, matbaa, mücellithane ve büyük bir kütüphane mevcuttu. Öğretim İngiliz sistemine göre yapılmakta olup, bazı dersler İngiliz öğretmenler tarafından okutulmaktaydı. Bu dönemde okulun; Mekteb-i Bahriye-i Şahane, Mekteb-i Fünun-i Bahriye, Mekteb-i Fünun-i Bahriye-i Şahane gibi isimlerle anıldığı görülmekteydi.⁶²

Sultan Abdülaziz döneminde okula alınan öğrenci sayısı artırılmış ve eğitim/öğretim hususlarında da gelişmeler kaydedilmişti. Çağın teknolojik yenilikleri paralelinde, öğretim programları yeniden ele alınmış, güverte ve inşaiyye sınıfları yanında

⁵⁹ SAYACI, Kenan, *Deniz Harp Okulu Tarihçesi*, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Basımevi, Ankara, 1999, s. 25.

⁶⁰ SAYACI, a.g.e., s. 26.

⁶¹ SAYACI, a.g.e., s. 27.

⁶² SAYACI, a.g.e., s. 28.

buhar sınıfı kurulmuştu. Böylece okul; 4 yılı idadi, 2 yılı harbiye, 2 yılı da eğitim gemilerinde olmak üzere 8 yıllık eğitim veren bir kurum görünümü kazanmıştı.⁶³

II. Meşrutiyet sonrasında; İngiltere Deniz Harp Okulu örnek alınarak hazırlanan yeni eğitim/öğretim sistemi, 1909 yılından itibaren uygulamaya konulmuştu. Balkan Savaşı yıllarında, okulun mevcut eğitim sisteminde değişikliğe gidilmişti. Buna göre 4 yıl süreli Bahriye Mektebi'nden mezun olanlar, 1 yıl okul gemisinde "Deniz Talebesi" olarak, müteakiben 3 yıl donanmada "Mühendis" olarak eğitim görüp daha sonra Üsteğmen rütbesi ile asıl görevlerine başlamışlardı. Bu dönemde okul; "Ada Mektebi" adıyla sadece eğitim açısından değil, sosyal hayat açısından da Türkiye'nin en nitelikli okullarından biri olma özelliğini kazanmıştı.⁶⁴

Cumhuriyet döneminde; Bahriye Mektebi'ne ilk olarak 1924 yılında Güverte, Makine ve Katip sınıflarında okutulmak üzere öğrenci alınmıştır. Bu dönemde Güverte ve Makine sınıfları için öğretim süresi, 1 yılı hazırlık sınıfı olmak üzere 4 yıldır. Mezun olanlar, okul gemisinde deniz talebesi olarak gördükleri bir yıllık eğitimi müteakip mühendis teğmen rütbesi ile donanmada göreve başlamaktadır.⁶⁵

Cumhuriyet Donanması'nın denize çıkan ilk büyük harp gemisi ise, tarihi Hamidiye Kruvazörü olmuştu. Okul gemisi olarak kullanılan Hamidiye Kruvazörü⁶⁶, 1924 yılında altı ay süreli bir seyirle Akdeniz, Marmara ve Karadeniz'deki limanları ziyaret etmişti. Bu ziyaretler kapsamında, Cumhuriyet'in ilanından bir sene gibi kısa bir süre sonra Atatürk de, 11-21 Eylül 1924 tarihleri arasındaki Karadeniz gezisini Hamidiye Kruvazörü ile yapmıştı.⁶⁷

⁶³ *Deniz Harp Okulumuz*, s. 21.

⁶⁴ *Deniz Harp Okulumuz*, s. 22.

⁶⁵ <http://www.dho.edu.tr/>

⁶⁶ Hamidiye Kruvazörü için bakınız EK 11.

⁶⁷ ATABEY, Figen, *Cumhuriyet Dönemi Türk Deniz Kuvvetleri*, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Karargah Basımevi, Ankara, 2002, s. 15.

Genelkurmay Başkanlığı'nın 27 Mayıs 1928 tarihli emri ile "Heybeliada Bahriye Mektebi", "Deniz Lisesi" adını alarak askeri liselerin müfredat programları uygulamaya konulmuştur. 1928'de başlanan bu yeni eğitim/öğretim biçimi sadece 2 yıl uygulanmış, Deniz Lisesi ve Deniz Çekirdek Okulu Heybeliada'daki tesislerde tekrar birleştirilerek adı "Deniz Harp Okulu ve Lisesi" olmuştur. Aslında, Deniz okulunun 1853 yılında 4 sınıflı "ıdadi" lise kısmı açılmıştı. Dolayısıyla Deniz Harp Okulu ile Deniz Lisesi aynı çatı altında 1928 yılına kadar zaten birlikte idi.

İkinci Dünya Savaşında Almanların Balkanları işgal etmeye başladığı 1941 yılının 23 Mayıs'ında, Deniz Okullarının Anadolu'ya nakli zarureti hasıl olmuş⁶⁸ ve okul Mersin'e taşınarak Piyade Kışlasına yerleştirilmişti. Okul, tekrar Heybeliada'ya taşındığı 09 Eylül 1946 tarihine kadar burada kalmıştı.⁶⁹

I.2.1.2. Deniz Astsubay Okullarının Tarihçesi

Deniz Kuvvetlerimizde ast komuta kademelerinde subaya yardımcı olarak önemli görevler ifa eden astsubay sınıfının tarihi uzun bir geçmişe dayanmaktaydı. Önceleri gemilerin teknik eleman ihtiyacın karşılamak üzere deniz iklimine yakın bölgelerden gelen erler seçilmiş, bunlar sıkı bir deniz eğitiminden geçirildikten sonra sınavlarda başarılı olanlar donanmada teknik bir görev olan Gedikli Sınıfı'na alınmışlardı.⁷⁰

Zamanla bu ihtiyaç daha artarak subaylarla erbaş ve er arasında görev yapacak olan "Astsubay Sınıfı"na ihtiyaç duyulmuş bu ihtiyacı karşılamak⁷¹, donanmanın önemli hizmetlerinden olan güvertede; topçuluk, işaretçilik, serdümenlik ve porsun, sanayi ve

⁶⁸ SAYACI, a.g.e., s. 91.

⁶⁹ *Deniz Harp Okulumuz 1773*, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Basımevi, Ankara, 1991, s. 27.

⁷⁰ *1890'dan 2003'e 113 Yıllık Şanlı Geçmişin Tarihçesi*, Deniz Basımevi, İstanbul, 2004, s. 21.

⁷¹ <http://www.damyoyu.edu.tr/>

makinede; kalafatçı, marangoz, burgucu ve ateşçi dallarında sanatkar yetiştirmek üzere⁷² Bahriye Nazırı Bozcaadalı Hasan Hüsnü Paşa 5 Şubat 1890'da Ceride-i Bahriye Gazetesinde de yayımlanan "Gedikli Sınıfı"nın açılması emrini vermişti.⁷³ Daha sonra Şura'yı Bahriye'nin 3 Nisan 1890 tarih ve 21 Sayılı Ceride-i Bahriye'de çıkan nizamnamesiyle "Deniz Gedikli Sınıfı" resmen kurulmuştu.⁷⁴ İstanbul halkından güverte sınıfına girmek için istekli olan 100 kişi, sonraki yıllarda 55 kişi alındı. Bunların gemi mevcutlarından indirilmesi ve makine için her yıl, sanayi ve İmal-i Bahriye Sıbyan Taburlarından 20 kişi ayrılması, bundan sonra gemide bu gibi işler için sivil işçi görevlendirilmemesi kararlaştırıldı.⁷⁵ İlk Gedikli Sınıfı 15 Haziran 1890 yılında Selimiye Gemisi'nde eğitim ve öğretime başlamıştı. İlk Gedikli sınıfında okutulan dersler; hesap (dört işlem), iyi yazma, imla ve okumadan ibaretti. Bu derslerin yanında branda bağlama-açma, gemilerin kısımları ile direk, seren, civarda yelkenle, sabit arma ve selviceler, makara ve tornaların adları, bağların çeşitleri, top, tüfek, armalar öğretilmiş ve kürek talimleri yaptırılmıştı. Ancak bir süre sonra sınıf değiştirmedeki sorunlar nedeniyle kapatılmıştı.⁷⁶

II. Meşrutiyet'in ilanından sonra Gedikli Sınıfı'nın yeniden hayata geçirilmesi gündeme gelmiş, bu amaçla 30 Aralık 1915'te yayımlanan "Makine Çırakları Nizamnamesi" ile Makine Gedikli Sınıfı yeniden kurulmuştu.⁷⁷ Tir-i Müjgan fabrika gemisi okul ve eğitim gemisi olarak ayrılmış, bir süre sonra nakliyat hizmetlerine verilmiş ve yerini Muin-i Zafer Korveti almıştı. Bunu 3 Şubat 1916 tarihli "Gemici Çırakları Nizamnamesi" ile İclaliye Gemisi'nde kurulan Güverte Gedikli Okulu izlemiş ve her iki

⁷² 1890'dan 2003'e 113 Yıllık Şanlı Geçmişin Tarihçesi, s. 21.

⁷³ ATABEY, a.g.e., s. 5.

⁷⁴ <http://www.damyo.edu.tr/>

⁷⁵ 1890'dan 2003'e 113 Yıllık Şanlı Geçmişin Tarihçesi, s. 21.

⁷⁶ 1890'dan 2003'e 113 Yıllık Şanlı Geçmişin Tarihçesi, s. 35.

⁷⁷ KANDİLLİ, Ali, *Türk Deniz Kuvvetlerinde Eğitim Kurumları Tarihi*, 2003, Karamürselbey Eğitim Merkez Komutanlığı Basımevi, Gölcük, s. 43.

okuldan mezun olanlar, fiili askerlik görevini yaptıktan sonra, Gedikli adayı nasb edilmişlerdi.⁷⁸ 1924 yılına gelindiğinde değişen şartlar karşısında ilk kez okul binasına ihtiyaç duyulmuş, bu ihtiyacı karşılayabilmek amacıyla Kasımpaşa'daki (Havuzlar Kapısı'ndaki) eski Haddehane Binası, Gedikli Okulu haline getirilmiştir. Okulun adı aynı yıl "Deniz Gedikli Zabit Namzet Mektebi" olarak değiştirilmiştir.⁷⁹

Havuzlar Kapısı'ndaki eski Haddehane binası zamanla artan ihtiyaca cevap veremediğinden yeni bir okul arayışına gidilmiş, ancak bu mümkün olmayınca Turgutreis Zırhlısı okul haline getirilerek 1926–1927 ders yılında eğitim-öğretim bu gemide devam etmişti.

Yavuz Muharebe Kruvazörü'nün onarımına alınması Deniz Gedikli Küçük Zabit İhzeni Mektebi'nin gidişatını da etkilemişti. Gemi havuza alındığı zaman gemi mürettebatının dışarıya alınması zorunluluğu ile karşılaşmış, mürettebatın yatabileceği yeni bir kışla aranmıştı. Ancak Gölcük'te böyle bir kışla bulunamadığı için kışla yerine aynı görevi üstlenebilecek yeni bir gemi aranmıştı. O tarihlerde bazı bölümleri boş olan Kasımpaşa Deniz Hastanesi'nin bir bölümü bu iş için uygun görülmüştü. Öğrenciler 1928–1929 ders yılı başında bu binaya nakledilerek iki ders yılı burada eğitim -öğretim görmüşlerdi.⁸⁰

Yavuz Muharebe Kruvazörü'nün onarımı bittiğinde mürettebatını geri almasından sonra 1930 yılında Deniz Gedikli Küçük Zabit İhzeni Mektebi yeniden Gölcük'teki Turgutreis Zırhlısı'na nakledilmişti. Gemi Haliç'teyken görülen lüzum üzerine Gölcük'e götürülmüş eğitim-öğretim faaliyetlerine burada devam edilmişti.

Ancak 1933 yılında Turgutreis Zırhlısı'nın topları sökülüp, müstahkem mevkiye nakli kararı alınca Deniz Gedikli Küçük Zabit İhzeni Mektebi'nin başka bir

⁷⁸ 1890'dan 2003'e 113 Yıllık Şanlı Geçmişin Tarihçesi, s. 44.

⁷⁹ 1890'dan 2003'e 113 Yıllık Şanlı Geçmişin Tarihçesi, s. 45.

⁸⁰ 1890'dan 2003'e 113 Yıllık Şanlı Geçmişin Tarihçesi, s. 46.

yere nakledilmesine ihtiyaç duyulmuş ve okul aynı yıl Kasımpaşa'daki Divanhane Binası'na nakledilmişti.

11 Haziran 1934 yılında kabul edilen 2005 sayılı Gedikli Küçük Zabitan Menbaalarına Dair Kanun'un birinci maddesi a fıkrası gereğince okulun adı Deniz Gedikli Küçük Zabitan Hazırlama Mektebi olarak değiştirilmişti. Aynı kanun isim değişikliğinin yanında okula girme şartlarını ve Gedikli Yetiştirme'nin esaslarını da değiştirmişti.⁸¹

1936–1937 yıllarında başlayan ve üç yıl devam eden bir uygulama ile Deniz Gedikli Küçük Zabit Hazırlama Mektebi'nden birincilik ve ikincilikle mezun olan öğrencilerin Deniz Lisesi'ne kabul edildikleri görülmüştü. Deniz Lisesi'nde ortaokul mezunlarının öğrenim gördüğü göz önünde tutulduğunda 1933–1934 eğitim-öğretim yılından itibaren Deniz Gedikli Küçük Zabit Hazırlama Mektebi'nde okutulan müfredat programlarının Deniz Lisesi ile aynıydı.

Deniz Gedikli Küçük Zabit Hazırlama Mektebi'nde 1933–1934 eğitim-öğretim yılından itibaren ilkokul öğreniminin üzerinde bir eğitim uygulandığı kesindi. Ancak Milli Eğitim Bakanlığı'nca 5 Temmuz 1935 tarih ve 117 sayılı kararla Gedikli Okullarında 1939–1940 eğitim-öğretim yılından itibaren mezun olanların ortaokul mezunu sayılarak liselere kabul edilebilecekleri bildirilmişti.

İkinci Dünya Savaşı'nın gerekli kıldığı koşullar içinde Deniz Gedikli Küçük Zabit Hazırlama Mektebi'nde diğer askeri deniz okulları ile birlikte, 27 Mayıs 1941 tarihinde Mersin'e nakledilmiştir. Okul beş yıl süreyle eğitim-öğretime Mersin'de devam etmiştir. Savaş koşulları ortadan kalktığı için Deniz Gedikli Küçük Zabit Hazırlama Mektebi 30 Eylül 1946 tarihinde yeniden İstanbul'a taşınarak eski binasında 1 Ekim 1952 tarihine kadar eğitim-öğretimi sürdürmüştür.⁸²

⁸¹ 1890'dan 2003'e 113 Yıllık Şanlı Geçmişin Tarihçesi, s. 47, 48.

⁸² 1890'dan 2003'e 113 Yıllık Şanlı Geçmişin Tarihçesi, s. 49.

I.2.1.3. Deniz Okullarının Mersin'e Taşınması

1200 devresi, Heybeli Ada'daki Deniz Lisesine girmek için sınavlara 1941 yılında şimdiki Kuzey Deniz Saha Komutanlığı'nın zemin katındaki mermer salonda katıldı. Yazılı sınav sonuçları zamanın İstanbul Deniz Kumandanı olan Miralay Mehmet Beyin mülakatının arkasından belli olunca, öğrencilere birer liste verilerek alınması gereken eşyaları bildirdiler. O listenin içinde olanlar; en başta bir çift altı çivili koşu ayakkabısı ve bir çift altı kramponlu futbol ayakkabısı, bir takım eşofman, çamaşlıklar, pijama ve gömlekler vs...⁸³ Öğrencilere sevk verdiler, hayvan treni ile gidilecekti. Trenin kapıları dışarıya açılıyordu.⁸⁴

O günlerde basmayı ve iki metre Amerika bezini vesika ile zor bulan öğrenciler İkinci Dünya Savaşı'nın o sıkıntı ve yokluk günlerinde bu listenin içindekileri pek tamamlayamadan, kendilerine belirtilen günde Haydarpaşa'dan hareket eden bir özel trenle Mersin'e doğru yola çıktı.⁸⁵

Uğurlama Deniz Bاندosu ile yapılmıştı. Öğrenciler arasında Mert Bayat'ın bulunması nedeniyle öğrencileri geçirmeye gelenler arasında Deniz Kurmay Yb. Zeki Tafdil Bayat da bulunuyordu. Bahriyenin bu mümtaz subayının öğrencileri yolcu etmeye gelmesi o gün için büyük bir olaydı. Anneler öğrencileri birbirlerine emanet ediyorlardı. Genellikle yaş ortalaması 14 olduğu için aslında tüm öğrenciler yüce yaradana emanet edilmişti; fakat gerçek koruyucu bahriye idi.⁸⁶

Taşınma hazırlıkları iki ay evvelden başladı. Hareketten evvel evciler bir hafta evlerine gönderildi. Sıralar toplandı, okul toplandı. İlk trenle kapacak, sıralar, masalar öğrenciler gitmeden gönderildi. Aşçı başı, marangoz gibi görevliler de bu gurupla gitti.

⁸³ Samim ÇAĞATAY ile yapılan sözlü tarih görüşmesi. 11.12.2007.

⁸⁴ Tarık BATUR ile yapılan sözlü tarih görüşmesi. 11.12.2007.

⁸⁵ Samim ÇAĞATAY ile yapılan sözlü tarih görüşmesi.

⁸⁶ Samim ÇAĞATAY ile yapılan sözlü tarih görüşmesi.

Daha sonra öğrenciler okula çağırıldı. Özel bir gemiyle adadan Haydarpaşa'ya gidildi. Kumanya olarak köfte, patates, yumurta dağıtılmıştı. Kısaca aç kalınmadı. Grupta bütün sınıf subayları, takım, bölük, tabur, alay komutanları öğrencilerin başındaydı. Öğrencilerin yaşeleri ayarlayan gurup da, öğrenciler ile seyahat etti.⁸⁷

Tren yolculuğu üç-dört gün sürdü. Özel tren olduğu için hep okul treni, diğer trenlere yol veriyordu. Öğrencilere verilen kumanyalar yolculuğun ilk günü bitti. Neticede Mersin'e varıldığında şafak sökmüştü. Kafileyi sadece kordonları yerlere kadar uzanmış tabancası belinde uzun boylu Deniz İnzibat eri karşıladı. Mersin tren istasyonu⁸⁸ ile mektep binasının yanındaki deniz fenerinin arasındaki mesafeyi, öğrenciler ellerinde ikişer bavul ile yürüyerek aldı. O tarihlerde bir otobüsü düşünmek hayal idi. Sadece okulun ambulansı olarak kullanılan iki beygirli bir fayton her ihtimale karşı gönderilmişti.⁸⁹

Deniz okullarının, İstanbul'dan Mersin'e taşınması ile ilgili bulabildiğimiz fragman bilgi kırıntıları bunlardır. Arşivlerde yaptığımız çalışmada bu taşınmanın idari ve lojistik bilgilerine ulaşabileceğimiz vesikaları bulamadık. Daha ilginç bir detay ise dönemin basınında bu konuda bilgi olmamasıdır. Büyük bir olasılıkla güvenlik açısından bu olay basına pek yansıtılmamıştır. Dönemin önceki bölümde aktarılan yönetim şekillenmeleri göz önünde tutulunca basının, yönetimin istemediği bir haberi yazmayacağı kabulü bu durumu izah etmeye de yeterlidir.

I.2.1.4. Deniz Okullarının İstanbul'a Geri Taşınması

Gün gelecek, okullar da tarihi yuvasına dönecekti ve bu sevinç de olanca heyecanı ile yaşayacaktı. 1900'ler okulu girdiğinde Ada kökenli veya kayıtlı sınıf yoktu. 1200'ler, Mersin de başlamışlar Mersin de tamamlamışlardı öğrenimlerini.

⁸⁷ Ceylan VARAN ile yapılan sözlü tarih görüşmesi. 15.11.2007.

⁸⁸ Mersin tren istasyonu için bakınız EK 12.

⁸⁹ Samim ÇAĞATAY ile yapılan sözlü tarih görüşmesi.

Bir akşam yemeği sonunda, henüz ‘çok Şükür’ denmeden nöbetçi subayı Yzb. Şeref Şimşek, kendi orijinal tavrı ve üslubu ile “arkadaşlar!” dedi. ”Bu yemek yediğimiz bodrum Şu ahırdan bozma yemek haneler, o sınıf denen yukarıdaki odalar bizim okulumuz değildir. Bizim okulumuz Ada’dadır Ada’da”.⁹⁰

1945 yılında II. Dünya Savaşı sona ermiŐ, tüm dünyada güvenlik sorunu hallolmaya başlamıştı. Bu çerçevede, İstanbul’un güvenliği de sağlanmış, deniz okullarının Mersin’de kalmalarının da gereği kalmamıŐtı. Güvenlik probleminin yanı sıra Mersin’de o dönem sıtma v.s. gibi sağlık sorunlarının da eğitime yaptığı olumsuz etki buna eklenince, deniz okullarının Mersin’den İstanbul’a geri dönmesi kaçınılmaz olmuştu. Bu konuda gerekli hazırlıklar yapılmış ve 1946-47 öğretim yılında okulların İstanbul’a taşınması gündeme gelmiŐtir. Genel Kurmay BaŐkanlıđının, Milli Savunma Bakanlığına yazdığı yazıda geriye taşınma gerekçeleri açıkça ortaya konmuştur:

“1945-1946 Ders yılı veriminin düşük bulunmasından ötürü Mersinde bulunan Deniz Harp Okulu, Deniz Lisesi ve Deniz Gedikli Erbaş Ortaokulunda inceleme yapmak üzere gönderilen kurulun düzenlediği raporda idare, öğretim ve sıhhi heyetlerinin verimin düşük olmasına tesirleri olduğu belirtildikten sonra okul binalarının uygun olmaması ve mıntıkanın tropik ve sıtma mücadele bölgesi içinde olması yüzünden sağlık durumunun başarısızlıkta esas amiller arsında bulunduğu üzerinde durulmaktadır.

Kurulun yaptığı incelemeler sırasında öğrencilerin % 15’nin hastalık yüzünden derse muntazam devam edemedikleri ve hemen ekserisinin az veya çok süre ile hastaneye yatırılmış olduğu ve üçüncü sınıf sıhhat fişlerinin tetkikinde 96 mevcuttan 58’nin dalak ve sıtma hastalığına tutulmuş oldukları neticesine varılmış bulunmaktadır.

Deniz kuvvetlerinde ağır Şartlar altında hizmetleri beklenen elemanlarımızın bu durumlarının düzenlemek üzere Deniz Harp Okulu, Deniz Lisesi ve Deniz Gedikli Erbaş Ortaokullarının bu bölge dışına alınmasının yerinde olacağı sonucuna varılmış bulunmaktadır.

Mersine intikalden evvel Deniz Gedikli Erbaş Ortaokullarının bulunduğu eski Bahriye Nezareti binasının bu gün kısmen d. D. D. A okulu tarafından işgal edilmekte olması dolayısı ile bu okulun Yüksek Bakanlığımızca ileri sürülen Çengel köyündeki eski Keleli Lisesi binasından faydalanması ve bunun içinde bu binayı işgal eden hastaneyi sıkıştırarak Deniz Gedikli Okuluna bir kısım yer ayırmak ve yahut D. D. A. Okulu binasının halen boş bulunan

⁹⁰Derya, a. g. e., sayı 163, s. 19.

kısımları ile bu bina yanında bulunan Deniz Levazım Amirliği ve İnzibat Kıta'sının işgal ettikleri binaları Deniz Gedikli Okuluna devir etmek suretiyle bu okulunda aktarılmasına imkan sağlanacağı düşünülmektedir.

Yüksek Bakanlığınızca yukarda arz edilen hususlar hakkında gerekli işlemim yapılmasını ve Deniz Harp Okulu, Deniz Lisesi ve Deniz Gedikli Erbaş Ortaokulunun 1946-1947 ders yılı başlangıcından başlayarak yeni binalarda eğitime başlamalarını yüksek emirlerinize sunarım.”⁹¹

1900 devresinde, İstanbullular dahil, Heybeliada'daki okulu uzaktan görebilenler yok denebilecek kadar azdı. Nitekim Anadolu bir öğrenci, Ada'ya ilk gidişinde, Haydarpaşa'da trenden iner ve Heybeliada'ya yeni trenin nereden kalkacağını istasyon memurlarına sorar. Bu gerçek bir olaydır. Yıllarca şakası sürüp gitmiştir.

İşte nöbetçi subayının o konuşmasından sonra, öğrencilerin hayallerini süsleyen o beyaz bina, daha da beyazlaştı ise de yine aylar geçti ve Buluklu kampı da bitti. Doğrudan geçenler izine, alaya çıkarılanlar Kasımpaşa'ya, bütünlemeye kalanlar da okalıptüs ağaçlarının altına ders çalışmaya gitti. Bu günlerin birinde olmalı. Birden şapkalar hava da uçtu. Okul Ada'ya dönüyordu. Bu gerçek dönüştü artık. Bu müjde beş senedir beklenir dururdu.

Okulu, bir kara tren ve bir de kömür gemisi Ülkü taşıdı İstanbul'a. O yıllarda Mersin'e sadece trenle gidilip gelinirdi. Kara tren, bu yolu üç gündüz iki gecede alırdı. Toroslar öyle kolay kolay oflayan puflayan trenler ile aşlamazdı. Yavaş giden bu trenlere, isteyenler atlardı.⁹²

Ülkü gemisine, okulun eşyaları büyük bir hız ve beceri ile yüklendi. Ülkü, oldukça açığa demirlemiştir. Öğrenciler, zevkle hantal filika ve ışkampavya küreklerine sarılıyordu. Okula kayıt yaptırmaya gelen namzet öğrenciler de yardım ediyordu. En son ışkampavyalar da güverteye alındı ve vira demir edildi. Ülkü, okul binasını ve Mersin'i

⁹¹ Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Lalahan Deniz Genel Arşiv Müdürlüğü belgeleri, 16 Ağustos 1946.

⁹² *Derya*, a. g. e., s. 19.

uzun uzun selamladı ve Anamur burnuna yol verdi. Sancak kış omuzluktaki beyaz fener ve Mersin, gerilerde kaybolmuştu.⁹³

Okul, Mersin'e bir daha hiç dönmeyecek fakat yıllar sonra bahriyemizin en büyük bir ileri üssü olacaktı burası ve türkülerdeki gibi "güzel Mersin" olarak büyüyüp gelişecekti.⁹⁴

⁹³ Ceylan VARAN ile yapılan sözlü tarih görüşmesi.

⁹⁴ *Derya*, a. g. e., s. 19.

II.BÖLÜM: OKULLARIN YAPISI

II.1. Okulların Fiziksel Yapısı

II.1.1. Deniz Lisesi ve Harp Okulu

Deniz Harp Okulu ve Lisesi'nin yeri Hamidiye mahallesinde, kuzeyinde Atatürk caddesi, güneyinde İsmet İnönü bulvarı, batısında Askerlik Şubesi, doğusunda Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'na ait lojmanlar bulunmaktadır.⁹⁵

Mersin'de 23. Piyade Alayı vardı ve kışla Atatürk caddesinin sonundaydı. Esasen Hamidiye Mahallesini saymazsak, Mersin burada bitiyordu. Hamidiye Mahallesi'nin oturma alanı daha çok kuzeye yayılmıştı ve fazla bir nüfus da yoktu.⁹⁶

Askeri Kışla 1904 yılında inşa edilmişti. Arazinin ilk maliki Mısırlı Münassah adlı bir Hristiyanmış.⁹⁷ Daha sonra Mersin'de, Alman gemileri acentesi olan İbrahim Nakkaş buranın maliki olmuş. Torunu Mihail Nakkaş'ın Sayın Şinasi Develi'ye anlattığına göre dedesi bu alanın kışla yapılması için Devlet'e bağışlamış.⁹⁸ Mersin Liva olduktan sonra Kaymakam Esat bey adındaki Mevki Kumandanı ile Mutasarrıf Nazım beyin gayretleri ile bu tesise kavuşulmuştur.⁹⁹

Mersinlilerin bilhassa “Bedelli” askerlik yapanları, askerliğini 23. Alay'da yaparlardı. 23. Alay İkinci Dünya Harbi çıkınca Trakya ya sevk edildi. Bir daha da Mersin'de bir 23. Alay olmadı. Halbuki bu askeri birlik Mersin'in bir simgesi haline gelmiş bir birlikti. Cadde boyunca halen mevcut palmiyeler 23. Alayın Mersin'e yadigarıdır.¹⁰⁰

⁹⁵ Deniz Harp Okulu ve Lisesinin günümüzdeki yeri için bakınız EK 13.

⁹⁶ DEVELİ, H. Şinasi, *Eski Mersinde Yaşam*, Avcı Ofset, Mersin, 2007, s. 165.

⁹⁷ DEVELİ, H. Şinasi, *Dünden Bugüne Mersin*, Mersin, 1990, s. 73.

⁹⁸ DEVELİ, *Eski Mersinde Yaşam*, s.165.

⁹⁹ DEVELİ, *Dünden Bugüne Mersin*, Mersin, s. 73.

¹⁰⁰ DEVELİ, *Eski Mersinde Yaşam*, s. 166.

Birinci Dünya Harbinde İngilizler Mersin'in bazı yerlerini denizden bombaladıkları zaman Kışla binası da isabet alarak hasar gördü. Fransızların Mersin'i işgalinde bina tamir edilerek¹⁰¹ işgal kuvvetlerine tahsis olundu.¹⁰² Burası işgal yıllarında bir Fransız süvari alayının kışlasıydı. Binanın zemin katı ahırlar için tanzim edildiğinden buradaki yatakhanelerde bulunan karyoların, atların idrar kanallarına kaymasın diye başuçlarındaki atların yemliklerine bağlandığı mapalara elinceleriyle garantiye alınırdu. Yastık bulamayanlar için bavulun biri başucuna konup yastık diye kullanılırdı. Koridorlar haç şeklinde birbirini kesiyordu. Derslikler üst katta yüksek tavanlı odalarda Heybeliada'dan getirilmiş sıralar ve yazı tahtaları ile donatılmıştı. Fakat Mersin'in sıcak ve rutubetli havasında kış mevsiminin dışında ders yapmak olanaksız ve çok güç olduğundan dersler bahçedeki okaliptüs ağaçlarının altında yapılıyor ve yemeklerde gölgelik yerlerde yine beyaz örtülerinin serilmiş bulunduğu masalarda yeniliyordu.¹⁰³

Kışla olduğu için tuvaletler bahçenin çok uzağında sahra tuvaleti denen biçimde alaturka tuvaletti. Öğrenciler yüzlerini yaz kış açık havada yıkıyor ve kendi getirdikleri aynalarda traşlarını yine açık havada oluyordu.¹⁰⁴

Genel olarak okulun müstemilatında şunlar vardı:

1. Ana bina (Komutanlık, derslik¹⁰⁵, koğuşlar v.s.)
2. Laboratuarlar¹⁰⁶
3. Atölyeler
4. Teneffüşhane binası¹⁰⁷

¹⁰¹ Hasar gören kışlanın Fransızlar tarafından tamiriyle ilgili resim için bakınız EK 14.

¹⁰² DEVELİ, *Dünden Bugüne Mersin*, s. 73.

¹⁰³ *Deniz Kuvvetleri Dergisi*, sayı 574, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Basımevi, Ankara, 1999, s. 5.

¹⁰⁴ Samim ÇAĞATAY ile yapılan sözlü tarih görüşmesi.

¹⁰⁵ Derslik için bakınız EK 15.

¹⁰⁶ Laboratuar için bakınız EK 16.

5. Berberhane
6. Kumanya binası
7. Kayıkhane
8. Revir
9. Garaj¹⁰⁸

II.1.2. Deniz Gedikli Okulu

Deniz Gedikli Erbaş Orta Okulunun yeri Akdeniz Bölge Komutanlığı'na tahsisli Üç Ocak mahallesinde 174 no'lu parsel içerisinde¹⁰⁹.

Tarihçesi; Mersin otogar yakınında bulunan 1910 yılında İngiliz kuruluşu Wittal şirketi öncülüğünde yağ fabrikası olarak işletilen tarihi bina Birinci Dünya Savaşı sırasında Fransızlar tarafından denizden bombalanır. Binanın mülkiyeti Birinci Dünya Savaşından sonra Ziraat Bankasına geçmiştir. Banka fabrikayı 1938 yılına kadar “Nebati Yağ ve Sabun Fabrikası” olarak işletmiş ve bu tarihten sonra “Türkiye Yağ ve Mamulat Sanayi Limited” şirketine beş yıllığına kiraya vermiştir. Turyağ 1948 yılına kadar işletmiş ve bu tarihten sonra tasfiye ederek fabrikayı kapatmıştır. Turyağ'dan sonra Ziraat Bankası da fabrikayı çalıştırmamış olduğundan kuruluş devreden çıkmıştır.¹¹⁰

İkinci Dünya Savaşı sırasında işlevi değişen bina İstihkam Tabur Komutanlığı ve İstanbul'dan Mersin'e taşınan Deniz Astsubay okuluna ev sahipliği yapmıştır. Bina bir ara Askeri depo olarak kullanılmıştır.

Metruk Bina; 2. Ordu İstikam Alay Savaş İstihkam Tabur Komutanlığı'nın üzerinde faaliyet gösterdiği Mersin ili, Merkez ilçesi, Üç Ocak mahallesinde, tapununun 59

¹⁰⁷ Teneffüshane binası için bakınız EK17.

¹⁰⁸ Akdeniz Bölge Komutanlığı arşiv belgeleri.

¹⁰⁹ Deniz Gedikli Erbaş Orta Okuluna ait planlar, fotoğraflar ektedir.

¹¹⁰ DEVELİ, *Dünden Bugüne Mersin*, s. 179.

pafta, 174 (7,8,9, no'lu parsellerin birleştirilmesi sonucu) no'lu 13.140 m² yüzölçümlü parsel ile 1853 yapım tarihli tarihi eser nitelikli 5 katlı bina 28 Aralık 1956 yılında Milli Savunma Bakanlığı'na tahsis edilmişti.¹¹¹

174 no'lu parsel üzerinde bulunan 5 katlı binada eski Deniz Gedikli Okulu faaliyet göstermiş olup, İstihkam Tabur Komutanlığı'nın Mersin'den nakledilmesi üzerine bölgedeki lojman sıkıntısının hafifletilmesi ve astsubayların sosyal imkanlarının geliştirilmesi amacıyla bahse konu arazi ile üzerinde bulunan lojmanların Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'na devredilmesi için Çıkarma Birlikleri Komutanlığı/Mersin tarafından 02 Temmuz 1974 yılında Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'ndan tensip istenmişti.¹¹²

Kara Kuvvetleri Komutanlığı 6'ncı Kolordu İnşaat Emlak Müdürlüğü/Adana'nın 29 Mart 1982 tarihli yazısı ile tarihi eser nitelikli 5 katlı eski binanın tarihi eser kapsamından çıkarılması için Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurul Başkanlığı/Ankara'ya talepte bulunulmuştu.

Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulunun 09 Nisan 1982 gün ve 3537 sayılı kararı ile 13 Eylül 1974 gün ve 7958 sayılı kararı ile "aynen korunması gerekli eski eser" olarak tescil edilen 5 katlı, kesme kalker taşı malzemedен inşa edilen yapının eski eserlikten çıkarılması isteğinin doğru bulunmadığı, binanın iç döşemelerinin (ahşap olan) betonarmeye çevrilmesi ve dış mimarisinin aynen korunması suretiyle yapıya yeni bir fonksiyon verileceği bildirilmişti.

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nca yapılan çalışmalar neticesinde;174 no'lu parsel ve üzerinde bulunan eski eser nitelikli 5 katlı metruk bina ile 8 adet (16 adet lojman)

¹¹¹ Akdeniz Bölge Komutanlığı arşiv belgeleri.

¹¹² Astsubay lojmanı ile ilgili resimler için bakınız EK 18.

prefabrik lojman 09 Ağustos 1984 yılında Deniz Kuvvetleri Komutanlığı emakin kayıtlarına girmişti.¹¹³

174 parsel üzerindeki 8 adet (16 lojman) prefabrik lojmanlar 1991 yılında kayıt silme işlemleri yapılarak yıkılmıştı.

Akdeniz Bölge Komutanlığı'nca 5 katlı metruk binanın durumunun belirlenmesi ve yıkılması için 7 Ekim 1991 tarihinde İl Kültür Müdürlüğü, Müze Müdürlüğü'ne müracaatta bulunulmuş ancak; Adana Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Müdürlüğü'nce "parselde yer alan taşınmaz kültür varlığının tescil kaydının kaldırılmasının gerekmediğine, parselde yapılaşma olabileceğini, ancak bu yapılaşmanın mevcut kültür varlığını koruyan bir anlayışla olabileceğine" karar verilmişti.¹¹⁴

Bahse konu tarihi bina Turizm Bakanlığı Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu Başkanlığı'nın 13 Eylül 1974 gün ve 7958 sayılı karar ile "Aynen Korunması Gerekli Eser" olarak tescil edilen bina ve binanın bulunduğu 174 no'lu parsel 09 Ağustos 1984 tarihinde Deniz Kuvvetleri Komutanlığı envanterine girmiştir.¹¹⁵

Mimari Durumu; Bina taş malzemeden yığma olarak yapılmıştır. İklim özelliğinden dolayı yoğun sıcak altında kalan binanın içi ısı değişikliklerinden etkilenmemektedir. Cephede kesme taş, küçük ve dar pencere modülleri, çatı parapet, silme detaylar ve dar cephede uygulanan alınlıklar ve kesme taştan yapılan bina İngiliz Kolonyal üslubundadır. 5 katlı bina, çelik konstrüksiyonlar olan, kat bölme ve çatısı bulunmayan kesme kalker taşı malzemeden yapılmış bina boş durumda muhafaza

¹¹³ Akdeniz Bölge Komutanlığı arşiv belgeleri.

¹¹⁴ Akdeniz Bölge Komutanlığı arşiv belgeleri.

¹¹⁵ Akdeniz Bölge Komutanlığı arşiv belgeleri.

edilmektedir.¹¹⁶ Şu anda Akdeniz Bölge Komutanlığı'na tahsisli Metruk Bina, “Aynen Korunması Gerekli” eski eser olarak tescillidir.¹¹⁷

Okulun müştemilatında şunlar vardır:

1. Ana bina
2. Garaj
3. Yemekhane
4. Derslikler¹¹⁸

II.2. Okullardaki Tadilat ve İnşaat Eklemeleri

1941 yılından 1946 yılına kadar Mersin’de deniz okullarına tahsis edilen gerek Deniz Harp okulu ve lisesinin olduğu bina gerekse de Deniz Gedikli okuluna tahsis edilen bina kuruluş amaçları itibarıyla okul binası olarak yapılmamıştı. Binalardan birisi kışla diğeri de fabrika olarak yapılmıştı. Dolayısıyla okulların bu binalarda faaliyetlerini sağlıklı bir şekilde yürütebilmeleri için bu binalarda önemli ölçüde tadilat ve tamirat yapılması gerekmiştir. Bu tadilatın önemli bir kısmının elimizde belgeler olmasa da taşınma işleminden daha önce yapıldığını düşünmek pek yanlış olmaz. Ne var ki tadilat ve tamirat işlemleri okulun eğitim öğretimi süresinde de yapılmış, artan ihtiyaçlar çerçevesinde okul binalarına zaman içinde eklemeler yapılarak yeni üniteler eklenmiştir.

Deniz Harp Okulu ve Lisesi ve Deniz Gedikli Erbaş Orta Okuluna yapılacak tadilat/tamiratlar okulların satın alma komisyonları vasıtasıyla hizmet alımı şeklinde oluyordu. Bu konuda yerel basında sık sık ilanlar çıkartılıyordu.¹¹⁹

Deniz Harp Okulu ve Lisesinin gördüğü tadilat, tamirat ve inşaatlar şöyleydi:

¹¹⁶Deniz Gedikli Okulunun görünümü için bakınız EK19.

¹¹⁷ Akdeniz Bölge Komutanlığı arşiv belgeleri.

¹¹⁸ Akdeniz Bölge Komutanlığı arşiv belgeleri.

¹¹⁹ Yerel basında çıkan ilan örneği için bakınız EK 20.

1. Laboratuvarlar binası
2. Atölyeler
3. Teneffüshane binası
4. Fabrika tevsii
5. Berberhane
6. Kumanya binası

Deniz Gedikli Erbaş Orta Okulunun gördüğü tadilat/ tamirat ve inşaatlar şöyleydi:

1. İhtiyaç olan garaj binasının yapımı ki yaklaşık yapım bedeli 1330 liraydı.
2. Yemekhane binasını yapımı. Yaklaşık yapım bedeli 7250 liraydı.
3. El ve yüz yıkama mahalli inşaatı.
4. Kumanyalık inşaatı.
5. Yatakhane, teneffüshane gibi mahallerin sivri sinekten muhafazası maksadı ile pencerelerin telle kapatılması.
6. Öğrenciler için yeterli olmaması nedeniyle iki dersane ilavesi gerekli olmuştu. Yaklaşık yapım bedeli 12000 liraydı.

Bu inşaatlar ile ilgili basın ilanları mevcuttur.¹²⁰

¹²⁰ *Yeni Mersin* gazetesinde çok sayıda haber mevcuttur.

II.3. Okulların İdari Yapısı

II.3.1. Deniz Lisesi ve Harp Okulu

Okul, bir komutan ve “dahiliye müdürü” adıyla ona yardımcılık yapan bir güverte subayı tarafından yönetilmekteydi. Okul komutanının kadrodaki rütbesi ise Albaydı. 1936 yılında Deniz Harp Okulu ve Lisesine törenle alay sancağı verilmiş ve böylelikle okul alay sayılmıştı.

Okul idaresi eğitimci ve terbiyeci subay ve öğretmenlerden kuruluydu. Terbiyeci olarak her sınıfın binbaşı rütbesinde bir sınıf subayı ve yüzbaşı olarak da bunun yardımcıları vardı. Bu subayların vazifesi talebinin günlük hayatını tanzim ve kontrol etmek; onlara denizcilik sevgisini aşlamak; temiz, disiplinli ve vatansever olarak yetişmelerini sağlamaktı. Bunlar, talebinin taburlarına komuta eder, onların beden ve eşya temizliğini kontrol eder, talebinin izin, maaş, mükafat ve cezalarıyla ilgilenirdi.

Subay, öğretmen subay ve sivil öğretmen olarak vazife alanlar, eskiden “ders nazırı” adı verilmiş; sonra da “öğretim kurulu başkanı” adına çevrilmiş bir subay etrafında toplanmışlardı. Fakat subay öğretmenlerle sivil öğretmenler daha çok liseye ders veriyorlar, deniz harp okulunun derslerini hep meslek dersi olmasından dolayı subaylar vermektedir.¹²¹

Okul, kadrosuna göre, güverte yarbayı rütbesine haiz bir müdürün emir ve komutasında olup, bu müdür eğitim bakımından Genelkurmay Başkanlığı’na, idare işler bakımından ve Milli Savunma Bakanlığı’nın Deniz Müsteşarlığı’na bağlı bulunuyordu.

Okul müdürüne karşı sorumlu olarak güverte binbaşı rütbesinde bir subay “Dahiliye müdürü” ad ve yetkisiyle okulun idari işlerine ve talebinin disiplini yetişmesine

¹²¹ *Deniz Harp Okulumuz*, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Karargah Basımevi, Ankara, 1994, s. 36.

bakıyor; binbaşı rütbesine eşit rütbede bir askeri öğretmen ve öğretim işleri, ders program ve müfredatını yürütüyordu.¹²²

Dahiliye müdürü emrinde Yüzbaşı rütbesinde üç sınıf subayı, dört tane de astsubay vardı. Bunların vazifesi de öğrencileri disiplinli, temiz yetiştirmek, askerliğe ve denizciliğe yaklaştırmak ve vatanseverlik duygularıyla teçhiz etmektir. Bunlar, aynı zamanda Dahiliye müdürü başkanlığında olarak okulun inzibat heyetini de teşkil ediyorlardı. Bu amaçla Dahiliye müdürünün emrinde 10 tane hademe ile 14 tane de bölgedeki tümen komutanlığının verdiği karacı hizmet eri tahsis edilmişti. Okulun sadece muhafız kıt'asını denizciler teşkil ediyorlardı. Ayrıca okulun deniz araçlarına bakan 12 mükellef çavuş ya da onbaşı vardı.

1941 yılında sınıf subayı sayısı, talebe sayısının artmasından ötürü, altıya; astsubay sayısı da altıya çıkarılmış; Muhafız kıt'ası mevcudu 26 ya çıkılmıştı.

Öğretim kurulu ise 22 askeri ya da sivil öğretmenden ibaret bulunuyordu. Okulun ayrıca bir levazım müdürü, iki tane de hekimi vardı. Okulun okur kadrosu ise 600 olarak tespit edilmişti. Yani okula her yıl 200 talebe alınacak ve yetiştirilecekti.¹²³

II.3.2. Deniz Gedikli Okulu

Deniz Gedikli Okulu ile ilgili belgelerimiz olmamakla birlikte benzer bir yönetim şemasının bu okul içinde olduğu düşünülebilir.

İdari yapı içersine, talebeyi emir ve komutaya alıştırmak için de sınıf ve okul nöbetçi talebeliği icad edilmişti. Her sınıf okuru, sıra ile kendi sınıfında nöbetçi talebeliği vazifesi aldığı gibi son sınıf talebesi de, sınıf nöbetçi talebeliğinden başka, okul nöbetçi

¹²² Deniz Lisesi Tarihçesi, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Karargah Basımevi, Ankara, 1999, s. 79.

¹²³ *Deniz Harp Okulumuz*, a. g. e., s. 37.

talebeliği de tutuyordu. Okul nöbetçi talebesi nöbetçi subayına yardımcı olarak çalışmakta idi.¹²⁴

II.4. Okulların Personeli

Deniz Harp Okulu ve Lisesi Komutanlığı'nda çalışan personel şöyleydi:

1	Laboratuar teknisyeni
2	Usta
1	Elektrikçi
1	Kaloriferci
1	Laborant
1	Kayıkhane memuru
1	Ambar memuru
1	Araç kademeci
1	Marangoz
3	Aşçı
2	Berber
2	Hasta bakıcı
1	Kunduracı
1	Hamamcı
1	Terzi
28	Hademe
16	Çamaşırıcı ¹²⁵

¹²⁴ İbrahim AKKAYA ile yapılan sözlü tarih görüşmesi. 12.12.2007.

¹²⁵ Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Lalahan Deniz Genel Arşiv Müdürlüğü belgeleri, 25 Nisan 1945.

Deniz Gedikli Okulu ile ilgili belgelerimiz olmamakla birlikte benzer bir personel mevcuduna sahip olduđu dűşünülebilir.

III. BÖLÜM: OKULLARIN EĞİTİM FAALİYETLERİ

III.1. Eğitim Faaliyetleri

III.1.1. Öğrenci Kabulü

Ülkenin her köşesinden gelen öğrenciler, Deniz Lisesi'ne girebilmek için, 1942 yılının yaz aylarında, isteklilerde aranan koşulları kanıtlayan belgelerle birlikte ilgili makamlara başvuruyordu.

Askeri öğrenci adayları, askeri makamlarca gönderildikleri tam kuruluşlu askeri hastanelerde yapılan sağlık muayenelerinde, aldıkları Askeri Okula girer raporu¹²⁶ ile giriş sınavına katılmağa hak kazanarak aday öğrenci oluyorlardı.

Mersin'de 15-16 Eylül 1942, Çarşamba ve Perşembe günleri, giriş sınavına girildi. Öğrencilerin bu sınavdan beklentileri, askeri okul öğrencisi üniforması giymek heves ve isteği yanında, asıl amaçları, hayata bir an önce atılmaktı. Çünkü bir çoğu dar ve sabit gelirli aile çocuklarıydı.¹²⁷

Sınavlara, takriben 20-25 kişi Mersin'de Okulda, takriben 600 kişi İstanbul'da Kuzey Deniz Saha Komutanlığı (O tarihte Mersin'e konuş değiştirmiş olan Deniz Gedikli Erbaş Orta Okul Komutanlığı) ile bugünkü Ahmet Emin Yalman İlköğretim okulu (o tarihte Dokuzuncu İlkokul) binalarında girdi.

Sınavlar, ortaokul müfredat programına göre hazırlanmıştı. Soruları Deniz Lisesi öğretmenleri tarafından hazırlanan, Türkçe-Kompozisyon, Matematik, Fizik ve Kimya derslerinden yazılı olarak yapıldı. Sınav sonucunda, Mersin'de sınava girenlerden 18 kişi, İstanbul'da sınava girenlerden 102 kişi olmak üzere toplam 120 kişi, 1 Ekim 1942 tarihi ile okula kabul edildi. Her bir öğrenciye aday numarası sırasına göre, Mersin'de

¹²⁶ Askeri Okula girer raporu örneği için bakınız EK 21.

¹²⁷ Namık GÖKÇAY ile yapılan sözlü tarih görüşmesi. 11.12.2007.

sınava girenlerden başlanarak, 1326'dan 1445'e kadar, okul numarası verildi ve okulun asıl öğrencisi oldular.

1 Eylül 1943 Çarşamba günü yapılan giriş sınavı ile Lise ikinci sınıfına da 30 öğrenci kabul edildi. Bunlara da 1446'dan 1476'ya kadar numara verildi. Üst sınıftan gelen 30 öğrenci ile birlikte sınıf 180 kişiye ulaştı. Okulun geleneksel deyimiyle 1300'ler sınıfı oluştu.¹²⁸

Sınava Mersin'de giren öğrenciler okulda misafir edildi. Okula kabul edilen 18 öğrenci öğretim yılı başladığından, İstanbul'dan gelecek öğrencilerin okula katılışına kadar ders yapmadı. Fakat günlük vakit cetveline göre hareket ettiler.

İstanbul'da sınavı kazanarak okula kabul edilen öğrenciler okula katılmak için, 3 Ekim 1942 günü topluca trenle, İstanbul'dan Mersin'e hareket etmişlerse de, o gün Geyve ile Doğançay arasındaki demir yolunun sellerle kapanmış olması nedeniyle, Haydarpaşa'ya geri dönmüşler, bir hafta sonra trenle Mersin'e hareketle Ekim ayı ortalarında okula katılmışlardı.¹²⁹

Eskiden beri okula girenlerden istendiği gibi, okula gelirken, okulca verilen, kışlık, yazlık elbise ile kaput, şapka, şapka beyazı ve siyah fotin dışında, hemen hemen bir bavul dolusu giyim ve kuşam eşyasının getirilmesi istenirdi. Bu istemin yerine getirilmesi ailelerce pek kolay olamadığı için, eksik ve fazlasıyla getirilirdi. İstenilen eşyalar 6 şar adet beyaz takma yakalı frenk gömleği, atlet, fanila, patiska don, mendil, el ve yüz havlusu, 2 şer adet beyaz yün gemici fanilas, spor donu, pijama, 6 çift siyah çorap, birer adet siyah eldiven, bavul, valiz, yaka ve kol düğmesi, traş takımı, elbise ve diş fırçaları, tırnak makası idi.

¹²⁸ *Anılarımızın Penceresinden Deniz Harp Okulu 1947 Yılı Mezunları*, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Basımevi, Ankara, 2003, s. 9.

¹²⁹ Namık GÖKÇAY ile yapılan sözlü tarih görüşmesi.

Okul tarafından verilen giyecekler, Kasımpaşa/İstanbul'da bulunan Deniz Dikimevi'nce öğrencilerin ölçülerine göre dikilip dağıtıldığı için, bu giyecekler verilinceye kadar 2-3 ay sivil elbiselerle dolaşılırdı. Bütün giyeceklere numara dikmek ve işlemek zorunluydu.¹³⁰

III.1.2. Dersler

Dersler 1 Eylül'de başlardı ve yıl üçe bölünmüştü. 1 Eylül- 30 Kasım arası "Gemi dönemi" idi. Bu dönem Hamidiye Gemisi'nde geçiyordu. 1 Aralık- 31 Temmuz arası okul dönemi idi. Bu tarihler arası okulda kalınıyordu. 1- 29 Ağustos arası ise sıla izni, bütünleme sınavı ve Harp Okulu ikinci sınıfları için subay çıkış muayenesi idi. 1 Eylül'de ise öğrencilerin yeni döneminin başlangıcı aynı zamanda subay çıkış töreni idi.¹³¹

III.1.2.1. Derslerin İsimleri ve İçerikleri

Talimat Esaslarına göre Harp Okulu ikinci sınıf dersleri:

Tabiye

Askeri Tarih ve Coğrafya

Piyade Eğitimi¹³²

Piyade Talimnamesi

Piyade Atış Talimnamesi Nazariyatı

Haritacılık

Muhaberecilik

¹³⁰ *Anularımızın Penceresinden*, s. 10.

¹³¹ *Anularımızın Penceresinden*, s. 19.

¹³² Piyade eğitimi için bakınız EK 22.

Kimya Savaşı

Levazımcılık

Binicilik

Devletler Hukuku

Ekonomi

Matematik

Elektrik

İş – Resim

Beden Terbiyesi

Motor Bilgisi

“*Tabiye*” Ders Programı;

II. Sınıfta öğretim, genel olarak, dershanede ve arazide tabur ve bölük meseleleri çözülmek suretiyle yürütülmektedir.

Meseleler “müzakere meselesi” olarak birlikte incelenecek ve muhtelif hareket ve muharebe konuları ile ilgili temellerin birer muharebe çerçevesi içinde kavratılması göz önünde tutulması amaçlanmıştır.

Öğretim yılının son beş haftası içinde yapılacak plan tatbikatında da çeşitli muharebe konuları üzerinde çalışılacak ve böylece öğrenciler, çözdükleri müzakere meselelerinden sonra, aynı konuları birer kere daha görmüş ve incelemiş olacaklardı.

Müzakere meseleleri ders dışı zamanlarda ve kavranması için yeteri kadar zaman sağlanması göz önünde tutularak verilecekti. Bu tedbir, ders için ayrılmış olan zamandan daha geniş ölçüde faydalanılmasına yardım etmiş olacaktı.

<u>Mesele No.su</u>	<u>Hafta</u>	<u>Konu</u>
1.	3	Tesadüf muharebesinde taarruz
2.	4	Düşman uzağında def ve tard
3.	2	Düşman yakınında def ve tard
4.	4	Hazırlanmış mevzilere taarruz
5.	2	Takip
6.	2	Geri çekilme
7.	2	Oyalama muharebeleri
8.	2	Karanlıkta ve siste muharebe
9.	2	Kıyı def ve tardı, sulardan geçiş
	2	Mevzi harbi temelleri; meskun yerlerde, dağda ve ormanlarda hareket ve muharebe
10.	2	Paraşütçü ve havadan indirilmiş kıtalarla muharebe
11.	5	Plan tatbikatı

“Askeri Tarih ve Coğrafya” Ders Programı:

A)Askeri coğrafya:

Hafta

- 1 Askeri tarih ve coğrafyanın tarifleri.
- 2 İmha, kesin sonuç, zafer, iç hat, dış hat, üs, ikmal yolları, iç harp, çete harbi, yıldırım harbi, çevirme, ters cephe, meydan muharebesi, muharebe terimleri ve bunlara dair misaller.
- 3 Coğrafyanın bölümleri, askeri coğrafyanın stratejideki önemi, coğrafya arızalarının askeri coğrafyadaki rolleri ve kıymetleri.

- 4 Türkiye'nin cihandaki coğrafi mevkii, Türkiye'nin coğrafya bölgeleri ve doğu Trakya bölgesinin askeri coğrafyası.
- 5 Karadeniz boğazı ve Çanakkale boğazı bölgelerinin askeri coğrafyası.
- 6 Ege bölgesinin askeri coğrafyası.
- 7 Akdeniz bölgesinin askeri coğrafyası.
- 8 Doğu güney Anadolu bölgesinin askeri coğrafyası.
- 9-10 Doğu Anadolu bölgesinin askeri coğrafyası.
- 11 İç Anadolu bölgesinin askeri coğrafyası.
 - B) Askeri tarih
 - I- Türk Harpleri.
- 12 Cengiz devrinde Türk harpleri, siyasi ve askeri sebepleri, kısaca sevk ve idareleri ile sonuçları.
- 13 Orhan zamanında başlıca Türk harpleri, siyasi ve askeri sebepleri, kısaca sevk ve idareleri ile sonuçları.
- 14 Timur ve Beyazıt devrinde başlıca Türk harpleri, siyasi ve askeri sebepleri, kısaca sevk ve idareleri ile sonuçları.
- 15 Selim ve Fatih devrinde başlıca Türk harpleri, siyasi ve askeri sebepleri, kısaca sevk ve idareleri ile sonuçları.
- 16 Kanuni devrinde başlıca Türk harpleri, siyasi ve askeri sebepleri, kısaca sevk ve idareleri ile sonuçları.
- 17 Türk harpleri üzerinde genel etüt.

II- Napolyon ve Moltke harpleri

- 18 Napolyon'un başlıca seferleri, siyasi ve askeri sebepleri, kısaca sevk ve idareleri ile bunlardan alınan dersler.
- 19 Moltke'nin seferleri, siyasi ve askeri sebepler. Kısaca sevk ve idareleri ile bunlardan alınan dersler.

III- Birinci Dünya Harbi (Büyük Harp)

- 20 Birinci Dünya harbinin sebepleri.
- 21 Birinci dünya harbinden evvel siyasal cephelerde hareketin idaresi nasıl tasarlandı.
- 22 Almanya'nın garp cephesinde ve şark cephesinde (Avrupa cephelerinde) harbin genel sevk ve idaresi harp sonuna kadar kısaca nasıl cereyan etti.
- 23 Türkiye Büyük harbe nasıl girdi. Harp Türk cephelerinde nasıl sevk ve idare edildi. Türkiye için bu harpten ne gibi sonuçlar ve dersler çıkarılabilir.
- 24 Büyük harbin dünya çapındaki sonuçları. Osmanlı Devleti üzerinde bu harbin siyasal etkileri ve Mondros mütarekesi.
- 25 Büyük harp üzerinde genel etüt.

IV- Türk İstiklal harbi

- 26 İstiklal harbinin siyasal ve askeri sebepleri, Erzurum ve Sivas kongreleri.
- 27 19Mayıs 1919'dan Birinci İnönü meydan muharebesinin sonuna kadar siyasal ve askeri olaylar.
- 28 İkinci İnönü ve Eskişehir – Kütahya meydan muharebeleri ile bu aradaki genel siyasal olaylar.
- 29 Sakarya meydan muharebesi.

- 30 Büyük taarruzun hazırlanması ve yapılışı ve istiklal harbinin sonuçları.
- 31 İstiklal harbi üzerinde genel etüt.

V- İkinci Dünya harbi

- 32 İkinci dünya harbinin siyasi ve askeri sebepleri, siyasi cepheleri ile savaş cepheleri ve ana hat halinde genel olaylar.

İkinci Dünya harbinden alınan sevk ve idare dersleri ve harbin siyasi, askeri sonuçları.

“Piyade Eğitim” Ders Programı

Hafta

- 1 Manganın yanaşık düzen eğitimi, manganın dağınık düzeni, atış hazırlığı, gece eğitimi.
- 2 Manganın yanaşık düzen hareketleri.
- 3 Manganın yanaşık düzen hareketleri, muharebe eğitimi, atış hazırlığı, yürüyüş, gece eğitimi.
- 4 Manganın yanaşık düzen hareketleri, muharebe eğitimi, atış hazırlığı ve atış.
- 5 Manganın yanaşık düzen eğitimi, muharebe eğitimi, atış hazırlığı ve atış, yürüyüş, hafif havan kıt'ası, gece eğitimi.
- 6 Manganın yanaşık düzen hareketleri, manganın dağınık düzeni, muharebe eğitimi, atış hazırlığı, hafif havan kıt'ası.
- 7 Manganın yanaşık düzen hareketleri, manganın dağınık düzeni, muharebe eğitimi, atış hazırlığı, yürüyüş, tanksavar mangası, gece eğitimi.

- 8 Manganın yanaşık düzen hareketleri, manganın dağınık düzeni, muharebe eğitimi, tanksavar tüfeği mangası.
- 9 Yanaşık düzen hareketleri, manganın muharebe eğitimi, keşif kolu, hafif makineli tüfek atış hazırlığı ve atış, gece eğitimi, el bombası atış hazırlığı.
- 30 Takımın yanaşık düzen eğitimi, takımın dağınık düzeni, genişliğe toplanmak, muharebe eğitimi.
- 31 Takımın yanaşık düzen hareketleri, atış hazırlığı, tanksavar mangası, gece eğitimi.
- 32 Takımın yanaşık düzen şekilleri, dağınık düzen, muharebe eğitimi.

“Piyade Talimnamesi” Ders Programı; Bu dersin programı hafta hafta değil konular itibarıyla verilmiştir.

Konu

- 1- Manganın yürüyüş, koşması ve çarkları, ateş muharebesi, atış muharebesinin idaresi ve yapılışı.
- 2- Düşmana yaklaşma, girme (hücum)ve girmeden sonraki hareket tarzı.
- 3- Bir mevziin işgali ve elde tutulması.
- 4- Keşif kolu hizmetinde manga, küçük karakol hizmetinde manga.
- 5- Piyade ile tankların müşterek hareketi, nasıl düzenlenir. Bunlardan piyade ile tank hizmetinin küçük birlikler hesabına ayarlanması, geri çekilme ve çekilmenin hazırlanması.
- 6-7 Oyalama mukavemeti alan bir takım içindeki manganın hareketi ve mangaya bu konuda verilecek muharebe vazifesi.
- 8- Karanlıkta ve siste muharebe.

- 9- Daima tesisleri ile takviyeli mevzilere taarruz ve burada bir mangaya düşebilecek hizmetler.
- 10- Yakın muharebe eğitiminde el bombasının kullanılması.
- 11- Savunmada manganın hareket tarzı.
- 12- Ateş planı ve piyade hafif ve ağır silahların birlikte tesiri.
- 13- Topçu ile birlikte tesir piyade ile topçu arasında irtibat.
- 14- Tayyarelerle birlikte tesir, tayyarelere karşı def ve tard.
- 15- Bir evvelki dersten noksan kalanların tekrarı.

Geriye kalan iki haftalık derste sene içinde yapılacak yoklamalara tahsis edilecektir.

“Piyade Atış Talimnamesi Nazariyatı” ders programı; Bu dersin programı haftalık değil konular itibarıyla sıralıdır..

Konu

- 1-2 Hafif makineli tüfek atışı hakkında genel kurallar:

Hangi hedefe karşı atılacağı ve bu atışın ne sağlayacağı. Bir günde atılacak vazife adedi. Atışa başlamadan evvel her Hafif Makineli tüfeğin vuruş noktası durumunun saptanması ve bunun için şart vuruş noktasının atışla saptanma tarzı. Nişancının atıştan evvel düzenleyeceği şeyler ve bileceği hususlar. Zamanın ölçülmesi, ders atış vazifeleri.

- 3 Hafif Piyade Havanı:

- a) Hafif Piyade Havanlarının yakın muharebedeki rolü.
- b) Hafif Piyade Havanlarının muharebe tarzı.

4 Hava Hedeflerine atış:

Hava hedeflerinin ateş altına alınma tarzı. Meydana çıkma tarzı ve bu bakımdan gereken hazırlıklar. Hava gözetleme ve inzibatı hizmetlerinin görevleri Hava hedefleri ve yükseklikleri. Mermilerin uçuş müddeti. Emniyet müddeti. Ölçü mahrutu hakkında: ve muhtelif hedeflerin korunması için makineli tüfek mevzilerini ne gibi mesafelerde olacağı hakkında bilgiler.

5 Hafif Makineli tüfekte meydana gelen tutuklular ve giderilmesi.

- a) Tutuklukların ne gibi sebeplerden ileri geldiği.
- b) Nişancı, tüfek ve cephaneye ve gereçten olan hatalar yüzünden meydana gelen tutukluklar ve bu tutuklukların ne sebeplerden dolayı meydana geldiği.
- c) Nişancı hatası yüzünden meydana gelen tutukluklar ve bunların giderilme çareleri.

“Haritacılık” Ders Programı;

Hafta

- 1 Yereyde: yalınç kroki alımı.
- 2 Yereyde: Düzenli kroki için adımla baz ölçme.
- 3-4 Yereyde: düzenli kroki alımı.
- 5 Koordinat ve çeşitleri hakkında genel bilgiler, topoğrafya hartalarında çizilen meridyen ve paralel başlangıç noktaları ve iki noktanın dik koordinat değerleriyle aralarındaki uzaklığı bulma yöntemi.

- 6 Semtin tarifi ve çeşitleri, kullanıldıkları yerler, gerçek semt ile manyetik semt arasındaki ayrımın anlatılması.
- 7 Saat ve zaman bilgileri, medeni ve vasati saatlerin birbirine değiştirilmeleri hakkında bilgiler.
- 8 Türkiye askeri hartalarının dayandığı bon, gavs- kruger ve merkator projeksiyonları hakkında genel bilgiler.
- 9 Yerel hartalarla. Gavs – kruger paftaların kullanışları.
- 10 Nirenginin tarifi, neye yaradığı, çeşitli derece nirengilerin topoğrafya ile olan ilgileri, nirengi ağzı ve kanavalar hakkında genel bilgiler.
- 11 Verilecek kareli bir harita iskeleti üzerinde eğriler geçirilmesine dair vazife.
- 12 Düzenli ve açınsama haritalarının alımında kullanılan jeodezi ve topoğrafya aletleri hakkında genel bilgiler.
- 13 Nivelman ve çeşitleri, kullanıldıkları yerler, eğik ölçülerin düze değiştirilmesi.
- 14 Yuvarlaklık ve kırılma olayının anlatılması ile harita yapmak ve haritaları okumakta yapacağı etki ve bunun düzeltilmesi çareleri hakkında genel bilgiler.
- 15 Kroki alımında kullanılan barometre ve podomerte ve harita ölçümlerinde kullanılan kürvimetre hakkında bilgiler.
- 16 Yol keşif krokisi hakkında bilgiler.
- 17 Harita üzerinde istenilen bir eğime göre yol çizilmesi ve yolun yereye tatbikatı.

- 18 Garnizon paftalarında baz seçimi ve çelik şeritle baz ölçümü ve grafik nirengi yapımı ile işin paftalara bölümü hakkında genel bilgiler.
- 19 Garnizon paftalarında düz detay ve düzleme işleri ve kenar birleştirilmesi hakkında genel bilgiler.
- 20 Verilecek kareli bir harta iskeleti üzerinde eğriler geçirilmesine dair vazife.
- 21 Perspektif kroki, perspektif ve panoramik görüş hakkında bilgiler.
- 22 Perspektif krokinin ölçeklendirilmesi ve noktaların kağıda koordinat yöntemi ile geçirilmesi. Planların ayırt edilmesi ve krokinin çerçevelenmesi.
- 23 Fotoğrametri işleri, yer ve hava fotoğrametrisi ile fotoplan işleri hakkında bilgiler.
- 24 Stereoskopik görüşlerle fotoğrafları değerlendirerek hartaya almak ve bunu yapacak alet ve araçlar hakkında genel bilgiler.
- 25-26 Yereyde: yol keşif krokisi alımı
- 27-30 Yereyde: Perspektif kroki alımı.
- 31-32 Yereyde: Çeşitli krokiler alımı hakkında tatbikat.

“*Muhabere*” Ders Programı;

Hafta

- 1- Orduda kullanılan türlü muhabere vasıtalarının kısımlara ayrılması ve isimleri, şematik olarak gösterilmesi.
- 2- Canlı muhabere vasıtalarından insani muhabere vasıtalarının ne zaman ve nerelerde kullanıldıkları ile bunların kabiliyetleri hakkında genel bilgi.

- 3- Hayvani muharebe vasıtalarından her birinin nerelerde ne zaman kullanıldıkları ile kabiliyetleri hakkında genel bilgi.
- 4- Görme muhabere vasıtalarından filamanın tarifi, nerelerde ve kimler tarafından kullanıldıkları, muhabere menzili ve muhabere usulü.
- 5- Görme muhabere vasıtalarından pırıldaklar ve kullanımları.
- 6- Helyograf nasıl bir muhabere vasıtasıdır. Ne zaman ve nasıl kullanılır. Muhabere menzili ne kadardır. Ve neye tabidir.
- 7- Pırıldak ve helyografların öğrenciler tarafından kurulması ve işletilmesi.
- 8- Görme muhabere vasıtalarından işaret fişekleri nerelerde, ne zaman ve kimler tarafından kullanılır. Anlamları hangi makamlarca tertiplenir.
- 9- Tayyare işaret bezi ve tayyare bezi ve alanını tarifleri ne zaman ve kimler tarafından nasıl kullanıldıkları.
- 10- T Kodunun tertip tarzı, kullanılması hakkında gerekli bilgi.
- 11- T kodunun kullanma tatbikatı.
- 12- Haber atma muhabere vasıtalarından haber torbaları, kapkaç hakkında bilgi.
- 13- Yoklama.
- 14- Elektrikli muhabere vasıtalarından telli telefon ve telgraf kullanım yeri ve zamanı.
- 15-16 Telefonların çağırma tertibatında, yapılarına kullanıldıkları ağlara göre çeşitleri.
- 17- Hat ve nakilin tarifi, hatların çeşitleri. Sahra kablolarıyla askeri daimi hatlar, sahra kablo hatlarının yerde ve askıda bulunduğu zaman görüşme mesafeleri. Kablonun tarifi, tek ve çift hatların nerelerde kullanıldıkları, fayda ve zararları birbiri üzerine tesirleri.

- 18- Kablo hattı inşa birliği nedir. İnşa malzemesi nelerdir. Beraber inşa ve ayrı inşa ne demektir. Kabloların birbirine ve oda teline eklenmesi.
- 19- Kuru pillerin su ile doldurmak, muayene etmek, pilleri seri olarak birbirine bağlamak ve birbirini çağırarak ve konuşmak, mikrofon ve telefonun korunması.
- 20- Telefonu muayene etmek, kısa bir hat yaparak uçlarını telefona bağlamak ve birbirini çağırarak ve konuşmak, mikrofon ve telefonun korunması.
- 21-22 Santral cihazı kullanma ve korunmasının gösterilmesi. Santralin muayenesi, rapor ve konuşma merkezlerinin lüzumu ve santrale nasıl bağlandıkları tek ve çift hatlı telefonların santrale bağlanması.
- 23-24 Santralin korunması, muayenesi ve telefon bağlanarak kullanılması ve yol verilmesi
- 25 Telefon muhaberesinin düşman dinlenmesine karşı korunması. Çareleri haberleşmenin gizli tutulması.
- 26- Yoklama.
- 27- Telsizlerin ordudaki rolleri fayda ve mahzurları. Sabit ve seyyar telsizler hakkında genel bilgi.
- 28- Uzun, orta ve kısa dalga ne demektir. Bunların yayımının özellikleri. Dalga boyu ile frekans arasındaki bağıntı nedir. Akort ne demektir. Göndermeç ve almaç da nasıl yapılır.
- 29- Telsiz dinlemesi ve telsiz yerlerini kestirilmesi. Buna karşı korunma çareleri ve muhaberede gizlilik.

- 30- Telefon merkezi, yol verme tertibatı, konuşma yeri, alacı, verici telefon yeri, muhabere merkezi, rapor toplama yeri, ileri muhabere merkezi, bağlama noktası, telsiz susması, tümen, ana muhabere hattı, merkez amiri, kıt'a muhabere subayı, muhabere müdürü ne demektir.
- 31- Kıt'a muhabere takımlarının genel ödevleri nelerdir. Her kademe komutanının yapacağı irtibatlar.
- 32- Muhabere tesislerinin tahribi ve evvelki haftaların tekrarı.

“Kimya Savaşı” Ders Programı;

Hafta

- 1 Kimya muharebesinin mahiyeti, önemi, tarihçesi ve kimyevi maddeler hakkında genel bilgiler
- 2 Ordumuzda ve diğer ordularda kimya birlikleri teşkilatı.
- 3-4-5 Kimyevi harp maddelerinden gazların tarif ve muhtelif bakımlardan tasnifleri ve bu tasniflere göre muharebelerde kullanılan muhtelif muharebe gazlarından her birinin tesir ve tanıma usulleriyle kullanma vasıtaları.
- 6-7-8 Kimyevi harp maddelerinden yangın maddelerinin tarif ve tasnifleri. Bunlardan her birinin tesir ve kullanma usul ve vasıtalarının nelerden ibaret bulunduğu (yangın bombaları, mermileri, kutuları, cihazları...)
- 9-10-11 Kimyevi harp maddelerinden sis maddelerinin tarifi ve muhtelif bakımlardan tasnifleri ve bunlardan her birinin kullanma usul ve vasıtalarını öğretilmesi (sis bombaları, mermileri, kutuları, cihazları...)

- 12-13 Hava ziya ve arazi şekil ve hallerinin kimyevi harp maddelerinin her birin kullanılmasına yapmakta oldukları tesirler.
- 14-15-16 Kimyevi harp maddelerinden her birine karşı korunma usul ve vasıtaları hakkında genel bilgiler.
- 17-18-19 Muhtelif muharebe vaziyetlerinde muhtelif gazların kullanılma tabiyesi ve hangi vasıtalarla ve ne suretle kullanılmayacakları.
- 20-21-22 Muhtelif muharebe vaziyetlerinde yangın maddelerinin kullanılma usul ve tabiye.
- 23-24-25 Muhtelif muharebe vaziyetlerinde sis maddelerinin kullanılmaları, sis üssü ve örtülerinin yapılması usul ve kaideleri.
- 26 Muhtelif muharebe vaziyetlerinde gaz keşif unsurlarının yapacakları keşifler ve bu keşif unsurlarının kullanılma usul ve kaideleri.
- 27-28-29 Muhtelif muharebe vaziyetlerinde gazlanmış ve zehirlenmiş yerlerin temizlenmesi ve temizleme kıtalarının kullanılma usul ve kaideleri.
- 30-31-32 Meteoroloji haber aletleri ve hava rasatları için gerekli bilgiler.

“Levazımcılık” Ders Programı;

Hafta

- 1- Orduda levazım hizmeti nedir, ne için konmuştur. Nasıl işler (genel surette).
- 2- Tayın ve yem kanunu hakkında açıklama.

- 3- Öğrencilerin yiyecek, yakacak ve aydınlatacak hakları. Erlerin yiyecek, yakacak ve aydınlatacak hakları. Ekmek, dayanıklı ekmek, peksimet hakkında bilgiler.
- 4- Hastaların yiyecek hakları.
- 5- Günlük yoklama nedir ve nasıl düzenlenir.
- 6- Günlük tabela nedir ve nasıl düzenlenir.
- 7- Müfreze çizelgesi nedir. Kimler yapar.
- 8- Nöbetçi subaylarının bu işlerle ilgisi nedir.
- 9- Yoklama üzerinde bir ders yeri ödevi.
- 10- Tabela üzerinde bir ders yeri ödevi.
- 11- Okurların giyecek ve kuşanacak hakları nelerdir.
- 12- Erlerin giyecek kuşanacak hakları nelerdir.
- 13- Bunların miatları hakkında genel bilgileri ve kayıt işleri.
- 14- Subaylara verilecek hakları nelerdir ve hangi kanunlara dayanır.
- 15- Harp okulu ve denk okullardan subay çıkanlara verilecek giyecek ve kuşanacak hakları nelerdir. Hangi kanuna dayanarak verilir.
- 16- Miat nedir ve nasıl yürür.
- 17- Kayıt silme işi nasıl yapılır. Bunları yapmaya yetkili olanlar kimlerdir.
- 18- Maaş nedir. Hangi kanun dayanarak hak sahiplerine maaş verilir. Olağanüstü tedbirleri, aynı yardı. Çocuk zammı. Ölüm doğum ikramiyeleri.
- 19- Öğrenci er ve subay maaşları ne kadardır.
- 20- Çeşitli maaş bordroları nasıl yapılır. Kimler yapar ve maaş nasıl alınıp nasıl dağıtılır.

- 21- Yolluk nedir. Neye dayanarak yolluk verilir.
- 22- Kaç çeşit yolluk vardır. Nasıl alınır ve gerektiği zaman nasıl hesabı kapatılır.
- 23- Ayniyat ne demektir. Kaç kısma ayrılır. Levazım ayniyatı ne gibi şeylerdir.
- 24- Bunların alınma şekilleri nasıldır. Hesapları nasıl tutulur. Nasıl denetlenir. Harbiye ayniyatı ne gibi şeylerdir.
- 25- Harbiye ayniyatı ne gibi şeylerdir.
- 26- Bunların alınma şekilleri nasıldır. Hesapları nasıl tutulur. Nasıl denetlenir.
- 27- İnşaat ayniyatı nelerdir. Ne gibi gereçleri içerisine alır.
- 28- Harbiye ve inşaat ayniyatlarında birbirine benzeyen gereçlerin arı ayniyat yerlerinde sarf edilip edilemeyeceği hakkında bilgi.
- 29- Harbiye, inşaatı ile levazım ayniyatın alma, saklama ve kullanma notlarında bir birine benzeyen ve benzemeyenlerin açıklanması.
- 30- Seferde yiyecek işleri, demirbaş yiyecek ve kuvvetli tayın hakları hakkında genel bilgi.
- 31- Yiyecek, giyecek ve kuşanacak maddelerin ikmal işi nasıl yapılır.
- 32- Hangi kademeler bu ikmalî sağlar, yiyecek kademelerinin çalışma sistemi şekil üzerinde açıklanır.

“Binicilik” Ders Programı;

Hafta

- 1- Manej hakkında bilgi ve maksat. Üzengi ayarlama usulleri. At binmek, yere inmek üzengisiz binmek. Aralıklı safa geçmek, manejde belirli mesafe ile yürümek. Manejde adeta ile binmek.
- 2- Eyer ve aksamı hakkında bilgi. Köşe tesirleri.
- 3- Manejde adeta yürüyüşlerinin tempoya göre uydurulması.
- 4- Süratli yürüyüşleri. Aralıklı saftan süratli ile birere bozulmak.
- 5- Üzengi ile biniş, süratliden adeta inmek, adetadan süratiyle geçmek, tam başlıkla atın idaresi.
- 6- Süratliden durma. Dururken süratiyle kalkmak.
- 7- Tam manejde yan değiştirmek, yarım manejde binmek başlık ve elense hakkında bilgi.
- 8- Yardımlar. Tam ve yarım alıkoymaların yerleri ve yapılış tarzları.
- 9- Hafif süratiyle binmek ve yapılış tarzı ve faydası.
- 10- Oturuşu kuvvetlendirmek için serbest biniş ve idman hareketleri.
- 11- Manejin büyük yollarına konulan kavaletto üzerinden süratli ile geçiş.
- 12- Daire üzerinde binmek ve tesirleri.
- 13- Manejde adeta ile serbest biniş.
- 14- Dörtnala hazırlık, manejde dört nala binmek.
- 15- Yanlış dörtnaldan doğru dört nala geçiş tarzı ve tesirleri.
- 16- Okul civarında çeşitli arazi parçalarında adeta ve süratli ile biniş. Ufak manilerden geçiş ve atlamak.
- 17- Derin oturuşu hazırlamak için arasıra üzengisiz binmek.

- 18- Emredilen mesafe dahilinde çeşitli yürüyüşlerle binmek.
- 19- Tülen yan değiştirmek. Köşeden geri dönmek suretiyle yan değiştirmek.
- 20- Sağa, sola dönmek suretiyle yan değiştirmeler. Eyer, başlık, velensenin vurulması.
- 21- Süratli ile sağa, sola dönmek suretiyle yan değiştirmek
- 22- Oturuşun kuvvetlendirilmesi için at üzerinde omuz ve sağrı okşamak ve sağrı üzerinde yatma hareketleri. Eyer başlık velensenin alınma usulü.
- 23- Bir adım mesafeye yanaşmak ve tekrar mesafe almak. Yavaş temposunu daha iyi olarak tatbik etmek tımar takımı ve temizlenmesinin faydası.
- 24- Daireleri değiştirmek, bu hareketi adeta ve süratli ile yapmak.
- 25- Yanlış dörtnalı anlamak ve doğruya nerede başlaması lazım geldiğini takdir etmek.
- 26- 0,50 yükseklik 0,60 genişlikteki manilerden atlama talimleri. Atlama talimleri için yapılacak tesir ve atlarken vücut vaziyeti.
- 27- Ata hakimiyeti artırmak bakımından süratli ile manejde serbest biniş bu hareketten istenilen yan ve yürüyüş ile maneje geçiş.
- 28- Manej civarında istenilen bir noktaya gidiş ve geliş talimleri.
- 29- Tepelerden iniş ve çıkış talimleri ve tesirleri.
- 30- Oturuşun kuvvetlendirilmesi ve kontrolü maksadıyla manej yakınlarında bir noktaya istikamet muhafaza ederek süratli, dört nala gidip gelme talimi.
- 31- Dörtnaldan süratliye ve süratliden dört nala geçiş ve tesirleri. Tımarın fayda ve yapılış tarsı ameli olarak.
- 32- Manejde ara sıra ikişerle binmek. Aralıklı, mesafe ve hizanın muhafazası.

“Devletler Genel Hukuku” Ders Programı;

Hafta

- 1-2 Devletler genel hukuku kavramı, bu hukukun mahiyeti ve kaynakları.
- 3- Devletler genel hukuku ve iç hukuk ve devletler genel hukukunun kodifikasyonu.
- 4- Devletler genel hukukunun tarihçesi.
- 5- Devletler genel hukukunun subjeleri.
- 6- Devletin bölünüşü.
- 7- Devletlerin doğumu ve tanınması ve hükümetlerin tanınması.
- 8- Devlet çeşitleri.
- 9- Devlet zevali.
- 10- Devletlerin asli hakları.
- 11- Devletlerin görevleri.
- 12- Devletlerin sorumluluğu.

Devletler Arasındaki Münasebetler

- 13- Devlet başkanlığı.
- 14- Dış işleri bakanlığı.
- 15- 17 Elçiler.
- 18- Konsolosluklar.

Devletler Arasında Anlaşmalar

- 19- Antlaşmaların mahiyeti.

- 20- Antlaşmaların yapılışı şartları, hükümleri, icrası, tefsiri ve sonu.
- 21- Antlaşmaların çeşitleri.
- 22-24 Lozan barış antlaşması ve kapitülasyonlar.

Harp hukuku

- 25- Harp hukukunun asli ve genel prensipleri.
- 26- Harbin sonu ve harp tazminatı meselesi.
- 27- Harp esirleri. Yaralılar ve hastalar.
- 28-30 Bitarafılık.
- 31- 32 İşgal ve abluka.

“*Ekonomi*” Ders Programı; Bu ders haftalık değil konu itibarıyla sıralanmıştır.

Giriş Dersleri: Genel Bilgi

Konu

- 1- Ekonominin mevzuu ve tarifi.
Askerlikle ilgisi.
İhtiyaç mefhumu: İhtiyaçlarımızın sayıca hudutsuz oluşu.
Malik olduğumuz tatmin vasıtalarının mahdut oluşu.
Gossen kanunları: ihtiyaçların tahdidi ve tasnifi.
- 2- Fayda mefhumu.
Servet veyahut mal mefhumu malın çeşitleri.
Servet ve değer arasındaki farklar.
- 3- İstihsal: istihsal mefhumu..
Ekonomik faaliyetin şartları: istihsal amillerinden tabiat.

Tabiatın insanların faaliyeti üzerindeki tesirleri insanların bu tesirlere karşı gösterdikleri tepkiler.

Gittikçe azalan verim kanunu.

- 4- İstihsal amillerinden insan gücü
- 5- İnsan gücünün istihsaldeki rolü.

“*Matematik*” Ders Programı; Bu ders programı konu konu sıralanmıştır.

Konu

- 1 Diferansiyelin tanımı, bir değişkenli fonksiyonların diferansiyeli yüksek basamaktan diferansiyeller.
- 2 Kısmi türev ve tam diferansiyel, $f(x,y)=0$ şeklinde olan bir fonksiyonun türevi, homojen fonksiyonlarda öyler teoremi (kısaca)
- 3 Entegral kavramı ve basit entegrallere ait örnekler, rasyonel kesirlerin entegralleri
- 4 Köklü entegraller trigonometrik fonksiyonların entegralleri.
- 5 Çarpımlara ayırma yöntemi ile entegral hesabı.
- 6 Sonsuz küçük miktarlar toplamının limiti, sınırlı entegrallerin tanımı.
- 7 Düzlem ve dönel alanların hesabı, bazı eğrilerin yay uzunluklarının hesabı.
- 8 Bir eğrinin eğrilik yarı çapı ve eğrilik merkezinin tanımı, bazı eğrilerin eğrilik yarı çaplarının hesabı.
- 9 Basit hacimlerin hesabı, dönen cisimlerin hacimleri, eylemsizlik momenti ve ağırlık merkezinin hesabı.
- 10 Seriler hakkında genel bilgi, esas teoremler.

- 11 Fonksiyonların serilere açılması. Taylor ve makloren formülleri.
- 12 Başlıca fonksiyonların seriye açılması. Belirsiz şekiller.
- 13 Diferansiyel denklemler, diferansiyel denklemlerin teşkili.
- 14 Birinci basamaktan diferansiyel denklemlerin çözümü.
- 15 Değişkenlerin ayrılması hali.
- 16 Homojen denklemlerin çözümü
- 17 Çizel diferansiyel denklemin çözümü
- 18 Sabit kat sayılı diferansiyel denklemlerin çözümü.

“Elektrik” Ders Programı; Bu ders haftalık değil konu itibarıyla sıralanmıştır.

Konu

- 1,5 Om kanununun deriye akımlara uygulanması. Pillerin seri, paralel bağlanmaları.
- 2 Kirşof kanunu ve elektrik ağlarına uygulanması.
- 2 Akümülatörler, doluş ve boşalışları, bakımları.
- 1 İndükleme akımları, alternatör ve dinamoların esasları
- 1,5 Çeşitli kondansatörlere ait genel bilgiler. Sıa hesapları. Kondansatörlerin seri, paralel bağlamaları.
- 9 Alternatif akımların genel vasıfları. Alternatif akımların etkin, ortalama ve maksimum değerleri. Devrede yalnız direnç. Self, kondansatör bulunduğuna ve bunların üçü birden seri veya paralel olduklarına göre alternatif akım değerinin hesaplanması
- 3 Bir, iki, üç ve çok fazlı akımların güçleri. Yıldız ve üçgen tarzında bağlanışlar.

- 1 Döner alanlı motorlar ve komuta cihazları
- 4 Transformatörler.

“İş – Resim” Programı;

Hafta

- 1-6 Yapılacak resim, şema ve grafiklerde kullanılacak olan yazı
- 7-10 Eski resim malumatının tazelenmesi.
- 11-12 Perspektif tatbikatı.
- 13-16 İş-Resim, şema, grafik ve diyagramlar üzerinde tatbikat.
- 17-32 Silah, nakil ve muhabere vasıtaları, geçit köprü ve sığınaklar tahkimat resim, kroki ve resimleri.

Fizik deneyleri, elektrik dersi şemaları ve haritacılık için krokiler.

Bu mevzulardan alakalı derslerde işlenenler,

Vaziyete göre öne veya arkaya alınarak yaptırılacaktır.

Modern harplerde fotoğrafın ehemmiyeti gözönünde tutularak son yedi hafta verilebilir.

Pratik fotoğraf dersi, kurs şeklinde de gösterilebilir.

“Beden Terbiyesi” Ders Programı;

Hafta

- 1 Eşli ve eşsiz gevşetme, uzatma ve kuvvetlendirme talimleri ile öğretim usulleri.
- 2 Birinci haftanın tekrarı ve gülle atma idmanları.

- 3 Koşu ve uzun atlamaya hazırlık idmanları yüz metre koşusu ve öğretim usulleri.
- 4 Üçüncü haftanın tekrarı ve bomba atma idmanları.
- 5 Birinci ayda yaptırılan ve öğretilenlerin kontrolü.
- 6-7 Yüksek atlama ve hentbol antrenmanları ve öğretim usulleri.
- 8 Boğuşma talimlerine hazırlık idmanları ve hentbol öğretim usulleri.
- 9 İkinci ayda yaptırılan ve öğretilenlerin kontrolü.
- 10-11 Çeşitli boks idmanları ve kuvvetlendirme talimleri.
- 12 Boğuşma talimleri ve tek adım.
- 13 İkinci ayda gösterilen ve öğretilenlerin kontrolü.
- 14-15 Serbest boks ve üç adım.
- 16-17 Yüksek atlama ve gülle ile atışlar.
- 18 Dördüncü ayda yaptırılan ve öğretilenlerin kontrolü
- 19 Son imtihana hazırlık talimleri.
- 20 Başarma kabiliyetlerinin sınavı
- 21 Arazi koşu talimlerine hazırlık
- 22 Arazi koşu talimleri.
- 23 Arazi koşullar.
- 24 Hentbol takım ve grup yarışları.
- 25 Teçhizatla engelli koşullar
- 26 Müzikle beden hareketleri.
- 27 Teçhizatla engelli koşular
- 28 Müzikle beden hareketleri ve cesaret talimleri.
- 29 Silahlı beden hareketleri.

30 Çeşitli aletler üzerinde cesaret talimleri.

31-32 Boğuşma ve gülle atma talimleri

“*Motor Bilgisi*” Ders Programı;

Hafta

- 1 Motorun tarifi, cinsleri çalışma prensiplerine göre ayrılışları.
- 2 Bir motorlu aracın genel bölümleri ve görevleri.
- 3 Aktarma organlarının bölümleri ve görevleri.
- 4 Aktarma organlarının bölümleri ve görevleri.
- 5 İç patlar motorlarının oynayan parçaları ve görevleri.
- 6 Dört zaman devresi.
- 7 Dağıtım düzeni parçaları ve görevleri.
- 8 Dört zaman devresinde supapların erken ve geç açılması.
- 9 Soğutma düzeni parçaları ve görevleri
- 10 Soğutma tertibatının bakım ve arızaları.
- 11 Yağlama çeşitleri, araçları, parçaları ve arızaları.
- 12 Yakıt yolları. (yüksek depo sifonlu pompalı otomatik)
- 13 Karbüratör çeşitleri ve parçaları.
- 14 Karbüratörün çalışması ve arızaları.
- 15 Karbüratörün otomatik prensipleri.
- 16 Akülü ateşleme sistemi, şeması parçaları ve arızaları.
- 17 Manyetolu ateşleme sistemi şeması parçaları ve arızaları.
- 18 Kavrama çeşitleri, parçaları ve arızaları.
- 19 Vites kutusu çeşitleri, parçaları.
- 20 Sesli ve sessiz vites kutusunun çalışma prensipleri.

- 21 Arka köprü, vazifesi parçaları ve görevi.
- 22 Direksiyon tertibatı, parçaları bakım ve razıları.
- 23 Işıltı tertibatı bakım ve arızaları
- 24 Askı ve baskı tertibatı, parçaları ve arızaları
- 25 Dizel motorlarının çalışma prensipleri.
- 26 Dizel motorlarının patlar motorlarla mukayesesi.
- 27 Dingil ve lastikler hakkında genel bilgi.
- 28 Bakımın amacı bakım yerleri ve kullanma gereçleri.
- 29 Günlük bakım
- 30 Haftalık bakım
- 31 Yangın ve dona karşı tedbirler.
- 32 Şehir içi ve şehir dışı genel seyrüsefer hakkında bilgi.

Yabancı dil derslerinde ise öğrencilerden geldikleri okullarda İngiliz ve Alman dili öğrenimini görenleri bu dillerin bölümlerine, Fransız dili öğrenimi görenleri de genel olarak İtalyanca dili bölümlerine ayırlırdı ve derhal öğretime başlanırdı.

III.1.2.2. Ders Öğretmenleri

Öğretmenler, okuttukları derslerin iyi birer öğretmeni idi. Derslerine hazırlanarak gelirlerdi. Dersi derste öğretebilmek için büyük çaba ve özen gösterirlerdi. Ayrıca öğrenciler ileri oldukları derslerde diğer öğrencilere yardımcı olurdu. Almanca dili öğretmenleri çok sık değiştiğinden, bu dildeki eğitimi, öğrencilerin kişisel çabalarıyla başarıya ulaşmıştı.¹³³

¹³³ *Anılarımızın Penceresinden*, s. 11.

Hatıralardan ve okulun evraklarından anlaşıldığı kadarıyla öğretmenlerin büyük bir kısmı muvazzaf subaylardan oluşuyordu. Bunun yanı sıra emekli subaylar ve yedek subayların yanı sıra sivil öğretmenlerin de bazı derslere girdikleri görülmüyordu. Kimi zaman Almanca gibi derslere, öğretmen olmayan Yüksek öğretim gören kişiler de girebiliyorlardı. Mersin'deki eğitim öğretim süresince, lise güverte sınıfı ve makine sınıfı öğretmenleri aşağıdaki tablolarda belirtilmiştir.

TABLO 1
Öğretmenler

DERSLERİN ADI	LİSE 1 (1942–1943)	LİSE 2 (1943–1944)	LİSE 3 (1944–1945)
EDEBİYAT	Nurettin GÜLEN (Öğ. Ütgm.)	Kadri KİPER (Yd. Atgm.)	Asım İNAL (Svl. Öğ.)
TARİH	Ömer KAYNAK (Öğ. Ütgm.)	Fevzi KURTOĞLU (Em. Gv. Bnb.)	Ömer KAYNAK (Öğ. Yzb.)
COĞRAFYA	Nurettin GÜLEN (Öğ. Ütgm.)	Zeki DENİZ (Öğ. Yzb.)	Zeki DENİZ (Öğ. Yzb.)
CEBİR-GEOMETRİ	Selahattin PEKOL (Öğ. Ütgm.)	Selahattin PEKOL (Öğ. Ütgm.)	Selahattin PEKOL (Öğ. Ütgm.)
FİZİK	Hüseyin BETİN (Öğ. Alb.)	Hüseyin BETİN (Öğ. Alb.)	Hilmi BORAY (Öğ. Yzb.)
KİMYA	Mithat ÖZGEN (Öğ. Ütgm.)	Mithat ÖZGEN (Öğ. Ütgm.)	Hüseyin..... (Yd. Atgm.)
BİYOLOJİ	Fahri ÇAĞIN (Öğ. Ütgm.)	Fahri ÇAĞIN (Öğ. Ütgm.)	Fahri ÇAĞIN (Öğ. Ütgm.)
ASKERLİK	Sadık ARMAN (P.Ütgm.)	Sadık ARMAN (P.Ütgm.)	Sadık ARMAN (P.Ütgm.)
GEMİCİLİK	Cavit ZENDUT (Em. Gv. Yzb.)	Haydar ÖZTALAY (Gv. Yb.)	Haydar ÖZTALAY (Gv. Yb.)
BEDEN EĞİTİMİ	Tevfik BÖKE (Öğ. Yzb.)	Tevfik BÖKE (Öğ. Yzb.)	Tevfik BÖKE (Öğ. Yzb.)
FABRİKACILI K(Md.)	Şefik ÖZYÜREK (Mk. Bnb.)	Şefik ÖZYÜREK (Mk. Bnb.)	
TESVİYE	Sabri YILGIÇ (Svl. Öğ.)	Sabri YILGIÇ (Svl. Öğ.)	
MODEL	Gıyasettin YILMAZ (Svl. Öğ.)	Gıyasettin YILMAZ (Svl. Öğ.)	
TORNA-FREZE		Sabri YILGIÇ (Svl. Öğ.)	

DÖKÜM		İsmail DÖKÜM (Em. Mk. Bnb.)	
DEMİRCİLİK		Hasan OKTOK (As. Sn. Bnb.)	
KAYNAK		Ragıp	
İNGİLİZCE	İrfan ADALILAR (Em. Mk. Yzb.)	İrfan ADALILAR (Em. Mk. Yzb.)	Reşat KEPENEK (Svl. Öğ.)
İTALYANCA	Mecdi ENÖN (Svl.Öğ.)	Mahmut ABAÇ (Svl. Öğ.)	Mecdi ENÖN (Svl. Öğ.)
ALMANCA	Celal GÖNENÇTÜRK (Svl. Diş Tb.)	Ferit KÜR TKÇÜOĞLU (Em. P.Bnb.)	Ferit KÜR TKÇÜ OĞLU (Em. P.Bnb.)
MÜZİK	Bedri UMUL (Müz. Bnb.)		
PSİKOLOJİ		Asım İNAL (Svl. Öğ.)	
MANTIK			Asım İNAL (Svl. Öğ.)
SOSYOLOJİ			Asım İNAL (Svl. Öğ.)
JEOLOJİ			Fahri ÇAĞIN (Öğ. Yzb.)
ASTRONOMİ			Kemal KÜÇÜKALKAR (Öğ. Yzb.)

Kaynak: *Anılarımızın Penceresinden Deniz Harp Okulu 1947 Yılı Mezunları*, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Basımevi, Ankara, Temmuz 2003, s. 14.

TABLO 2

Güverte Sınıfının Öğretmenleri

DERSLERİN ADI	GÜVERTE HARP I (1945–1946)	GÜVERTE HARP II (1946–1947)
MATEMATİK	Tevfik Salih KUNT (Em. Gv. Bnb.)	Ahmet Tevfik AKBAŞ (Em. Gv. Yb.)
GEMİ SEYİR	Nahit ÇAPANER(Gv. Yzb.) Hayrettin KALİCUN(Öğ. Alb.)	Sabri MENGÜL (Öğ. Alb.) Hayrettin KALİCUN (Öğ.Alb.)
DENİZ HARP TARİHİ	Sadettin ÖZMAN (Gv. Kur. Alb.)	Sami GÜLTAY (Gv. Alb.)
DZ TABİYESİ VE	Sezai TOLAN (Gv.	Sami GÜLTAY (Gv. Alb.)

ASK. COĞ.	Kur. Alb.)	
GEMİCİLİK	Haydar ÖZTALAY (Gv. Yb.)	S.MENGÜL (Öğ. Alb.) C.DENİZALP (Gv. Yzb.)
İÇ HİZMET	Celalettin ORHAN (Gv. Alb.)	Haluk ŞEHSUVAROĞLU (Öğ. Yzb.)
ASKERLİK PSİKOLOJİSİ	Celalettin ORHAN (Gv. Alb.)	
SAĞLIK KORUMA	Dr.	
ELEKTİRİK	Burhanettin DEMİRKUT (Y.Müh.Yzb.)	Niyazi OZMAN (Hr. Sn.Yzb.) Fethi ELVEREN(Y.Müh. J. Yzb.)
GEMİ MAKİNELERİ	Selahattin DEMİRSOY (Mk. Ön. Yzb.)	Selahattin DEMİRSOY (Mk. Ön.Yzb.)
GEMİ İNŞA	Mehmet Ali DEĞER (Em. Gm. İnş. Alb.)	
KİMYA	Remzi ONGUR (Kim.Ön. Yzb.)	Ferit YEŞİLKAYA (Kim.Ütg.)
MAKİNE RESMİ	Selahattin DEMİRSOY (Mk. Ön.Yzb.)	
MİHANİK	Mehmet Ali OKUR (Y.Müh.Yzb.)	
ASKERLİK	Kemalettin AKATAY (P.Bnb.) Sadık ARMAN (P.Yzb.)	İhsan ERKAY (P.Ön. Yzb.)
MUHASEBE	Celalettin DENİZALP (Gv. Yzb.)	Celalettin DENİZALP (Gv. Yzb.)
TOPÇULUK	Selahattin KÖKEN (Gv. Bnb.)	Kemal TAYFUN (Gv. Yzb.)
TORPİDO- SUBOMBASI- MAYIN		Lütfü TULGAR (Gv. Yzb.) Bahri AKALIN (Gv. Yzb.) Tahsin ÖRGE (Gv. Yzb.) Nazım ORKAN (Gv. Yzb.)
BEDEN EĞİTİMİ	Tevfik BÖKE (Öğ. Yzb.)	Tevfik BÖKE (Öğ. Yzb.)
HUKUK	Celalettin ORHAN (Gv. Alb.)	Haluk ŞEHSUVAROĞLU (Öğ. Yzb.)
EKONOMİ	Faik SARAÇOĞLU (Sivil Öğ.)	Haluk ŞEHSUVAROĞLU (Öğ. Yzb.)
İNGİLİZCE	Tahir TUNAY (Öğ. Alb.) İ.ADALILAR (Em. Mk. Yzb.)	İ.ADALILAR (Em. Mk. Yzb.)
İTALYANCA	M.ABAÇ-Mecdi ENÖN (Svl. Öğ.)	Mecdi ENÖN (Svl. Öğ.)
ALMANCA	F.Ş.KÜRKÇÜOĞLU (Em. P.Bnb.) Ziya ERALP (Yd. Top. Atg.)	F.Ş.KÜRKÇÜOĞLU (Em. P.Bnb.)
RUSÇA		Mir Yakup MEHDİ (Svl. Öğ.)
HİDROGRAFİ		Hikmet KOCAOĞLU (Har.Hid.Yzb.)

Kaynak: Anılarımızın Penceresinden Deniz Harp Okulu 1947 Yılı Mezunları, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Basımevi, Ankara, Temmuz 2003, s. 21.

TABLO 3

Makine Sınıfının Öğretmenleri

DERSLERİN ADI	MAKİNE HARP I (1945–1946)	MAKİNE HARP II (1946–1947)
MATEMATİK	Tevfik Salih KUNT (Em.Gv.Bnb.)	Tevfik Salih KUNT (Em.Gv.Bnb.)
DENİZ HARP TARİHİ	Sezai TOLAN (Gv.Kur.Alb.)	_____
İÇ HİZMET	Celalettin ORHAN (Gv.Alb.)	_____
ASKERLİK PSİKOLOJİSİ	Celalettin ORHAN (Gv.Alb.)	_____
SAĞLIK KORUMA	Dr.	_____
ELEKTRİK	Burhanettin DEMİRKUT (Y.Müh.Yzb.)	Burhanettin DEMİRKUT (Y.Müh.Yzb.)
GEMİ MAKİNELERİ	Selahattin DEMİRSOY (Mk. Ön Yzb.)	Selahattin DEMİRSOY (Mk. ÖnYzb.)
GEMİ İNŞA	Mehmet Ali DEĞER (Em. Gm. İnş. Alb.)	Mehmet Ali DEĞER (Em. Gm. İnş. Alb.)
KİMYA	Remzi ONGUR (Kim.Ön Yzb.)	Ferit YEŞİLKAYA (Kim.Ütg.m.)
MAKİNE RESMİ	Selahattin DEMİRSOY (Mk. Ön Yzb.)	Nejat ESENGÜL (Hr.Sn.Yzb.)
MİHANİK	Mehmet Ali OKUR (Y.Müh.Yzb.)	Mehmet Ali OKUR (Y.Müh.Yzb.)
ASKERLİK	Kemalettin AKATAY (P.Bnb.) Sadık ARMAN (P.Yzb.)	İhsan ERKAY (P.Ön Yzb.)
TERMODİNAMİK	Kemal CANBAKAN (Hr.Sn.Yb.)	Kemal CANBAKAN (Hr.Sn.Yb.)
FABRİKACILIK: (FABRİKA MD.)	Safiyettin GÖNENÇ (Hr.Sn.Yb.)	Safiyettin GÖNENÇ (Hr.Sn.Yb.)
DEMİRCİLİK-TORNA- MODEL-TESFİYE FREZE-DÖKÜM	Lisedeki Öğretmenler	Lisedeki Öğretmenler
FABRİKA TEKNOLOJİSİ	İsmail EMİLSAN (Mk. Yzb.)	Nejat ESENGÜL (Hr. Sn.Yzb.)
MOTOR	Sedat AYTAMAN (Mk. Bnb.)	Mansur BARLAS (Hr.Sn.Yzb.)
HUKUK	Celalettin ORHAN (Gv.Alb.)	Haluk ŞEHSUVAROĞLU (Öğ.Yzb.)
EKONOMİ	Faik SARAÇOĞLU (Svl.Öğ.)	Haluk ŞEHSUVAROĞLU (Öğ.Yzb.)
İNGİLİZCE	Tahir TUNAY (Öğ.Alb.)	İ.ADALILAR

	İ.ADALILAR (Em.Mk.Yzb.)	(Em.Mk.Yzb.)
İTALYANCA	M.ABAÇ-Mecdi ENÖN (Svl.Öğ.)	Mecdi ENÖN (Svl.Öğ.)
ALMANCA	F.Ş.KÜRKÇÜOĞLU (Em.P.Bnb.) Ziya ERALP (Yd.Top.Atğm.)	F.Ş.KÜRKÇÜOĞLU (Em.P.Bnb.)
RUSÇA	_____	Mir Yakup MEHDİ (Svl.Öğ.)
BEDEN EĞİTİMİ	Tevfik BÖKE (Öğ.Yzb.)	Tevfik BÖKE (Öğ.Yzb.)

Kaynak: *Anlarımızın Penceresinden Deniz Harp Okulu 1947 Yılı Mezunları*, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Basımevi, Ankara, Temmuz 2003, s. 22.

III.1.2.3. Ders Kitapları

Öğretmenler ders konularını, kitapta yazılı olandan daha geniş anlatırlardı. Öğrenciler bu nedenle hemen hemen bütün derslerde not tutarlardı. Edebiyat, psikoloji, mantık ve sosyoloji öğretmenleri, dersleri yazdırır gibi anlattığından not tutulması daha kolay olurdu.¹³⁴

Bu derslerin bir kısmı öğretmenler tarafından yazılmış olan, bu konulardaki çeşitli kitaplardan ve öğretmenlerin ders notlarından izlenirdi. M.E.B.'liğine bağlı liselerde İtalyanca dili öğretimi yapılmadığından bu dil eğitiminin kitapları öğretmenleri tarafından seçilirdi. İzledikleri kitaplar şunlardı: La Vita Militare, Cuore ve Gramatika Italiana.¹³⁵

Tablo 4

M.E.B.ğınca Yayınlanan Ders Kitapları ve Yazarları

DERS	SINIF	YAZAR
Edebiyat	Lise1	Ali Canip YÖNTEM

¹³⁴ *Anlarımızın Penceresinden*, s. 11.

¹³⁵ *Anlarımızın Penceresinden*, s. 11.

	Lise2	Agah Sırrı LEVENT
	Lise3	Ali Canip YÖNTEM ve İsmail Habib SEVÜK
Tarih	Lise1 İlkçağ Lise2 Ortaçağ	A.Müfit MANSEL, Cavit BAYSUN ve Enver Ziya KARAL
Coğrafya	Lise1 Genel Coğrafya	İbrahim AKYOL, Macit ARDA
	Lise2 Ülkeler Coğrafyası	Fasikül
	Lise3 Türkiye Coğrafyası	Besim DARKOT
Cebir ve Geometri		Komisyon
Almanca		Komisyon
Fizik		H. DENER-A. BEKMAN
Kimya		A.BEKMAN
Askerlik		Ferit BİRTEK
Jeoloji		Malik SAYAR-Malik ONGAN
Astronomi		Nüzhet GÖKDOĞAN
Biyoloji		Hayri ARDINÇ
Toplumbilim		Necmettin SADAK
Mantık		Hasan Ali YÜCEL
Ruhbilim		Ali Haydar TANER
İngilizce		Dr.L. FAUCETT

Kaynak: Anılarımızın Penceresinden Deniz Harp Okulu 1947 Yılı Mezunları, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Basımevi, Ankara, Temmuz 2003, s. 11.

TABLO 5

Yardımcı Kitap Olarak Okutulan Kitaplar

DERS	YAZAR
Cebir	Ali HİKMET
Fizik	Kemal ZAİM
Kimya	Nakittin
Kimya Problemleri	İzzet Kemal ERKSAL
Fizik Problemleri ve Fizik Hülasası	Nusret KÜRKÇÜOĞLU

Kaynak: Anılarımızın Penceresinden Deniz Harp Okulu 1947 Yılı Mezunları, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Basımevi, Ankara, Temmuz 2003, s. 11.

Gerek ders kitapları ve gerekse defter, kalem, mürekkep, silgi gibi tüm kırtasiye gereksinimleri, devletçe verilen bir burs ve ailelerce gönderilen harçlıklarla karşılanırdı. Devlet tarafından verilen bu burs/harçlık şöyle idi; lise bir ve ikinci sınıfta ayda 187 kuruş, lise üçüncü sınıfta 312 kuruş, harp okulu birinci sınıfta 562 kuruş, harp okulu ikinci sınıfta 750 kuruş idi. Okul tarafından sadece özel sınav kâğıtları verilirdi.

Okul kütüphanesi Heybeliada'dan Mersin'e getirilemediği ve öğrenciler için ansiklopediler, bazı teknik ve kültür kitapları dışında bir kitaplık da oluşturulamadığından, öğrenciler kitap, gazete ve dergi gereksinmelerini, harçlıklarıyla, birbirlerinden ve tatil günleri gittikleri Mersin Halkevi Kitaplığından giderir ve karşılardı. Ayrıca öğretmenlerin kitaplarından da yararlanılırdı.¹³⁶

III.1.2.4. Sınavlar

Yıl içinde her ay yoklama sınavı, ayrıca birinci ve ikinci dönem sonlarında, tahminen Aralık ve Mart aylarının ilk on iki günü içinde yazılı¹³⁷, Mayıs ayı sonunda ders kesiminden sonra da Haziran ayı içinde sözlü sınıf geçme sınavları yapılırdı. Yıl içindeki dönem sonu geçme sınavlarında dersler kesilir her gün bir veya iki dersten yazılı sınav olunurdu. Sınav soruları o dönem okutulan konuları kapsardı. Alınan notlar da birinci ve ikinci dönem karne notları olurdu. Yılsonu sınıf geçme sözlü sınavları için, öğretmenler, o dersin bütün konularını içeren 40–50 veyahut daha fazla soru hazırlarlardı. Sınava giren öğrenciler soru torbasından üç soru çeker, dilediği bir soruyu ayırır, iki sorunun cevabını vererek sınav olurdu. İki sorunun yanıtlanması, sınav kurulunca geçerli not verilmek için yeterli görülmediği takdirde, ayrılan sorunun veya açıktan sorulan soruların yanıtlanması istenirdi. Sınav kurulu o dersin öğretmeni ile birlikte o dersi okutan en az üç öğretmenden

¹³⁶ *Anlarımızın Penceresinden*, s. 11, 12.

¹³⁷ Sınavlar ile ilgili belge için bakınız EK 23.

oluşurdu. Sınava, küçük numaradan başlamak üzere numara sırasına göre girilirdi. Bir öğrenci sorularını yanıtlarken, sonraki öğrenci, soruların yanıtları için hazırlanırdı.¹³⁸

Sınavlarda hem ders kitaplarından hem de öğretmenlerin kitaba ek olarak öğrettiklerinden sorumlu olunurdu. Ders kesiminde, kitaplardaki bütün konular, alıştırma, ödev ve sorularıyla işlenerek bitirilirdi. Gerek müfredat programının bitirilmesi amacıyla gerekse lise kültürü bir bütündür düşüncesiyle hiçbir kitap ve konu bitirilmeden yarım bırakılmazdı.

Beden eğitimi dersinin sınavları uygulamalı yapılırdı. Her bir öğrenci belli düzeyde uzun, yüksek ve üç adım atlamak, gülle atmak, halata çıkmak, barfiks yapmak, kasadan atlamak zorundaydı. Fabrika ve kısmen de gemicilik derslerinin sınavları da uygulamalı olarak yapılırdı.¹³⁹

Lise 3'de yılsonu sözlü geçme sınavlarına, lise bitirme sınavı adı verilirdi. Ancak bu sınava girebilmek için bütün derslerden kanaat notu olarak lise bitirme sınavlarına girmeye hak kazanılması gerekirdi. Lise bitirme sınavlarını başarıyla verdikten sonra bir yüksek okul olan Harp Okulu'na geçebilmek için, öğrenciler olgunluk sınavlarını da başarıyla vermek zorundaydı. Çünkü lise bitirme diploması yalnız yedek subay olma hakkı verirdi. Bir yüksekokula veya üniversiteye girebilmek için, olgunluk diplomasına sahip olmak gerekirdi.

Okulun olgunluk sınavları, 1943-44 eğitim/öğretim yılı dahil olmak üzere, soruları okulun öğretmenleri tarafından hazırlanan Türkçe-Kompozisyon, Matematik grubu, Fizik, Kimya, Tabii bilimler (Biyoloji-Jeoloji) derslerinden yapılırdı. 1944-45 eğitim/öğretim yılından itibaren askeri liselerin olgunluk sınavları M.E.B.'lığınca hazırlanan sorulara göre M.E.B.'lığına bağlı liselerde (Haziran ve Eylül olgunluk sınavları)

¹³⁸ Namık GÖKÇAY ile yapılan sözlü tarih görüşmesi.

¹³⁹ *Anılarımızın Penceresinden*, s. 12.

aynı gün ve saatte yapılmaya başlanmıştı. Askeri liselerde Lise 1 ve Lise 2 bitirme bütünlük sınavları Ağustos ayı içinde yapıldığından, bu ay içinde ayrıca askeri liselere özel bir olgunluk sınavı yapılırdı. Lise eğitimi Fen Okulu müfredatı olduğu için, olgunluk sınavları da bu esasa göre Türkçe-Kompozisyon, Matematik Grubu zorunlu, Tabiat Grubu (biyoloji-jeoloji) veya Fizik, Felsefe Grubu (psikoloji, mantık, sosyoloji) veya tarih seçimlik olmak üzere dört dersten yapılırdı. Sınav bu derslerin bütün lise müfredatını kapsardı.¹⁴⁰

Olgunluk sınavlarına sivil liselerden ayırtman da gelirdi. Bitirme sınavlarında da dışarıdan ayırtman gelmeye başlamıştı. Olgunluk sınavına iki kere girme hakkı vardı. Oysa M.E.B.lığına bağlı liselerde okuyan öğrencilerin dört kere sınava girmek hakları vardı. Öğrenciler iki olgunluk sınavında belirtilen iki zorunlu, iki seçimlik dersin sınavında başarı gösteremediği takdirde, askeri muamele memuru sınıfına ayrılırdı. Bu durumdaki öğrencilerin çoğu daha sonraki yıllar kaldıkları derslerin olgunluk sınavlarını vererek fakülte ve akademilere de kaydolmuşlardı.

Öğrenciler sınavlarda başarı gösterebilmek için dersleri sadece öğrenmek değil, çok iyi bilmek, uygulayabilmek zorundaydı. Bu nedenle sınav önceleri ders çalışmak, yinelemek, gözden geçirebilmek için mütalaa saatleri yetmez, çoğu zaman ya geç yatar veya gece yarısı 03.00 veya 04.00'de kalkar bir sınıfta toplanır, ders çalışırlardı.

Sınavlarda kopya yapmanın cezası çok ağırdı. Öğrenci hem o dersten sıfır numara alır hem (100) olan ahlak notundan (25) not düşülür, hem de dört hafta (Cumartesi-Pazar) hafta izninden yoksun bırakılırdı. Bir hafta izinsizlik için ahlak notundan bir not düşülürdü.¹⁴¹

¹⁴⁰ *Anılarımızın Penceresinden*, s. 12.

¹⁴¹ *Anılarımızın Penceresinden*, s. 12.

III.1.2.5. Uygulama

Okul döneminde dersler laboratuvar desteğinde teorik olarak görülürdü. Harp Okulu birinci sınıfta okul döneminde, her ay her dersten yapılan sınavla not alınır, bu not ya yazılı sınavla veya öğretmenin sözlü sınav değerlendirmesiyle verilirdi. Yılsonunda, bütün derslerden yazılı sınavından geçirilir, yıl içinde alınan notların ortalaması arasında üç not fark olursa bu dersin sözlü sınava girilirdi. Sözlüye kalkma usulü Harp Okulu ikinci sınıfta kaldırıldı.¹⁴²

Harp Okulu öğrencisi olarak uygulamalı eğitim için önce okul gemisine gidilirdi. Harp Okulu birinci sınıfta gemide er hizmetleri, Harp Okulu ikinci sınıfta astsubay hizmetleri yapılırdı. Güverte sınıfı öğrenciler, örneğin, porsun, serdümenlik, varda bandıralık hizmetleri, güverte temizliği gemiye kömür almak, gemi rolesine göre yangın ve yara savunma, top talimleri yapmak (topun sökölüp takılması dahil), gemi vasıtasında serdümenlik, kancacılık yapmak, gemi vasıtasının güverteye alınması, denize indirilmesi, funda demir (demir atma), vira demir (demir alma), gemiyi bağlama, aborda olma, işaret ve seyir subayı yardımcılığı gibi. Gemi seyri, muhabere, silah ve makine derslerini uygulama ağırlıklı yapılırdı.¹⁴³

Makine sınıfı öğrencileri harp okulu birinci sınıfta kazan dairesinde er hizmetleri öğrenilirdi. Bu iş en genel şekliyle bir kazanı yönetmek idi. Kazana su almak, yakmak, kömür atmak, gelberi, süngü yapmak, pasakül çekmek ve denize atmak, kazanı söndürmek, kazan temizliği yapmak, alabandadaki kömürlüklere kömür istif yapmak gibi. Öğrenciler uygulama olarak Harp Okulu ikinci sınıfta makine vardiya astsubay ve subay yardımcılığı görevleri yaparlardı. Örneğin makineyi seyire hazırlamak, yağlamak, seyirde köprü üstünden verilen komutları makinede uygulamak, gemi vasıta motorunda

¹⁴² *Anılarımızın Penceresinden*, s. 20.

¹⁴³ Namık GÖKÇAY ile yapılan sözlü tarih görüşmesi.

motorculuk, vasıta motorunu söküp temizlemek, monte etmek, gemi yardımcılarını ve dinamoyu yönetmek vb. gibi. Gemi makineleri, gemi inşa ve elektrik dersleri uygulama ağırlıklı yapılırdı. Talimlerde de gemi rolesine göre görev yapılırdı.¹⁴⁴

Okul gemisinde dersane, yemekhane, yatakhane, istirahat ve mütalaa salonu olarak kullanılan bölmeye Manga adı verilirdi. Mangada ayakları açılır kapanır, sofraya verilen masalar ile öğrencilerin oturduğu ayak adı verilen sıralar geceleri güverte altındaki (tavandaki) yerlerine yerleştirilirdi. Yün yatak, yastık, battaniye ve çarşafli branda hamaklarda yatılırdı. Hamaklar, brandaya şıpkaya ile ve ona bağlı nevcet adı verilen ince iki halatla, gemi kemere ve postalarındaki kancalara gerilerek bağlanırdı. Branda traka denilen ensiz birer tahta ile iki baştan gerilirdi. Hamaklar tavandan tavana 3 veya 4 sıra olarak üst üste kurulurdu. Bir mangada 65–70 kişi yatardı. Geceleri ‘arma branda’ komutu ile yatar, sabahları ‘sara branda’ komutu ile kalkılırdı. Hamaklar, denize atıldığında içine su girmeyecek, batmayacak ve üstünden basıldığında bel vermeyecek şekilde, çok düzgün ve çok sıkı olarak şıpkalara bağlı nevcet ile branda bağı ile sarılır ve bağlanırdı. Güverte alabandalarındaki prampet denilen dolaplarına istif edilirdi. İyi sarılmayan hamak, nöbetçi subayı tarafından denize atılır, sahibi tarafından denizden alınıp kurutulduktan sonra tekrar sarılırdı. Hamaklar üzerine öğrencilerin numaraları yazılırdı.

Öğrenciler gemide günlük giyecek olarak erler gibi (şapkaları hariç) işbaşı giyerlerdi. Bütün giyeceklerinin temizliğini kendileri yapardı. Harp okulu birinci sınıfta Marmara denizinde hemen hemen bütün limanlarına demirleyerek seyir yapılırdı. İstanbul, Erdek, Tekirdağ, Gelibolu, Lapseki, Çardak, Gemlik gibi. Harp okulu ikinci sınıfta Marmara limanları ile birlikte İzmir’e kadar seyir yapıldı.¹⁴⁵

¹⁴⁴ Tarık BATUR ile yapılan sözlü tarih görüşmesi.

¹⁴⁵ *Anılarımızın Penceresinden*, s. 19, 20.

III.1.2.6. Sınıf Geçme Koşulları

Öğrenciler lise birinci sınıfta deneme döneminde, adeta geçici öğrenci sayılırdı. Çünkü öğrenciler, lise birinci sınıfta 1 ve 2 nci dönem ve yılsonu sınav notlarında üç dersten fazla dersten zayıf (5 numaradan az) not aldığı ve bütünleme sınavında başarı gösteremediğinde okulla ilişkisi kesilirdi. Öğrenciler lise ikinci sınıfa geçmeden okulun asıl öğrencisi sayılmazdı. Lise birinci sınıfta ne zaman bir kabahat, disiplinsizlik yapılırsa, bu durum hatırlatılır gibi şaka yollu, mürekkebiniz kurumadı diye dikkatli olmaları, davranışlarına özen göstermeleri için uyarılarda bulunulurdu. Lise de birinci sınıf hariç, olmak üzere ikinci ve üçüncü sınıflarda birer yıl ders nedeniyle sınıfta kalma hakkı vardı. Bu sınıfta iki yıl üst üste sınıfta kaldığı takdirde öğrenciler okuldan çıkarılırdı.¹⁴⁶

III.1.2.7. Okuldan Ayrılma

Öğrenciler, lise sıralarında subay/komutan aday adayı, Harp Okulunda subay adayydı. Asteğmen nasbedilince, resmen orduya katılmanın koşulu olan ant içildiği gün ulusun, yurdun ve Cumhuriyetin hizmetinde göreve hazır birer subay/komutan olunuyordu.¹⁴⁷

Harp Okulu ikinci sınıfta yazılı bitirme sınavlarından sonra Deniz hastanesinde sağlık muayenesinden geçilirdi. Muayeneler sonucunda bazı öğrenciler, Harp Okuluna geçiş sağlık muayenelerinde olduğu gibi “Bedeni Kabiliyet Talimatı” gereğince Yardımcı Sınıfa ayrılırdı. Subay çıkış törenini izleyen günlerde sınıfların “Güverte, makine, levazım – ikmal” sınıf okulları eğitimi başlardı.

Olgunluk sınavını Haziran döneminde (birinci olgunlukta) başaran öğrenciler, İstanbul Deniz Hastanesi sağlık muayenesine müteakip sıla iznine gönderilirdi. Diploma

¹⁴⁶ *Anlarımızın Penceresinden*, s. 10.

¹⁴⁷ *Anlarımızın Penceresinden*, s. 20.

töreni ikinci olgunluk sınavından sonra Ağustos ayı sonu yapılırdı. Sınıfı birincilik ve ikincilikle bitiren öğrencilere ödül olarak, saat verilirdi. İzleyen günde trenle sınıf subayının komutasında, birinci olgunluk sınavında geçenler Gölcük' teki Okul gemisine (T.C.G. Hamidiye) katılmak, ikinci olgunlukta geçenler, sağlık muayenesi için İstanbul'a giderlerdi. Muayeneden sonra gemiye katılırlardı.¹⁴⁸

Lisede Askeri Ceza Yasası gereğince öğrencilik hukukunu yitirenler ve sağlık nedenleri dışında okuldan çıkarılanlar, 18 yaşını tamamlamışlarsa doğrudan doğruya er olarak kıtaya verilirlerdi. Buna öğrenciler arasında alaya çıkarılmak denilirdi. Kıtada sınıflarına mahsus muvazafılık hizmetinden başka , okulda okudukları sürenin yarısı kadar fazla hizmet yaparlardı. Eğer bu öğrenciler, okudukları süreye ilişkin okul giderlerini bir defada ödedikleri takdirde yaşlıları gibi askerlik işlemine tabi olmak üzere serbest bırakılırlardı. Bu durumdaki harp okulu öğrencileri çavuş olurlardı.¹⁴⁹

III.2. Gündelik Ritüeller

Normal günlerde saat sabah 06.30' da kalkılır ve akşam 22'ye kadar hayatın her anı planlı olarak yaşanırdı.

Günlük Vakit Çizelgesi

Normal Günler

06:30 Kalk

07.00 Kahvaltı

07:30 Sabah Mütalaası

08:20 Paydos ve Vizite

¹⁴⁸ Ceylan VARAN ile yapılan sözlü tarih görüşmesi.

¹⁴⁹ *Anılarımızın Penceresinden*, s. 15.

08:45	I. Ders
09:30	Paydos (teneffüs/dinlenme)
09:35	II. Ders
10:20	Paydos
10:30	III. Ders
11:15	Paydos
11:20	IV. Ders
12:05	Paydos
12:10	Öğle Yemeği ve İstirahat
13:15	Muayene ve Müracaat Taburu
13:45	V. Ders
14:30	Paydos
14:35	VI. Ders
15:20	Paydos
15:30	İkinci Kahvaltısı
16:00	Spor Saati
17:30	Paydos
18:00	Akşam Mütalaası
18:50	Paydos
19:00	Akşam Yemeği Ve İstirahat
20:00	Gece Mütalaası
20:50	Paydos
21:00	Yat Taburu ve Marşlar
21:15	Yat Temizliği

21:45 Yat

22:30 Devriye

Program çağruları, sesi okul sıralarında duyabilen elektrikli siren ile yapılırdı.¹⁵⁰

III.2.1. Beslenme

Sınıflar, yemek için, tabura geçince öğle yemeği taburunda sınıf/kısım nöbetçileri tarafından, yazılı sınıf/kısım mevcudu verilirdi. Nöbetçi öğrencinin “sınıflar sağa, sola dön yemekhaneye marş” komutuyla en küçük sınıftan başlamak üzere yemekhaneye gidilirdi. Yemek masalarında yerler alınır, oturulmaz, ayakta üst sınıfların yerlerini almaları beklenirdi. Bütün sınıflar, masalardaki yerlerine gelince, nöbetçi öğrencinin ‘Buyurun’ komutu ile sandalyelere oturulurdu. Oturma hareketi bitince ve sessizlik sağlanınca, nöbetçi öğrenci ‘Tanrının Adıyla’ komutunu verirdi. Tüm öğrenciler, hep bir ağızdan ‘Tanrının Adıyla’ diyerek komutu yinelerdi. Ancak bundan sonra yemek yeme düzenine geçilir ve yemekler dağıtılmaya ve yenmeye başlanırdı. Heybeliada’da okul yemekhanesinde üzerinde “Rahim ve Şefik Olan Allahın Adıyla” yazılı bir levha vardı. Böyle bir levha Mersin’deki yemekhanede yoktu. Yemek masaları onar kişilikti. Masaların iki başında “Sofra başı” olarak adlandırılan Harp Okulu ikinci sınıf veya Harp Okulu birinci sınıf öğrencisi bulunurdu. Çorbalar, zeytinyağlı yemekler, tatlılar, hoşaf her öğrenci için ayrı tabaklarda yemeklerden önce masalara konurdu. Sıcak yemekler onar kişilik kayık tabaklarda masalara servis yapılırdı. Dağıtımı köşelerde oturan öğrenciler gerçekleştirirdi.¹⁵¹

Bütün sınıfların çoğunun yemeklerini bitirdiğini gözlenmesi üzerine nöbetçi öğrenci, nöbetçi heyeti (Nöbetçi Subayı, Nöbetçi Öğretmen, Nöbetçi Öğrenci, Mutfak

¹⁵⁰ *Anılarımızın Penceresinden*, s. 17.

¹⁵¹ Ceyhan VARAN ile yapılan sözlü tarih görüşmesi.

Nöbetçisi ve Sağlık Öğrencisinden oluşurdu) riyaset masasındaki küçük tahta tokmağı vurarak, sessizliği sağladıktan sonra ‘Çok şükür’ komutunu verir, bütün sınıflar yinelerdi. Bu suretle yemek bitmiş olurdu. Sınıfların yemekhaneden ayrılması hareketi en üst sınıftan başlayarak alt sınıflara doğru olurdu.

Tanrının adıyla ve çok şükür komutlarının öğrencilerce tekrarında; en zayıf ses pazartesi sabahları, en gür ses ise cumartesi günleri öğle yemeğinde çıkardı. Bununla birlikte seslerin zayıf veya gür çıkışları, havanın veya yemeğin güzel oluşuna, bayram günü olmasına, nöbetçi öğrencinin davranışı gibi çeşitli nedenlere göre de değişirdi. İzinsiz kalanlar, Cumartesi günü öğle yemeklerinde nöbetçi öğrenci tarafından okunurdu.¹⁵²

Yiyecek ve İçecekler: Her öğünde ekmek bulunurdu. Bunun yanı sıra,

Sabah Kahvaltısı: Çay veya süt, zeytin veya peynir veya kaşar peyniri veya tereyağı, reçel, bal veya pekmez.

Öğle yemeği: Et yemeği olarak parça et, salçalı köfte, dalyan köfte, rosto veya etli sebze, zeytinyağlı kuru veya yaş sebze, pirinç, bulgur veya kuskus pilavı veya makarna. Kuru sebze olarak; fasulye, nohut, mercimek, yaş sebze olarak; pırasa, lahana, ıspanak, kereviz, patates, taze fasulye, bakla, taze bamya, kabak mevsime göre biri verildi.

Akşam yemeği: Pirinç veya şehriye çorbası, etli sebze, yoğurt, üzüm hoşafı, taze meyve veya tatlıdan biri verildi. Taze meyve mevsime göre; üzüm, portakal, mandalina, kavun, karpuz, kuru yemiş (kuru üzüm veya kuru incir), tatlı olarak tahin helvası, tahin pekmez veya artırılan ekmek ve şekerden yapılan ekmek tatlısı verilirdi.

Ulusal ve dini bayramların ilk günü öğle yemeklerinde o günün öğle yemeği yerine etli pilav, irmik helvası, kuzu günlerinde (hıdırlıyas tertibi olarak) etli pilav, irmik helvası, yeşil salata verilirdi. Ramazanda oruç tutan öğrenciler için yemek çıkmaz. O

¹⁵²*Anılarımızın Penceresinden*, a.g.e., s. 17, 18.

günün akşam yemeği iftar yemeği olarak, öğle yemeği ise kahvaltı ile birlikte sahur yemeği olarak verilirdi.

Öğrenci beslenmesi, okulda ve gemide aynı olduğu için, gemide de hemen hemen okuldaki gibi yenilir ve içirilirdi. Yalnız gemide ekmeğin yerine, zaman zaman, peksimet verilirdi. Peksimetler, bir kiremit kadar sert olduğu için yemekten önce bakır yemek tabaklarında ıslatır, yumuşatırdı.¹⁵³

III.2.2. Askeri Kamp ve Memleket İzni

Lise birinci ve ikinci sınıflarda, sınıf geçme sınavlarını izleyen günlerde, 20 şer günlük özel piyade eğitimi (yaya düzen ve muhabere eğitimi) için çadırli kampa çıkılırdı. Kamp yeri Mersin'den 10–15 km. uzaklıkta Gözne Yaylasının Buluklu köyünde idi. Kamplara gidiş/dönüş arka çantası hariç piyade eri teçhizatı ve tüfeği ile yaya olarak yapılırdı. Lise birinci sınıfta piyade eri giyimi, lise ikinci sınıfta işbaşı giyilirdi.¹⁵⁴

Kamp dönüşünün ertesi günü öğleden önce, taburda törenle sınıf geçenler, kalanlar ve bütünlemeliler okunurdu. Aynı gün sınıf geçenlerle, kalanlara, bir ay sıla izni verilirdi. Bütünlemeye kalanlara memleket izni, bu sınavlarını verdikten sonra yeni eğitim-öğretim yılı başına (1 Eylül'e) kadar verilirdi.¹⁵⁵

III.2.3. Muayene ve Müracaat Taburu

Lise'de ve Harp Okulunda tatil günleri dışında hergün öğle yemeği istirahatından sonra muayene ve müracaat taburuna geçilirdi. Taburlara boy sırasına göre harp okulunda makine ve güverte sınıfları ayrı, lisede kısımlar halinde geçilirdi. Sınıflarda, yemekhanede, yatakhane yerler numara sırasına göre düzenlenirdi. Muayene taburu,

¹⁵³ *Anlarımızın Penceresinden*, a.g.e., s. 18.

¹⁵⁴ *Anlarımızın Penceresinden*, a.g.e., s. 15.

¹⁵⁵ *Anlarımızın Penceresinden*, a.g.e., s. 15.

Harp Okulu öğrencileri için müracaat taburu özelliğindedi. Bu kontrol ve başvuru, dinleme, sınıf subayları tarafından yapılırdı. Önce beden ve giyim temizliği ile kıyafet (saç sakal dahil) muayeneleri yapılırdı.

Bu muayeneler için “hazır ol, ön sıra iki adım, orta sıra bir adım ileri” komutu ile sıralar birbirinden birer adım ayrılırdı. Sonra, “ön sıra geriye dön” komutu ile ön sıra geriye döner ve muayeneler başlardı. Her muayene için o muayeneye uygun komut verilirdi. Örneğin saç muayenesi için “Hazır ol, şapka çıkar” komutu verilir “Şapka” denilince, sağ el şapka güneşliğini tutar “çıkart” komutu ile de şapka sol koltuk altına konulurdu. Sınıf subayı sıranın önünden geçerken kendisini başla izlenirdi. Bu muayenede yatakhanedeki dolapların düzenine, istif ve içindikilerin cins ve miktarlarının yazılı olduğu dolap listelerinin varlığına bakılırdı. Dolapları kilitsiz olup, bir dolabı iki kişi kullanırdı. Günlük gereksinme dışındaki giyecekler ile bavul ve valizler haftada belli gün ve saatlerde, açılan depoda saklanırdı. Sınıf subayınca muayeneden sonra, müracaatların dinlenmesine başlanırdı. Bu amaçla “Hazır ol, müracaatı olanlar, rahat” komutu verilirdi. Başvurusu olanlar, ön sıradan iki veya üç adım öne çıkarlar, sınıf subayına dilek ve isteklerini bildirirlerdi.¹⁵⁶

III.2.4. Spor ve Deniz Saati

Lise ve Harp Okulu’nda okul döneminde çalışma (ders) günleri, son ders ile akşam mütalaası arasında 90 dakika süren spor saatinde, her öğrenci, spor giysileriyle, bir sporla uğraşmak zorundaydı. Kuşkusuz öğrenciler spor malzemesi edinebildiği takdirde her sporla uğraşabilirdi. Futbol, voleybol, hentbol¹⁵⁷, boks, uzun, yüksek ve sıyrıla atlama, gülle, çekiç, disk atma, eskrim, sürat ve mukavemet koşuları, barfiks ve aletsiz jimnastik

¹⁵⁶ *Anularımızın Penceresinden*, a.g.e., s. 15.

¹⁵⁷ Voleybol ve basketbol takım için bakınız EK 24.

gibi. Gerekli spor malzemesi spor odasından alınır, spor saati bitiminde geri verilir. Deniz mevsiminde spor saati kara ve deniz sporlarından oluşurdu. Kara spor saatinin bitiminde denize girilirdi. Ayrıca sabahları da denize girilirdi. Genel olarak, filika ve yelken talimleri de spor saatlerinde yapılırdı.

Spor saatinde, banyo ve saç traşı günü olan sınıf, saç traşı olur ve banyoya girerdi. Pazartesi Lise bir, Salı Lise iki, Çarşamba Lise üç, Perşembe Harp Okulu bir, Cuma Harp Okulu iki. Traş ve banyo günü olan öğrenciler o gün spor yapmayabilirdi.¹⁵⁸

III.2.5. Ceza Talimi

Lisede öğrenci okul kurallarına uymadığında, nöbetçi subayın takdirine göre, ceza talimi yapmakla cezalandırılırdı. Böyle bir ceza genel olarak, Lise üç öğrencilerine Harp Okulu öğrencisi adayları oldukları için, uygulanmazdı. Çünkü Harp Okulu öğrencileri subay muamelesi görürlerdi. Örneğin, Harp Okulu öğrencisi sigara içebilirdi, fakat lise öğrencisine Harp Okulu'na geçiş diploma törenine kadar sigara içmek yasaktı.¹⁵⁹

Ceza talimi çok çeşitli idi. Yazılı kuralları yoktu. Tamamen takdiri idi. Örneğin, sigara içmek, tabura geç gelmek veya gelmemek, yemekhaneye taburla değil geç gelmek, hafta izninden geç dönmek, spor saatinde mazeretsiz sınıfta, yatakhane oturmamak, deniz saatinde mazeretsiz denize girmemek, yatakhane, sınıfta, hamamda gürültü yapmak, yat saatlerinde yatmamak, arkadaşlarıyla kavga etmek, üst sınıflara selam vermemek gibi. Okulda öğle yemeğine kadar, dışarıda her zaman üst sınıf öğrencilerini selamlamak kuraldı.

Ceza talimleri nöbetçi subayın izni ile genellikle yat taburundan sonra nöbetçi öğrenci tarafından, kendi takdirine göre yapılırdı. Sınıflar birbirinin ceza talimini

¹⁵⁸ *Anularımızın Penceresinden*, a.g.e., s. 15, 16.

¹⁵⁹ İbrahim AKKAYA ile yapılan sözlü tarih görüşmesi.

izleyemezdi. Ceza talimi şekilleri, genel olarak şöyle idi: Belli bir süre, tek ayakla ayakta durmak, bir veya iki eli havaya kaldırmak, koşmak, yere yatmak, kalkmak, tekrar koşmak, belli sayıda soyunup giyinmek gibi. Ceza, yatakhane pijama giyip, kendini pijamalı rapor edip, yatakhaneye gidip günlük elbise giyip kendini rapor etmek şeklinde olurdu. Yemeğe mazeretsiz geç gelenler, sofraya oturtulmaz ayakta veya dışarıda bekletilir, herkes yemek yedikten sonra yemek yemesine izin verilirdi. İçki içmek, kumar oynamak ve okuldan kaçmanın cezası oda hapsiydi.¹⁶⁰

III.2.6. Marşlar

Başta İstiklal Marşı olmak üzere, törenlerde, talimlerde, yürüyüşlerde ve günlük okul programı noktaladığı yat taburunda söylenen ve bu etkinlikleri daha canlı, daha güzel kılan ve okul yaşantısının ayrılmaz bir parçası olan marşlar genellikle şunlardı: Gençlik Marşı (Dağ Başını Duman Almış), Karadeniz Marşı (Karadeniz Karadeniz Gelen Düşman Değil, Biziz), Akdeniz Marşı (Yaslı Gittim Şen Geldim), Marş (Güneş Doğar Dağları Gölge Bir Renk), Binyüzler Marşı (Deniz Coşsa Ufuklara Taşsa), Deniz Coşmuş (Deniz Coşmuş, Gök Kudurmuş, Bulutlarda İnilti) ve de Gemici Opereti (Ey Dalgalar, Ey Dalgalar). Özellikle Deniz Coşmuş ve Gemici Opereti Bahriyeli olmanın gururunu taşıyan büyük bir coşkunlukla söylenirdi.¹⁶¹

Lise birinci sınıfta spor saatinde haftada bir veya iki kez yapılan müzik dersi vardı. Bu dersten amaç, okula kabul edilen yeni öğrencilere, okulda söylenen marşları öğretmektir. Bu marşlar on beş günde bir Cumartesi günleri yapılan eğlence gecelerinde de zaman zaman söylenirdi. Bu gecelerde daha çok, güncel dans ve halk oyunu şarkıları

¹⁶⁰ *Anılarımızın Penceresinden*, a.g.e., s. 16.

¹⁶¹ *Anılarımızın Penceresinden*, a.g.e., s. 19.

söylenir, dans edilir, oynanır, eğlenmeye, neşelenmeye ve geceye neşe katmaya çalışılırdı.¹⁶²

¹⁶² Necip OLCA Y ile yapılan sözlü tarih görüşmesi. 11.12.2007.

IV. BÖLÜM OKULLARIN SOSYAL FAALİYETLERİ

IV. 1. Kültürel Faaliyetler

IV. 1. 1. Törenler

Deniz okullarının, Mersin'e taşınması ile birlikte Mersin'deki resmi törenlerde de niteliksel ve niceliksel açıdan bir dönüşüm yaşanmıştır. Bu anlamda deniz okullarının törenlerini iki kısımda incelemek mümkündür. Bu törenlerin ilki deniz okullarının mezuniyet törenleri, ikincisi ise resmi bayram törenlerinde deniz okullarının yer alması idi.

IV.1.1.1 Deniz Okullarının Diploma Törenleri

Deniz okullarının diploma törenleri, o dönemin dingin Mersin'inde önemli bir olay haline geliyordu. Nitekim bu okulların diploma törenlerine Mersin basınında, hatta ulusal basında bile yer veriliyordu. Bu konudaki ilk örnek 1941 yılı mezuniyet töreni olmuştur. Bu konudaki haber aynen şöyle idi¹⁶³:

“Mersinde tören: Deniz Lisesini ikmal eden gençlerimize Başvekil tarafından diplomaları verildi. Mezunlar 63 kişidir, Başvekilimiz birinciye bir altın saat hediye etti. Mersin 28 (Telefonla) – Deniz lisemizi ikmal etmiş olan talebelerimize bugün saat 14.20 de Mersinde, Deniz Harp okulunda büyük törenle diplomaları verilmiştir. Merasimde, şehrimizde istirahat etmekte olan Başvekilimiz Dr. Refik Saydam da hazır bulunmuş ve genç denizcilerimize diplomalarını bizzat vermiştir. Deniz lisesini bitiren gençlerimiz 63 kişidir. Bunlardan mektep birincisine Başvekilimiz bir altın saat hediye etmiştir. Dr. Refik Saydam, Türk donanmasına genç elemanlar yetişmekte bulunduğunu görmekte bahtiyar olduğunu söylemiştir.”¹⁶⁴

1942 yılındaki diploma töreni ile de ilgili yazılar çıkmıştır. “Diploma tevzii” başlığı ile çıkan yazıda:

“Dün deniz gedikli okulunda mezun olan 76 talebeye merasimle diplomaları verildi. Dün saat:10.30'da deniz gedikli ortaokulu son sınıf talebelerinden mezun olanların diplomaları merasimle dağıtılmıştır.” denilmekte devamla;

¹⁶³ Konuyla ilgili gazete haberi için bakınız EK 25.

¹⁶⁴ *Cumhuriyet Gazetesi*, 29 İkinci Teşrin 1941.

“Sabahleyin saat 9.30 da subay gazinosunda toplanan davetliler nöbetçi subayı bay Zeki Cemal tarafından karşılanarak mektebin vesaitiyle mektebe götürülmüş ve mektep kapısında okul müdürü sayın yarbay Nevres tarafından karşılanmış ve bir kıt’a tarafından da ihtiram selamı ifa edilmiştir.

Merasimde başta valimiz bay Sahip Örgü olduğu halde belediye reisi vekili bay Şefik Ergündüz, Cumhuriyet Halk Partisi vilayet idare heyeti reisi vekili bay Yakup Ersoy, Sıhhat, P.T.T., Veteriner, İstasyon müdürleri ile bir çok davetliler hazır bulunmuşlardır.

Okul Şanlı bayraklarımızla süslenmiş bulunuyordu. Hazırlanan program mucibince okulun ikinci ve üçüncü sınıf talebeleriyle okul bandosu mektep avlusunda yer almıştı. Sayın Valimiz tarafından mektep talebeleri teftiş edildikten sonra merasime bandonun çaldığı ve talebelerin bir ağızdan şevk ve neşe ile söyledikleri İstiklal Marşı ile başlanmıştır.

Marşı müteakip okul müdürü Yarbay Nevres tarafından bu yıl okuldan mezun olan 76 talebenin diplomaları verilmiştir. Sınıf birincisi olan Ahmet Kaya ve İkincisi Hüseyin Kara Mahmuda valimiz tarafından mektebin hediyesi tebriklerle verilmiştir.

Yarımın Türk denizciliğinde çok mühim roller oynayacağı şüphesiz olan gençlere okul namına vatan ve milletimiz için hayırlı işler başarılması ve her yaptıkları hizmette muvaffak olmaları için temennide bulunulmuş ve mezun bir genç talebe Türk vatan ve milleti için verilecek her vazifeyi fedakarane ve sadakatle, Türk şerefine yakışır bir tarzda başarılacağını coşarak belirtilmiş, amir ve öğretmenlerine teşekkür ettikten sonra okuldan ayrıldıklarından dolayı teessürlerini etmiştir.

İkinci sınıf talebelerinden bir genç heyecanlı cümlelerle mukabelede bulunduktan sonra muntazam bir geçiş resmi yapılmış ve bundan sonra da müzikanın ahengine uyularak beden terbiyesi gösterileri yapılmıştır. Bu suretle çok güzel bir şekilde nihayete eren merasimden sonra davetliler hazırlanan yerde çay, meyvelerle izaz ve ikram edilmiş ve aynı merasimle uğurlanmışlardır.”¹⁶⁵

Yeni Mersin gazetesinde Harp Okulu’nun diploma töreni de “Deniz Harp Okulundan Mezun Olanlara Bugün Harp Okulunda Törenle Diploma Verilecek”¹⁶⁶ başlığı ile verilmiştir. Yazıda devamla:

“Barbaros’un ruhunu yaşatacak olan Mersin’in misafiri kahraman denizciler:

İçimize geldiniz. Bize gurur, heyecan ve neşe verdiniz. Sevinçle ve sırmalar içinde giderken bize ebediyete kadar unutamayacağımız şeref hatırası bırakıyorsunuz.

Bu yıl Harp okulunu bitirecek subay çıkan Asteğmenlerin diploma tevzii ve ant içme töreni bugün 17’ de şu programla yapılacaktır:

1. İstiklal marşı.

¹⁶⁵ *Yeni Mersin*, 11 İkinci Kanun 1942.

¹⁶⁶ Yerel basında çıkan haber için bakınız EK 26.

2. Diploma tevzii ve ant içme.
3. Komutanın hitabesi.
4. Çelenk Koyma.
5. Geçit resmi.
6. Çay.

1 Ağustos Mersin'in ebediyete kadar unutamayacağı en heyecanlı gündür. Bugünü azametini anlayabilmek için Mersin'in bağrına bastığı kahraman denizciler ocağından yüzlerce subayı memlekete ve millete hediye ettiğini düşünmek kafidir.

Bir yıldır, Mersin'in sinesinde yaşattığı ve varlığı ile yalnız Mersin'in değil bütün Türk yurdunun iftihar ettiği Deniz Harp Okulu'ndan bugün diploma olarak subaylık şerefini kazanacak olan denizciler yurdun dört bir köşesine Mersin'in ismini götürecekler ve sırmalı elbiselerini giyerek, parlak kılıçlarını takarak donanmaya iltihak ederken "biz Mersin'den geliyoruz" diyeceklerdir.

Mersin en mesut günlerinden birini yaşıyor. Bugün sinesinde feyz alan deniz kahramanlarının genç oğulları Mersin hatırası ile engin ufuklardaki Alsancağ'ın gölgesine gidiyorlar.

Mersin en bahtiyar günlerinden biri ile coşuyor. Genç subaylar, hayatlarının en yüksek heyecanlarını bugün Mersin'in ılık havasında yaşayacaklar. Kendilerine verilen subaylık şerefini bugün, Mersinde alacaklar ve ecdattan kalma namus sembolü zafer kılıcının kabzasına bugün Mersinde sahip olacaklardır.

Mersinliler bugünün büyüklüğünü yaşar, bugünün hatırasını kalbine nakşederken ne kadar coşsa azdır. Zira Bütün Mersinliler biliyor ki, bugün kışlanın palmyelerle bezenmiş yolundan geçecek yüzlerce subay, dünün zafer tarihine yarın binbir şan ve şeref daha yazmak için gidiyorlar.

Barbaros'un, Turgut'un, Oruç Reis'in daha yüzlerce deniz kahramanlarının, daha dün kalbimizi yaralayan ve acı bırakarak içimizden ayrılan Atılay şehitlerimizin refah vapurunda şahadet rütbesine erişenlerin yüksek ruhlarını canlandırmak ve Türk yurdunu, ebediyete kadar yaşatmak için şeref kisvesini giyiyorlar.

Ey karşımızda pırıl pırıl yazan ve sırmalar içinde birer polad kale halinde yükselen Barbaros'un mukaddes oğulları, muazzez şehit torunları.

Bir yıldır içimizde dolaşarak bize ilham, bize kuvvet veren silüetiniz Mersinin kalbinden hiçbir zaman silinmeyecektir. Beyaz elbiseler içinde gözleri kamaştıran varlığımızla daima iftihar edeceğiz. Bu mukaddes hatırayı evlatlarımıza en kıymetli vedia olarak bırakacağız.

Türk kahramanlık tarihine ilave edeceğimiz şanlı sahifeler ise Mersin'de feyzalan memleket çocukları olduğunuz için bizi daha çok coşturacaktır.

Deniz kahramanlarının oğulları... Sizi en aziz hatıra olarak bastığımız göğsümüzden Türk yurduna veriyoruz. Siz bütün yurdun hasretle, iştiyakla beklediği en kıymetli varlıksınız.

Al bayrağın gölgelediği Türk denizleri sizi bekliyor. Barbaros'un mukaddes ruhu, muazzez deniz şehitlerinin ebedi varlığı sizi çağırıyor.

Kahramanlığın, fedakarlığın feragatin yüksek ve canlı eseri genç subaylar.. Barbaros'un ruhunu yaşatacak olan Mersinin misafiri kahraman denizciler:

İçimize geldiniz. Bize gurur, heyecan ve neşe verdiniz, sevinçle ve sırmalar içinde giderken bize ebediyete kadar unutamayacağımız şeref hatırası bırakıyorsunuz. Yolunuz açık olsun.”¹⁶⁷

Diploma töreninin yapıldığı gün çıkan bu yazının ertesi günü de aynı heyecanla yazılan, diploma töreninin yapılmasını anlatan bir yazı ertesi gün yayınlanmıştır. Bu yazıda da şunlar yazılıdır:

“Deniz Müsteşarlığı Adına Yüksek Rütbeli Subaylar Törende Hazır Bulundular. Deniz Harp Okulu güverte ve makine kısımlarından mezun olan ve subaylığa terfi eden 53 gence dün törenle okul bahçesinde diplomaları verilmiştir.

Törende Genel Kurmay Başkanımız Mareşal Fevzi Çakmak adına, Genel Kurmay Şube Müdürlerinden Deniz Yarbayı Tevfik Samurkaş ile Milli Müdafaa Vekaleti Deniz Müsteşarlığı namına Güverte Yarbayı Salim Durak ile büyük bir davetli kitlesi hazır bulunmuştur.

Törene saat 17’de İstiklal Marşı ile başlanmıştır. Deniz Harp Okulu talebeleriyle genç subayların hep bir ağızdan söylediği İstiklal Marşı alkışlarla bittikten sonra Deniz Harp Okulu Komutan vekili Deniz Gedikli erbaş okul müdürü Yarbay Nevres Tümer:

“Bugünkü törenimize sevgili vatanımızın kara, deniz ve havalarında dalgalanarak kahraman milletimizi temsil eden ve uğruna hiçbir an tereddüt göstermeksizin seve seve canımızı verdiğimiz şanlı sancağımızın altında törene başlıyoruz” demiş ve bundan sonra genç subaylara merasimle kılıçları takılmış diplomaları verilmiştir. Bunun müteakip 53 güverte ve makine subayının ant içme töreni çok heyecanlı olmuştur.

Bu törenden sonra Okul Komutanı “sevgili meslektaşlarım, subaylık şerefi hepinize kutlu olsun” sözleriyle başladığı ve çok heyecanlı bir hitabesinde “Subaylık yüksek mertebede mefküreciliktir. Hayat ancak mefküre uğruna feda edilir.” diyerek Türk Bayrağının denizlerdeki yarınını koruyucularından olan genç subaylara denizin ve Türk denizcisinin vazifesini tekrarlamış ve Atılay şehitlerinin mübarek hatıralarını aziz ederek: Edebi Şef n çizdiği yolda; Milli Şefimizin direktifleri dahilinde yüksek komuta heyetine bütün mevcudiyetinizle bağlı olarak gösterilen hedefe ulaşmış ve Cumhuriyetimizin hakiki kurucularından olabilmeniz için daima tetikte bulunmanızı tavsiye ederim. Sözleriyle hitabesini bitirmiştir.

Bu hitabeden sonra genç subaylar Atatürk anıtına çelenk koymuşlar ve büyük bir resmigeçit yapmışlardır. Törene davetlilere verilen çay ziyafeti ile son verilmiştir.¹⁶⁸

¹⁶⁷ *Yeni Mersin*, 1 Ağustos 1942.

Yazının devamında ise “Subaylık şerefini kazanan gençlerin isimlerini veriyoruz” denilerek diploma almaya hak kazananların isimleri tek tek verilmiştir. Bu listeye göre mezun öğrenciler şunlardı:

“Deniz Harp Okulu güverte sınıfını ikmal ederek Asteğmenliğe terfi edenler; Nurettin Yıldızlar, Bülend Ulusu, Rıza Akol, Hilmi Nurönsal, Haluk Samyeli, Fethi Işın, Haluk Konuk, Nejat Enön, Cezmi Biren, Cahit Pınar, Bülent Turgutcan, Hilmi Yazıcıoğlu, Şakir Falay, Rüştü İmren, Ahmet Samsunluoğlu, Fezullah Korel, Ali Göl, Turgut Doğu, Necdet Hepaydın, Mahmut Kartal, Hulusi Köseoğlu, Ecvet Soysal, Nurettin Güneş, Mehmet Aslangöz, Sadi Pınar, Süha Gültay, Hadi Köpük, Nafiz Ilıcak, Nedret Akı, Turgut Denizeri, Seyit Özdemir, Hüseyin Bolayır, Melih Çetin, İrfan Yönder, Hüseyin Kurtuluş, Selçuki Teknekuranoğlu, Selçuk Orgun, Faruk Gencan, İzzettin Konyalıgil;

Makine sınıfını ikmal ederek Asteğmenliğe terfi edenler; Sedat Kürüzöğlu, Rıza Bürge, Hüsamettin Talu, Rauf Bengisu, Kemal Akmansoy, Talat Özdamar, Ali Gürel, Ziya Çetiner, Rıdvan Torun, Mehmet İz, Ertuğrul Özgün, Necdet Gönençer, Necmeddin Gülgül, Yezdan Nabel, Fethi Aydoğdu, Mehmet Berker, Hafız Demirer.”¹⁶⁹

O yıl mezun olupta gazete de yer almayan öğrencilerde şöyleydi: Askeri mühendis sınıfından, Hayri Tezcan, Levazım sınıfından da Osman Energin ve Yaşar Kaya subaylığa hak kazanmışlardı.¹⁷⁰

1943 yılında Mersin’de yapılan diploma töreni ile ilgili basında çıkan haberler bir yıl önceki gibi geniş olmamıştır. Gazetede çıkan haberde;

“Deniz Harp Okulunu bitiren genç subaylara, Mersin’de yapılan parlak bir törenle diplomaları verildi.

Bu yıl Deniz Harp Okulunu bitirerek subay çıkan asteğmenlere diplomalarının verilmesi töreni dün yapılmıştır.

Mutad kalabalık bir davetli kütlesinin bulunduğu bu törende okul komutanı Albay Asım Şımık’ın okul adına davetlileri ve diplomalarını alacak subaylarla, okurları selamlayan nutkunu müteakip Genelkurmay Başkanlığı Deniz Müşaviri Tuğgeneral Cevad Ülman, mezunlara diplomalarını vererek Ebedi Şef’in çizdiği yol üzerinde Türk milletini şerefle yürüten Milli

¹⁶⁸ *Yeni Mersin*, 2 Ağustos 1942.

¹⁶⁹ *Yeni Mersin*, 2 Ağustos 1942.

¹⁷⁰ *Deniz Harp Okulumuz 1773*, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Basımevi, Ankara, 1991, s., 153.

Şefimize olan saygı ve bağlılık duygularını belirten bir hitabede bulunmuştur. Törene, mezun subaylarla okurların yaptıkları bir geçid resmi ile son verilmiştir.”¹⁷¹

1944 yılı diploma törenleri de basında yer bulmuştur. Deniz Harp okulunun mezuniyet töreni ile ilgili çıkan haberde;

“...Deniz Harp okulunu bitirerek Deniz subayı çıkaran 74 Asteğmenin diploma tevzii ve and içme töreni ile Deniz Lisesinin ikmal ederek Deniz Harp okuluna geçen 80 genç deniz lisesinin diploma töreni dün şehrimizde saat:15’de yapılmıştır. Yüzlerce seçkin davetliler arasında Mersin valisi Tevfik Sırrı Gür, parti başkanı, Belediye reisi, Emniyet müdürü, bir ecnebi müşahit ve yüksek rütbeli birçok da deniz, kara subayı bulunuyordu.

İstiklal Marşından sonra mikrofon önüne gelen deniz Harp Okulu ve Deniz Lisesi komutanı kurmay Yarbay Asım Şinik hitabede bulunarak şunları söyledi.

“Sevgili çocuklarım; artık mesuliyetli vazifeler almaya liyakat kazanıyorsunuz. Bu büyük bir saadettir. Türk medeniyet ve kültürünü temsil eden Türk bayrağının birer mert muhafızı olmak vicdan enginliği ile kaimdir. Bu da ferdlerde karakterin sağlanmasına bağlıdır. Bunun için bundan sonraki çalışmalarınızda mesleki becerilerinizi artırmağa uğraştığınız kadar fitreten sahip olduğuna inandığım ahlaki kudretin ile yükselmeğe ve korunmaya çalışınız. Bu suretle Piri Reislerin, Turgutların, Barbarosların fedakar evlatları olduğunuzu ispat etmiş olursunuz.

Atatürk’ün açtığı yolda, İnönü’nün tuttuğu meşaleyi söndürmeden yürüyünüz! Bu kudret, yolun ülkülü yolcuları olmak şerefine hanel getirmeyi başarılarınızda vazifeyi hiçbir menfaat ve hırs gözetmeden tam vazife olarak yapınız.”

Komutanın çok alkışlanan bu hitabesinden sonra harbiyeyi bitiren yeni asteğmenlerden İzzettin Tamer söz almış ve şu özlü hitabeyi yapmıştır.

- Bugün, yıllardan beri feyzimizi genişleten ve olgunlaştıran okulumuzdan ayrılıyor. Bu ayrılış bir istikbal fethine uğramıştır. Ruhumuzdaki canlı meşalemizin ışığını bize büyük bir cömertlikle öğretmenlerimiz verdiler. Biz bugün canlılıkla her engeli yenmeğe, o meşale ile her karanlığı aydınlatmaya hazır bulunuyoruz. Eğer bir gün mukaddes vatanımızda kara bulut görür ve sularımızda hain bir dalgalanış hissederseniz, rüzgarlar çok korkunç ışıklar çalarken kaderi benliğimize ram ederek Barbaros gibi çarpışacak ve Turgut gibi vatani bayrağın dalgalandığı yer olarak telakki edip gayemiz uğrunda can vereceğiz.”

Sürekli alkışlar toplayan asteğmen İzzettin Tamer’i takiben deniz lisesinden Turgut Burakreis mikrofon karşısında yer alarak komutanın ve yeni asteğmenin hitabelerine karşılık hitabede bulunmuştur.

¹⁷¹ *Cumhuriyet Gazetesi*, 5 Mayıs 1943.

“Büyüklerim, istediklerinizi gözlerinizden anlıyoruz. Beklediklerinizi asırlara değil, senelere ve belki de zaman mefhumunun en kısa ölçüsüne sığdırmakla bahtiyar olacağız.”

Bu üç kuvvetli hitabenin arkasından General Seyfeddin Aykut diplomaları ve okulları birincilik, ikincilik, üçüncülükle bitirenlere de mükafatlarını dağıtmış, mezunları şu veciz sözlerle tebrik ve teşyi etmiştir:

“Yeni harbiyeliler, yeni deniz subayları, sizleri ordu ve memleket adına tebrik eder, hepimize her zaman başarılar ve kahramanlıklar dilerim”

And içme töreni ve geçit resminden sonra davetliler hazırlanan büfede ağırlanmışlardır.

Deniz lisesini İsmet Türkekul birincilikle, Adnan Munlu ikincilikle, Hasan Yumuk üçüncülükle bitirmişlerdir.

Deniz Harp okulunu da Güverte bölümünden Yavuz Sübay birincilikle, Faruk Erus ikincilikle, makine bölümünden Muzaffer Kızıltuğ birincilikle, Hüseyin Çelebi de ikincilikle ikmal ederek asteğmen rütbesiyle orduya katılmışlardır.”¹⁷² Denilmektedir.

Deniz Gedikli Erbaş okulunun mezuniyet töreni ile ilgili çıkan haberde;

“Deniz Gedikli Erbaş Okulunu Bitirenler Diploma Aldı.101 Genç Denizcimiz Dün Şehrimizden Ayrılarak Talim Alayına İltihak Etti. Törende Heyecanlı nutuklar verildi.

Şehrimizdeki Deniz Gedikli Erbaş Orta okulunu bitirerek donanmaya katılmak üzere talim alayına geçen 101 genç denizcimize dün okul bahçesinde saat 17 de diploma verme töreni yapılmıştır.

Davetliler arasında garnizon komutanı Albay Asım Güven, Parti Başkanımız Mithat Toroğlu, belediye reisimiz Fuad Mörel, Mektupçu Şevket Erten, yüksek rütbeli birçok deniz, piyade ve jandarma subayları, matbuat mümessilleri, emniyet müdür muavini, maarif müdürü, mıntka liman reisi, doktorlarımızdan bazıları ve okul öğretmenlerinden bir kısmı hazır bulunuyorlardı.

Baştan başa deniz bayraklarıyla süslenen okulun temiz ve geniş bahçesinde törene bayrak çekilerek başlanmış, bunu İstiklal marşı ve okul komutanı Yarbay Hamit Ültan ın söylevi takip etmiştir.

Okul komutanı Hamid Ültan şunları söylemiştir:

-..... Bugün burada okulun üçüncü sınıfını muvaffakiyetle bitiren okurların diploma tevzii için toplanmış bulunuyoruz bu sevinçli günümüzde huzurlarıyla bizlere şeref veren sayın misafirlerimize teşekkür ederim.

Okurlar, okulumuzun üç senelik tahsil devresini bitirerek bugün donanmada çalışmaya muhtelif meslekler için okuldan ayrılacaksınız. Bu suretle gayeye biraz daha yaklaşmış, vazifelerin en şerefli olan vatan vazifesine bil fiil başlamış olacaksınız. Donanmada bulunduğunuz sıralarda donanmadaki Erbaş arkadaşlarınızın mesailerini ve donanmanın erbaş

¹⁷² *Yeni Mersin*, 30 Nisan 1944.

olan ihtiyacını yakinen görecek ve vazifenizin ehemmiyetini bir kat daha takdir edeceksiniz. Bu sebeple yeni ayrılacağımız silah mesleklerinizde ve bunu müteakip deniz ordumuzdaki çalışmalarınızda, sizlere, Türklüğe has olan ileri muvaffakiyetler ve açık istikbal dilerken hepimizi sevgi ile uğurlarım.”¹⁷³ denilmektedir.

IV.1.1.2 Deniz Okullarının Diğer Bayramlardaki Törenleri

Diploma törenlerinden başka farklı ulusal bayram ve kutlama günlerinde de Deniz okulları törenlere iştirak ediyorlardı. Deniz okullarının bu törenlerde gerek bandoları gerekse de resmi geçit çerçevesinde önemli bir heyecan kattığı anlaşılmaktadır. Nitekim bu törenlere ilişkin basında haberler çıkıyordu. 1942 yılı Mersin’in kurtuluşunun yıldönümü çerçevesinde yapılan kutlamalara deniz okulları katılmıştır. Sabah başlayan resmi yürüyüş il protokolü içinde Deniz Harp Okulu ve Deniz Gedikli Okulu komutanları da katılmışlardır. Yürüyüşe binlerce halkın yanı sıra Deniz okullarının talebeleri de katılmışlardır. Bu törenlerde Deniz Gedikli Okulu bandosu da bulunmuştur. Gerek yürüyüş sırasında, gerekse de törenlerde marşları bu bando çalmış, resmi geçitte de kortejin en önünde Deniz Okulları öğrencileri yürümüşlerdir.¹⁷⁴

Mersin’in kurtuluşunun 1942 yılı kutlanması ile ilgili basında çıkan haber:

“Kurtuluşumuz dün candan tezahüratla kutlandı. Bu mesut günün şerefine müteaddit kurbanlar kesildi. Ordu şerefine bir çay ve halkevi temsil kolu tarafından bir müsamer verildi. Güzel ve şirin Mersinimizin kurtuluşunun 20 nci yıl dönümü dün parlak bir suretle büyük bir tezahürat içinde kutlanmıştır.

Hazırlanan programa göre saat: 9:30 da Bozkurt caddesinde ve belediye çeşmesi önünde başta sayın valimiz bay Sahip Örgü olduğu halde şehrimiz parti vilayet ve kaza heyeti reisleri, resmi daireler müdür ve erkanı, deniz harp okulu ve deniz gedikli okulu komutanları, deniz harp okul ve gedikli okul, orta okul talebeler ile binlerce halk tarafından kuvayı milliye zamanındaki kıyafetleriyle şehre gelen kahramanları ve o zamanki müdafaai hukuk mensuplarını karşılamışlar ve şiddetle alkışlamışlardır.

Karşılama merasimi diğer senelere nispeten çok heyecanlı olmuş ve muhtelif yerde müteaddit kurbanlar kesilmiştir. Deniz gedikli okulunun bandosu önde olduğu halde merasime

¹⁷³ *Yeni Mersin*, 20 Temmuz 1944.

¹⁷⁴ *Yeni Mersin*, 6 İkinci Kanun 1942. Gazetede bu tören hakkında oldukça geniş bilgiler bulunmaktadır.

iştirak eden teşekküllerle binlerce halk toplu bir halde vilayet konağına gidilmiş ve orada şanlı bayrağımız ihtiramla şeref mevkiine ağır ağır tazimler içinde çekilmiştir.

Bundan sonra yine toplu bir halde spor sahasına gidilmiş ve burada törene yine gedikli okul bandosu ve talebelerinin bir ağızdan söyledikleri istiklal marşı ile başlanmıştır.

İstiklal marşını müteakip bay Fahri Merzeci tarafından işgalin acı hatıraları milli mücadelemizin safhaları güzel ve heyecanlı bir suretle izah edilmiş ve sık sık alkışlanmıştır. Bundan sonra orta okuldan bir talebe bir şiir okumuş ve bunu müteakip ileri okuldan bayan İffet Yılmaz tarafından muharrirlerimizden Bekir Uluğ'un " Vatan için " adında çıkardığı kitaptan Mersinin kurtuluşuna ait bir şiirini okumuş ve küçük şiddetle ve sürekli bir surette alkışlanmıştır.

Hitabelerden sonra deniz harp okulu önde ve onu takiben deniz gedikli okulu talebeleri, jandarma, milli müfrezeler, ortaokul ve ilkokul talebeleri, mükellefler olduğu halde geçit resmi başlamış çok büyük bir intizam halinde cereyan eden geçit resmi sahada toplanmış bulunan binlerce halk tarafından takdirle ve sık sık alkışlanmıştır.

Bu suretle spor sahasında sona eren merasimden sonra belediye reis vekili tebrik edilmiş ve bilahare belediye reisinin riyasetinde bir heyet vilayet makamında valiye ve garnizonda komutana şehrin şükranlarını takdim etmiştir.

Akşam saat: 17 de belediye tarafından ordu şerefine Halk evinde bir çay verilmiştir. Çok samimi geçen bu çayda Belediye reisi Mitat Toroğlu tarafından kuvayı milliyeye zamanına ait bazı menkıbeler anlatılmıştır. Ayrıca halkevi temsil kolu tarafından da çocuk esirgeme kurumu sinemasında bir müsamere verilmiştir."¹⁷⁵

Mayıs 1942 günü Yeni Mersin gazetesinde çıkan haberde 19 Mayıs Spor ve Gençlik Bayramı Kutlama Programı kutlama programı şöyle açıklanmıştır;

"19 Mayıs Spor ve Gençlik Bayramı Kutlama Programı

Edebi şef, büyük kurtarıcı Atatürk'ün Türk Vatan ve istiklalini kurtarmak üzere Samsun da Anadolu topraklarına ayak baktıklarının yıl dönümüne tesadüf eden 19 Mayıs 1942 Salı günü yapılacak Spor ve Gençlik Bayramı bu program dairesinde kutlanacaktır.

- 1- Bütün şehir, sabah erken bayraklarla süslenerek gece de ışıklandırılacaktır.
- 2- Okullar ve sporcular saat (7,30) da stadyumda krokide gösterilen yerlerini almış bulunacaklardır.
- 3- Saat tam (8) de Vali, Deniz Harp okulu Komutanı, Cumhuriyet Halk Partisi Reisi, Halkevi, Belediye Reisleri ve Maarif Müdürü, talebeleri ve sporcuları teftiş ve bayramlarını kutlayacaklardır.
- 4- Talebe ve sporcular bando ile beraber İstiklal Marşını söylerken sahadaki direğe Türk bayrağı çekilecektir. (Bayrak Deniz Harp Okulu tarafından çekilecektir.)
- 5- Bütün talebe bir ağızdan (dağ başını duman almış) marşını söyleyecektir.

¹⁷⁵ Yeni Mersin, 6 İkinci Kanun 1942.

- 6- Vali ve Gençlik adına Harp okulundan ve Orta okuldan birer talebe nutuk söyleyeceklerdir.
- 7- Geçit resmi şu sıra üzerine olacaktır.
 - a. Deniz Harp Okulu ve Lisesi,
 - b. Gedikli Okulu
 - c. Ortaokul
 - d. Orta ve ilkokul izcileri
 - e. Sporcular
- 8- Ortaokul Kız ve Erkek talebesi tarafından jimnastik hareketleri.
- 9- Deniz okulları tarafından spor hareketleri.¹⁷⁶

1942 senesinde Mersin’de yapılan şehitleri anma günü basına şöyle yansımıştır;

“Şehitlerimizi anacağız;

- 1- Tören; saat (on buçukta) belediye tarafından atılacak bir topun sesi ile başlayacaktır.
- 2- Stadyumda bulunan, tören komutanın verdireceği (boru işareti) ile hazırun ihtiram selamı vaziyetine geçecek ve şehrin her tarafında bulunan halk, top sesi ile beraber üç dakika buldukları yerde durup ihtiram vaziyetine geçeceklerdir.
- 3- Bu anda tören mahallinde ve resmi binalarda bulunan bayraklar yarıya kadar yavaş, yavaş indirilerek tekrar yerine çekilecektir.
- 4- Vesait, sefain ve fabrikalar top sesiyle başlamak üzere üç dakika düdüklarını çalacaklardır.
- 5- Tören meydanında komutanın verdireceği (boru işaretiyle) hazırun rahat vaziyetine geçeceklerdir.
- 6- Ordu ve Türk Hava Kurumu adına birer söylev verilecektir. Müteakiben Harp Okulu bandosu tarafından (İstiklal Marşı) çalınacaktır.
- 7- Subay kumandasında bir manga er, abide önünde; ihtiram için atış yapacaktır.
- 8- Deniz Harp Okulu, kıtası, beden terbiyesi mükellefleri, jandarma ve emniyet grupları, okullar spor ve halk teşekkülleri (temsili abide) önünden ihtiram geçidi yapacaklardır.
- 9- Geçit resmini müteakip sayın Vali ve erkanı takiben bütün halk, abide önünde bayrağı selamlayarak stadyumdan çıkacaklardır.
- 10- Bilumum vatandaşlar: Mübeccel şehitlerimizi anmak için yapılacak bu törene davetlidirler.
Türk Hava Kurumu Mersin Şubesi¹⁷⁷

Mersin’de 1942 yılında 30 Ağustos Zafer ve Tayyare bayramı kutlamalarında da Deniz Okulları, önemli bir rol oynamıştır. Yeni Mersin gazetesinde;

¹⁷⁶ *Yeni Mersin*, 10 Mayıs 1942.

¹⁷⁷ *Yeni Mersin*, 15 Mayıs 1942.

“...Deniz Harp Okulu Komutanı Kurmay Albay Münir Öney kıt'aları teftiş ettikten sonra yanındaki zevatla birlikte tribüne gelmişlerdir. Tribünde bu esnada Valimiz, komutandan itibaren protokole dahil bütün zevat hazır bulunuyordu.

Törene deniz gedikli okulu bandosunun çok güzel bir şekilde çaldığı istiklal marşı ile başlandı. Deniz harp okulu, lisesi ve gedikli okulu talebesi ile diğer kıtaların hep bir ağızdan bando ile söyledikleri istiklal marşı çok heyecanla dinlendi.” denilmektedir.¹⁷⁸

Haberde devamla;

“Bunu müteakip deniz subaylarından Kenan Akşar kürsüye geldi. Gür bir sesle ve heyecanlı bir şekilde 30 Ağustosun tarihi manzarasını gözlerimizin önünde canlandırarak istilacıların yıkılmaz dedikleri kalelerin nasıl Türkün elinde ezildiğini ve Dumlupınar'da gürleyen ordular Akdeniz Hedefinizdir Kumandasıyla Akdenize gömülen istilacıların o günkü tarihi durumunu anlattı.”¹⁷⁹

Aynı gazetede 30 Ağustos'ta Mersin'de terfi eden subaylar belirtilmiş ve bunların arasından Deniz Gedikli okulunda ikinci sınıf askeri öğretmen Talat Parlar'ın birinci sınıf askeri öğretmenliğe, terfi ettiği yazılmıştır.

1944 yılında kutlanan Kabotaj bayramı ile ilgili haberde;

“Deniz Bayramı Şehrimizde Fevkalade geçti.

Deniz bayramı dün şehrimizde zengin bir programla kutlanmıştır. Limandaki bütün taşlıklar, şehirdeki müessese ve bütün binalar bayraklarla donatılmış, saat 10 da liman reisinin başkanlığında bir heyet vilayeti, partiyi, garnizon komutanlığını, belediyeyi ziyaret etmiştir.

Saat 15'de de yeni yapılmakta olan aile bahçesinden hareket eden büyük bir kabile Atatürk anıtına törenle çelenk koymuş, istiklal marşını müteakip denizdeki vapur ve şehirdeki fabrikalar iki dakika düdükle çalmışlardır.

Bayrak çekme merasimini gemicilik marşı takip etmiş ve güzel bir söylev verilmiştir.

Deniz lisesi talebeleri arasında yapılan 2000 metrelik yedi çifte yarış ve talebelerle sporcular arasındaki ikişer kişilik 100 metre serbest yüzme çok heyecanlı olmuştur. 200 metre serbest yüzme, İdman Yurdu ile Denizspor arasındaki kiklerin 1000 metrelik kürek yarışını fevkalade bir başarı ile neticelenmiştir.

¹⁷⁸ *Yeni Mersin*, 1 Eylül 1942.

¹⁷⁹ *Yeni Mersin*, 1 Eylül 1942.

400 ve 800 metrelik mukavemet yarışı, 1000 metre mesafe üzerinde sandal müsabakaları ve diğer deniz gösterileri misilsiz bir coşkunluk ifade etmiştir. Deniz bayramı şehrimizde olağan üstü bir muvaffakiyet ve zenginlikle geçmiştir.

Bugünün şerefine Toro lokantasında büyük bir ziyafet verilmiş ve bu ziyafette şehrimizin tanınmış simaları hazır bulunmuştur.”¹⁸⁰

1944 yılında Mersin’de kutlanan Kabotaj Bayramı ile ilgili Adana basınında da küçük bir haber vardır:

“Kabotaj bayramı Mersinde coşkun tezahüratla kutlandı. Mersin: 1 (Hususi) – Türk karasularında hakimiyeti temin edişimizin ondokuzuncu yıl sonu münasebet ile denizcilerimizin bayram günüdür. Bu mutlu gün şerefine şehir baştan başa renkli bayraklarla süslenmiştir. Harp okulumuz spor teşekkülleri ile eğlenceler tertip edeceklerdir. Bugün Mersinde candan kutlanan bir deniz bayramı vardır.”¹⁸¹

1944 yılında Atatürk’ü anma töreni ile ilgili basında çıkan haber şöyleydi;

“Ebedi Şef Atatürk;

Dün hep seni andık. Sana ağladık. Sana şükran ve minnetlerimizi bir defa daha tekrarladık. Dünü bütün Türk milleti bir yas günü olarak geçirdi. Türk gençliği, senin emanetini ilelebet muhafaza ve müdafaa etmeğe tekrar ant içti. Kabrinde müsterih uyu eşsiz kahraman! Büyük yas günümüz şehrimizdeki hazin töreni yağmur çiseliyordu. Mersinliler en temiz elbiselerini giymiş, Türk’e has bir vakar ve sükunetle halkevinde toplanıyordu. Saat dokuza yirmi kala artık salon dolmuştu. Herkes başını önüne eğmiş düşünüyordu. Bu derin sükut tarihi dakikanın yaklaştığını bütün büyüklüğü ile canlandırıyordu.

Dokuza beş kala artık her kes yerini almıştı. Ön sıralarda parti müfettişimiz Muhsin Adil Binal, Partililer, teftişte bulunan valimiz temsil eden Vilayet Mektupçusu ve daire müdürleri, rütbeli kara deniz subayları, bunların arkasında genç subaylar ve Mersin’in seçkin halkı, öğretmenler, bankacılar ve müttefikimiz İngiltere’nin Mersin konsolosu ile İngiliz kültür heyeti reisi Mister Tomlin ve arkadaşları bulunuyordu.

Saat dokuzu çaldı ve beş dakika sonra Parti reisimiz Mitat Toroğlu ölmez Atatürk ün güzel bir büstü konan kürsünün yanına gelerek hazin bir sesle ihtifale başlanacağını söyledi ve dinleyicileri beş dakika ayakta saygı sükutuna davet etti. Herkes başını önüne eğmiş en büyük dahisine karşı şükran ve minnet borcunu ödüyordu.

¹⁸⁰ *Yeni Mersin*, 2 Temmuz 1944.

¹⁸¹ *Yeni Adana*, 1 Temmuz 1944.

Yağmur hafif hafif çiseliyordu. Tabiat da bu büyük yasa gözyaşlarıyla iştirak ediyordu. Mersin bugün büyük Atanın aziz hatırasıyla en büyük yaşını yaşadı. Milli şefimiz ve Türk milleti sağ olsun."¹⁸²

IV. 1. 2. Spor Faaliyetleri

Deniz okullarının Mersin'e gelişiyle birlikte, spor faaliyetlerinde de birçok katkı sağlanmıştır. Özellikle futbol, atletizm, voleybol gibi branşlarda gazetelerde Deniz Okulları ile ilgili haberler hiç eksik olmuyordu. Özellikle Deniz Harp Okulunun İçel Futbol birinciliklerine katılması turnuvaya ayrı bir renk katmıştır. Ayrıca çeşitli spor gösterileri tertipleyerek Mersin halkının tek düze giden yaşantısına renk katmıştır.

9 Haziran 1941 yılında Mersin'de yapılan spor gösterileri ile ilgili basında çıkan haberler:

"Kahraman Denizcilerimiz stadyumda fevkalade güzel spor gösterisi yaptılar. Deniz Harp Okulu ve Lise talebeleri binlerce halk tarafından candan alkışlandı.

Deniz Harp Okulu ve Lisesi komutanlığınca hazırlanan zengin bir program dahilinde Pazar günü stadyumda Deniz Harp Okulu ve Lisesi talebesi tarafından yapılan büyük spor gösterisi, fevkalade bir intizam içinde yapılmış, sahanın etrafını çeviren binlerce Mersinli genç denizcilerimizi içten gelen takdir hisleri ile candan alkışlamışlardır.

Gösterilere talebenin birlikte söylediği İstiklal Marşı ile başlanmış ve bunu, göğüslerimiz kabarak, heyecandan gözlerimiz yaşarak seyrettiğimiz parlak bir geçit resmi takip etmiştir. Mersinde ilk defa görülen müzikli jimnastik, kalas idmanı ve bilhassa akrobaside ateş çemberinden geçme hareketleri muvaffakiyetle başarılmış ve hayranlıkla seyredilmiştir.

Atletizm müsabakalarında 400 metre koşuda yeni bir rekor elde edilmesi ve alınan diğer neticelerde, Askeri liseler arası şampiyonluk müsabakalarında alınan derecelerden aşağı düşülmemesi, talebenin daima antrene bir vaziyette bulduklarını ve formlarını kaybetmemeleri için büyük bir dikkat gösterildiğini anlatması cihetinden cidden takdire layıktır.

¹⁸² *Yeni Mersin*, 11 İkinci Teşrin 1944.

Subaylar takımının iki sıfır kaybetmesi ile neticelenen on beşer dakikalık iki haftaym üzerinden yapılan futbol müsabakası ve boks gösterileri ile sona eren heyecan ve hatırası unutulmayacak olan bu spor gününü hazırlayan tertip heyetini ve her harekette büyük muvaffakiyetler elde eden büyük Barbaros'un şerefli ve kahraman hafitleri genç denizcilerimizi candan tebrik ederiz.¹⁸³

İçel Futbol Birincilikleri müsabakaları ile ilgili olarak basında çıkan haber şöyleydi;

“3.1.1942 Cumartesi günü bölgede toplanan kulüpler murahasları tarafından çekilen kura ile tanzim ve 25.1.1942 de başlanarak 29.3.1942 de sona erecek olan İçel futbol birincilik müsabakaları programı ve müsabakaları idare edecek olan hakemlerin isimleri aşağıya yazılmıştır.

Birincilik müsabakalarına bu sene üç yeni takım daha iştirak etmekte olduğuna göre karşılaşmaların geçen senelere nazaran daha heyecanlı olacağı şüphesizdir.

Senelerden beri bölgemiz şampiyonluğunu muhafaza eden Mersin idman yurdu gençlik kulübünün karşısında bu sene Deniz Harp Okulu'nu bulunuşunu nazarı dikkate alan idareciler takımlarını şimdiden antrenmana başlatmışlardır. Bütün takımlara muvaffakiyetler dileriz.

Program

Birinci Devre

25.1.1942

Kolej - Çukurova hakemi E. Burhan Mersin İdman Yurdu Gençlik Kulübü - Deniz Harp Okulu - T.Atalay

1.2.1942

Çukurova - Tarsus Gençlik Kulübü – Tevfik Böke Deniz Harp Okulu - Kolej – T. Atalay

8.2.1942

Mersin İdman Yurdu Gençlik Kulübü – Çukurova – Tevfik Böke Tarsus İdman Yurdu Gençlik Kulübü – Kolej T. Atalay

15.2.1942

Deniz Harp Okulu – Çukurova – T. Atalay Mersin İdman Yurdu Gençlik Kulübü – Tarsus İdman Yurdu Gençlik Kulübü – Tevfik Böke

22.2.1942

Deniz Harp Okulu – Tarsus İdman Yurdu Gençlik Kulübü – T. Atalay Mersin İdman Yurdu Gençlik Kulübü – Kolej – Tevfik Böke

İkinci Devre

1.3.1942

¹⁸³ *Yeni Mersin*, 10 Haziran 1941.

Deniz Harp Okulu – Çukurova – T. Atalay Mersin İdman Yurdu Gençlik Kulübü – Kolej – Tevfik Böke

8.3.1942

Çukurova – Tarsus İdman Yurdu Gençlik Kulübü – Tevfik Böke Deniz Harp Okulu – Kolej – T. Atalay

15.3.1942

Çukurova – Mersin İdman Yurdu Gençlik Kulübü, Tevfik Böke – Deniz Harp Okulu – Tarsus İdman Yurdu Gençlik Kulübü T. Atalay

22.3.1942

Çukurova – Kolej – E. Buran, Mersin İdman Yurdu Gençlik Kulübü – Tarsus İdman Yurdu Gençlik Kulübü.- Tevfik Böke

29.3.1942

Tarsus İdman Yurdu Gençlik Kulübü – Kolej, Tevfik Böke, Mersin – Deniz Harp Okulu – T. Atalay¹⁸⁴

Mersin’de yapılan müsabakalarda Deniz Okulları personelinden de hakemlik görevi alanlar oluyordu. Bazı personelde Mersin’de hakem ehliyetine kavuşmuştur.

“Bölgemiz futbol hakem ehliyetnamesi olanlar, Mayıs 942 ayı içerisinde bölgemizde açılan hakem kursuna devam edenlerden yedi kişiye beden terbiyesi umum müdürlüğünden futbol hakem ehliyetnamesi gönderilmiştir. Üç kulübümüze mensup olan bu hakemler şunlardır. Mersin idman yurdundan Hayri Tun Bilek, Edip Buran, Tevfik Atalay ve Hüsnü Kutluğ, Deniz Harp Okulu Gücü’nden Salahaddin Demirsoy ve İbrahim Pekin, Tarsus İdman Yurdundan Cihad Başaran, hakemlik ehliyetnameleri bölgelerden kulüpleri vasıtasıyla kendilerine gönderilmiştir. Hepsini tebrik ederiz.¹⁸⁵

Lig müsabakaları ile ilgili çıkan haberler şöyleydi;

“Deniz Harp Okulu: 3 Mersin İdman Yurdu Gençlik Kulübü: 2, Tarsus İdman Yurdu Gençlik Kulübü:3 Kolej: 0

Bölgemiz futbol birincilik müsabakaları Deniz Harp Okulu Mersin İdman Yurdu, Tarsus İdman Yurdu, Tarsus Amerikan Kolej arasında stadyumda kalabalık bir seyirci kitlesi huzurunda yapılmıştır.

Karşılaşan Tarsus İdman Yurdu Gençlik Kulübü, Tarsus Kolej’ini 3’e karşı 0 la yenmiştir.

¹⁸⁴ *Yeni Mersin*,7 2nci Kanun 1942.

¹⁸⁵ *Yeni Mersin*,1 Birinci Teşrin 1942.

Deniz harp okulu ile Mersin İdman yurdu takımları arasında yapılan maç çok heyecanlı ve sert olmuş ve neticede Deniz Harp Okulu Mersin İdman Yurdu'nu 3'e karşı 2 sayı ile yenmiştir."¹⁸⁶

Diğer bir haberde de;

“Deniz Harp Okulu: 4 -Tarsus İdman Yurdu Gençlik Kulübü: 4, Mersin İdman Yurdu Gençlik Kulübü: 6 - Kolej : 1

Bölge futbol birincilik müsabakalarına Pazar günü Mersin stadında başlanmış karşılaşan 4 takımdan Deniz Harp Gücü takımı ile Tarsus İdman Yurdu Gençlik Kulübü takımları karşılaşmasında iki taraf dörder sayı ile berabere kalmış Mersin İdman Yurdu Gençlik kulübü ile Kolej takımları karşılaşmasını bire karşı altı sayı ile Mersin İdman Yurdu Gençlik Kulübü kazanmıştır.

Önümüzdeki pazara Mersin İdman Yurdu Gençlik Kulübü İle Deniz Harp Okulu Gücü, Tarsus İdman Yurdu Gençlik Kulübü İle de Kolej takımları karşılaşacaktır."¹⁸⁷

Başka bir haberde ise;

“Futbol müsabakaları

Deniz Harp Okulu Gücü 7- Kolej 0, Mersin İdman Yurdu Gençlik Kulübü 5 – Tarsus İdman Yurdu Gençlik Kulübü 1

Bölge futbol birincilik müsabakaları birinci devre son müsabakaları Pazar günü Mersin sahasında yapılmış Deniz Harp Okulu gücü takımı Kolej takımını sıfıra karşı yedi sayı ile Mersin İdman Yurdu Gençlik Kulübü takımı da Tarsus İdman Yurdu Gençlik Kulübü takımını bire karşı beş sayı iye yenmişlerdir."¹⁸⁸

Diğer bir müsabakaların sonucu şöyle yansımıştır;

“Futbol Müsabakaları: Mersin İdman Yurdu Gençlik Kulübü 10 - Kolej 0 - Deniz Harp Okulu 4 - Tarsus İdman Yurdu Gençlik Kulübü 2

Bölge futbol birincilik müsabakaları ikinci devre karşılaşmalarına Pazar günü Tarsus sahasında başlanmış ilk müsabakayı yapan Mersin'in Deniz Harp Okulu günü takımı kuvvetli rakibi Tarsus İdman Yurdu Gençlik Kulübü takımını üstün bir oyunla ikiye karşı dört sayı ile yenmiştir.y iki yeni elemanla daha kuvvetli bir kadro ile sahaya çıkan Deniz Harp Okulu takımının orta muhacimliğini yapan sporcunun bilgili idaresi zaman zaman beraberlik vaziyete giren oyunda takımını galip vaziyete getirmiştir.

¹⁸⁶ *Yeni Mersin*, 24 Şubat 1942

¹⁸⁷ *Yeni Mersin*, 17 Şubat 1942.

¹⁸⁸ *Yeni Mersin*, 3 Mart 1942.

Mersin İmdin Yurdu ile kolej takımları karşılaşması sıfıra karşı on sayı ile Mersin İdman Yurdu takımı lehine neticelenmiş bu suretle Deniz Harp Okulu takımın da bulunan gol rekoru Mersin İdman Yurdu takımına geçmiştir.

Yağmurlar dolayısıyla iyice hazırlanamayan saha önümüzdeki pazara kadar tamamlanacağını ümit ederken Tarsus'un spor severlerine güzel bir spor günü yaşatmak için müsabakaların Tarsus sahasında yapılmasına karar veren bölge idarecilerimiz tebrik ederiz."¹⁸⁹

Aynı zamanda çıkan haberler maçların nasıl çetin geçtiğini de göstermekteydi;

“Futbol Müsabakaları: Tarsus İdman Yurdu Gençlik Kulübü Koleji yendi, Mersin İdman Yurdu Gençlik Kulübü Deniz Harp Okulu Gücü karşılaşması yarıda kaldı

Bölgemiz futbol birincilik müsabakalarında Pazar günü Mersin stadında ve Tarsus sahasında devam edilmiştir.

Tarsus'ta İş Bankası memurlarından Bay Kemal Kurt'un hakemliğinde yapılan Tarsus İdman Yurdu Gençlik Kulübü ile Kolej takımları arasındaki karşılaşmamayı sıfıra karşı iki sayı ile Tarsus İdman Yurdu Gençlik Kulübü takımı kazanmıştır.

Mersin stadındaki, Mersin İdman Yurdu Gençlik Kulübü ile Deniz Harp Okulu Gücü takımları arasındaki karşılaşma Mersinde şimdiye kadar görülmeyen taşkın, haddinden aşkın, borazanlı ve megafonlu tezahürat içinde birer sayı ile beraberlikle devam ederken, Deniz Harp Okulu Gücü takımından bir sporcunun hakem Merkez Bankası Muamelat şefi Bay Tevfik Atalay'ın oyundan çıkarma kararını dinlemeyerek oyuna devam etmek istemesi üzerine müsabaka tatile nihayet bulmuştur.

Deniz Harp Okulu Gücü takımının hükmen yenilmesini intaç eden bu vaziyeti binlerce spor sevenle birlikte bizi de çok üzmüştür. Müteakip müsabakalarda bu gibi itirazların olmamasını gönülden dileriz.

Önümüzdeki Pazar günü Mersin İdman Yurdu Gençlik Kulübü – Tarsus İdman Yurdu Gençlik Kulübü İle Deniz Harp Okulu da Kolej ile Tarsus sahasında karşılaşacaktır."¹⁹⁰

1944 yılında yapılan Güven Kupası ile ilgili haber şöyleydi;

“Güven Kupası 3 ncü hafta karşılaşmaları;

Gedikli Gücü 2 - 1, Demirspor'u, İdman Yurdu 8 – 0 Çukurova takımlarını yendiler. Güven kupası futbol müsabakalarının üçüncü haftası karşılaşmaları, havanın oldukça serin olmasına rağmen Pazar günü kalabalık bir seyirci önünde muntazam bir şekilde yapıldı.

Gedikli Gücü – Demirspor takımları arasındaki ilk karşılaşmanın birinci devresi, her ne kadar oyun başlarında elde ettikleri bir serbest vuruştan ilk ve son sayılarını kazanan Demirsporlular lehine 1-0 neticelenmişse de, ikinci devrede iki sayı çıkaran Gedikli Gücü sahadan 2-1 galip vaziyette ayrılmıştır.

¹⁸⁹ *Yeni Mersin*, 10 Mart 1942.

¹⁹⁰ *Yeni Mersin*, 17 Mart 1942.

Gedikli Gücü takımında yer alan gürbüz delikanlıların nefes kabiliyeti rakiplerinden çok üstün idi. Tek noksanları oyunda beraberlik temin edememişleridir. Sağlam vücutlu ve antrenmanları yerinde olan Gedikli Gücü gençleri, aralarında beraberliği temin ederek anlaşarak oynamaya muvaffak oldukları gün bölgemizin en kuvvetli takımlarına karşı tehlikeli bir rakip olmaktan gecikmeyeceklerdir.

Demirspor'u bu hafta daha iyi çalışmış bulduk. Çok kuvvetli rakibine karşı muvaffakı yeten bir oyun çıkardılar. Avantaj ve emekleri sol açık Hayri yüzünden heder oldu. Mersin İdman Yurdu ile Mersin Çukurova takımları arasındaki müsabaka her ne kadar sıfıra karşı sekiz sayı ile Mersin İdman Yurdu lehine neticelenmiş ise de bu müsabakanın birinci devresinde Çukurovalıların muvaffakiyetli oyunlarını takdirle seyrettik. Başlangıçta yaptıkları toplu bir hücumda İdman Yurdu müdafaasını yırtan Çukurovalılar kazandıkları penaltı atışını heyecandan sayıya çevirememişler, devrenin son dakikalarına kadar İdman Yurdu'nun teknik bakımından kendilerinden çok üstün olmasına rağmen, sayı çıkarma fırsatı vermemişlerdir. Devrenin 0 - 0 sayısız biteceğini tahmin ettiğimiz son anlarda sağdan inkişaf ettiren bir İdman Yurdu hücumunun çok ustalıklı bir şekilde sola alınması ve topun, o tarafta müsait bir pozisyonda bulunan Şerif'e verilmesiyle tutulmaz bir atıştan bir gol yemişlerdir. Bütün kuvvetini birinci devrede sarf eden ..."¹⁹¹

Mayıs 1944 de yapılan atletizm müsabakaları basında da yer bulmuştur. Haberde;

"İnönü koşusunu Gedikli Okulu kazandı. Kır ve mukavemet koşuları biricilikleri de bu okulda.

Şehrimizde çok canlı bir şekil alan spor hareketleri, günden güne hamleler, inkişaf lar göstermektedir. Nitekim Deniz Gedikli Erbaş ortaokulunun İçel bölgesi kır koşusu ve mukavemet birinciliğini dün de İnönü birinciliğini, bu birinciliklere ait bayrak ve madalyalarını kazandığı öğrenilmiştir.

Barbaros'un bu genç çocukları, bu muvaffakiyetler ile sadece spor sahasında ileri bir adım atmış değil, okullarının da manevi üstünlüğünü bir derece daha yükseltmişlerdir. Kendilerini ve onlara rakip olan diğer mersin sporcularını da hararetle kutlarız."¹⁹²

Başka bir haberde ise;

"Atletizm'de Mersin birinci oldu. Yüksek atlamada Mersin'den Hüsameddin Talu birinci. (1,76)

Uzun atlamada Mersin'den Salih Pamuktan birinci (6,47), Mersin'den Hasan Ülkü ikinci, Adana'dan Yusuf Yıldız Üçüncü, Üç adımda Mersin'den Hasan Ülkü birinci (13,79

¹⁹¹ *Yeni Mersin*, 19 Birinci Kanun 1944.

¹⁹² *Yeni Mersin*, 13 Nisan 1944

atlayarak grup rekoru kırmıştır), Mersin'den Halil Erhan ikinci, Hatay'dan Abdurrahman üçüncü olmuşlardır.

Sırıkla yüksek atlamada Mersin'den Şerif Elkürek birinci (2,70), Adana'dan Şeref Anılan ikinci, Mersin'den Yahya Kaplan üçüncü.

Gülle atmada Mersin'den Tevfik Böke birinci (12,12), Mersin'den Şerif Elkürek ikinci, Gaziantep'ten Sabri Güvenç üçüncü.

Disk atmada Mersin'den Tevfik Böke birinci, Gaziantep'ten Sabri Güvenç ikinci.

Ciridde Mersin'den İlhan Taşucu birinci, Mersinden Şerif Elkürek ikinci.”¹⁹³

Diğer bir haberde ise;

“Atletizm'de Mersin birinci oldu. İçel atletleri iki grup rekoru yaptılar.

Mersin, Adana, Hatay, Gaziantep, Diyarbakır, Elazığ ve Malatya bölgeleri arasında Pazar günü şehrimizde yapılan Türkiye atletizm grup birincilik müsabakaları muvaffakiyetle yapılmıştır. Bu müsabakalarda Mersin atletleri iki grup rekoru tesis etmişler ve bölgeler arası tasnifinde 129,5 puanla grup birinciliğini almışlardır. 103,5 puanla da Gaziantep üçüncü olmuştur.

Kız atletler arasında yapılan atletizm müsabakalarını da Adana bölgesi kazanmıştır. Ferdi dereceler şunlardır;

100 metrede, Mersin'den Şerif Turhan birinci (11 saniyede grup rekoru yapmıştır.) Adana'dan Fehmi Ongül ikinci (derece aynı ve grup rekorudur), yalnız bu derecede Şerif Turhan göğüs farkıyla birinci sayılmıştır. Mersin'den İlhan Taşucu üçüncü.

200 metrede Mersin'den Sadık Pamuk dan birinci, Adana'dan İhsan Tuğan ikinci, Adana'dan Fehmi Ongül üçüncü.

400 metrede Adana'dan Ökkeş Koşkun birinci, Mersin'den Şerif Turhan ikinci, Mersin'den Ali Tezer üçüncü

800 metrede Adana'dan Ökkeş Koşkun birinci

1500 metrede Adana'dan Mehmet İkiğül birinci

5000 metrede Gaziantep den Sakip birinci, Adana'dan Mehmet İkinci, Gaziantep den Memik üçüncü.

110 metre manialı da Mersin'den Şerif Turhan birinci Adana'dan Nihad Calba ikinci, Mersin'den Muzaffer Ünver üçüncü.

Bayrak yarışında Adana birinci, Mersin ikinci, Gaziantep üçüncü.

1500 metre 1 nci Şekip Barlas, 2 nci Asaf Şirin, 3 ncü Fethi Kamsal

3000 metre 1 nci Orhan Baydar, 2 nci Adnan Açıkgöz, 3 ncü Galip İzmir

110 Mania: 1 nci İbrahim Tinli, 2 nci İrfan Demirhan, 3 ncü Mehmed Tinli,

400 Mania: 1 nci İbrahim Tinli, 2 nci İrfan Demirhan 3 ncü Mehmed Tinli.

¹⁹³ *Yeni Mersin*, 16 Mayıs 1944.

Gülle: 1 nci Şerif Elkörek, 2 nci Tevfik Böke, 3 ncü Mikail Demirdöğenler.
 Disk: 1 nci İlyas Sakarya, 2 nci Tevfik Böke, 3 ncü Mikail Demirdöğenler
 Cirid; 1 nci Şerif Elkörek, 2 nci İlhan Taşucu, 3 ncü Süleyman Erol
 Çekiç: 1 nci İlyas Sakarya, 2 nci Tevfik Böke, 3 ncü Mikail Demirdöğenler
 Üç adım: 1 nci Hasan Ülkü 2 nci Marun Vannus, 3 ncü Cahit Tapönder.
 Tek adım: 1 nci Salih Pamuktan, 2 nci Hasan Ülkü, 3 ncü İhsan Eryaşar
 Yüksek Atlama: 1 nci İbrahimTinli, 2 nci Zekai Gülçi, 3 ncü Mişei Barbur
 4x100 1 nci İdman Yurdu Gençlik Kulübü A takımı, 2 nci İdman Yurdu Gençlik Kulübü B
 takımı, 3 ncü Deniz Gedikli Okulu
 Balkan bayrak: 1 nci İdman Yurdu Gençlik Kulübü takımı, 2 nci Deniz Gedikli Okulu.”¹⁹⁴

IV. 1. 3. Tiyatro ve Diğer Gösteriler

Değişik zamanlarda sergiledikleri gösterilerle Deniz Okulları Mersin’in kent yaşantısına ayrı bir tat katmışlardır.

Mersin’de 21 Birinci Kanun 1942 tarihinde yapılan müsamereler basına şöyle yansıdı. Deniz Harp Okulundaki müsamere;

“Deniz Harp Okulundaki müsamere, bayramın üçüncü günü akşamı deniz harp okulu lisesi talebeleri tarafından okul binasında bir müsamere verilmiştir. Müsamereye İstiklal Marşı ile başlanmış ve bundan sonra talebe caz takımı tarafından konser verilmiştir.

Bunları müteakiben monolog söylenmiş, muhtelif taklitler yapılmış, bir perdelik komedi oynanmış, talebe alaturka müzik heyeti tarafından çok güzel ve sanatkarane bir konser verilmiş ve gece geç vakte kadar müsamere devam etmiştir. Talebeler pek çok alkışlanmıştır.”¹⁹⁵

Deniz Gedikli Okulundaki müsamere;

“Deniz Gedikli Okulunda müsamere, bayram münasebeti ile Deniz Gedikli okulunda güzel bir müsamere tertip edilmiştir. Talebeler tarafından hazırlanan bu müsamereye istiklal marşı ile başlanmış, bundan sonra “İstiklal piyesi” ve “Babür Şahın seccadesi” ismindeki birer perdelik temsiller verilmiş, monolog söylenmiş, boks gösteri maçı ile spor hareketleri yapılmıştır. Güzel tertip edilen müsamerede talebeler çok alkışlanmıştır.”¹⁹⁶

¹⁹⁴ *Yeni Mersin*, 27 Haziran 1944.

¹⁹⁵ *Yeni Mersin*, 22 Birinci Kanun 1942.

¹⁹⁶ *Yeni Mersin*, 22 Birinci Kanun 1942.

Daha Sonraki zamanlarda da bu gösteriler devam etmiştir. 1943 Şubatında yapılan gösteri basına şöyle yansımıştır;

“Deniz Harp Okulu ve Lisesi Son Sınıf Okurlarının Bitiriş Müsameresi:

Son sınıf okurlarının bitiriş müsameresi çok güzel oldu. Deniz Harp Okulu ve lisesi son sınıf okurları Cuma akşamı Güneş sinemasında fevkalade parlak bitiriş müsameresi vermişlerdir.

Müsamerede kıymetli Valimiz Sahip Örgü ile bütün vilayet erkani, müddeiumumi, defterdar ve diğer müdürler, Cumhuriyet Halk Partisi vilayet idare heyeti reisi ve azaları, Deniz Harp Okulu ve Lisesi komutanı ile bütün muallimleri Deniz Gedikli okulu müdür ve muallimleri ve şehrimizin mümtaz ailelerine mensup büyük bir kalabalık bulunuyordu.

Saat: 8,30 da müsamereye İstiklal Marşı ile başlandı. Bütün talebelerin hep bir ağızdan söylediği marş çok büyük bir heyecanla dinlendikten sonra Yüzbaşı Enver kısa bir hitabe ile misafirlere hoş geldiniz demiş ve donanmaya iltihak edecek olan okurların kalanlara iyi bir veda hatırası bırakmak için müsamerenin tertip edildiğini ilave etmiştir.

Bunu müteakip program tatbikine geçilmiştir. Talebelerden mürekkep caz konseri¹⁹⁷ ve 926 Nusret tarafından gemicilik şiiri okunmuş “Himmetin Oğlu” piyesi temsil edilmiştir. Piyeste Himmet rolünde Selçuk, Veli rolünde Faruk, İmam rolünde Tahsin ile Mefharet ve İnanlı ismindeki iki bayan çok muvaffak olmuşlar ve pek çok alkışlanmışlardır.

Lorel ile Hardi rolünde iki talebe pek çok muvaffak olmuştur. Yıldız, Necdet, İlhan, Metin ve Mesuttan mürekkep alaturka saz heyetin konseri çok muvaffak olunmuş ve pek çok alkış toplamıştır.

Son olarak “İnsan Sarrafı” ismindeki iki perdelik komedi oynanmıştır. Talebeler bundan da pek çok alkışlanmışlardır. Çok mükemmel olarak tavsif edilen bu müsamerede seyirciler büyük bir zevkle ve hakikaten iyi bir hatıra ile müsamere salonundan ayrılmışlardır.”¹⁹⁸

IV. 1. 4. Halkla İlişkiler

Öğrencilerin de halk ile informal ilişkiler kurdukları bilinmekteydi. Özellikle bu ilişkiler aynı yaştaki Mersinli öğrenciler ile olmaktadır.

Bahriyeliler Mersin’e değişik bir hava getirmişti. Tatil günlerinde gezinti yerleri “Beyaz Kelebek” gibi gözüküyordu. Halkla kaynaşmışlardı. “Bizim arkadaşlarla

¹⁹⁷ Caz orkestrası için bakınız EK 27.

¹⁹⁸ *Yeni Mersin*, 28 Şubat 1943.

çay diye tabir ettiğimiz toplantılarımız olurdu. Kız arkadaşlarımız da bulunurdu. Deniz Harp Okulundan tanıdığımız arkadaşlar, garnizondan çıkarabildikleri müzik aletleriyle bize katılır, bizimle birlikte eğlenirlerdi. Gümrük meydanında ‘Mersin Pastanesinin’ üzerindeki eski Mersin Palas Lokantası ‘Subay Lokali’ olmuştu.”¹⁹⁹

O dönemde lojman olmadığı için tüm personel kirada oturmaktaydı. Her zaman olduğu gibi yangın, deprem, sel gibi her faaliyette asker her yerdeydi. Bunun bir örneği de Mersin’de 1945 senesinin bir Aralık gecesi yaşanmıştı.

19 Aralık 1945 gecesi, Mersin’de Selanik Bankası karşındaki Ziraat Bankası ile Sümer Bank’ın pamuk depolarında yangın çıkmıştır. Nöbetçi subayının kapımı vurması üzerine, uyanarak pencereden gördüğüm yangın oldukça büyük görünüyordu. Hemen emir verdim. Motor pomp ve efradı derhal hazırlatarak yangın mahalline koştuk. Yan yana olan iki büyük depodaki pamuklar tutuşmuş ve çatıyı sarmıştı. Şehir itfaiyesi yok denecek kadar güçsüz ve vasıtasızdı. Bu itibarla iş sadece bize kalıyordu. Asker ve subayların var güçleri ile çalışıyorlar ve yangının şehre sirayetine mani olmaya gayret ediyorlardı. Damlarda ve duvar üstlerindeki eratımdan, dumandan boğulma derecesine gelenler oluyor, onları aşağıya alırken yenilerini yerlerine çıkartıyordum. Sabaha kadar süren yangın nihayet günün ilk ışıklarıyla kontrol altına alınabilmiş ve şehir de büyük bir felaketten kurtarılmıştı. ben dahil tek mil subay ve erlerimin el, yüz ve elbiselerini sim siyah kurum olmuştu. Gece sabaha kadar durmadan çalıştırdığımız çok güçlü motor pompun benzini bitmek üzere olduğunu banka yetkililerine bildirerek benzin istedikse de aldırın olmadı. Sanki yangının devamı isteniyormuş gibi sadece seyretmekle kaldılar. Yorgun düşmüş askerlerimize birer simit dahi verilmeyince kendi cebimden alarak dağıttım. Bu yangın

¹⁹⁹ Şinasi DEVELİ ile yapılan sözlü tarih görüşmesi.

keyfiyeti üzerine Mersin Belediye reisiyle, İş bankasının teşekkürlerini bildiren yazıları ilişiktir.

Mersin'i bundan başka iki kere yangından yine Deniz Harp Okulu ve lisesi mürettebatı korumuştur.²⁰⁰

IV. 1. 5. İdari İlişkiler

İdari yapı içerisinde Deniz Harp Okulu ve Lisesi komutanı rütbe ve kıdem sebebiyle Garnizon Komutanlığı görevini üstlenmişti. Mersin ilindeki tüm askeri birlikler ona bağlı idi. Oda Mersin Valisine bağlıydı. Ama bu bağlılık emir komuta anlamındaydı, yoksa askeri birlikleri valinin komuta etmesi anlamında değildi. Bu konuda 1946 senesinde bir ihtilaf yaşanmıştı. Celaleddin Orhan'ın anılarını yazdığı kitabında yaşananlar şöyle anlatılmıştır;

"1946 senesinde, Deniz Harp Okulu ve Lisesi İç ve Tedrisat müdürü ve izindeki kumandan vekili olarak bulunuyordum.

Bir akşamüstü idi. Mutat akşam bisiklet sporum için okuldan ayrılmak üzere iken, Nöbetçi Subayı, bir polis memurunun beni görmek istediğini bildirdi. Gelen Polis memuru Mersin Valisi, İstanbul-Arnavutköy'lü Tevfik Gür Beyefendinin bir mesajını getirmişti. Mesajda vilayetçe görülen lüzuma binaen Polis Müdürü emrine acele silahlı asker verilmesi isteniyordu. Nöbetçi Yüzbaşısına:

-Askerin silah ve cephanesi ile derhal hazırlanmasını ve benim emrim olmadıkça asla okuldan dışarı çıkartılmaması emrini vererek doğruca, Mersin'de askeri bir vazifesi bulunan ve benden bir sene kıdemli olan Gv. Albay Kemaleddin Şakir beye giderek vaziyeti arz edip:

-Albayım siz benden kıdemlisiniz. Bu itibarla askerimle emrinizdeyim dedim. Okuldan benden bir sene evvel olan arkadaşım her zamanki nazik ve kibar tavrı ile bana:

-Celal bey kardeşim, Vali bey size itap ettiğine göre, ben kıdem hakkımdan feragat ediyorum. Dilediğiniz şekilde harekette muhtar bulunmanızı sizden rica ediyorum. Lütfen icap edenleri siz yapın, demesi üzerine vilayet konağına geldim. Vali bey:

-Albayım, asker geliyor mu?

²⁰⁰ ORHAN, Celaleddin, *Bir Bahriyelinin Anıları*, Kastaş Yayınevi, İstanbul, 2001, s. 342

-Askerim hazır efendim, ancak silahlı asker ne polis müdürü ve ne de bir başka sivilin emrine verilemez. Sonra da buna ne sebep var?

-Seçim dolayısı ile Halkçılarla, Demokratlar arasında galeyan var. Her an bir patlak vermesi beklenebilir.

-Beyefendi, özür dilerim ama hiç kimse emrine asker vermeyeceğim.

-Vali sıfatıyla Kumandanlığa emredersem?

Bildiğim kadarıyla, Kumandanlar; Mülki idare amirleriyle ancak fevkalade hallerin mevcudiyetinde mutabık kaldıkları takdirde teşrik-i mesai eyerler. Ama hadisenin bastırılması sorumluluğu artık tamamen Kumandana ait olur. Yoksa askerini sivil makamlar emrine veremez.

-Peki, bu hadisede mutabık değil miyiz?

-Hayır Beyefendi asla mutabık değiliz.

-Neden?

-Çünkü Hükümeti, tam bir tarafsızlıkla vatandaş arasında temsil etmesi gereken en büyük mülki amirin, bir tarafı tutarak diğer tarafı şu anda görmekte olduğumuz gibi coplatmak suretiyle hadiseye çanak tutarsa, kumandan böyle politik bir tarafgirliğe alet olamazda ondan. Milletın düşmana karşı kullanmak üzere askerine verdiği silah, hiçbir zaman kendisine tevcih edilemez. Tabi millet ve memleket hainleri hariç. Milletimin kanını dökmektense; tahrikçi ve müşevvikleri bertaraf etmeyi tercih ederim olur biter.

-Tahrikçi ve müşevvik (kışkırtıcı) kelimelerinden kimleri kastediyorsunuz?

-Darılmazsanız arz edeyim.

-Buyurun.

-Birincisi; baş tahrikçi sıfatıyla Tevfik Gür Beyefendiyi.

-Yani ben mi?

-Sizi Beyefendi.

-Neden?

-Propaganda konuşmaları için halkevinin geniş meydanını yalnız iktidar partisine hasrettiğiniz halde; muhalefet partisini konağınıza muttasıl Demokrat Parti merkezi olan küçücük dükkandan içeri sokturmak için, şu anda dahi gözlerimiz önünde polislerinize halkı coplattırmak suretiyle hüküm ettin. Tarafsız davranacağınız yerde bir kısım halkı hükümete getirmeye zorla itme suçundan; ikincisi halk partisi Başkanı ve üçüncüsü de Demokrat Parti Başkanlarının propaganda hudutlarını aşip partilileri birbirlerine karşı hasım vaziyetine sokarak suç işlemeye teşviklerinden dolayı.

-Peki sizin insan yok etmeye salahiyetiniz var mı? Ve böyle bir hareketinizin hesabı sizden sorulmaz mı?

-Ben yok etme kelimesini kullanmadım. Ama, gerekirse oda olabilir. Kaldı ki, Vali Beyefendi sizin halkı ikiye bölerek bir kısmını tutup, diğerine de cephe alarak halk çileden çıkartmaya, sonra da silahlı kuvvetleri polis emrine verdirerek vatandaş kanı döktürmeye

salahiyetiniz var mı? Hesap sorulmasına gelince elbette sorulur. Sorulur ama; bir tahrikçi, iki müşevvik ve birde salahiyet hudutlarını aşan fedakar bir albayın hayatı; yüzlerce vatandaşın kanı ve canı karşısında hesaba değer mi dersiniz?

Beyefendi bizi askerlerin sicil varakalarındaki suallerden en sonuncusu mesuliyet deruhte eder mi der. Bunun manasını ben müdrikim. Gerektiğinde millet ve memleketim için kendimi zerrece düşünmeden, yapamayacağım hiçbir şey olmadığını bilmenizi hassaten rica ederim. Ben ölebilirim, ama millet yaşayacak ve memleket var olacaktır. Bunun içindir ki, her hususta çok hassas ve çok kararlı olduğumu bilmenizde fayda olsa gerek

-Ne yapayım yer yok

-Yer yok da ne demek? Meydan bir gün birine ertesi gün ötekine veyahut ta öğleden evvel birine, öğleden sonra diğerine tahsis edilemez miydi? Vali Beyefendi buna hiçbir cevap veremedi ve bir müddet sustu.

-Beyefendi ben askeri kumandan olarak askerimi ne sizin ve ne de polis müdürünüz emrine veremem. Şehirde ancak bir ayaklanma olursa derhal müdahaleye hazırım asker arzu buyruluyorsa lütfen kumandanlığa bir tezkere yazdırınız. Polis ve jandarma kullandığımız halde baş kaldırmanın önünü alamadığımız zikrederek askerden kumandanlarının mesuliyeti altında yardım isteyin. O zaman biz her şeyi yoluna sokarız.

-Kumandanlarının mesuliyeti altından kastınız nedir?

-Yani hata ve sevabı kumandana ait olacak. Yoksa sizin istekleriniz altında hareket edilmeyecek.

Vali beyefendi bu sert tartışma neticesi çekingen bir vaziyet almıştı polis müdürünü çağdırttı ve:

-Tacettin bey; Vali bey askeri kuvvetten yardım istemekle, benim de sizden bazı şeyler istememe imkan vermiş oldular. Sizden ricam şu olacaktır. Şimdi bütün polislerinize, gerek vatandaşlar ve gerekse siyasi partiler arasında zerrece fark gözetmeksizin tam bir tarafsızlık ve ciddiyetle hareket etmelerini emir etmenizdir. Aksi halde çok şiddetli ceza görecelerini kendilerine ehemmiyetle ihtar ediniz. Her halde Vali Beyefendi de parti başkanlarını davetle şimdiki görüşmemizin ciddiyeti hakkında kendilerini uyaracaklardır.

Akşam deniz kenarındaki bahçeli yerlerden birinde otuyordum. Bir aralık parti başkanları yanıma gelerek, Vali Beyefendi ile görüştiklerini ve herhangi bir harekete ve bilhassa üzerinde durduğu; şehirde silah atılmaması hususunun teşkilatlarına ehemmiyetle ve katiyetle talimat verdiklerini bildirerek tamamen müsterih olmamı istediler. Ben de;

-Teşekkür ederim. Zira aksi hareket korkarım ki şahıslarımızı herkesten evvel ilgilendirebilir, dedim.

O gece sükunetle geçti ama ben, subay ve askerlerim gözümüzü kırpmadan sabahladık. Ertesi günü seçim sükunet içerisinde yapıldı. Neticede Demokrat Parti kazanmıştı.

Bir telgraf memuru okula gelerek, bana bir kağıt uzattı ve:

-Albayım; Vali Bey sizin hakkınızda Ankara'ya şu telgrafı çekiyor. Çekelim mi, yoksa çekmeyelim mi?

Vali Beyefendinin telgrafının elbette çekilmesi lazım, diyerek açık olan kağıdı okudum. Meali şöyleydi. İçişleri Bakanlığına hitap ediyordu. “Askeri Kumandan ve Polis Müdürünün tarafsız hareketleri sonucu seçimin galip edildiği arz olunur” yazılıydı.²⁰¹

IV. 2. Ekonomik Faaliyetler

IV. 2. 1. Satın Almalar

Deniz okullarının Mersin’e taşınmasıyla birlikte şehrin ekonomik hayatına önemli katkıları olmuştur. Öğrencilerin ve okul personelinin şehirdeki kişisel alışverişlerinin yanı sıra, okulların çeşitli büyük ihtiyaçları da resmi ihale satın almalarıyla gerçekleşmiştir. Bu tür alımların karşılanması uzun sürmüştür. Çünkü alımlar toplu yapılmakta, bu kadar çok alımı karşılanması kolay olmamaktadır. Alımlar ile ilgili yerel basına bir çok ilan verilmişti. Aynı alımla ilgili olarak bazen defalarca ilan verildiği oluyordu. Basında alımlar ile ilgili çıkan bazı ilanlar şöyleydi; Gıda malzemesi ile ilgili olarak,

“Deniz Gedikli Okulu Satın alma komisyonundan;

- 1- Askeri ihtiyaç için aşağıda cins ve miktarı yazılı 12 kalem yaş sebze açık eksiltme ile alınacaktır. 26 Eylül günü eksiltmesine talip çıkmadığından ihale 10.10.942 günü saat 11’ e bırakılmıştır.
- 2- İsteklilerin mezkür günde komisyona müracaatları ilan olunur.
- 3- Şartname her gün Levazım Müdürlüğünde görülebilir.

Cinsi	Kilosu	Fiyatı	Muhammen bedeli
Patates	3000	30	900 lira
Soğan	3000	15	450 lira
Semizotu	2000	7,5	150 lira
Taze bakla	2000	25	500 lira
Pırasa	2000	15	300 lira
Lahana	3000	10	300 lira
Kabak	2000	25	500 lira
Ispanak	2500	20	500 lira
Salça	500	80	400 lira
Barbunya fas.	2000	20	400 lira

²⁰¹ ORHAN, a. g. e., s.s. 338-342.

Kök kereviz.	1500	20	300 lira
Domates	<u>1000</u>	14	<u>140</u> lira
	24500		4840 ²⁰²

İlanlar sadece gıda ile sınırlı değildi. İnşaat malzemesi ile ilgili bir ilanda şu bilgiler vardı:

“Deniz Harp Okulu Satın Alma Komisyonu Reisliğinden

Malzemenin Cinsi	Miktarı	Lira	Lira
Çimento (Torbalar iade edilecek)	270 Torba	2,35	634,50
Çakıl	48 M ³	1,50	72,00
Kum	15 M ³	1,50	22,50
Toplam			726,00

- 1- Deniz Harp Okulu ve Lisesinde yapılacak spor sahası için yukarıda cins ve miktarları yazılı inşaat malzemesi 2490 sayılı kanunun 46 ncı maddesinin L fıkrasına tevfikan 5 Haziran 1942 tarihine tesadüf eden Cuma günü saat 14’de pazarlıkla mübayaa edilecektir.
- 2- Muvakkat teminat 55 liradır.
- 3- Taliplerin pazarlık günü ve saatinde Deniz Harp Okulu ve lisesi binasında toplanan Satın Alma komisyonuna müracaatları²⁰³

IV. 2. 2. Hizmet Alımları

Okullar alelacele taşındıkları ve binalar okul olarak düşünülmediği için bir çok eksiği mevcudu. Bu eksikler de ihaleler yolu ile piyasadan tamamlanmaya çalışılmıştır. Bu konuda basına yansıyan birkaç ihale ilanı şöyleydi;

Deniz Gedikli Erbaş Orta Okulu’nun garaj ihtiyacı için verilen ilan şöyleydi;

“Mersin Deniz Gedikli Erbaş Orta Okulu Satın Alma Komisyonu başkanlığından

- 1- Mersin Deniz Gedikli Erbaş orta okulunda yapılacak (1326) lira 32 kuruşluk garaj inşası artırma eksiltme kanunu 46 ncı maddesinin 1. Fıkrasına tevfikan 5- mart 1942 tarihine tesadüf eden Perşembe günü saat 14 de pazarlıkla ihale edilecektir.
- 2- Muvakkat teminat bedeli 99 lira 47 kuruştur.
- 3- Pazarlık Mersinde Deniz Gedikli Erbaş orta okulu binasında toplanan satın alma komisyonunda yapılacaktır.

²⁰² Yeni Mersin, Birinci Teşrin 1942.

²⁰³ Yeni Mersin, 30 Mayıs 1942.

4- Talipliler 942 senesi Ticaret odası vesikalarını ve ihale gününden en az onüç gün evvel iş için İçel Nafia müdürlüğünden alacakları maliyet vesikalarını ibraz ederek komisyona müracaat edeceklerdir.

5- Talipler keşif ve proje ve şartname ve her gün Deniz Gedikli Erbaş orta okulu levazım müdürlüğünde görülebilir.²⁰⁴

Deniz Gedikli Erbaş Orta Okulu'nun öğrenciler için gerekli olan yemekhane için verilen ilan da;

“Mersin Deniz Gedikli Erbaş Orta Okulu Satın alma Komisyonundan:

- 1- Deniz Gedikli Erbaş Orta okulunda inşa edilecek 7223 lira 16 kuruşluk okullar yemek hanesi inşaatı 2490 sayılı kanununun 46'ncı maddesinin L fıkrasına tevfikeyen 2 haziran 942 tarihine tesadüf eden Salı günü saat 14 de yazarlıkla ihale edilecektir.
- 2- Muvakkat teminat 542 liradır.
- 3- Pazarlık Mersinde Deniz Gedikli Erbaş Ortaokulu binasında toplanan satın alma komisyonunda yapılacaktır.
- 4- Taliplerin 942 senesi Ticaret odası vesikası ile beraber bu iş için İçel Nafia müdürlüğünden ihale gününden üç gün evvel alacakları ehliyet vesikalarını komisyona ibraz edeceklerdir.
- 5- Talipler keşif, proje ve şartnameleri her gün Deniz Gedikli Erbaş Ortaokulu levazım müdürlüğünde görülebilir. (510)²⁰⁵

Deniz Gedikli Erbaş Orta Okulu'nun öğrenciler için yeterli olmaması nedeniyle dersane ilavesi gerekli olmuştur.

“Deniz Gedikli Okulu satın alma komisyonundan;

- 1- Mersindeki Dz. Gedikli okulundaki dersane binasına iki dersane ilave edilecektir. Keşif bedeli 12065 lira 80 kuruştur.
- 2- Pazarlık Dz. Gedikli okulu binasındaki satın alma komisyonunda yapılacaktır.
- 3- Taliplerin yüzde 15 kati teminat makbuzlarıyla 5 10 942 günü saat 15 de müracaatları ilan olunur.
- 4- Her iki işe ait şartnameler her gün Dz. Gedikli okulu levazım müdürlüğünde görülebilir.²⁰⁶

Tüm bu veriler göstermektedir ki; Deniz Okullarının Mersin'de buldukları süre içerisinde bu okullar Mersin ekonomisine bir canlılık getirmişlerdir. Okulların gerek

²⁰⁴ *Yeni Mersin*, 3 Mart 1942.

²⁰⁵ *Yeni Mersin*, 27 Mayıs 1942.

²⁰⁶ *Yeni Mersin*, 27 Eylül 1942.

malzeme ihtiyaçlarının karşılanması, gerekse de çeşitli hizmet alımlarının gerçekteşmesi Mersin'den sağlanmıştır.

SONUÇ

İkinci Dünya Savaşı sırasında, Almanların Balkanları işgal etmesinin ardından 1941 yılı 23 Mayıs'da, İstanbul'da bulunan askeri deniz okulları, güvenli bir sahil kenti olan Mersin'e taşınmışlar, savaşın bitimine kadar burada kalmışlardır. 9 Eylül 1946 tarihinde okullar tekrar Heybeliada'ya geri taşınmıştır.

Her ne kadar okulların Mersin'e taşınması ile ilgili belgelere ulaşamadı ise de, okulların geriye İstanbul'a nakline ilişkin belgelerde olayın güvenlik- strateji boyutu ile ilgili herhangi bir ip ucuna rastlanmamaktadır. Taşınma hadisesi her hangi bir olay gibi aktarılmaktadır. Oysa, İkinci Dünya Savaşı sırasında, Türk denizleri açısından en önemli lojistik nokta Mersin'dir. Alman ordularının Balkanlar'ı işgal edip batıdan İstanbul'u tehdit etmesi, yine Alman ordularının Ege adalarını işgal ederek bu bölgelerin güvenliğini tehdit etmesi, Heybeliada'daki deniz okulları için önemli idi. Karadeniz'deki kentlerin de Sovyetler Birliği'nin kuzeyden oluşturabileceği bir tehlike karşısında okulların taşınabileceği güvenli alan, Akdeniz oluyordu. Akdeniz'de ise Antalya tam manası ile bir açık deniz açık hedefti. Bu noktada en güvenli kanal Mersin-Kıbrıs-Mısır uzantısının ucu Mersin şehri idi. Nitekim deniz okulları savaş boyunca Mersin'de konuşlandırıldı.

Taşınma, baştan itibaren geçici olarak planlanmıştı. Bu yüzden ki, okulların kütüphane gibi bazı unsurları Heybeliada'da kaldı.

Okullar, Mersin'deki eğitim süresi içinde normal müfredat ve eğitim programlarını sürdürdüler. Okul binalarının Mersin'de konuşlanmasına paralel, gemi eğitimleri, kamp faaliyetleri de yine Mersin'de devam etti.

Deniz okulları, Mersin'de eğitimlerini sürdürdükleri süre içinde kentin sosyal, ekonomik hayatına önemli katkılarda bulundu. Özellikle spor alanında kentin ve çevresinin

faaliyetlerinde önemli bir rol oynadı bu okullar. Kültürel hayata katılımın yanı sıra, dolaylı veya doğrudan kentin ekonomik yaşantısına da eklemlendiler.

KAYNAKÇA

A. ARŞİV BELGELERİ

- Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Lalahan Deniz Genel Arşiv Müdürlüğü, Ankara.
- Akdeniz Bölge Komutanlığı Arşivi, Mersin.
- Deniz Harp Okulu Arşivi, İstanbul.
- Karamürsel Eğitim Merkez Komutanlığı arşivi. Gölcük.
- Tarihi Deniz Arşivi, İstanbul.
- Ali Murat Merzeci Aile Arşivi.

B. SÜRELİ YAYINLAR

1. *Deniz Kuvvetleri Dergisi*, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Yayını.
2. (1941, 10 Haziran). *Yeni Mersin*, s.1.
3. (1942, 17 Şubat). *Yeni Mersin*, s.2.
4. (1942, 24 Şubat). *Yeni Mersin*, s.1.
5. (1942, 3 Mart). *Yeni Mersin*, s.1-2.
6. (1942, 10 Mart). *Yeni Mersin*, s.1.
7. (1942, 17 Mart). *Yeni Mersin*, s.1.
8. (1942, 10 Mayıs). *Yeni Mersin*, s.1.
9. (1942, 15 Mayıs). *Yeni Mersin*, s.1.
10. (1942, 27 Mayıs). *Yeni Mersin*, s.2.
11. (1942, 30 Mayıs). *Yeni Mersin*, s.2.
12. (1942, 1 Ağustos). *Yeni Mersin*, s.1.
13. (1942, 2 Ağustos). *Yeni Mersin*, s.1.
14. (1942, 1 Eylül). *Yeni Mersin*, s.1.
15. (1942, 27 Eylül). *Yeni Mersin*, s.2.

16. (1942, 22 Birinci Kanun). *Yeni Mersin*, s.2.
17. (1942, 6 İkinci Kanun). *Yeni Mersin*, s.1.
18. (1942, 7 İkinci Kanun). *Yeni Mersin*, s.2.
19. (1942, 11 İkinci Kanun). *Yeni Mersin*, s.1.
20. (1942, 1 Birinci Teşrin). *Yeni Mersin*, s.1-2.
21. (1943, 28 Şubat). *Yeni Mersin*, s.1.
22. (1944, 13 Nisan). *Yeni Mersin*, s.1.
23. (1944, 30 Nisan). *Yeni Mersin*, s.1.
24. (1944, 16 Mayıs). *Yeni Mersin*, s.1.
25. (1944, 27 Haziran). *Yeni Mersin*, s.2.
26. (1944, 1 Temmuz). *Yeni Mersin*, s.1.
27. (1944, 2 Temmuz). *Yeni Mersin*, s.1.
28. (1944, 20 Temmuz). *Yeni Mersin*, s.1.
29. (1944, 19 Birinci Kanun). *Yeni Mersin*, s.1.
30. (1941, 29 İkinci Teşrin). *Cumhuriyet Gazetesi*, s.1.
31. (1943, 5 Mayıs). *Cumhuriyet Gazetesi*, s.1.

C. ARAŞTIRMA VE İNCELEME ESERLER

- Atabey, F. (2002). *Cumhuriyet dönemi Türk Deniz Kuvvetleri*. Ankara: Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Karargah Basımevi.
- Büyüktuğrul, A. (1967). *Cumhuriyet donanması*. İstanbul: Deniz Basımevi.
- Celaledin, O. (2001). *Bir bahriyelinin anıları*. İstanbul: Kastaş Yayınevi.
- Çoker, F. (1994). *Bahriyemizin yakın tarihinden kesitler*. Ankara: Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Karargah Basımevi.
- Develi, H. Ş. (1987). *Dünden bugüne Mersin 1836–1990*. Gaziantep: Gaziyurt Matbaası.

- Develi, H. Ş. (2007). *Eski Mersinde yaşam*. Mersin: Avcı Ofset.
- Glasneck, J. (1976). *Türkiye’de faşist Alman propagandası*. Ankara: Onur Yayınları.
- Gürün, K. (1997). *Savaşan dünya ve Türkiye*. Ankara: İnkılap Kitabevi.
- Kandilli, A. (2003). *Türk Deniz Kuvvetlerinde eğitim kurumları tarihi*. Gölçük: Karamürselbey Eğitim Merkez Komutanlığı Basımevi.
- Kili, S. (2001). *Türk devrim tarihi*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Parker, R.A.C. (2005). *II. Dünya savaşı*. (Çev. Müfit Günay) Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.
- Sander, O. (1989). *Siyasi tarih*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Sayacı, K. (1999). *Deniz Harp Okulu tarihçesi*. Ankara: Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Basımevi.
- Tezcan, S. (2005). *Türk deniz tarihi*. Ankara: Deniz İkmal Grup Komutanlığı Matbaası.
- Türsan, N. (1998). *İkinci Dünya savaşı*. İstanbul: Harp Akademileri Basım Evi.
- Yazarsız. (1941). *Deniz mektepleri tarihçesi*. İstanbul: Deniz Matbaası.
- Yazarsız. (1945). *Harp Okulu ikinci sınıf ders programı*. İstanbul: Harp Okulu Basımevi.
- Yazarsız. (1979). *Deniz Harp Okulu kataloğu*. İstanbul: Deniz Harp Okulu Basımevi.
- Yazarsız. (1991). *Deniz Harp Okulumuz 1773*. Ankara: Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Basımevi.
- Yazarsız. (1993). *1300’ler sınıf albüm eki 1993*. Ankara: Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Basımevi.
- Yazarsız. (1994). *Deniz Harp Okulumuz*. Ankara: Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Karargah Basımevi.
- Yazarsız. (2003). *Anılarımızın penceresinden Deniz Harp Okulu 1947 yılı mezunları*. Ankara: Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Basımevi.

Yazarsız. (2004). *Deniz lisesi tarihçesi*. Ankara: Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Basımevi.

Yazarsız. (2004). *1890'dan 2003'e 113 yıllık şanlı geçmişin tarihçesi*. İstanbul: Deniz Basımevi.

IV. ELEKTRONİK KAYNAKLAR

- Erişim Tarihi: 13.01.2006, <http://www.dho.edu.tr/>
- Erişim Tarihi: 24.03.2006, http://www.dho.edu.tr//genelbilgi/sanal_album/foto/Ek_1943_1.jpg
- Erişim Tarihi: 13.03.2006, <http://www.damyo.edu.tr/>
- Erişim Tarihi: 16.07. 2006, <http://www.dzkk.tsk.mil.tr/turkce/Tarihce.asp>
- Erişim Tarihi: 13.05.2007, <http://www.atin.org/detail .asp ?cmd =article detail &articleid=42>
- Erişim Tarihi: 13.05.2007, <http://www.mersin.web.tr/mersin2.htm>
- Erişim Tarihi: 18.09.2007, <http://www.ufukturu.net/YazarOku.asp? Haberid= 165 4 1&Yazarid=83>
- Erişim Tarihi: 04.10.2007, <http://tr.wikipedia.org/wiki/ S%C4%B1k %C4% B1y % C3%B6netim>
- Erişim Tarihi: 08.11.2007, <http://www.nevenedir.com/category/yonetim-ekilleri/>

V. SÖZLÜ TARİH GÖRÜŞMELERİ

Aloba, S. (11.12.2007). İstanbul: D/G İstasyon Komutanlığı.

Akkaya, İ. (12.12.2007). İstanbul: Evinde.

Batur, T. (11.12.2007). İstanbul: D/G İstasyon Komutanlığı.

Çağatay, S. (11.12.2007). İstanbul: D/G İstasyon Komutanlığı.

Gökçay, N. (11.12.2007). İstanbul: D/G İstasyon Komutanlığı.

Olçay, N. (11.12.2007). İstanbul: D/G İstasyon Komutanlığı.

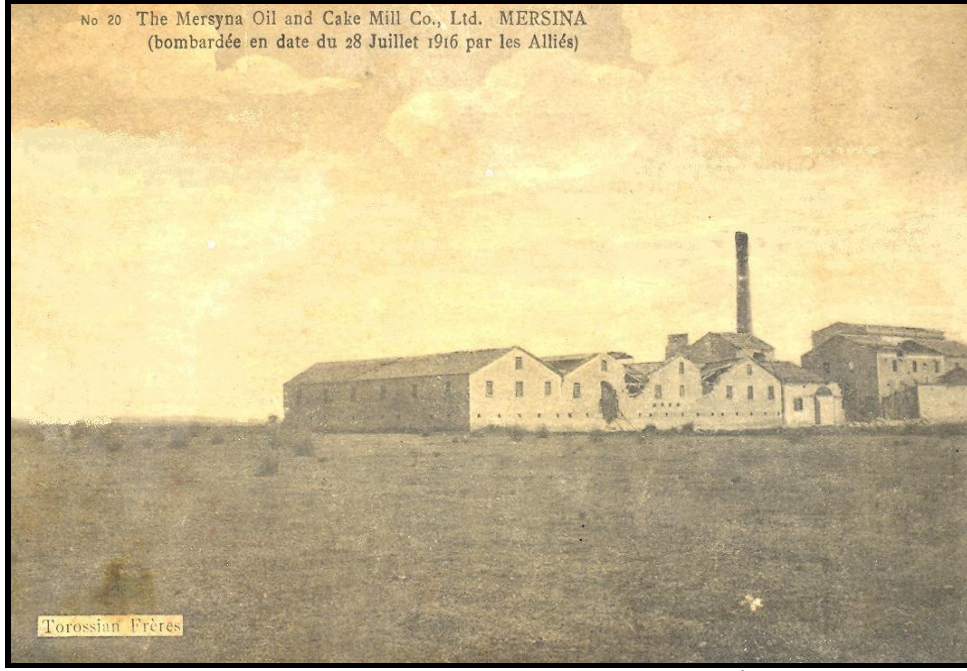
Varan, C. (15.11.2007). Mersin: Merkez Komutanlığı.

EKLER

EK 1

Deniz Harp Okulu ve Deniz Lisesi'nin Mersin'de yerleştirildiği Piyade Kışlası.
Kaynak: Ali Murat Merzeci koleksiyonu.

EK 2

Deniz Gedikli Küçük Zabit Hazırlama Mektebinin yerleştiği İngiliz Yağ Fabrikası.

Kaynak: Ali Murat Merzeci koleksiyonu.

EK 3

1 / 40

Deniz Müsteşarlığına

Dileğimdir:

Kayiseri Lisesinin 3 C ve 1925 numarasında kayıtlı bulubup mezkûr lisenin Orta kısmından mezunum. Deniz Lisesinin birinci sınıfına Güverte olarak kayıt ve kabûlümü saygılarımla arz ve rica ederim.

Gnkur. Bşk. Hrt. Bşk.
Emir Sb. Bnb. Sait
Süslü yanında
Anver oğlu Hayri

Soydemir

Yaş 17
Boy 1,78
ağırlık 72

4 Haziran 1941

Güverte kısmına kayıt ve kabûlüm.

Tarih	Kayıt	Sınıf
4 Haziran 1941	9719	1. Sınıf

BÜYÜK MÜDÜRLÜK NO: 13234
Aranış: I
Tarih: 4 Haziran 1941
M. M. V. 51902
DZ. S. 9 Haziran 1941

Okullara öğrenci başvuru dilekçe örneği.

Kaynak: Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Lalahan Deniz Genel Arşiv Müdürlüğü, Ankara.

EK 4

Dz. Gedikli talebe

Mektep № 1899	Adı Zeynel Teşcan	Babasının adı Yusuf	Doğduğu yer ve tarihi Tarsus 1901 9.18		Nüfus yaşadığı yer Köle	
Mevcut olduğu askerlik bürosu Tarsus	Babasının mesleği Çiğ	Geçtiği mektep Rüşdîye Mektebi	Adı Zeynel	Sınıfı 10	Getirildiği teahhütname 11.5.1911	
Kabul edildiği		İmtihanla veya imtihansız		Aile adresi Tarsus	Evliliği Evli	
Tarih 11.9.1911	Sınıf 10	Derecesi İhtisap	İmtihanla veya imtihansız		Mükafat Cami akh. mihalleti №13	
İmtihan neticesi						
Sınıflar	Mezlek kalifiyeti	Tam Et.	Kanunî №	Derecesi	Defter numarası	Manevî №
1. sınıf imtihan neticesi						
2. sınıf imtihan tarihi						
3. sınıf imtihan neticesi						
4. sınıf imtihan tarihi						
5. sınıf imtihan neticesi						
Dz. Gedikli neticesine tarihi						
İhracı						
Sınıfı	Tarihi	Sebebi		Muvazir №	Alâmeti farikası	
Vazifede bulunmadığı günler						

Dz. Hr. O. ve Ls.

Okul № 1893	Adı soy adı Ahmed Paşa Hatun	Babasının adı Hüseyin	Doğduğu yer ve tarihi Tarsus 1901 15.1		Nüfus yaşadığı yer Tarsus köle. köyü	
Mevcut olduğu askerlik bürosu Sivas	Babasının mesleği C. M. P. Memuru	Geçtiği okul C. M. P. Memuru	Adı Ahmed Paşa Hatun	Sınıfı 10	Getirildiği teahhütname Tarsus	
Kabul edildiği		İmtihanla veya imtihansız		Aile adresi Sivas	Evliliği Evli	
Tarih 1.9.1911	Sınıf 10	Derecesi İhtisap	İmtihanla veya imtihansız		Mükafat Sivas	
İmtihan neticesi						
Sınıflar	Mezlek kalifiyeti	Tam Et.	Kanunî №	Derecesi	Defter numarası	Manevî №
1. sınıf imtihan neticesi						
2. sınıf imtihan tarihi						
3. sınıf imtihan neticesi						
4. sınıf imtihan tarihi						
5. sınıf imtihan neticesi						
Dz. Gedikli neticesine tarihi						
İhracı						
Sınıfı	Tarihi	Sebebi		Muvazir №	Alâmeti farikası	

Okul kayıt defterleri örneği.

Kaynak: Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Lalahan Deniz Genel Arşiv Müdürlüğü, Ankara.

EK 6

Kenan Ünüğün

11.26

30-9-94

S I . Deniz yanlamasını anlatınız? Bunları
 A. Cayrakçı tesiri
 B. Magnus tesiri
 C. Döğek tesiri. Aşkil ile izah ediniz

S II = A. Kara barutu kısaca anlatınız. Bu gün için
 merelerde kullanılmaktadır?
 B. Füzeleri seklini tarif ediniz?

S III = yan itibarıyla mermiye tesir eden unsurları
 yazınız. Sebepdeki savaş vaziyetine göre
 mecmu yan bilhesap bulunuz? (bulunan
 kıymetleri muntazam bir cihvel halinde gösteriniz)

15 lik batarya.. Deniz yarı 21.5. Rüzgar hızı = 5
 sin 85 = 1, sin 70 = 0.9, sin 60 = 0.86
 Hedefin gösterdiği boy 110 m.

C I .
 Deniz yanlaması: Merminin, namline
 hareketi doğrultusunda dalayı obnuş olduğu
 deniz dalayısıyla (Bu deniz mermiye sermekta
 gaye: mermi reisinin hava dahilinde ilerlerken
 daima ileride bulunmasını temin ve hedefe

Sınav kağıdı örneği.

Kaynak: Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Lalahan Deniz Genel Arşiv Müdürlüğü, Ankara.

EK 7

(Benzeri)

T.C.
Genelkurmay Başkanlığı
IX. Şube
Sayı: 38069

ANKARA
16/Ağustos/946

İ V E D İ

M. S. B.

1945-1946 Ders yılı veriminin düşük bulunmasından ötürü Mersinde bulunan Dz. Lisesi ve Dz. Gd. Erb. Ort. Okulunda inceleme yapmak üzere gönderilen kurulun düzenlediği raporda idare, öğretim ve sıhhi hey'etlerinin verimin düşük olmasına tesirleri olduğu belirtildikten sonra okul binalarının uygun olmaması ve mantıkanın tropik ve sıtma mücadele bölgesi içinde olması yüzünden sağlık durumunun başarısızlıkta esas amiller arasında bulunduğu üzerinde durulmaktadır.

Kurulun yaptığı incelemeler sırasında öğrencilerin % 15 nin hastalık yüzünden derse muntazam devam edemedikleri ve hemen ekserisinin az veya çok süre ile hastahaneye yatırılmış olduğu ve üçüncü sınıf sıhhat fişlerinin tetkikinde 96 mevcuttan 58 nin dalak ve sıtma hastalığına tutulmuş oldukları neticesine varılmış bulunmaktadır.

Deniz kuvvetlerinde ağır şartlar altında hizmetleri beklenen elemanlarımızın bu durumlarını düzenlemek üzere Dz. Hr. Okulu, Dz. Lisesi ve Dz. Gd. Erb. Ort. Okullarının bu bölge dışına alınması yerinde olacağı sonucuna varılmış bulunmaktadır.

Bu okullardan Dz. Hr. Ok. ve Dz. Lisesinin Heybeli adadaki okul binalarına aktarılması uygun olacaktır.

Mersine intikalden evvel Dz. Gd. Erb. Ort. Ok. nın bulunduğu eski Bahriye Nezareti binasının bu gün kısmen D.D.A okulu tarafından işgal edilmekte olması dolayısıyla bu okulun Yüksek Bakanlığınızca ile ri sürülen Çengelköyündeki eski Keleli Lisesi binasından faydalanması ve bunun içinde bu binayı işgal eden hastahaneyi sıkıştırarak Dz. Gd. Okuluna bir kısım yer ayırmak ve yahut D.D.A. okulu binasının halen boş bulunan kısımları ile bu bina yanında bulunan Dz. Lv. Amirliği ve inzibat kat'asının işgal ettikleri binaları Dz. Gd. Okuluna devir etmek suretile bu okulunda aktarılmasına imkan sağlanacağı düşünülmektedir.

Yüksek Bakanlığınızca yukarıda arz edilen hususlar hakkında gerekli işlemin yapılmasını ve Dz. Harp Okulu, Deniz Lisesi ve Deniz Gedikli Erbaş Orta Okulunun 1946 - 1947 ders yılı başlangıcından başlayarak yeni binalarda eğitime başlamalarını yüksek emirlerinize sunarım.

T.S.

Genelkurmay Başkanı
Orgeneral
S. Omurtak

Dz. Ok. Ş. Md.
19/Ağustos/946
80717

Aslı gibidir.
21/8/946

Genel Kurmay Başkanlığı'nın geri dönüş gerekçe ve taleplerini gösteren belge.

Kaynak: Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Lalahan Deniz Genel Arşiv Müdürlüğü, Ankara.

EK 8

Mersin Dz. Harp okulu K.

Mektep sanesi dahilinde inşa edilecek laboratuvarlar, atelyeler
teneffüshane, binalar ile fabrika tevsiî işine âit

HUSUSİ ŞARINAME
1942

Mühendis
Tgm.

Cellâh Abdî
26/11/42
y. Mük. Göm.
Hükmü

Cellâh Abdî
26/11/42
Hükmü

Bina inşaatlarına ait mukavelename örneği.

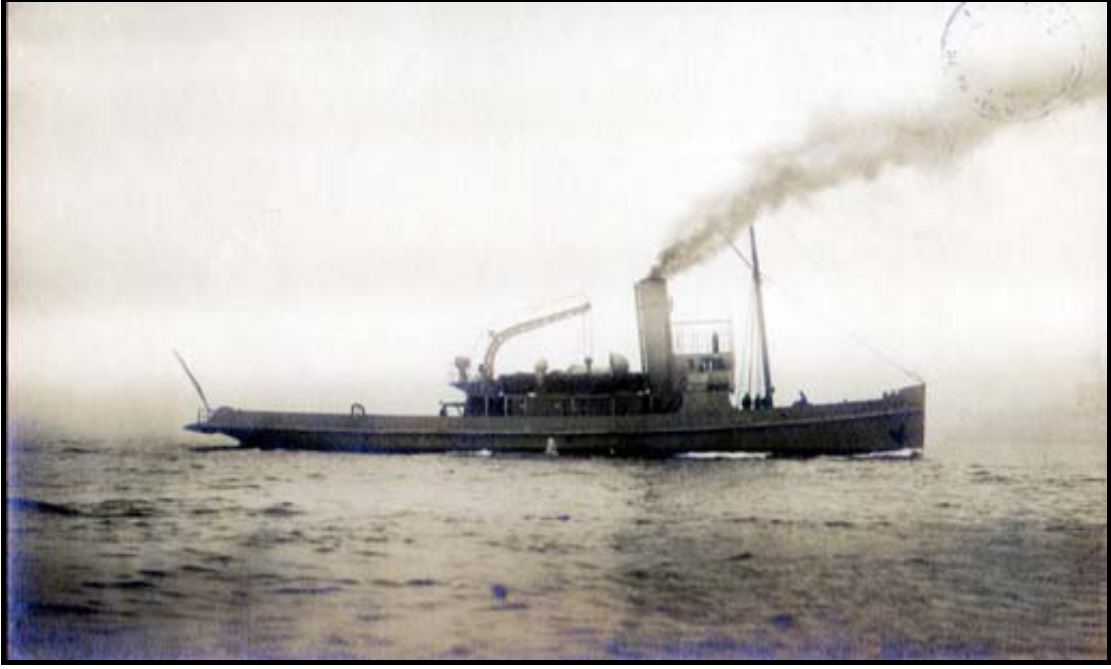
Kaynak: Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Lalahan Deniz Genel Arşiv Müdürlüğü, Ankara.

EK 9

TASDIKNAME KAYIT DEFTERİ									
Sıra №	Talebe №	Sınıfı	Talebinin adı	Babasının adı	Soy adı	Okula girdiği tarih	Tasdikname aldığı tarih	İmza yeri	Düşünce
217	2393	1nci	Çayhan	Fahri	Gülkin	12.10.942	17.8.948	Bütünleşme Kurumu	Bütünleşme Kurumu ile ilgili
218	2418	1nci	Ruki	M. Rüstem	Sevgi	12.10.942	17.8.948	Bütünleşme Kurumu	Bütünleşme Kurumu ile ilgili
219	2389	1nci	Murat	Hayri	Beykaya	12.10.942	17.8.948	Bütünleşme Kurumu	Bütünleşme Kurumu ile ilgili
220	2670	2nci	Mustafa	Hakan	Alkaya	1-9.940	17.8.948	Bütünleşme Kurumu	Bütünleşme Kurumu ile ilgili
221	2458	İmci	Canat	Mustafa	Özdoğan	1-9.942	17.8.948	Bütünleşme Kurumu	Bütünleşme Kurumu ile ilgili
222	2338	İmci	Abdullah	Halit	Durgun	26.9.942	17.8.948	Bütünleşme Kurumu	Bütünleşme Kurumu ile ilgili
223	1456	3	Cemalettin	Yakup	İlki	1.9.942	16.8.948	Bütünleşme Kurumu	Bütünleşme Kurumu ile ilgili

Tasdikname kayıt defteri örneği.

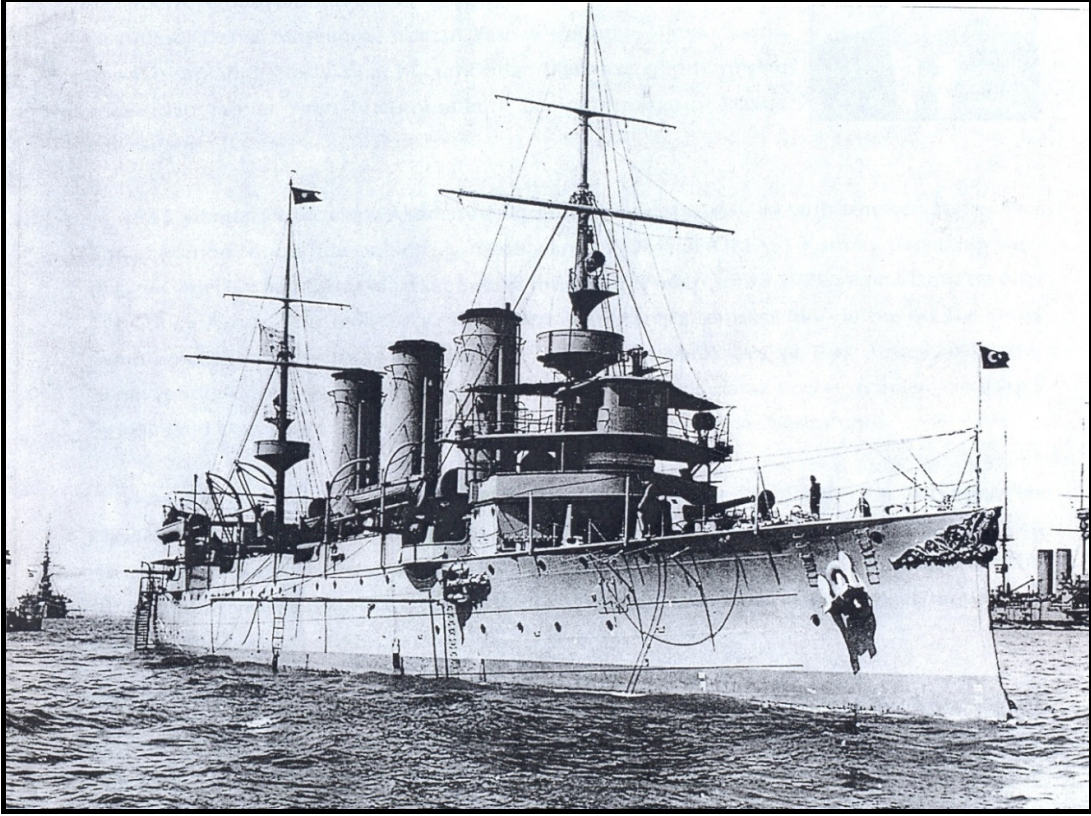
Kaynak: Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Lalahan Deniz Genel Arşiv Müdürlüğü, Ankara.

EK 10

Refah Gemisi.

Kaynak: Tarihi Deniz Arşivi.

EK 11

Hamidiye Kruvazörü.

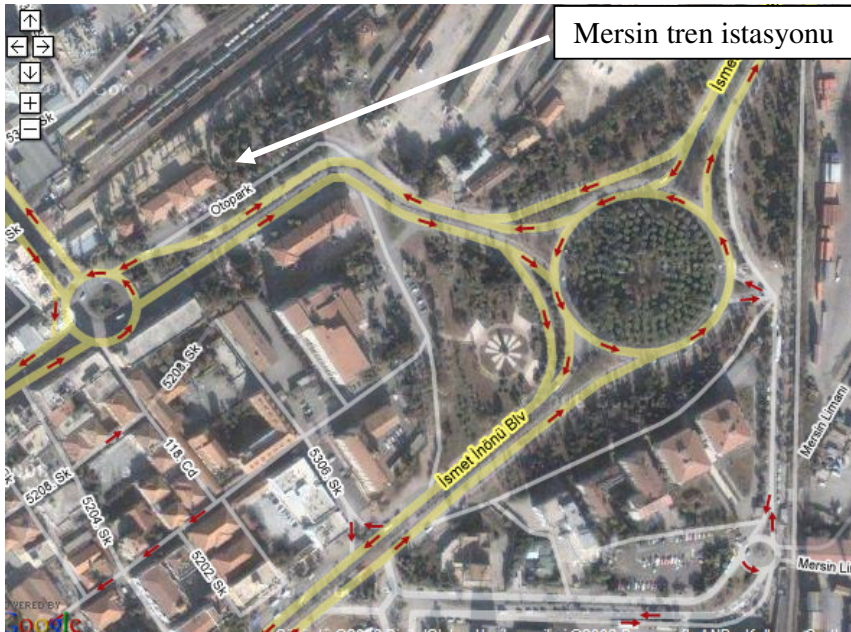
Kaynak: Tarihi Deniz Arşivi, İstanbul.

EK 12

Mersin tren istasyonu.

Kaynak: Ali Murat Merzeci koleksiyonu.

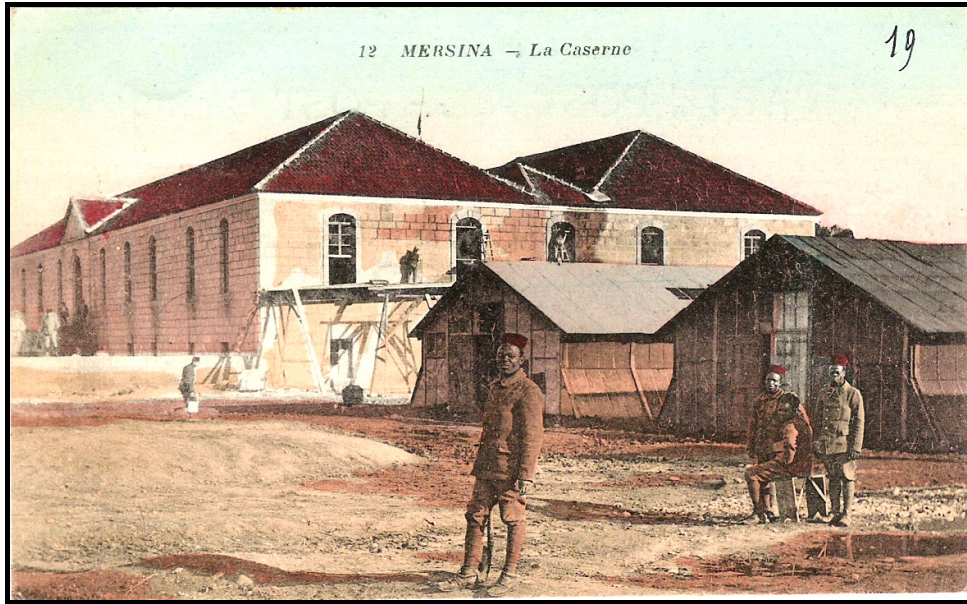

EK 13

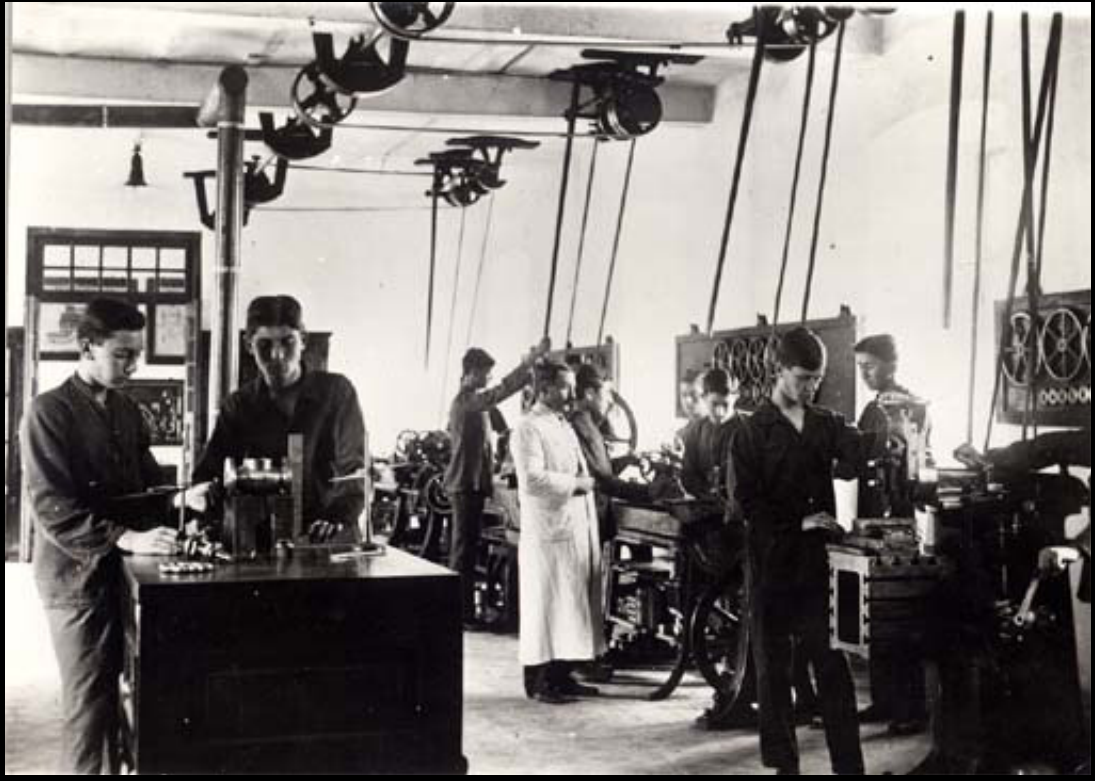
Deniz Harp Okulu ve Lisesinin günümüzdeki yeri.
Kaynak: Merkez Komutanlığı Arşivi.

EK 14

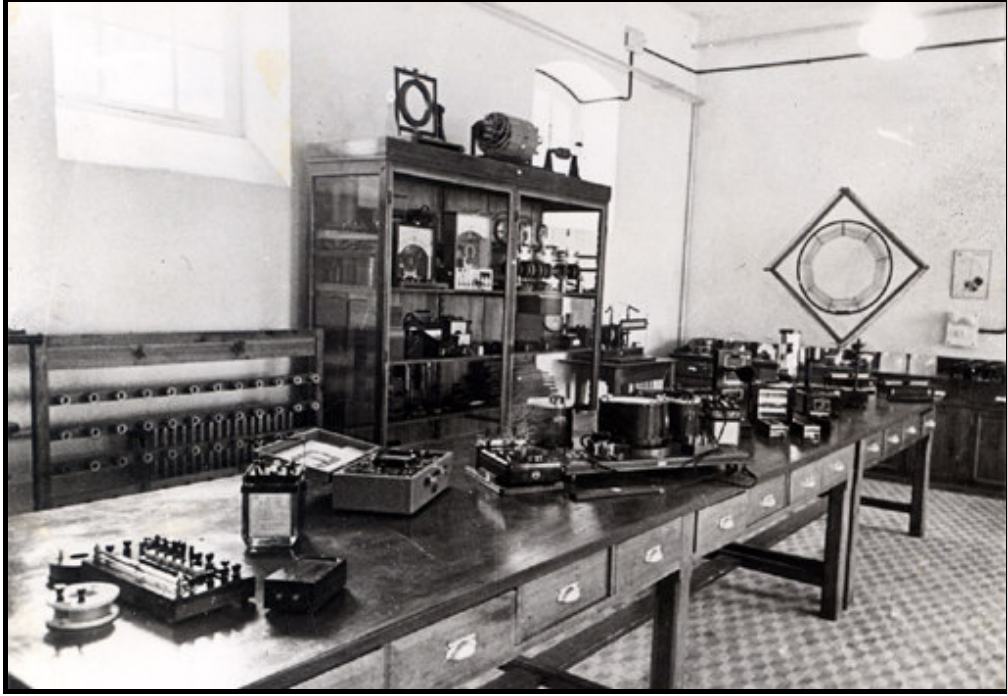
Hasar gören kışlanın Fransızlar tarafından tamiriyle ilgili resimler.
Kaynak: Ali Murat Merzeci koleksiyonu.

EK 15

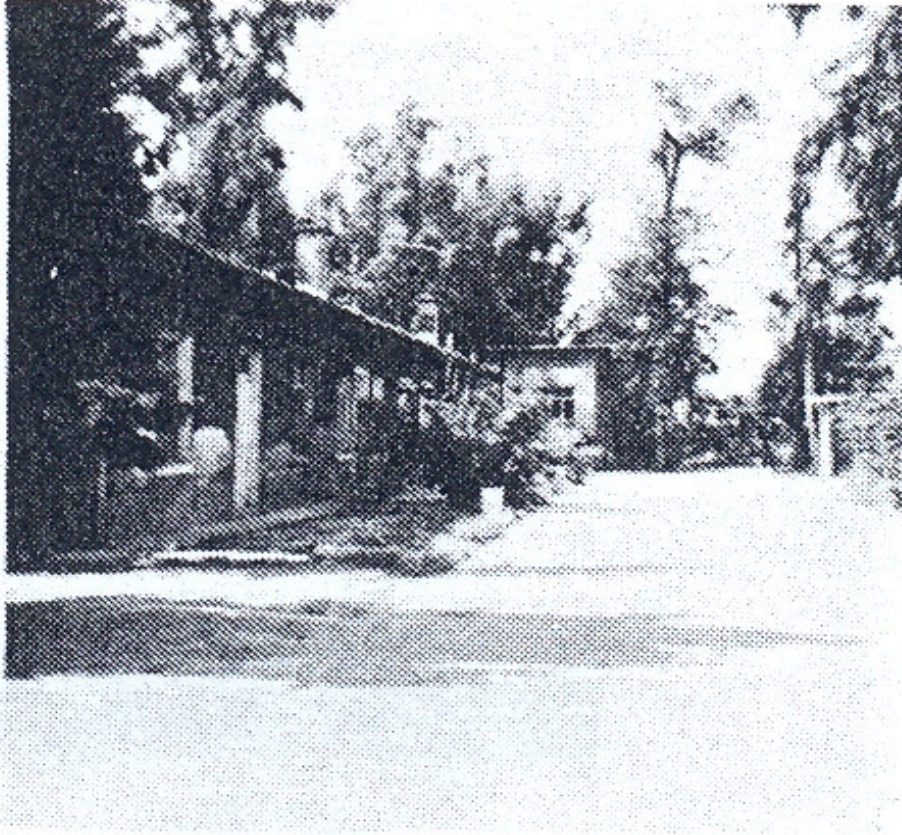
15 Ocak 1944 subay çıkışlı Deniz Lisesi son sınıf makine öğrencileri tesviye dersinde.
Kaynak: Tarihi Deniz Arşivi, İstanbul.

EK16

Deniz Harp Okulu Elektrik laboratuvarından bir görünüş.
Kaynak: Tarihi Deniz Arşivi, İstanbul.

EK17

Teneffüshane - 1984

Kaynak : İbrahim Akkaya koleksiyonu.

EK 18

Astsubay lojmanı ile ilgili resimler.

Kaynak: Akdeniz Bölge Komutanlığı arşivi, Mersin.

EK 19

Deniz Gedikli Okulu.

Kaynak: Akdeniz Bölge Komutanlığı arşivi, Mersin.

EK 20

Sayın aza arkadaşlarca binmek üzere ilan olunur. [515]

i | l | â | n

Mersin Deniz Gedikli Erbaş Orta Okulu Satınalma Komisyonundan:

1 - Deniz Gedikli Erbaş Orta okulunda inşa edilecek 7223 lira 16 kuruşluk okurlar yemekhanesi inşaatı 2490 sayılı kanunun 46 mci maddesinin L fıkrasına tevfikarı 2 Haziran 942 tarihine tesadüf eden salı günü saat 14 de pazarlıkla ihale edilecektir.

2 - Muvakkat teminat 542 liradır.

3 - Pazarlık Mersinde Deniz Gedikli Erbaş Orta okulu binasında toplanan satınalma komisyonunda yapılacaktır.

4 - Taliplerin 942 senesi Ticaret odası vesikası ile beraber bu iş için İçel Nafia müdürlüğünden ihale gününden üç gün evvel alacakları ehliyet vesikalarını komisyona ibraz edeceklerdir.

5 - Talipler keşif, proje ve şartnameleri her gün Deniz Gedikli Erbaş orta okulu Levazım müdürlüğünde görebilirler. [510] 25-27

Yerel basında çıkan ilan örneği.

Kaynak: İl Halk Kütüphanesi, Mersin.

EK 21

Bütün ordu mensuplarına, As. okurlara, erata, orduya yeni alınanlara ve malûllere mahsus tıbbî muayene kâğıdı					
-- 1 -- No: 405 Tarih: 2/8/941 No: K.122 Giriş ve çıkış Ta.		-- 2 -- TAM KÜNYESİ Adı ve soyadı: Cahit Atay Babasının adı: Hıncı Sınıf, rütbesi: Çıkar Sicilli: Kıtası: M.S.V.Dan.Ş.ve. Doğum yeri: Çorum Doğum tarihi: 311		-- 3 -- Fotoğraf: 	
-- 4 -- Hangi hastane veya klinik tarafından alındığı: Kara Tıbbî		-- 5 -- Hangi makamın emriyle yapıldı: M.V.Dan.Ş.ve. 2/8/941 51990		Hıncı Çıkar Cahit Atay	
-- 7 -- Ağırlığı: 56		-- 8 -- Göğüs genişliği: Nefes verme: Nefes alma:		-- 9 -- Bedenin umumî değerlendirilmesi: Tamdir	
-- 10 -- Rubî cihaz:		Sağlam			
-- 11 -- Rubrik cihaz: T, adale ve mafsulların hal (Adale ve mafsal ilişkileri ölçü ile tesbit edilir.)		Sağlam			
-- 12 -- Rubrik cihaz: Kalp ve damarların hali, şiryan için seriri ve Röntgen Elektrofizi ile tesbit edilen hastalıkları:		Radioskopide rieler normaldir			
-- 13 -- İstelojik, bakteriyolojik, biyolojik, yene neticeleri:		Normal			
-- 14 -- Rubrik cihaz: Akciğerlerin seriri ve Röntgen ile tesbit edilen arızaları: (Balgam muayene)		Sağlam			

Askeri Okula girer raporu örneği.

Kaynak: Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Lalahan Deniz Genel Arşiv Müdürlüğü, Ankara.

EK 22

15 Ekim 1941 subay ıkışlı Deniz Harp Okulu ğrencileri piyade eğitiminde.
Kaynak: Tarihi Deniz Arşivi, İstanbul.

EK 23

Sınav günleri	7. Bl.		8. Bl.		9. Bl.		10. Bl.		11. Bl.	
	Ders adı	Müneyyiz	Ders adı	Müneyyiz	Ders adı	Müneyyiz	Ders adı	Müneyyiz	Ders adı	Müneyyiz
17/ Haziran/943	Piyadecilik	P. M. K. bur sh.	Piyadecilik	P. M. K. bur sh.	Binicilik	Sv. M. bur sh.	Piyadecilik	J. G. K. bur sh.	Topraklık	Top. M. bur sh.
Pazartesi	Ag. Ml.	Gemim K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Ya. Sh. O. bur sh.	Muhabere	M. M. bur sh.	Oto. Motor	Oto. Motor
Saat 8.30 : 12.15	Tabiye (1. Kk.)	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (5. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Binicilik	J. G. K. bur sh.	Tabiye (11. Kk.)	M. M. bur sh.	Topraklık	Top. M. bur sh.
18/ Haziran/943	Piyadecilik	P. M. K. bur sh.	Piyadecilik	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Piyadecilik	J. G. K. bur sh.	Topraklık	Top. M. bur sh.
Cuma	Ag. Ml.	Gemim K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Muhabere	M. M. bur sh.	Oto. Motor	Oto. Motor
Saat 8.30 : 12.15	Tabiye (2. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Tabiye (6. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (13. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
19/ Haziran/943	Piyadecilik	P. M. K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (14. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Cumartesi	Ag. Ml.	Gemim K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (15. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Saat 8.30 : 12.15	Tabiye (3. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Tabiye (7. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (16. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
20/ Haziran/943	Piyadecilik	P. M. K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (17. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Pazartesi	Ag. Ml.	Gemim K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (18. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Saat 8.30 : 12.15	Tabiye (4. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Tabiye (8. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (19. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
21/ Haziran/943	Piyadecilik	P. M. K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (20. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Cuma	Ag. Ml.	Gemim K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (21. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Saat 8.30 : 12.15	Tabiye (5. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Tabiye (9. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (22. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
22/ Haziran/943	Piyadecilik	P. M. K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (23. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Pazartesi	Ag. Ml.	Gemim K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (24. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Saat 8.30 : 12.15	Tabiye (6. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Tabiye (10. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (25. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
23/ Haziran/943	Piyadecilik	P. M. K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (26. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Cuma	Ag. Ml.	Gemim K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (27. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Saat 8.30 : 12.15	Tabiye (7. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Tabiye (11. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (28. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
24/ Haziran/943	Piyadecilik	P. M. K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (29. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Pazartesi	Ag. Ml.	Gemim K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (30. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Saat 8.30 : 12.15	Tabiye (8. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Tabiye (12. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (31. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
25/ Haziran/943	Piyadecilik	P. M. K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (32. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Cuma	Ag. Ml.	Gemim K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (33. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Saat 8.30 : 12.15	Tabiye (9. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Tabiye (13. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (34. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
26/ Haziran/943	Piyadecilik	P. M. K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (35. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Pazartesi	Ag. Ml.	Gemim K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (36. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Saat 8.30 : 12.15	Tabiye (10. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Tabiye (14. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (37. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
27/ Haziran/943	Piyadecilik	P. M. K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (38. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Cuma	Ag. Ml.	Gemim K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (39. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Saat 8.30 : 12.15	Tabiye (11. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Tabiye (15. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (40. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
28/ Haziran/943	Piyadecilik	P. M. K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (41. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Pazartesi	Ag. Ml.	Gemim K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (42. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Saat 8.30 : 12.15	Tabiye (12. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Tabiye (16. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (43. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
29/ Haziran/943	Piyadecilik	P. M. K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (44. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Cuma	Ag. Ml.	Gemim K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (45. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Saat 8.30 : 12.15	Tabiye (13. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Tabiye (17. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (46. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
30/ Haziran/943	Piyadecilik	P. M. K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (47. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Pazartesi	Ag. Ml.	Gemim K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (48. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Saat 8.30 : 12.15	Tabiye (14. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Tabiye (18. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (49. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
31/ Haziran/943	Piyadecilik	P. M. K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (50. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.
Cuma	Ag. Ml.	Gemim K. bur sh.	Piyade havan	Gemim K. bur sh.	Binicilik	Ya. Sh. O. bur sh.	Tabiye (51. Kk.)	Gemim K. bur sh.	Beden terbiyesi	Bed. Ter. bur sh.

- 1- Aneki ve tatbiki sınavlara giden evvel saat 8.30 da, öğleden sonra saat 14.30 da sınıf içinde bilimli bulgur ve öğleden evvel saat 12.15 öğleden sonra 18 de son var müddet dahi değildir. Cevdetle yazın vakitinden evvel bitimden bitim kaç değildir.
- 2- Piyadecilik sınavları için her bölge alı diğer ameli derler için her bölge diğer yazın gün verilmisdir.
- 3- Tatbiki tabiye sınavları ameli sınavlar arasında yapılmıştır. Her kumun sınavı günlüğüne kumun sınavları da koym ve sınavı edilmek suretile cevdetle gösterilmisdir.
- 4- Cevdetkarmay Başkanlığı namına mahabif birlik ve müneyyiz üzen beladendümlük müneyyizler cevdetle yazılmıştır.
- 5- müdairesine Harp Okulu tabii bir 8 de, diğer saat 13.50 de olmak üzere ikide iki de-İa Kızılaydan haraket edecektir.

Harp Okulu Birinci sınıf 1943 yılı sınav takvimi.

Kaynak: Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Lalahan Deniz Genel Arşiv Müdürlüğü, Ankara.

EK 24

Deniz Lisesi basketbol takımı.

Askeri liseler arası müsabakalarda şampiyon olan Deniz lisesi takımı.
Kaynak: Tarihi Deniz Arşivi, İstanbul.

Beden Terbiyesi ve Spor
Hormonun Lezizlikle Mevcut Akademi
Halde Kütüphane ve Mavi Vakıf
Yayıncılık Meclisi Sayı 11 (1937)

Cumhuriyet

KARMAZOF
KARDESLER
ANKARA (SINPA) GAZETESİ
SINPA YAYINCILIK MECLİSİ
SINPA YAYINCILIK MECLİSİ
SINPA YAYINCILIK MECLİSİ
ANNEK HALİD KİTAPYEVİ

18 inci yıl sayı : 8210 İSTANBUL - CAGALOGLU
Tehrik ve matbuat adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Paha sokak No. 26
Cumhuriyet 29 (Kincilerin 1941)
Tehrik ve matbuat adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Paha sokak No. 26

Mersinde tören
Deniz Lisesini ikmal
eden gençlerimize

Genelge
Yardım
Cumhuriyetin ilk Pafta Enstitüsü bünyesinde...

Başvekil tarafından
diplomaları verildi
Mezunlar 63 kişidir, Başvekilimiz
birinciye bir altın saat hediye etti...

Afrika harbi
Mihvere göre
Tobruktaki
çemberi
yaramadılar
Kapuzo kalisi etra-
fında düşman mühim
zayıf verdi

İngilizlere göre
Habesistanda
Gondar
zapt edildi
Libyada, Tobruk'a
gidilen kol şiddetli
muharebeler vere-
rek ilerlemektedir

Bir yarıntışık
Gençlik şiddetinde, İstanbul'da...

YUNUS NADİ
Mihver ile ilgili haberler...

Amerika dün
Japonyaya bir
nota verdi

Müzakereler süphe-
li safhalara girdi
İngilterenin Singapu-
ru kapadığı ve Siyam
hududuna yarım mil-
yon asker yığıldığı
söyleniyor

Alman harb
tebliği
Rostovdaki
Rus taarruzu
püskürtüldü
Merkez cephesinde
kuvvetli Sovyet mev-
zileri tahrib olundu

Asker aileleri
için yeni
tahsisat lazım
Bugünkü varidat ih-
tiyaca kâfi gelmiyor
Belediye, yoksullara
da 30 bin liralık
kömür dağıtacak

Vişiyi taziyek
Elçi M. H. Haye'nin
Petene müraacatı
Amerika, icab ederse
Afrikada Liberyadan
başka yerleri de
igal edecek

Tütün Piyasası
Gelecek ayın ortalarında
doğru açılacaktır
Bu seneki mahsul daha iyidir

Yunus Nadî
Mihver ile ilgili haberler...

Bir cephesinde...

Alman harb
tebliği
Rostovdaki
Rus taarruzu
püskürtüldü

Merkez cephesinde
kuvvetli Sovyet mev-
zileri tahrib olundu

Asker aileleri
için yeni
tahsisat lazım

Vişiyi taziyek
Elçi M. H. Haye'nin
Petene müraacatı

Tütün Piyasası
Gelecek ayın ortalarında
doğru açılacaktır

Konuyla ilgili gazete haberi.
Kaynak: Milli Kütüphane gazete arşivi, Ankara.

EK 27

Deniz Harp Okulu Öğrenci orkestrası, Mersin.(1943)
Kaynak: Tarihi Deniz Arşivi, İstanbul.

EK 28

Deniz Harp Okulu ve Lisesinin görünüşü.
Kaynak: Ali Murat Merzeci koleksiyonu.

EK 29-A

Deniz Harp Okuluna Geçişleri : 1 Mayıs 1940

Subay Çıkışları (Asteğmen) : 15 Ekim 1941

GÜVERTE SINIFI (*)

Adı Sanı, baba adı	Memleketi	Son rütbesine	nasbı	Bahriyeden ayrılışı
Nurettin YILDIZLAR, Mithan	İstanbul	Albay	30.08.1958	Emekli 11/10/1960
Bülend ULUSU.Mehmet	İstanbul	Oramiral	30.08.1974	Emekli 10/8/1980
Rıza AKOL, Muharrem	İstanbul	Tümamiral	30.08.1969	Emekli 30/8/1973
Hilmi NURÖNSAL, Nazım	İstanbul	Tümamiral	30.08.1971	Emekli 16/8/1972
Haluk SAMYELİ, İbrahim	İstanbul	Tuğamiral	30.08.1965	Emekli 29/8/1968
Fethi İŞİN, Mithat	İstanbul	Albay	30.08.1959	Emekli 20/8/1960
Haluk KONUK, Ahmet Kamil	İstanbul	Kd. Yüzbaşı	30.08.1950	İstifa 31/5/1954
Nejat ENÖN,Cemil	İstanbul	Albay	30.08.1959	Emekli 31/10/1962
Cezmi BİREN, Fazıl	İstanbul	Tümamiral	30.08.1967	Emekli 16/8/1972
Cahit PINAR, Agah	İstanbul	Albay	30.08.1958	Emekli 28/8/1970
Bülent TURGUTCAN, İ.Turgut	İzmit	Kd. Yüzbaşı	30.08.1951	İstifa 16/3/1955
Hilmi YAZICIOĞLU, Edhem	Giresun	Yarbay	30.08.1960	Emekli 19/2/1963
Şakir FALAY, Halil	İzmir	Üstteğmen	30.08.1945	Hv.K.Nakil /1946
Rüştü İMREM, Şefik	İstanbul	Albay	30.08.1963	Emekli 20/7/1964
Ahmet SAMSUNLUOĞLU,Halil	Sarvan	Yarbay	30.08.1960	Emekli 3/6/1962
FeyzullahKORAL, Ali Rıza	İstanbul	Üstteğmen	30.08.1945	Şehit, 27/5/1947
Ali GÖL, Hakkı	G. Hacıköy	Albay	30.08.1963	Emekli 10/7/1964
Turgut DOĞU, Nuri	İzmir	Albay	30.08.1963	Emekli 5/9/1969
Necdet HEPAYDIN, Nuri	İstanbul	Albay	30.08.1962	Emekli 21/8/1971
Mahmut KARTAL Hüseyin Hüsnü	Rize	Yüzbaşı	30.08.1948	İstifa 16/9/1955
Hulusi KÖSEOĞLU, Ali Rıza	Rize	Albay	30.08.1962	Emekli 21/8/1971
Ecvet SOYSAL, Ahmet	İstanbul	Albay	30.08.1958	Emekli 28/8/1970
Nurettin GÜNEŞ, Saim	Pozantı	Tuğamiral	30.08.1967	Emekli 27/8/1970
Mehmet ASLANÖZ, Hüsamettin	İstanbul	Albay	30.08.1962	Emekli 21/8/1971
Sadi PINAR, Kenan	İstanbul	Albay	30.08.1960	Emekli 8/4/1969
Süha GÜLTAY, Sami	İstanbul	Albay	30.08.1962	Emekli 21/8/1971
Nafiz ILICAK, Osman Nuri	Amasya	Albay	30.08.1962	Emekli 21/8/1971
Hadi KÖPÜK, Osman	İstanbul	Albay	30.08.1959	Emekli 16/9/1969
Nedret AKI, Cevahir	İstanbul	Yüzbaşı	30.08.1951	İstifa 30/11/1953
Turgut DENİZERİ, Ziya	Heybeliada	Kd. Yüzbaşı	30.08.1963	Mah.İ 8/12/1954
Seyit ÖZDEMİR, Süleyman	İstanbul	Binbaşı	30.08.1956	Emekli 20/8/1960
Hüseyin BOLAYIR, Şevki	İstanbul	Albay	30.08.1963	Emekli 21/10/1963
Melih ÇETİN, Fuat	İstanbul	Binbaşı	30.08.1957	Emekli 10/8/1958
İrfan YÖNDER, M. Asım	İstanbul	Binbaşı	30.08.1956	Emekli 20/8/1960
Hüseyin KURTULUŞ, Hasan	Giresun	Yarbay	30.08.1961	Emekli 25/7/1962
Selçuki TEKNEKURANOĞLU	İstanbul	Albay	30.08.1962	Emekli 21/8/1971
Selçuk ORGUN, Münir	İstanbul	Albay	30.08.1963	Emekli 18/4/1967
Faruk GENCAN, Necati	İstanbul	Yarbay	30.08.1960	Emekli 2/9/1960
İzzettin KONYALIGİL, M. Ali	Samsun	Albay	30/08/1962	Emekli 7/11/1969

MAKİNE SINIFI

Sedat KÜRÜZOĞLU.İsmail	İstanbul	Kd.Yüzbaşı	30.08.1951	İstifa 30/12/1955
------------------------	----------	------------	------------	-------------------

Rıza BÜRGE, Ziya	İstanbul	Kd. Yüzbaşı	30.08.1950	Emekli	8/12/1956
Hüsamet'in TALU, Recep	Tekirdağ	Albay	30.08.1959	Emekli	28/8/1970
Sacit TÜRE, Akif	İstanbul	Kd. Yüzbaşı	30.08.1951	Mah.İ.	31/5/1955
Rauf BENGİSU, Selahettin	İstanbul	Albay	30.08.1959	Emekli	28/8/1970
Kemal AKMANŞOY, Kazım	İstanbul	Albay	30.08.1962	Emekli	21/8/1971
Talat ÖZDAMAR, H.İbrahim	İstanbul	Albay	30/8/1962	Emekli	21/8/1971
Ali GÜREL, ALİ	Giresun	Kd.Yüzbaşı	30/8/1951	İstifa	25/10/1954
Ziya ÇETİNER, S.Hilmi	Eskişehir	Albay	30/8/1963	Emekli	21/8/1971
Rıdvan TORUM, Abdurrahman	İstanbul	Albay	30/8/1962	Emekli	21/8/1971
Mehmet İZ, Zihni	İzmit	Albay	30/8/1962	Emekli	21/8/1971
Ertuğrul ÖZGÜN, Mustafa	İstanbul	Albay	30/8/1963	Emekli	20/8/1971
Necdet GÖNENÇER, Necati	İstanbul	Albay	30/8/1963	Emekli	30/9/1963
Necmettin GÜLGÜL, İbrahim	İstanbul	Albay	30/8/1963	Ölüm	15/10/1965
Yezdan NABEL, Nazif	Bursa	Kd.Yüzbaşı	30/8/1951	İstifa	7/10/1953
Fethi AYDOĞDU, Tahir	İstanbul	Kd.Yüzbaşı	30/8/1951	İstifa	27/4/1954
Mehmet BERKER, Hasan	Tekirdağ	Kd.Binbaşı	30/8/1958	Emekli	23/11/1962
Nafiz DEMİRER, Alaattin	İstanbul	Teğmen	15/4/1942	Emekli	7/6/1944

ASKERİ MÜHENDİS SINIFI:

Hayri TEZCAN, Sezai	İstanbul	Tuğamiral	30/8/1967	Emekli	27/8/1970
---------------------	----------	-----------	-----------	--------	-----------

LEVAZIM (İKMAL) SINIFI:

Osman EREGİN, M. Rüştü	İstanbul	Albay	30/8/1970	Emekli	31/8/1978
Yaşar KAYA, Mustafa	Antalya	Albay	30/8/1970	Emekli	19/12/1972

EK 29-B

Deniz Harp Okuluna Geçişleri : 1 Nisan 1941

Subay Çıkışları (Asteğmen) : 30 Nisan 1943

GÜVERTE SINIFI (*)

Adı Sanı, baba adı	Memleketi	Son rütbesine nasbı	Bahriyeden ayrılışı
Zahit ATAKAN, İsmail	İstanbul	*Oramiral, 30/8/1981	Emekli 30/8/1986
Burhan DURCAN, Ö. Fuat	İstanbul	*Tuğamiral, 30/8/1966	Emekli 30/8/1969
Sami YÜCEL, Osman	Sovanık	Üsteğmen, 30/8/1947	Ölüm 1/9/1947
İbrahim AKDENİZ, Mustafa	Kaaramürsel	*Tuğamiral, 30/8/1967	Emekli 27/8/1970
Arif AKDOĞANLAR, Ömer	İstanbul	*oramiral, 30/8/1977	Emekli 27/8/1980
İlhan DÜRÜST, M. Ali	İstanbul	* Albay 30/8/1959	Emekli 28/8/1970
Atf TİĞİN Naim	İstanbul	Albay 30/8/1963	Emekli 3/9/1974
Emin KARASİNAN, M . Selahattin	İstanbul	*Binbaşı 30/8/1954	Emekli 20/8/1960
Ahmet ÇAKIR, Süleyman	Akşehir	*Tümamiral 30/8/1969	Emekli 30/8/1973
Ahmet SALAHOR, Sıtkı	izmir	* Albay 30/8/1959	Emekli 7/11/1964
Cezmi HİVER, Hasan	İstanbul	Albay 30/8/1963	Emekli 19/7/1964
Haşmet BERKMAN, Rifat	İstanbul	Teğmen 30/10/1943	Ölüm 7/11/1946
Halit TALAYER, Hüseyin lütfi	İstanbul	*Albay 30/8/1960	Emekli 25/10/1946
Fikret ÖZBEK, Halil Hilmi	İzmit	Üsteğmen, 30/8/1947	Emekli 15/10/1952
Celal ATAK, Ahmet Ekrem	Gebze	Binbaşı 30/8/1957	Emekli 20/8/1960
ALİ MUTUK, i. Halil	İstanbul	Teğmen 30 /3/1944	Emekli 25/6/1945
Münir KÖSEOĞLU, Musa	Sapanca	*Yarbay 30/8/1958	Emekli 13/11/1960
Kenan AÇILTAN, Ahmet	İstanbul	Albay 30/8/1964	Emekli 4/12/1964
Hakkı BAYKIRAN, Mustafa	İstanbul	*Albay 30/8/1959	Emekli 28/8/1970
Mehmet SARİBEKİROĞLU, Mustafa	İnebolu	*Tuğamiral 30/8/1968	Emekli 16/8/1972
Zarif ÇETİNDAG, Demir	İzmir	*Albay 30 /8/1960	Emekli 23/9/1969
Nusret BELİRDİ, Süleyman	İstanbul	*Albay 30/8/1960	Emekli 28/8/1970
Recep MUTLU, Mehmet	İstanbul	Albay 30/8/1963	Emekli 3/9/1974
Muhterem TEKİNDUR, Arif	İstanbul	Albay 30/8/1963	Emekli 3/9/1974
Behçet UĞUR, Hayri	Çatalca	Yüzbaşı 30/8/1952	İstifa 10/11/1954
Sırrı TURNA, ALİ Rıza	İstanbul	Yüzbaşı 30/8/1952	İstifa 15/10/1956
Fair SAYDAM, Sabri	Elazığ	Albay 30/8/1964	Emekli 3/9/1974
Halim TOKMAN, Hakkı	İstanbul	Yüzbaşı 30/8/1952	İstifa 31/7/1953
Sulhi PINAR, Mehmet	İstanbul	* Albay 30/8/1960	Emekli 6/1/1964
Necip TUNÇASLAN, Mehmet ali	Üsküdar	Albay 30/8/1964	Emekli 25/9/1964
Selahattin HÜRÇAN, H. HÜSNÜ	Bursa	Üsteğmen, 30/8/1948	Ölüm 7/11/1949
Seyfi ÜLGEZEN, Hasan	İstanbul	*Albay 30/8/1960	Emekli 28/8/1970
Edhem TARAKÇILAR, İsmail	İstanbul	Albay 30/8/1964	Emekli 8/12/1967
Hüseyin BOLSU, Yusuf	İstanbul	Albay 30/8/1963	Emekli 8/9/1971
İzzet ERHAN, Celal	İstanbul	Albay 30/8/1964	Emekli 2/10/1972
Nezih ÖNEN, Hakkı	İzmit	Teğmen 30/10/1943	Mah.İ 2/6/1945
Mehmet KURTAR, İsmail	Gelibolu	Albay 30/8/1964	Emekli 23/9/1964
sahir YÜCERMEN, Süleyman	İstanbul	Albay 30/8/1963	Emekli 2/9/1972
Ertuğrul KIZILPINAR, Hakkı	İstanbul	Yarbay 30/8/1962	Emekli 23/2/1963
Aslan AKDAN, Rifat	Amasya	Albay 30/8/1963	Emekli 26/10/1971
Selçuk ÜRGER, Ziya	Çankırı	Yüzbaşı 30/8/1953	İstifa 31/7/1956
Hamdi BAYSAL, Ali	İstanbul	Albay 30/8/1964	Emekli 11/7/1966
Sabih ACAR, Eşref	Samsun	Kd. Üsteğmen 30/8/1951	Ölüm 7/8/1952
Galip AYKAN, Mehmet	Adapazarı	Binbaşı 30/8/1957	Emekli 20/8/1960

Cevdet SUNTER, Süleyman	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1953	İstifa	31/8/1955
Suat HEPER, Halil	İstanbul	Üsteğmen,	30/8/1947	Emekli	12/8/1949
Şükrü ERMAN, İbrahim	İstanbul	Albay	30/8/1963	Emekli	3/10/1973
Gıyasettin BABAROSOĞLU, Sıtkı	İstanbul	Albay	30/8/1963	Emekli	3/9/1974
İsmail AKDENİZ, M.Ali	İzmir	Yüzbaşı	30/8/1953	İstifa	3/12/1955
Fahri İNCİ, Nail	İstanbul	*Tuğamiral	30/8/1969	Emekli	30/8/1973
Faruk MUMCUOĞLU, Ali	İstanbul	Yarbay	30/8/1962	Emekli	27/11/1964
Nuri ERGÜN, İsmail	İstanbul	Binbaşı	30/8/1957	Emekli	20/8/1960
Bülent ERTÜR, Ziya	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1953	İstifa	28/8/1954
Necdet DERİCİ, Mehmet Kadri	İstanbul	Albay	30/8/1964	Emekli	7/11/1967
Semih ZİBEL, İbrahim	İstanbul	Binbaşı	30/8/1958	Emekli	20/8/1960

MAKİNE SINIFI:

Orhan GÖRGÜL, Mustafa Hamit	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1952	İstifa	2/2/1954
Hüseyin KURSAL, ismail	Bafra	Yüzbaşı	30/8/1952	İstifa	2/2/1954
Seyfettin GÜLSÜN, Rafet	Beşiktaş	Yüzbaşı	30/8/1952	İstifa	18/12/1953
Turhan ÇETİNBAŞ, Safer	İzmit	Yüzbaşı	30/8/1952	İstifa	14/5/1954
Hayri ANIK, Rüştü	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1952	İstifa	18/8/1954
Tahsin USER, İbrahim	İstanbul	Binbaşı	30/8/1956	İstifa	11/9/1958
Faruk SAVACI, H. Tahsin	Kars	Albay	30/8/1946	Emekli	6/7/1968
Vedii BİLGET, Ömer	Selanik	*Tuğamiral	30/8/1969	Emekli	16/3/1971
Fikret ÖNCÜ, Eyüp Sabri	Akseki	Yüzbaşı	30/8/1952	İstifa	28/7/1955
Nevzat SÜER, Y.Ziya	İstanbul	Albay	30/8/1963	Emekli	10/8/1971
Halit ÖZGEN, Zülkefil	İstanbul	Yarbay	30/8/1961	Emekli	13/2/1963
Hikmet KARAOĞLU, Lütfi	Gelibolu	Albay	30/8/1963	Emekli	12/10/1972
Affan KAYALI, Osman	İzmir	Yüzbaşı	30/8/1952	Şehit	4/4/1953
Sami ÜLER, Avni	Kocaeli	Albay	30/8/1964	Emekli	3/9/1974
Mahmut CANİK, N. Reşat	Samsun	Albay	30/8/1964	Emekli	9/1/1973
Haluk BAYRAKTAR, Mustafa Rıza	İstanbul	Yarbay	30/8/1961	Emekli	20/3/1963
Cemal ALİSBAHİ Selahattin	G. Hacıköy	Asteğmen	30/4/1943	Emekli	20/7/1945
Bedri KARSEL, Talat	Akçaabat	Teğmen	30/10/1943	Emekli	20/7/1945
Ferhat SİPAHİ, Alaattin	İstanbul	Albay	30/8/1963	Emekli	3/9/1973
Hüseyin ÖZEL, O. Süleyman	Yalova	Albay	30/8/1963	Emekli	2/9/1972
İhsan DİNÇMEN M.Kemal	İstanbul	Teğmen	30/10/1943	Emekli	20/7/1945
İzzettin ÖZLÜ, Hüsamettin	Çorum	Teğmen	30/10/1943	Emekli	20/7/1945
Kemal ONUR, Hasan	İstanbul	Teğmen	30/10/1943	Emekli	20/7/1945
Semih MALTA, Abdurrahman	Sofya	Albay	30/8/1965	Emekli	26/9/1968
Osman SARI, Mehmet	Vakfıkebir	Yarbay	30/8/1962	Emekli	7/8/1963
Nihat ATEŞLER, Eyüp	Köprülü	Albay	30/8/1965	Emekli	9/11/1968

LEVAZİM SINIFI:

Faik ÖZTAT, Emin	İstanbul	Albay	30/8/1965	Emekli	3/9/1973
Muzaffer ÖZDAMAK M. Sabri	İstanbul	Albay	30/8/1967	Emekli	20/10/1969
Kenan ÇELİK, M. Rüştü	İstanbul	Yarbay	30/8/1962	Emekli	23/11/1962
İhsan KURTULAN, Hayroviç	İstanbul	Albay	30/8/1967	Emekli	5/5/1969
Fethi BİLGECİ, Ahmet	İnebolu	Yarbay	30/8/1962	Emekli	23/6/1965
Mehmet ÖZGEN, Bekir	Zonguldak	Kd.Binbaşı	30/8/1960	Emekli	2/9/1960

ASKERİ MÜHENDİS SINIFI:

Ziyafettin ÜNÜVAR, Alaattin	İstanbul	Albay	30/8/1964	Emekli	8/9/1975
-----------------------------	----------	-------	-----------	--------	----------

EK 29-C

Deniz Harp Okuluna Geçişleri : 15 ARALIK 1941

Subay Çıkışları (Asteğmen) : 15 OCAK 1944

GÜVERTE SINIFI (*)

Adı Sanı, baba adı	Memleketi	Son rütbesine	nasbı	Bahriyeden ayrılışı
Yavuz SUBAY, Rüstem	İstanbul	*Albay,	30/8/1960	Emekli 28/8/1970
Faruk ERUS, Osman	Bolu	Albay	30/8/1964	Emekli 21/8/1971
Nejat TÜMER, Nevres	İstanbul	*oramiral,	30/8/1978	Emekli 12/1983
Basri KÖKTAŞ, Bahattin	İstanbul	Binbaşı	30/8/1958	İstifa 13/11/1959
Adil HEPER, Halil	İstanbul	*Tuğamiral,	30/8/1967	Emekli 27/8/1970
Sina ÖZDOĞANCI,M.ALİ	İstanbul	*Tuğamiral	30/8/1970	Emekli 30/8/1974
Nedret BERKAY. İ. Hakkı	İstanbul	Albay	30/8/1960	Emekli 28/8/1970
Ertuğrul GÜRTUNCA,H. SACİT	İstanbul	Teğmen	15/7/1944	Ölüm 19/9/1947
Nevzat SERTEL, M.Hilmi	İzmit	*Tuğamiral	30/8/1969	Emekli 30/8/1973
Safer YEKTUĞ, A.Memduh	İstanbul	Albay	30/8/1964	Emekli 11/10/1973
Aydın ARIMAN, M.Rasih	Bursa	*Yüzbaşı	30/8/1953	istifa 16/2/1956
Gültekin OKKURAN,Muzaffer	İstanbul	Üsteğmen	30/8/1947	Emekli 27/9/1951
Rauf ŞİMŞEK, Mahir	İstanbul	*Albay,	30/8/1961	Emekli 5/5/1964
Salih ERKORKMAZ,M. Celal	Üsküdar	Teğmen	15/7/1944	Emekli 30/11/1951
Orhan YAZICI, M. Ragıp	İstanbul	Albay	30/8/1965	Emekli 30/9/1966
İzzettin TAMER, Rıfat	İstanbul	*Koramiral	30/8/1975	Ölüm 22/7/1977
Kemalettin SİDAR.Halil	İstanbul	Albay	30/8/1966	Emekli 5/10/1971
Nusret BALABAN, M. Ali	İstanbul	Albay	30/8/1966	Emekli 1/3/1967
İhsan GÜRKAN, Halil	İstanbul	Albay	30/8/1964	Emekli 3/9/1975
Bülent Samyeli, İbrahim	İstanbul	Üsteğmen	30/8/1947	Mah.i. 10/4/1953
Rıza ÖZKAY, Hasan	Kavala	Albay	30/8/1966	Emekli 16/8/1972
Münis SERİN, S. Sami	İstanbul	Albay	30/8/1965	Emekli 3/9/1975
Orhan Ali ÖZAKALIN, İsmail	İstanbul	* Albay	30/8/1960	Emekli 28/8/1970
Bahattin ÖZAYDIN, A.Celal	İzmir	Albay	30/8/1966	Emekli 18/2/1967
Ragıp ORHUN, Lütfi	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1953	İstifa 14/5/1954
İhsan KOCABEYOĞLU, A. Rıza	İstanbul	Binbaşı	30/8/1958	Emekli 20/8/1960
Bülent TARKAN, A.Nahit	Muğla	*Tuğamiral	30/8/1969	Emekli 30/8/1973
Cemil AKÖZ, S. Sırrı	Tekirdağ	Yarbay	30/8/1963	Emekli 25/10/1963
Bülent TARCAN, Ekrem	İstanbul	Albay	30/8/1965	Emekli 3/9/1974
Semih ÖĞÜTCEN, M.Nurettin	İstanbul	Albay	30/8/1965	Emekli 13/8/1969
Kemal ERYÜREK, İbrahim	İstanbul	Teğmen	15/7/1944	mah.i. 30/8/1945

MAKİNE SINIFI

Muzaffer KIZKILTUĞ, Sadık	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1952	İstifa 26/1/1955
Muzaffer GÜNDOĞAN, O.Nuri	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1952	İstifa 2/2/1954
Yıldız SEÇKİN, M.Ruhi	İstanbul	Asteğmen	15/1/1944	Emekli 19/3/1948
Hüseyin ÇELEBİ, Mustafa	Çorlu	Albay	30/8/1964	Emekli 28/7/1971
Niyazi YANIK, Ahmet	Bahçeköy	Yarbay	30/8/1962	Emekli 7/9/1963
İlhami DOĞRUMAN,Niyazi	İstanbul	*Albay	30/8/1960	Emekli 28/8/1970
Kemal BAŞARGAN, Refik	İstanbul	Albay	30/8/1964	Emekli 14/9/1971
Tahsin GÖKÖZ, Muammer	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1952	İstifa 5/10/1954
Cenap İNSAN, Mustafa hakkı	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1952	İstifa 26/5/1954

Cevdet KEZBEY, Mustafa	Tire	Teğmen	15/7/1944	Emekli	2/11/1946
Muzaffer TÜRESİN, İ. Halil	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1952	İstifa	3/1/1955
Sulhi ÖZERTEM, İbrahim	İstanbul	Tuğamiral	30/8/1972	Ölüm	31/7/1974
İsmail KILKIŞ, AKİF	Gönen	Tümamiral	30/8/1975	Emekli	30/8/1979
Nejat ÖZGECE, O. Nuri	İstanbul	*Tümamiral	30/8/1971	Emekli	18/8/1975
Siyami BAŞKAL, Ahmet Selim	İstanbul	Yarbay	30/8/1962	Emekli	5/9/1963
Saim ÜNDEĞER, Sahir	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1953	İstifa	23/10/1954
Mehmet UTKU, Lokman	İstanbul	Albay	30/8/1965	Emekli	14/2/1972
Faruk KUŞANAÇ, Hüsnü	Tekirdağ	Albay	30/8/1964	Emekli	21/5/1973
Osman URAL, Haşim	Rize	Yüzbaşı	30/8/1952	İstifa	16/3/1955
İsmet SEL, Hasan	İstanbul	Üsteğmen	30/8/1947	Emekli	10/4/1953
Orhan VARDAR, Hamit	Tekirdağ	Teğmen	15/7/1944	Emekli	2/11/1946
Şükrü ÖZENER, Şevket	Heybeliada	Binbaşı	30/8/1958	İstifa	10/8/1959
Turgut KOCA, Kazım	İstanbul	Asteğmen	15/1/1944	Emekli	8/8/1945
Abdülvahap GÜLDİZ, Mehmet	Malatya	Yarbay	30/8/1962	Emekli	30/9/1963
Bekir ATIL, Süleyman	Bursa	Albay	30/8/1964	Emekli	3/9/1975
Bekir DİKMEN, Hüseyin	Karamürsel	Albay	30/8/1964	Emekli	3/9/1975
Orhan YALIN, Osman Faik	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1952	İstifa	7/7/1954
Hasan ANAKÖK, ALİ	İstanbul	Albay	30/8/1965	Emekli	7/4/1967
Fahrettin AYKUT, Lütfi	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1952	İstifa	16/3/1955
Şeref ERİM, Hasan Aşır	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1953	İstifa	16/8/1955
Fuat CANGIRAY, KAŞIF	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1952	İstifa	18/6/1955
Ahmet BİCAN, M. Nazif	İstanbul	Albay	30/8/1964	Emekli	3/9/1975
İlhan AKINCIBAY, İ. Kani	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1952	İstifa	16/6/1955
Fikret İŞİNAL, Necip	İstanbul	Yarbay	30/8/1964	Emekli	6/9/1966
Vasfi GÖKMEN, İbrahim	İzmir	Yüzbaşı	30/8/1952	İstifa	29/11/1955

LEVAZIM SINIFI:

Rifat OK, Sinan	İstanbul	Albay	30/8/1965	Emekli	30/10/1965
-----------------	----------	-------	-----------	--------	------------

ASKERİ MÜHENDİS SINIFI:

İhsan TULUNAY, Muammer	Şarköy	Kd. Yüzbaşı	12/9/1952	Ölüm	20/1/1956
Necat ARNAS, Hulusi	Çeşme	Albay	30/8/1961	Emekli	9/1/1970

EK 29-D

Deniz Harp Okuluna geçişleri : 12 Mayıs 1943
Subay çıkışları (Asteğmen) : 30 Ağustos 1945

GÜVERTE SINIFI :

Adı sanı, baba adı	Memleketi	Son Rütbesine Nazbı	Bahriyeden ayrılışı
Selahattin ÖZYURT, Hadi	Ahlat	Albay 30/08/1965	Emekli 6/2/1974
Fahrettin İÇMEZ, Niyazi	İstanbul	*koramiral 30/08/1977	Emekli 2/9/1981
Rasim YİĞİT, Halil	Erdek	Albay 30/08/1966	Emekli 18/07/1966
Sebahattin ERGİN ,M.Şevket	İstanbul	Koramiral 30/08/1978	Emekli 3/9/1982
Safa ÇİÇİN Bahattin, Bahattin	Bursa	Kd.Yüzbaşı 30/08/1957	İstifa 25/05/1959
Nejat SERİM, M.ŞEVKET	İstanbul	*koramiral 30/08/1976	Emekli 2/9/1981
Nezih ALKAR, Muslihittin	İstanbul	*Albay 30/8/1962	Emekli 14/10/1969
İsmet AKSOYLAR, Tevfik	İstanbul	Albay 30/8/1965	Emekli 3/5/1972
Sahir SAVAŞADA, A.Hakkı	İstanbul	Albay 30/8/1965	Emekli 27/7/1972
Enver TÜZÜN, Hakkı	İstanbul	Yarbay 30/8/1963	Emekli 9/11/1964
Hamit GÜNSUR, Y.Hakkı	İstanbul	Albay 30/8/1965	Emekli 3/9/1977
Faik VANK, Mehmet	İstanbul	Albay 30/8/1965	Emekli 2/9/1974
Mithat BATURALP, Hakkı	İstanbul	Yarbay 30/8/1963	Emekli 23/9/1964
Hakkı ETİZSOY, Halil	Bursa	Albay 30/8/1966	Emekli 1/3/1967
Cemil AYALP, Mustafa	İstanbul	Yarbay 30/8/1963	Emekli 20/11/1964
Faruk SÜKAN Hüseyin, Zihni	Kıbrıs	Yüzbaşı 30/8/1951	İstifa 9/5/1956
Ali SAYIN, Şükrü	Sivas	Albay 30/8/1966	Emekli 2/10/1969
Sadi ALOBA, Remzi	İstanbul	*Albay 30/8/1961	Emekli 28/8/1970
Hayati ER, Ziya	İstanbul	Albay 30/8/1965	Emekli 31/8/1977
Sait BİLSEL, Sabri	İstanbul	Albay 30/8/1965	Emekli 18/10/1972
Rıza ADANIR, Kazım	Rize	Albay 30/8/1965	Emekli 7/11/1969
Recai TÜRKÖZ, Ş.Muharrem	İzmir	Albay 30/8/1966	Emekli 4/9/1967
Halit DALKILIÇ, Osman	Ezine	Yarbay 3/8/1963	Emekli 8/9/1964
Kemal KAPANALAN, Ömer	İstanbul	Albay 30/8/1966	Emekli 29/3/1968
Vedat TOKTAY, Bedii	Kadıköy	Üsteğmen 30/8/1949	Emekli 24/8/1951
Mecit OPAK, İbrahim	İstanbul	Yarbay 30/8/1963	Emekli 23/9/1964
Kemal SEVİNDİK, Abdurahim	Adana	*Albay 30/8/1961	Emekli 28/8/1970
Metin YOLERİ, A.SERVER	İstanbul	Yüzbaşı 30/8/1954	İstifa 28/11/1955
Nevzat ERTAN, M.Sami	İstanbul	Albay 30/8/1965	Emekli 31/8/1977

MAKİNA SINIFI :

Nurettin GÜRDOĞAN, Ali	İstanbul	Albay 30/8/1965	Emekli 1/9/1977
Osman KURTİŞ, Muhittin	İstanbul	Yarbay 30/8/1962	Emekli 27/1/1965
İsmail AYTAÇ, Maksut	Sarıyer	Yarbay 30/8/1964	Emekli 3/8/1965
Ekrem YALÇIN, İbrahim	Kandıra	Albay 30/8/1966	Emekli 28/7/1971
İlnan İŞİL, Mustafa Zeki	İstanbul	Teğmen 28/2/1946	Emekli 20/4/1950
Fikret COŞKUN, Raşit	İstanbul	Üsteğmen 30/8/1950	Şehit 4/4/1953
Nihat HAKYEMEZ, İhsan	Giresun	Yüzbaşı 30/8/1954	İstifa 20/9/1955
Basri GÜLEN, Ali	Şarköy	Albay 30/8/1966	Emekli 30/8/1968
Ahmet TURAN, Mehmet	Rize	Albay 30/8/1965	Emekli 8/9/1971
İ.Sezai İKİZ Basri	İstanbul	Albay 30/8/1963	Emekli 23/9/1971
Ceylan VARAN, Zeynelabidin	Afyon	Yüzbaşı 30/8/1954	İstifa 20/9/1955
Selahattin ÖZGÜR, Nurettin	İstanbul	*Yarbay 30/8/1959	Emekli 25/10/1965
Abit EVCİMEN, Ş.Şevket	İstanbul	Teğmen 28/2/1946	Emekli 2/5/1950
Kemal BAŞARGAN, Refik	İstanbul	Albay 30/8/1968	Emekli 10/7/1974

Namık GERALİ, Ali Rıza	İstanbul	Yarbay	30/8/1963	Emekli	11/2/1965
Ahmet DENİZTEKİN, Arif	İstanbul	Teğmen	30/8/1946	Emekli	30/8/1949
Vedat TEKDÖL, Sait	İstanbul	Albay	30/8/1967	Emekli	30/8/1973
Kemal DEVA, A.Hilmi	İstanbul	Teğmen	30/8/1946	Emekli	23/3/1948
Adnan İLKAR Cemalettin	İstanbul	Üsteğmen	30/8/1950	Emekli	21/2/1952
Sebahattin DİNÇER Aziz	İstanbul	Albay	30/8/1967	Emekli	29/6/1968
Şevki IŞIK Veysi	Sürmene	Albay	30/8/1967	Emekli	28/2/1972,
Şefik BAŞAR Faik	İzmit	Albay	30/8/1966	Emekli	2/9/1977
Cavit ARMAN Ahmet	İstanbul	Albay	30/8/1966	Emekli	31/8/1977

AS.YÜKSEK MÜHENDİS SINIFI :

İlhan ENER Süleyman	Manisa	Binbaşı	30/8/1959	İstifa	16/2/1960
---------------------	--------	---------	-----------	--------	-----------

AS.HAKİM SINIFI :

Cahit YUMER M.Ali	İstanbul	Albay	30/8/1966	Emekli	18/5/1968
-------------------	----------	-------	-----------	--------	-----------

AS.ÖĞRETMEN SINIFI :

Tayyar UÇAK Fahri	İstanbul	Albay	30/8/1966	Emekli	24/9/1969
Şükrü AÇIKGÖZ Rıza	İstanbul	Kd.Binbaşı	30/8/1959	Ölüm	24/8/1963
Hayrettin BATUR Hüseyin	İstanbul	Albay	30/8/1965	Emekli	29/9/1971
Lütfi CİVELEK Cevdet	İstanbul	Albay	30/8/1966	Emekli	20/10/1969
Nedim ŞENYUVA A.Nebil	Söğüt	Albay	30/8/1966	Emekli	5/5/1972
Nevzat AYDINALP Ahmet	İzmit	Albay	30/8/1968	Emekli	12/10/1971

EK 29-E**Deniz Harp Okuluna geçişleri :15 Nisan 1944****Subay çıkışları (Asteğmen) : 30.Ağu.46****GÜVERTE SINIFI :**

Adı sanı, baba adı	Memleketi	Son Rütbesine Nasbı	Bahriyeden ayrılışı
Necdet ŞENERGÜN, A.Eenver	İstanbul	*tuğamiral	Emekli 3/9/1974
Rasim ÖRNEK, M.Selahattin	İstanbul	Albay	Emekli 22/3/1972
Hüsamettin ULUTUĞ, Ahmet	İstanbul	Albay	Emekli 8/12/1976
Hasan KAYA, A.Hamdi	Görece	*Albay	Emekli 7/8/1973
Kemal ÜNVER, İbrahim	Balıkesir	Albay	Emekli 3/4/1972
Fikret ARIKAN, S.Şevket	İstanbul	Albay	Emekli 18/7/1977
Fasih KAŞIKCIOĞLU, Süleyman	İstanbul	Albay	Emekli 2/9/1978
Rauf ULUTEPE, M.Veysi	İstanbul	Albay	Emekli 10/6/1971
Samim ÇAĞATAY, Mustafa	İstanbul	*Albay	Emekli 8/11/1974
Cüneyt ZAĞLI, Hüseyin	İstanbul	*Albay	Emekli 17/11/1972
Necati ÜLSEVEN, Mehmet	İstanbul	*tuğamiral	Emekli 3/9/1974
Haldun HANSOY, M.MUZAFFER	İstanbul	Albay	Emekli 18/8/1972
Mert BAYAT, Zeki Tafdil	İstanbul	*Albay	Emekli 1/10/1971
Cemil VARDAR, A.Hamit	Hozat	*Albay	Emekli 11/4/1969
Rıza AKSOY, Halit	Şile	Albay	Vefat 18/5/1969
Celal ULUÇ, Mehmet	Sürmene	Albay	Emekli 7/9/1978
Hikmet AKSOYLAR, TEVFİK	İstanbul	*Albay	Emekli 4/10/1972
Haluk UMAR, Hasan	İstanbul	Yüzbaşı	İstifa 30/4/1958
Ziya PARLAR, İ.Talat	İstanbul	Albay	Emekli 13/7/1976
Abidin KARADENİZ, Ahmet	İstanbul	Albay	Emekli 30/9/1969
Erdoğan YAZICI, Sait	İstanbul	*tuğamiral	Emekli 3/9/1974
Salih ÖZKIRBAŞ, Ramiz	İstanbul	*Albay	Emekli 11/9/1974
Selçuk BAYÜLKEN, H.Hüseyin	İstanbul	Albay	Emekli 12/2/1972
Hüsnü OKAN, İbrahim	Afyon	Albay	Emekli 9/9/1971
Suphi AKSOYDAN, M.Neşet	İstanbul	*Albay	Emekli 2/9/1978
İlhan BURSALIOĞLU, İ.Hakkı	Denizli	Binbaşı	Emekli 4/1/1972
Faruk ÖZEL, Raşit	Beypazarı	Üsteğmen	Vefat 6/3/1955
Ziya COŞKUN, Kamil	Uşak	*tümamiral	Emekli 30/8/1980
Hasan SARIKAYA Sudi	Ayaş	Albay	Emekli 21/6/1971
Ümit İŞMAN İ.Edhem	İstanbul	Albay	Emekli 31/8/1978
İhsan ALPASLAN Toraman	Giresun	Albay	Emekli 16/4/1975
İsmail TÜRE Raşit	Gelibolu	Üsteğmen	Şehit 4/4/1953
İbrahim KIRMACI İsmail	İstanbul	Albay	Emekli 2/9/1978
Emel DENİZKURDU M.Nezir	İstanbul	*Yarbay	Emekli 21/6/1962
Hasan YUMUK Ali	İstanbul	*tümamiral	Emekli 30/8/1979
Mithat HEZER Mehmet	Tekirdağ	Yüzbaşı	İstifa 23/5/1960
Muzaffer ELALDI M.Cemil	Edremit	*Yarbay	Vefat 24/3/1963
Adnan KAPTAN H.Sedat	İstanbul	Albay	Emekli 1/9/1978
Ricali PAMUK Şaban	İstanbul	Albay	Emekli 2/9/1978
Turgut ÖZGÜN Muzaffer	İstanbul	Albay	Emekli 31/8/1978
Selçuk CERAN İsmail	Konya	Teğmen	Emekli 12/12/1949
Fikret KAYARLAR A.Fethi	İstanbul	Albay	Emekli 2/9/1978
Erdoğan KONAKCI .Cemalettin	İstanbul	Yüzbaşı	İstifa 20/12/1958

Hayrettin ANDIÇ Mehmet	İstanbul	Albay	30/8/1967	Emekli	1/12/1972
Sabahattin B.OĞLU Hüseyin	İstanbul	Albay	30/8/1967	Emekli	12/8/1971
Sadrettin USER Halit	İstanbul	Yarbay	30/8/1965	Emekli	2/12/1966
Şinasi TAN Ali rıza	İzmir	Albay	30/8/1968	Emekli	3/10/1968
Hüseyin GÜNÜŞEN H.Ali	İstanbul	Albay	30/8/1967	Emekli	31/8/1978
Mesut TURFANDA Faruk	Malatya	Üsteğmen	30/8/1950	İstifa	28/9/1954
Hulki ARIN A.Hikmet	İstanbul	*Albay	30/8/1963	Emekli	15/11/1971
Kemal KURAN Mahmut	Mersin	Yüzbaşı	30/8/1955	İstifa	24/5/1958
Niyazi DEMİREL Aziz	Samsun	Albay	30/8/1968	Emekli	3/10/1972
Muzaffer TÜRKMEN Ahmet	İstanbul	Teğmen	28/2/1947	Emekli	23/2/1949
NecdetTUNCAY Murat	İzmir	Teğmen	28/2/1947	Emekli	10/11/1951
Osman GEZEN Mustafa	İzmir	Albay	30/8/1968	Vefat	20/5/1977
Adnan MUNLU M.Kamil	İzmir	*Tuğamiral	30/8/1970	Emekli	3/9/1974
Halil GEZEN Mustafa	İzmir	*Albay	30/8/1964	Emekli	2/9/1972
Fehim TEKÇE N.Rauf	Ankara	Yarbay	30/8/1966	Emekli	20/10/1966
Kılıç AKTUTAY Hamdi	Ankara	Binbaşı	30/8/1961	Emekli	6/9/1965
Tarık BATUR M.Kamil	İstanbul	Albay	30/8/1963	Emekli	14/7/1964
İsmet TÜRKEKUL H.Osman	İzmir	Albay	30/8/1963	Emekli	1/9/1971
Cacit ARSLAN Hasan Azmi	İstanbul	Yarbay	30/8/1965	Emekli	25/8/1966
Mehmet AKSOY Mustafa	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1956	İstifa	27/4/1959
Ahmet KERSE İsmail	Sandıklı	Albay	30/8/1968	Emekli	3/10/1969
Ali OSKAY Hasan	İstanbul	Yarbay	30/8/1965	Emekli	31/8/1967
Hüseyin NUREL Nazım	İstanbul	Albay	30/8/1967	Emekli	27/4/1971
Mehmet BAYKAL Gündüz	İstanbul	Üsteğmen	30/8/1951	Emekli	5/10/1956
Hamit BAŞARAN Ö.Lütfi	İstanbul	Albay	30/8/1968	Emekli	15/11/1972
LEVAZIM SINIFI :					
İsmail AY Abdullah	İstanbul	Albay	30/8/1967	Emekli	15/11/1972
NAHİT ESKİN Osman	İstanbul	Albay	30/8/1967	Emekli	17/10/1975
Necdet ORHUN Avni	İstanbul	Albay	30/8/1967	Emekli	5/4/1977
Mehmet ÇETİNTÜRK Ahmet	Tekirdağ	Albay	30/8/1967	Emekli	2/9/1978
Naci ÖZDOĞAN Ahmet	Bandırma	Albay	30/8/1967	Emekli	7/9/1978
Nafiz HİMMETOĞLU Ahmet	İstanbul	Albay	30/8/1967	Emekli	31/8/1978
Mehmet B.ODABAŞI Ahmet	Kocaeli	Albay	30/8/1967	Emekli	7/9/1978
İ.Muzaffer DİNÇEL Cemalettin	İstanbul	Yarbay	30/8/1965	Emekli	10/10/1967
Necdet OKAN A.Nazif	İstanbul	Yarbay	30/8/1965	Emekli	28/1/1967
A.Servet İLERİ M.TALAT	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1957	İstifa	14/9/1957
Faruk TAVMAN Hasan	İstanbul	Üsteğmen	30/8/1951	Mah.İ	30/3/1955
AS. HAKİM SINIFI:					
Hayrettin CEBEKAN Mehmet	Bursa	Albay	30/8/1967	Emekli	6/6/1972

EK 29-F**Deniz Harp Okuluna geçişleri : 30.Tem.45****Subay çıkışları (Asteğmen) : 30 Ağustos 1947****GÜVERTE SINIFI :**

Adı sanı, baba adı	Memleketi	Son Rütbesine Nasbı	Bahriyeden ayrılışı
Necdet ÖZBİLGİN Hüseyin	İstanbul	Albay	30/8/1968 Emekli 15/5/1973
İhsan BİRSAYGILI Aslanağa	İstanbul	Albay	30/8/1968 Emekli 7/11/1977
Mustafa ZALOĞLU Rasim	İstanbul	*Albay	30/8/1964 Emekli 12/10/1973
Fevzi BAŞKENTLİ Dede	Ankara	Binbaşı	30/8/1963 Mah.i 14/7/1967
Cenap BORA Osman	İzmir	Albay	30/8/1968 Emekli 3/10/1974
Doğan KAYA Abdullah	İstanbul	Albay	30/8/1969 Emekli 13/9/1969
Ruhi TOZLUOĞLU Suphi	Bergama	Albay	30/8/1968 Emekli 29/9/1971
Selahattin P.YILDIZ Ahmet	İstanbul	*Albay	30/8/1964 Emekli 3/9/1975
Lütfi OKAN Mustafa	İstanbul	Albay	30/8/1968 Emekli 16/5/1972
Muharrem GÜNEY Süleyman	Karamürsel	Albay	30/8/1968 Vefat 7/1/1974
SACİT ARTUN İsmail	İstanbul	Albay	30/8/1968 Emekli 2/10/1973
Muhip DİLMEN M.Kemal	İstanbul	Binbaşı	30/8/1961 Mah.i 30/7/1962
Ahmet MİRASYEDİ Mahmut	İnebolu	Albay	30/8/1969 Emekli 3/9/1979
Halil DİNÇ Rifat	Orhangazi	Albay	30/8/1968 Emekli 3/9/1979
Muzaffer ÖZKANLI Mehmet	İstanbul	Albay	30/8/1968 Emekli 2/12/1969
Emin AKTUĞ Yahya Sabri	Diyarbakır	Yüzbaşı	30/8/1956 İstifa 11/9/1958
Şerafettin BATBAY Tevfik	Trabzon	*Albay	30/8/1964 Emekli 15/7/1971
Oğuz GÜLŞENİ Mithat	Diyarbakır	Yüzbaşı	30/8/1956 Vefat 8/6/1959
Burhan KARADENİZ			
A.Şükrü	İstanbul	Albay	30/8/1968 Emekli 10/11/1969
Turgut KESKİN M.Kazım	İstanbul	*Albay	30/8/1965 Emekli 4/11/1968
Suat TEZCAN Sadık	Zonguldak	*tuğamiral	30/8/1972 Emekli 30/8/1976
Erdoğan ENGİN Mehmet	İstanbul	Yarbay	30/8/1967 Emekli 20/11/1968
Mustafa KURULU Kazım	Manisa	Albay	30/8/1969 Emekli 3/9/1979
Fethi KUTLUAY Ömer	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1955 İstifa 4/11/1959
İsmet ÇAKMAK Mehmet	Arapkir	Albay	30/8/1968 Emekli 20/10/1977
Nedim SAĞNAKLAR REFİK	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1956 İstifa 2/7/1958
Fahrettin GÖKNAR İbrahim	İnebolu	Yüzbaşı	30/8/1956 İstifa 16/3/1959
Fuat BAŞOL Mehmet	İzmit	*tuğamiral	30/8/1971 Emekli 18/8/1975
Enver TOPRAK Mustafa	İstanbul	*Albay	30/8/1964 Emekli 3/9/1979
H.Turhan BÖRÜ Yakup	İstanbul	Üsteğmen	30/8/1951 İstifa 8/2/1956
F.Ali gençay İsmail	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1958 İstifa 28/4/1960
Bülent İŞİN Zeki	İstanbul	*tuğamiral	30/8/1973 Emekli 2/9/1977
A.Celalettin ERGENE Ali	İstanbul	Albay	30/8/1968 Emekli 3/9/1979
İzzet TEPEKÖYLÜ Ahmet	Gelibolu	Albay	30/8/1968 Emekli 4/12/1973
Emin GÖKSAN A.Naci	Edremit	*Oramiral	30/8/1963 Emekli 30/8/1988
Faik BAYKAL Hamza	İstanbul	Albay	30/8/1968 Emekli 12/8/1972
Mesut YARDIMCI Şefik	D.Beyazıt	Albay	30/8/1968 Emekli 3/9/1979
Hulki TEZTEL M.Yaşar	İstanbul	Yarbay	30/8/1967 Emekli 10/11/1967
Kadri TUNCALI Mehmet	Yanbolu	*Albay	30/8/1965 Emekli 20/11/1968
H.Yaşar AYRAÇMA Hüsnü	İstanbul	Albay	30/8/1968 Emekli 10/8/1973
A.Cahit SAYIL Şerafettin	İstanbul	*Albay	30/8/1964 Emekli 3/5/1973
M.Altan ŞARMAN M.cemil	İstanbul	*Albay	30/8/1965 Emekli 25/6/1969
Alattin ENGİNER			
Abdurrahman	Trabzon	Albay	30/8/1968 Emekli 3/9/1979

Cemil BOĞUTARKAN Fuat	İstanbul	*tuğamiral	30/8/1971	Emekli	30/8/1975
Bülent KUTUN M.Selami	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1956	İstifa	12/3/1959
Recep ÜLGEN İ.Hakkı	Rabat	Albay	30/8/1968	Emekli	13/5/1969
Nezih EREL A.Kemalettin	İstanbul	Yarbay	30/8/1966	Emekli	22/9/1967
Necmettin URGENÇ Halil	Yanbolu	Albay	30/8/1968	Emekli	3/9/1979
Ahmet KAYAL Selahattin	Edirne	*Albay	30/8/1964	Emekli	14/10/1972
Besim NAFİZ					
AVCITUNCER Şevki	Mardin	Albay	30/8/1968	Emekli	4/12/1974
Faruk YORULMAZ Cemal	İstanbul	*Albay	30/8/1964	Emekli	9/9/1971

MAKİNE SINIFI :

Namık GÖKÇAY İrfan	Uşak	Albay	30/8/1968	Emekli	2/4/1973
Ömer CEBECİ Ahmet	İnebolu	Binbaşı	30/8/1961	Vefat	23/5/1963
Münip DEMİRKAN Mustafa	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1956	İstifa	3/5/1960
Zakir ÇOŞKUNER Ahmet	Samsun	Albay	30/8/1964	Emekli	10/3/1970
Osman ÖZKANLI MEHMET	İstanbul	Albay	30/8/1968	Emekli	3/9/1979
Dilar AYTULUĞ Ahmet	İzmir	Yarbay	30/8/1966	Emekli	24/12/1966
M.Fevzi EROKAY Şükrü	Erzincan	Yüzbaşı	30/8/1956	İstifa	5/7/1960
Kemal BERKTAY M.Rauf	İzmir	Kd.Yüzbaşı	30/8/1956	İstifa	5/7/1960
Kazım TOKAT Mehmet	İstanbul	Albay	30/8/1968	Emekli	29/9/1971
M.Halit BURGA M.Sabri	İzmir	Albay	30/8/1968	Vefat	30/6/1977
İ.Hilmi ÇİLEM Şaban	İstanbul	Albay	30/8/1968	Emekli	3/9/1979

LEVAZİM SINIFI :(*)

Fikret YANIKÖMEROĞLU Emin	Tirebolu	Albay	30/8/1968	Emekli	11/8/1972
Mummer FINDIKLI Sadık	Sinop	Yarbay	30/8/1966	Emekli	20/12/1966
Bedrettin YELDAN Sait	Akhisar	Albay	30/8/1968	Emekli	3/9/1979
Memduh ETTEN Yaşar	İzmit	Yarbay	30/8/1966	Emekli	26/11/1968
Ali BOSTANOĞLU Recep	Manastır	Albay	30/8/1968	Emekli	3/9/1979
A.Servet İLERİ M.Talat	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1957	İstifa	14/9/1957
Şinasi ÖZERSOY Ziyaeddin	İstanbul	Albay	30/8/1968	Emekli	9/11/1972
Nevzat PAKGÜN Mustafa	İstanbul	Albay	30/8/1968	Emekli	3/10/1974
Azmi ARIK Rahmi	İstanbul	Albay	30/8/1968	Vefat	3/5/1969
AKİL BAYSAL FEVZİ	İstanbul	Binbaşı	30/8/1961	Vefat	15/11/1965
Adnan YILGIÇ M.TEVFİK	İstanbul	Albay	30/8/1968	Emekli	4/11/1976
Hasan ÇEVİK Ali	Adapazarı	Albay	30/8/1968	Emekli	7/12/1971

AS.HAKİM SINIFI :

Ali SEÇER Salih	Giresun	Albay	30/8/1969	Emekli	1/9/1980
Ali YAPICI Muharrem	Adana	Albay	30/8/1969	Emekli	20/12/1971

AS ÖĞRETMEN SINIFI :

E.Mesut ÖNCE M.Tevfik	Nazilli	Albay	30/8/1969	Emekli	17/4/1974
-----------------------	---------	-------	-----------	--------	-----------

EK 29-G**Deniz Harp Okuluna geçişleri : 28 Haziran 1946****Subay çıkışları (Asteğmen) : 30 Ağustos 1948****GÜVERTE SINIFI (*) :**

Adı sanı, baba adı	Memleketi	Son Rütbesine Nasbı		Bahriyeden ayrılışı	
Kamil ÖZÇELİK Ali	İstanbul	Albay	30/8/1969	Emekli	2/9/1980
Turgut BURAKREİS, Osman	Mudanya	Üsteğmen	30/8/1952	Emekli	16/3/1955
Hayrettin K.TUNCER, Yunus	Gemlik	Üsteğmen	30/8/1952	Emekli	2/10/1955
Sahir YETERGİL, Mustafa	İstanbul	Üsteğmen	30/8/1952	Emekli	21/10/1955
Özdemir ÖZDEŞ, Rıfat	İstanbul	Üsteğmen	30/8/1952	Emekli	17/9/1954
Tahsin KAYRAN,Rıza	Elazığ	*Albay	30/8/1965	Emekli	2/6/1975
Burhanettin SERİ, Kadir	Kocaeli	Albay	30/8/1969	Emekli	2/9/1980
Oğuz KARACA, Arif	Aydın	*Tuğamiral	30/8/1974	Emekli	2/9/1976
Fadıl UYANIK, Muammer	İstanbul	Albay	30/8/1969	Vefat	20/7/1973
Nazmi BENLİ, Mahmut	İstanbul	Albay	30/8/1969	Emekli	23/9/1971
Fahri TOKSOY, Ali	İstanbul	Yarbay	30/8/1967	Emekli	9/10/1968
Hikmet BİNGÖL, Rıza	Tekirdağ	Albay	30/8/1969	Emekli	29/9/1980
Ömer ALAÇAM, Tahsin	Bafra	Üsteğmen	30/8/1952	Emekli	2/10/1955
Haluk ÖZDENİZ, Sezai	İstanbul	Albay	30/8/1969	Emekli	2/9/1980
Muzaffer ATAKLI, Asım	İstanbul	Albay	30/8/1969	Emekli	2/9/1980
Mehmet CANBAZOĞLU, Recep	İstanbul	Albay	30/8/1969	Emekli	1/10/1973
Mithat GÜNEY, Abdulbaki	Ordu	Albay	30/8/1969	Emekli	2/9/1980
İlhan KANBAY Hüseyin	İstanbul	Albay	30/8/1969	Emekli	13/9/1979
Kadri KANDAŞ Niyazi	İzmir	Albay	30/8/1969	Emekli	14/9/1970
Erol ORHUN Şefik	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1957	İstifa	2/12/1959
Sabih ŞENYOL M.Hurşit	İstanbul	Albay	30/8/1969	Emekli	2/5/1977
Doğan TOKTAMIŞ Emin	Üsküdar	*Koramiral	30/8/1980	Vefat	24/4/1982
Orhan KARABULUT Mustafa	Kocaeli	*Oramiral	30/8/1985	Emekli	30/8/1990
Necati DÜLGER Ömer	Giresun	Albay	30/8/1969	Emekli	15/4/1977
İhsan GÖZLÜ A.Rıza	İstanbul	Albay	30/8/1969	Emekli	2/9/1980
Lütfi OKUMUŞSOY Sadettin	Giresun	Albay	30/8/1969	Emekli	13/10/1971
Yaşar UÇAR Salih	İstanbul	Üsteğmen	30/8/1952	Emekli	21/1/1956
Cemal ÖZGÜ Hasan	İstanbul	Albay	30/8/1969	Emekli	13/6/1972
Sücaettin ATAKAN Fahri	İstanbul	Albay	30/8/1969	Emekli	2/9/1980
Muammer ÖCALGİL Kamil	İstanbul	*Albay	30/8/1965	Emekli	4/9/1974
Orhan KÖKSAL M.Reşit	İstanbul	Albay	30/8/1969	Emekli	15/11/1972
Şevki KARAN İbrahim	İzmit	Albay	30/8/1969	Emekli	2/12/1972
Cahit İŞLEKEL Mustafa	Edirne	Albay	30/8/1969	Emekli	17/11/1969
Saim ÖRENCEK Sadık	İstanbul	Albay	30/8/1969	Emekli	2/9/1980
İsmail SİDAL Osman	İstanbul	Albay	30/8/1969	Emekli	20/9/1972
Yılmaz PINAR Mehmet	İstanbul	Yarbay	30/8/1967	Emekli	18/11/1967
Selahattin GUZEN M.Naci	İstanbul	Albay	30/8/1969	Emekli	3/9/1974

MAKİNE SINIFI :

Hilmi ERGÜL Hüsni	İstanbul	Albay	30/8/1969	Emekli	11/9/1972
Hasan CAN İsmail	İzmir	Yüzbaşı	30/8/1957	İstifa	8/7/1959
Gazi MERKİT M.Hulisi	İstanbul	Yarbay	30/8/1967	Emekli	9/11/1967
Ahmet SEYYAR Adil	Rize	Yarbay	30/8/1967	Emekli	8/4/1968
Şadi ÖZDEL Fehmi	Kocaeli	Teğmen	28/2/1949	Emekli	24/2/1953
Şemsettin AKPINAR Hasan	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1958	İstifa	23/1/1959

Mustafa AKSOY H.İbrahim	Giresun	Albay	30/8/1971	Emekli	17/9/1974
Nazif KÜÇÜKAY İsmail	Karamürsel	Üsteğmen	30/8/1954	İstifa	27/4/1959
Rüçhan ARKAN M.Cemil	İstanbul	Tuğamiral	30/8/1976	Emekli	30/8/1980
Zahit ÖZAK Zeki	Adapazarı	Albay	30/8/1971	Vefat	24/12/1971

LEVAZIM SINIFI :

Faruk CAŞIN Mustafa	İzmir	Yarbay	30/8/1967	Emekli	26/11/1968
Nuri ÖZKAN Şevket	Silifke	Albay	30/8/1969	Emekli	2/9/1980
Kamuran AÇILTAN Ahmet	İstanbul	Albay	30/8/1969	Vefat	22/9/1969
Fehmi ÇAYLI Emin	Ayancık	Albay	30/8/1969	Emekli	15/9/1976
Turgut AKÇAĞLAR İbrahim	Bozöyük	Üsteğmen	30/8/1952	Mah.i	14/3/1956
İhsan ÜLMAN M.Saim	İstanbul	Albay	30/8/1969	Emekli	2/9/1980
Hakkı MUTLU H.danış	Uşak	Albay	30/8/1969	Emekli	12/5/1975
Orhan APAYDIN Münir	İzmit	Albay	30/8/1969	Emekli	2/9/1980
Bahattin ARGON Hamdi	İstanbul	Albay	30/8/1969	Emekli	1/7/1974
Kamil AYKANAT Ali	İstanbul	Albay	30/8/1969	Emekli	2/9/1980
Recep AKŞIRAY Muharrem	İstanbul	Albay	30/8/1969	Emekli	11/10/1976
Turgut TOSUN Esat	Afyon	Albay	30/8/1969	Emekli	3/5/1972
Recep BAŞUSTA ahmet	Giresun	Albay	30/8/1969	Vefat	29/7/1979
Hüsamettin MENKUH İ.Hakkı	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1956	Mah.i	18/6/1964
Adnan BULAYIR Şevki	İstanbul	Yarbay	30/8/1966	Emekli	3/10/1969
Muammer TOPALOĞLU M.Kadri	İnebolu	Yarbay	30/8/1967	Emekli	18/9/1968

EK 29-H

Deniz Harp Okuluna geçişleri : 15 Ağustos 1947

Subay çıkışları (Asteğmen) : 30 Ağustos 1949

GÜVERTE SINIFI :

Adı sanı, baba adı	Memleketi	Son Rütbesine Nazbı	Bahriyeden ayrılışı
Orhan SERİM İ.Halil	Gaziantep	*Tuğamiral 30/8/1973	Emekli 2/9/1977
Orhan GÜVENÇ H.Hüsnü	Malatya	Albay 30/8/1966	Emekli 2/3/1971
M.Necip OLCAY Nuri	Afyon	Albay 30/8/1966	Emekli 4/8/1975
Ayhan ÖZTÜRKAL Salim	Niksar	*Albay 30/8/1966	Emekli 8/10/1973
İsmail ARILAR Mehmet	Cuma	*Albay 30/8/1966	Emekli 2/10/1975
Müfit VURAL A.Cevat	Edremit	*Albay 30/8/1966	Vefat 20/7/1973
Şinasi ERGÜL M.Şevket	İstanbul	Albay 30/8/1970	Emekli 2/12/1974
Numan Yılmaz URS,Rıfat	İstanbul	Albay 30/8/1970	Emekli 20/9/1976
O.Gürbüz NİŞEL M.SELAHATTİN	Kadıköy	Albay 30/8/1967	Emekli 6/12/1973
Nuran ÇERÇİ A.Şükrü	İstanbul	Albay 30/8/1967	Emekli 2/7/1976
Bülent ORKUNT İ.Hıfzı	İstanbul	Teğmen 28/2/1950	Şehit 4/4/1953
Mecit ŞENGÜN H.İbrahim	Görece	Teğmen 28/2/1950	Şehit 4/4/1953
Bedrettin KALPAKÇI H.Sami	İstanbul	Albay 30/8/1970	Emekli 10/9/1973
Halil DURAK Ömer	Görece	Albay 30/8/1970	Vefat 29/8/1974
ErdoğanAKÇORA Şaban	İstanbul	Yüzbaşı 30/8/1958	Emekli 17/4/1961
Nebil KARAYEL Ö.Refik	İstanbul	Binbaşı 30/8/1963	Emekli 27/5/1965
Burhan DERMAN H.İbrahim	Çanakkale	Albay 30/8/1972	Emekli 11/4/1977
Vecdi TİRYAKİ Abdullah	Üsküdar	Albay 30/8/1970	Emekli 1/10/1973
Ayhan ALPAS A.Vehbi	İstanbul	Albay 30/8/1970	Emekli 2/9/1982
Ergün TÜZÜN M.Arif	İstanbul	Albay 30/8/1970	Emekli 1/10/1981
Tarık DEMİRER Rüştü	Söğüt	Albay 30/8/1970	Emekli 14/10/1981
Necat BERKSUN M.Arif	İstanbul	Tuğamiral 30/8/1974	Emekli 31/8/1978
Suat ÖZEN Reşit	Rize	*Albay 30/8/1966	Emekli 17/9/1974
Ekrem ÖZTÜRK İ.Recep	Dalayoba	*Albay 30/8/1966	Emekli 5/9/1974
Rıza ZERENER Mehmet	İstanbul	Albay 30/8/1970	Emekli 4/6/1975
Fikret SULAR Hüseyin	İzmir	Albay 30/8/1970	Emekli 3/6/1975
Muvaffak Sıtkı ŞENER Fehmi	İstanbul	*Albay 30/8/1966	Emekli 16/9/1974
S.Turan EREREZ Saffan	İstanbul	Yüzbaşı 30/8/1958	İstifa 5/12/1959
Kemal ÖZESEN A.Burhanettin	İstanbul	Albay 30/8/1970	Emekli 6/11/1974
Nusret BINGÖLLÜ H.Tahsin	Kığı	Albay 30/8/1970	Emekli 1/4/1977
Necdet KURT Vahdettin	Tavşanlı	Albay 30/8/1970	Vefat 12/9/1979
Faik DOKUREL Abdullah	İstanbul	Üsteğmen 30/8/1953	Emekli 12/2/1955
Doğan İNAL M.Emin	İzmir	Yarbay 30/8/1968	Emekli 2/4/1969
Mustafa BİLGİN İ.Necati	Bursa	Albay 30/8/1970	Emekli 17/12/1973
Niyazi ALTAŞ Rıfat	İstanbul	Albay 30/8/1970	Emekli 2/9/1982
Melih GÜRYÜKSEL Memduh	İstanbul	Albay 30/8/1970	Emekli 6/11/1973
Süreyya GÜNAY Rahmi	İstanbul	Binbaşı 30/8/1963	Vefat 8/10/1964
Ahmet GÜRSOY Ömer	Giresun	Albay 30/8/1970	Emekli 6/11/1973
Mehmet İNCEDAYI Kadri	İstanbul	Albay 30/8/1970	Emekli 13/8/1974

MAKİNE SINIFI :

Nedret BAŞAR Maksut	Kayseri	Albay 30/8/1966	Emekli 17/11/1969
Hicri UYGUNER Nasuhi	İstanbul	Albay 30/8/1970	Emekli 11/10/1978
Cahit YAREN Aziz	İstanbul	Albay 30/8/1970	Emekli 24/4/1977

Orhan ÖZKAYA Osman	İzmit	Yarbay	30/8/1968	Emekli	30/1/1970
Cemalettin Çekli Cevdet	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1958	İstifa	29/2/1960
Basri SEZENER Osman	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1958	İstifa	22/6/1960
Muhsin TURSAK Eyüp	Romanya	Albay	30/8/1970	Emekli	11/10/1972
Kadri BİRSEN Rıfat	İstanbul	Albay	30/8/1970	Emekli	16/4/1973
Mustafa YARGIN Mehmet	Salihli	Albay	30/8/1970	Emekli	25/11/1971
Mehmet ALBUDAK Ali	Adapazarı	Yüzbaşı	30/8/1958	İstifa	5/5/1960
Nail İÇAÇAN Abdullah	İstanbul	Yarbay	30/8/1968	Emekli	6/12/1968
Fazıl TEZİŞ Sadullah	Çankırı	Albay	30/8/1970	Emekli	25/4/1974
Orhan ÇANAKKALE Mustafa	Adapazarı	Albay	30/8/1971	Emekli	21/9/1972
Ekrem Y.ÖMEROĞLU Emin	Tirebolu	Albay	30/8/1970	Emekli	23/10/1974
Nedim MEFA Naim	İstanbul	Teğmen	30/8/1951	Emekli	21/12/1952
Turan PERÇİN A.RIZA	İstanbul	Albay	30/8/1970	Emekli	2/9/1982

İKMAL SINIFI :

Alaattin HOŞGÖR Necmettin	İstanbul	Albay	30/8/1971	Emekli	19/7/1972
Faruk ÇİĞDEM Sırrı	İstanbul	Albay	30/8/1970	Emekli	2/9/1982
Fevzi AKAY Mustafa	Pazar	Albay	30/8/1970	Emekli	12/7/1971
Cavit SAYIN H.İbrahim	Kandıra	Albay	30/8/1970	Emekli	11/4/1977
Asım ERTÜRK Şevki	Trabzon	Yarbay	30/8/1967	Vefat	11/3/1970

EK 29-I**Deniz Harp Okuluna geçişleri : 1 Eylül 1948****Subay çıkışları (Asteğmen) : 30 Ağustos 1950****GÜVERTE SINIFI :**

Adı sanı, baba adı	Memleketi	Son Rütbesine Nasbı		Bahriyeden ayrılışı	
M.Reşat ERKAN, İ.Hakkı	Sürmene	*Albay	30/8/1971	Emekli	2/9/1982
Haluk ZENGER, A.Kemali	İstanbul	*Tuğamiral	30/8/1975	Emekli	20/8/1980
Erdoğan DÜMEN, O.Hikmet	İstanbul	*Albay	30/8/1967	Emekli	12/10/1972
Fuat UĞUR, Hurşit	İstanbul	*Koramiral	30/8/1985	Emekli	30/8/1989
Hulisi ÖZDEMİRLER, Şaban	Tekirdağ	Albay	30/8/1971	Emekli	11/7/1977
Ferit RAŞİT GÜÇLÜ, Hikmet	İstanbul	Albay	30/8/1971	Emekli	3/9/1982
Cahit PARPUCU, Hasan	Akseki	*Koramiral	30/8/1984	Emekli	30/8/1988
Ayhan GÖKMEN, Halil	Üsküdar	Albay	30/8/1971	Emekli	3/4/1975
Vasfi MAVİ, Ahmet	Gaziantep	Albay	30/8/1971	Emekli	16/10/1972
Zühtü ARKAN, Hurşit	Elazığ	*Albay	30/8/1967	Emekli	8/9/1975
Feridun BİRKANDAN, İsmail	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1958	İstifa	11/9/1962
Mehmet ÖZTOK, İbrahim	Adapazarı	Albay	30/8/1978	Emekli	5/10/1981
İhsan ÖNDER, İsmail	İzmit	Albay	30/8/1971	Emekli	3/9/1982
Hakkı ÖNDER, İbrahim	Mucur	Albay	30/8/1971	Emekli	4/10/1977
Haluk ERTAN, M.Gani	İzmit	Yarbay	30/8/1968	Emekli	22/8/1969
Yılmaz TUTUCU, M.Memduh	Mersin	Albay	30/8/1971	Emekli	2/3/1973
Cengiz KAPLANGİL, M.Lütfi	Uşak	Yüzbaşı	30/8/1958	İstifa	11/9/1962
M.Kemal DEMİRİZ, Sadrettin	İstanbul	Albay	30/8/1971	Emekli	3/9/1982
Suat AYTUĞLU, Ahmet	İzmit	Yarbay	30/8/1968	Emekli	28/9/1969
Sebahattin GÜRMAN, Selahattin	İstanbul	Albay	30/8/1971	Emekli	25/4/1978
Ercüment MERGEN, Münir	Kartal	Üsteğmen	30/8/1954	Emekli	30/3/1959
Salim AKKAYA, Küpeli	İstanbul	Albay	30/8/1971	Emekli	2/10/1981
Atila HÜLAGU, A.Hulisi	İstanbul	Yarbay	30/8/1968	Emekli	17/8/1969
Ali ŞENÖY, M.Sait	İstanbul	Albay	30/8/1971	Emekli	14/6/1976
Sebahattin PLATİN, Bedrettin	İstanbul	Teğmen	28/2/1951	Emekli	1/4/1954
İsmet BELÜL, A.Hamdi	Hopa	Yarbay	30/8/1968	Emekli	1/7/1969
Osman ARSLAN, Y.Rıfat	Anamur	Albay	30/8/1971	Emekli	9/10/1974
Muammer AKDUT, İzzet	izmir	Albay	30/8/1971	Ölüm	5/8/1973
Faruk TANRIKUT, Halil	İstanbul	Albay	30/8/1972	Emekli	7/10/1981
Recai ÇİLMİ, İdris	İstanbul	Albay	30/8/1971	Emekli	22/1/1974
Hikmet TANRIKULU, Osman	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1958	İstifa	9/9/1960
Naci YANIK, Hamdi	Tokat	Albay	30/8/1971	Emekli	2/9/1982
Fikret ÇARPAR, Süleyman	İstanbul	Albay	30/8/1971	Emekli	3/9/1982
Orhan YÜCEDAĞ, İrfan	İstanbul	Albay	30/8/1971	Emekli	21/11/1972
Suat ÖZVEREN, Yusuf	İsmail	Albay	30/8/1971	Emekli	3/9/1982
M,Şükri Kaya BÜNGEN, Ziver	İzmir	Albay	30/8/1971	Emekli	3/9/1982
İ.ferhan TUNA, İbrahim	Gebze	Albay	30/8/1971	Emekli	3/9/1982
İbrahim AKKAYA, Yakup	Karaisa	Albay	30/8/1971	Emekli	1/10/1981
Nihat ALTINOK, M.Fuat	İstanbul	Albay	30/8/1971	Emekli	1/8/1978
Ertuğrul ALTUĞ, A.Raşit	Gerze	Albay	30/8/1971	Emekli	3/9/1971
Orhan TÜRER, Cemal	İstanbul	Albay	30/8/1971	Emekli	03.10.1977
İbrahim Erol BÜLAY, Yusuf	İstanbul	Albay	30/8/1971	Emekli	20/5/1980
Orhan SARPER, M.Kemal	İstanbul	Albay	30/8/1971	Emekli	25/11/1971

Fahri ERKESKİN, A.Kerim	İstanbul	Yarbay	30/8/1968	Emekli	26/11/1969
Erdoğan İŞÇENER, Abdülhamit	İstanbul	Albay	30/8/1971	Emekli	2/6/1980
Nephan ARDANA, Hüseyin	İstanbul	Albay	30/8/1971	Emekli	3/9/1982
Turgut SENCER, Şefik	Manisa	Yüzbaşı	30/8/1958	Hv.K.Nakil	7/11/1963
Fevzi YETKİN, Kemal	İstanbul	Albay	30/8/1971	Emekli	23/3/1974
Alaettin UYGAÇ, Ö.Faruk	İstanbul	Albay	30/8/1971	Emekli	3/10/1972
İhsan CANSEVER, Veli	Edirne	Albay	30/8/1971	Emekli	9/6/1975
Suphi ÖZAVAR, Hüseyin	İzmir	Teğmen	28/2/1951	Emekli	28/10/1954
Muammer GÜVENÇ, M.emin	İstanbul	Albay	30/8/1971	Emekli	11/4/1977
Necdet DÖNERTAŞ, A.NURİ	İzmir	Albay	30/8/1971	Emekli	4/10/1978
Tuğrul SOMAKÇI, S.Sami	İzmir	Albay	30/8/1971	Emekli	2/10/1971
Ramazan AKCAN, Mustafa	Erdek	Albay	30/8/1971	Ölüm	7/11/1972
MAKİNE SINIFI :					
Mehmet Ç.GÜRACAR, Mehmet	Denizli	Yüzbaşı	30/8/1956	Müstafi	31/8/1962
İsmet Haluk DEMİREL, Hüseyin	İzmit	Albay	30/8/1971	Emekli	19/10/1972
Erdoğan İLKÇAĞLAR, M.Tacettin	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1960	İstifa	17/5/1961
A.Hulisi BİLGİHAN, Mehmet	İzmit	Albay	30/8/1971	Emekli	11/10/1972
Nihat SESKİR, Hayri	İstanbul	Albay	30/8/1971	Emekli	12/10/1978
Sadettin SAZAN, Şevket	Erdek	Albay	30/8/1971	Emekli	4/10/1973
Sedat TÜRER, Fettah	Muğla	Yüzbaşı	30/8/1959	İstifa	20/9/1960
Rıfat BUDAK, Edip	Beyazıt	Albay	30/8/1971	Emekli	21/11/1972
Avni KELLEÇİOĞLU, Sait	Vakfıkebir	Albay	30/8/1971	Emekli	2/9/1982
Vedat ŞARSEL, Hüseyin	Adapazarı	Albay	30/8/1971	Emekli	4/2/1972
Fuat ÇANKAYA, M.Nejat	Arapsu	Albay	30/8/1971	Emekli	3/9/1979
İbrahim SONAT, Faik	Biga	Albay	30/8/1971	Emekli	6/6/1978
Şükrü AKIN, Hüseyin	İstanbul	Albay	30/8/1971	Emekli	14/9/1971
Faik SÜER, Reşit	İstanbul	Yarbay	30/8/1967	Emekli	20/10/1969
Şerafettin ERCENGİZ, Rıfat	Adapazarı	Albay	30/8/1971	Emekli	3/12/1974
Mithat HODAN, Hakkı	İstanbul	Üsteğmen	30/8/1957	İstifa	10/4/1961
Ahmet EREN, Mustafa	Bozöyük	Yüzbaşı	30/8/1958	İstifa	28/11/1960
İKMAL SINIFI :					
Aynan BÜYÜKGÜVEN Fazıl	Mersin	Albay	30/8/1971	Emekli	7/4/1980
Derya BAYKARA Abdülkadir	Amasya	Albay	30/8/1971	Emekli	16/9/1974
Erdoğan TEKEŞ M.Yaşar	İzmit	Albay	30/8/1971	Emekli	2/9/1982
Ferit CERTEL M.Şefik	İstanbul	Yüzbaşı	30/8/1958	Emekli	14/10/1971
Kemal AKPINAR Cemal	Erzincan	Albay	30/8/1971	Emekli	5/4/1976
İsmail Hakkı SÜRÜR A.Nazif	İstanbul	Albay	30/8/1971	Emekli	2/12/1974
Orhan AKGÜN M.Hasip	İstanbul	Albay	30/8/1971	Emekli	2/11/1978
Mazhar MIHÇI M.Hasip	Kastamonu	Albay	30/8/1971	Emekli	3/10/1979
Nejat ER H.HAKKI	İstanbul	Albay	30/8/1971	Emekli	2/9/1982
Mesut BATMAZ M.Sabri	İzmit	Albay	30/8/1971	Emekli	1/9/1971
Rıza TEKCAN M.Şükrü	Gemlik	Üsteğmen	30/8/1954	Mah.i	14/12/1961
Cevat SİVAS Hüseyin	Bursa	Yarbay	30/8/1968	Emekli	20/5/1969
Selahattin ÖNER Rüştü	Görece	Albay	30/8/1971	Emekli	2/9/1982

EK 30-A
DENİZ ASTSUBAY HAZIRLAMA OKULU 1942 YILI MEZUN ÖĞRENCİ İSİM
LİSTESİ

SIRA NO	AD SOYAD	OKUL NUMARASI
1.	KEMAL SEFER	1201
2.	SELAHATTİN ALKOÇ	1507
3.	BURHANETTİN İŞKER	1508
4.	NUREDDİN ERSAY	1513
5.	MEHMET DEMİRAY	1522
6.	KEMAL ÖZGÖK	1525
7.	ALİ GÖK	1527
8.	İ.SALİH YÜRÜK	1529
9.	SUAT AYTUĞ	1533
10.	KAMİL GÜROL	1535
11.	A.BİLAL TOMURCUK	1540
12.	HAYREDDİN TAŞKINSU	1542
13.	YAHYA ÖZTÜRK	1545
14.	İ.SULHİ SEZER	1536
15.	İSMAİL UÇAR	1203
16.	M.KEMAL ARAN	1208
17.	NİYAZİ BAŞAR	1211
18.	İSMET YÜKSEL	1228
19.	BURHANETTİN GÜZELTUNA	1294
20.	NURİ UZUN	1303
21.	MUZAFFER KUPŞİ	1324
22.	NURİ TAK	1334
23.	ZİYAADDİN GÜNGÖRECEK	1403
24.	ŞÜKRÜ KARÇOKAN	1406
25.	AHMET TOMAKAN	1408
26.	ALİ ALTINAY	1409
27.	M.SEDAT AKSOY	1410
28.	M.HAMDİ ÖZDEN	1414
29.	ASIM HEPANIL	1417
30.	ALAADDİN TOKSÖZ	1420
31.	CELALETTİN AŞMAZ	1422
32.	İLYAS ŞAHİN	1423
33.	İ.KAMİL TARHAN	1424
34.	NECATİ TURGUT	1426
35.	MUSTAFA DİNKÇİ	1427
36.	M.HAYATİ DOLRUCAK	1428
37.	HÜSEYİN KARAMAHMUT	1429
38.	RECEP IRMAK	1431
39.	MEHMET TORA	1433
40.	SADIK KEMEÇ	1435
41.	M.ATA SERCAN	1437
42.	M.NECDET EVİTAN	1439

43.	MEHMET MİMİR	1443
44.	ŞÜKRÜ MÜMİN	1445
45.	NASİP DAĞLAR	1446
46.	AHMET KAYA	1449
47.	TERHAT KAL	1451
48.	MUSTAFA KARADENİZ	1453
49.	HASAN KİŞİN	1457
50.	ŞERAFETTİN KARADENİZ	1459
51.	HAMDİ KARAKUŞ	1463
52.	ARİF MOLU	1467
53.	ZEKİ SARPEL	1468
54.	İBRAHİM TİÇE	1469
55.	HULUSİ GÜLMEZ	1472
56.	ALİ KAŞARLAR	1473
57.	H.NECATİ YALÇIN	1475
58.	OSMAN CİVELEK	1477
59.	MEHMET SAKALLI	1478
60.	NURETTİN ŞAHİNÖZÜ	1484
61.	RECEP ÇOMÇOM	1485
62.	HASAN TERİDUN	1486
63.	SELİM TOKSUN	1487
64.	HASAN TURAN	1489
65.	HÜSNÜ BAYKARA	1490
66.	HÜSNÜ TÜFEKÇİ	1492
67.	İSMAİL KESKE	1493
68.	BEHÇET ALP	1495
69.	O.FEVZİ EVREN	1496
70.	REMZİ ULAŞ	1497
71.	H.NACİ KÜÇÜKÖNCÜ	1498
72.	NECATİ KUYUCU	1501
73.	AHMET ERKUL	1502
74.	HASAN ÖZEN	1503
75.	APTULLAH NAMAZER	1505
76.	İSMET ERAKISKA	1506
77.	MEHMET KENGİL	1509
78.	MUSTAFA DÜNDARER	1510
79.	İHSAN CÖMERT	1512
80.	O.HALİT ACÜL	1515
81.	SELAMİ ALLİATASI	1517
82.	K.RECEP AKARTAN	1520
83.	ZÜLFİ İMSELER	1530
84.	MEHMET IŞIK	1534
85.	SABRİ GÜNDELERLE	1537
86.	BEHLÜL TEKÇE	1541
87.	Y.HİLMİ ÖZTÜMER	1543
88.	NACİ YAZGAN	1545
89.	HALİT KINAY	1546

90.	İHSAN ÇARŞIK	1547
91.	ESAT YAR	2080
92.	MUSTAFA ÖZYALÇIN	1202
93.	SIRRI ÇAVDAR	1205
94.	YUNUS DİLLİ	1217
95.	YAŞAR ŞAHİNÇ	1275
96.	AHMET ÇAKAR	1301
97.	NURİ ÇANAK	1401
98.	M.ALİ VURUŞAN	1404
99.	M.ŞİRİN TAZERCE	1405
100.	SALİH DURMUŞ	1413
101.	AHMET SEKESİZ	1415
102.	M.RAUF GÜLBAHÇE	1432
103.	VEDAT SAĞNAK	1440
104.	AHMET ÖZUYAR	1442
105.	ALAADDİN KARADİKAK	1455
106.	VEHBİ ERÜNLÜ	1458
107.	ŞAYILMAZ ŞENKUŞ	1460
108.	TURGUT ÜTEKAY	1464
109.	HİDAYET KARAMÜRSEL	1483
110.	SELAHATTİN KARLUK	1488
111.	MİTHAT GÖK	1491

EK 30-B
DENİZ ASTSUBAY HAZIRLAMA OKULU 1943 YILI MEZUN ÖĞRENCİ İSİM
LİSTESİ

SIRA NO	AD SOYAD	OKUL NUMARASI
1.	NECMEDDİN TUŞ	1725
2.	İHSAN KORUKÖY	1642
3.	SELİM ÖZART	1538
4.	SALİH DEMİRKAN	2104
5.	ARİF ÇEVİKEL	1628
6.	RÜSTEM KARADENİZ	1681
7.	SÜLEYMAN ONURER	1695
8.	LÜTFİ TAKILKAN	1674
9.	HALİM TUNAY	1544
10.	ADİL ÇARKACE	1655
11.	İRFAN TEKEN	1660
12.	SELAHATTİN KARA	1677
13.	SEDAT TALAMAN	1784
14.	AHMET PEHLÜL	1720
15.	MUAMMER BİŞAK	1740
16.	MEHMET ORHAN	2107
17.	HAYRETTİN MADENCİ	2108
18.	SELATTİN TÜRKER	1698
19.	ORHAN ÜLEN	2113
20.	FAHRİ PENAY	1465
21.	MEHMET SARI	1735
22.	MUSTAFA SÖZER	1712
23.	KADRİ KOSMALAR	2105
24.	ADNAN KORUYANEL	2110
25.	ORHAN ERSOY	1661
26.	ZÜLFİ KEMERLİ	1709
27.	MUSTAFA GÜNKÖY	1730
28.	SALİH KARAZALIM	1743
29.	HALİL AKENAY	1638
30.	İSMET ŞENSİNİZ	1644
31.	MUZAFFER ÖNAY	1685
32.	SELAHATTİN GÜNDOĞDU	1665
33.	MEHMET ŞEN	2121
34.	ŞEHABETTİN KÖMÜRGÖZ	1678
35.	NACİ GÜRLER	1671
36.	HÜSEYİN MUMCU	1686
37.	VEDAT BEZİM	1767
38.	HÜSEYİN KILINÇ	1625
39.	RÜŞTÜ KOYUTÜRK	1779
40.	ORHAN GÜNDÖKÜM	2116
41.	İSMAIL ERKAN	1682
42.	VEDAT İNANÇ	1718

43.	SADETTİN BUYRUK	1656
44.	HALİL ÇAKIR	1636
45.	ŞEMSİ HANKOL	1689
46.	İSMET İLYAS	2112
47.	HÜSEYİN İMANLI	1639
48.	MUZAFFER GÜLİÇİ	1769
49.	ZEKİ ARAR	1622
50.	NİHAT KURAL	1696
51.	LÜTFİ KÜÇÜKBAŞRAN	1705
52.	AHMET KARA	1607
53.	İLHANIM DERENLER	1724
54.	NECDET GÜLER	1666
55.	ŞERİF VARİŞLİ	1756
56.	YAŞAR BENER	1721
57.	MÜNİR GÜLAMBER	1757
58.	AYHAN ÇALANER	1741
59.	TEVFİK TEKDEMİR	1777
60.	ÖMER ÖZLEMCOŞKUN	1441
61.	İSMAİL MÜNÜVAR	1462
62.	HÜSEYİN BIYIK	1481
63.	HİLMİ KERMEZ	1504
64.	FEHİM GÜLMEZ	1514
65.	APTULLAH GÜNDOĞDU	1532
66.	MEHMET ODAKAŞ	1608
67.	KEMAL KİRCE	1609
68.	FERİDUN KARADENİZ	1613
69.	TAHSİN YİĞİT	1615
70.	NEŞAT BEHLİL	1619
71.	REMZİ TAK	1620
72.	ALİ YILMAZ	1633
73.	YUSUF AKSOY	1637
74.	HÜSEYİN SEVİNÇLİ	1640
75.	SAİT ARIKTEKİN	1641
76.	OSMAN İLİŞ	1648
77.	OSMAN GÖKMAN	1650
78.	BEHİÇ BÖKE	1652
79.	HÜSEYİN AKIŞ	1654
80.	NİYAZİ KUŞOĞLU	1657
81.	KENAN ADA	1663
82.	NECMİ EVİTAR	1664
83.	HAYRİ KAYKILAN	1667
84.	AHMET TUZCU	1668
85.	MURAT TAPAR	1669
86.	OSMAN TOPALOĞLU	1675
87.	ZEKİ YALÇIN	1692
88.	ŞERİF ÖNAL	1697
89.	CEMAL HABERCİ	1699

90.	MEHMET GÖRE	1702
91.	TEVFİK GÜREL TOP	1703
92.	RAHİM YIKILMAZ	1704
93.	ETHEM DÖRTER	1711
94.	EFRAHİM ÇALIŞKAN	1713
95.	SAFFET YILDIZ	1716
96.	OSMAN TEKİNAK	1722
97.	BAHATTİN GÖKMAN	1726
98.	SELAHATTİN TECİMEN	1731
99.	ZİYA TARTÜRK	1733
100.	ÖZDEMİR BALABAN	1734
101.	NEVZAT MUTLUER	1738
102.	HÜSEYİN TAŞKIN	1754
103.	RAMAZAN DALOĞLU	1755
104.	FARUK KİP	1758
105.	HASAN TEKİNAL	1760
106.	İSMAİL ÖZTEKİN	1761
107.	İBRAHİM ŞAHMAN	1770
108.	NAZMİ TOPÇUOĞLU	1781
109.	BEDRETTİN ARIK	1787
110.	BURHAN TARIMAN	1789
111.	NEVZAT TAŞIN	1791
112.	HÜSNÜ HALDUR	2100
113.	SAFFET MANAY	2101
114.	KADRİ ALAGÖK	2103
115.	HÜSEYİN BATURAY	2106
116.	ZEKİ KARAYEL	2114
117.	SÜREYYA GÜLDİKER	2115
118.	HAYRETTİN ARAT	2117
119.	RAŞİT ERDEMÇİ	2118
120.	KAYHAN TOLAY	2119
121.	HAKKI TEKEL	2120
122.	ZÜLFİKAR GÖRENER	2122
123.	SACİT GÜLTUTAN	1771
124.	ORHAN YATMAZ	1728
125.	CEMALEDDİN DENİZ	1691
126.	RAMAZAN DİKİCİ	1672
127.	VEDAT TOMAR	1500
128.	RAFET BAYAR	1732
129.	KEMAL ÖZLÜKERLİ	1624
130.	NECDET AKKAN	1763
131.	ZEKİ KURTULMUŞ	1715
132.	SEYFİ ÖZKALKAN	1714
133.	ÖMER TANRIKUL	1790
134.	ALİ SAYGILI	1710
135.	RIDVAN AYKAVAN	1751
136.	AFGAN ÇULUKÇU	1456

137.	TURHAN SARLIKAR	2111
138.	ZEKERİYA SAYAN	1737
139.	ZEKİ YIKILMAZ	1470
140.	AYHAN TEKÜR	1752
141.	İLYAS AYTÜRK	1688

EK 30-C
DENİZ ASTSUBAY HAZIRLAMA OKULU 1944 YILI MEZUN ÖĞRENCİ İSİM
LİSTESİ

SIRA NO	AD SOYAD	OKUL NUMARASI
1.	HÜSEYİN OTAK	1951
2.	NAHİT VARDARYILDIZI	1952
3.	NECMETTİN BUYRUK	1953
4.	HİKMET ÇOĞAL	1955
5.	SEDAT HEYBELİ	1957
6.	HAKKI YATILMIŞ	1959
7.	TURHAN ÖZDEMİR	1960
8.	GANİ ŞENOL	2463
9.	NECATİ EKİCİ	2465
10.	SELAMİ GÜRLE	1942
11.	FETHİ YAŞGÜL	1943
12.	ŞERAFETTİN SEMİRAY	1944
13.	MEHMET CEMSEK	1947
14.	HAYRETTİN TANRIVERDİ	1899
15.	TAHİR GÜLTEKİN	1900
16.	TAYYAR KÜÇÜKAYDIN	1904
17.	KERİM KANSERT	1906
18.	MÜRŞİT KIRBAŞ	1910
19.	GALİP BOZBAĞ	1912
20.	MEHMET YILMAZ	1916
21.	AHMET KIVIRCIK	1921
22.	ZEKAI GÜLÇİĞ	1923
23.	NEJAT YAÇU	1926
24.	SALİH ALTMER	1931
25.	SAFFET KUTLUK	1933
26.	İZZET GÖZAYDIN	1934
27.	RIZA GENÇKUL	1935
28.	MUAMMER ÖZGÜLENC	1936
29.	NİHAT OZMAN	1939
30.	RECEP YURDAER	1870
31.	ŞEFİK ÇİP	1874
32.	SUAT GÖRE	1878
33.	HAYRETTİN KÜÇÜKŞAHİN	1881
34.	MEHMET TARAK	1885
35.	EKREM ŞEİR	1889
36.	TACETTİN SARAÇ	1891
37.	NURİ TOPÇUOĞLU	1892
38.	İSMAİL ÇETNİ	1895
39.	ŞERAFETTİN DEMİREL	1861
40.	FARUK UNCU	1863
41.	HALİT SEZER	1865
42.	NECDET ANDIÇ	1868

43.	M.ALİ KARŞIDURAN	1869
44.	ALİ ERANİL	1851
45.	NAZİR CANTAŞ	1852
46.	KENAN AKSEL	1853
47.	ALİ BAYKAL	1854
48.	ALİ KAĞAN	1856
49.	ORHAN ÇELİKBEDEN	1834
50.	KEMALETTİN KIZILGÖK	1836
51.	HAYDAR BATTAL	1837
52.	ŞEVKET SUCU	1840
53.	HASAN ALİM	1841
54.	HAKKI ÇAĞLI	1843
55.	KAZIM BAĞCI	1844
56.	TAHİR ALYAMAK	1846
57.	TAHSİN FIRTINA	1847
58.	VAHİT YÜKSEL	1849
59.	NECATİ BATIGÜN	1850
60.	HÜSEYİN KIZIL	1805
61.	VEDAT ULAŞ	1806
62.	SADİ ERKAN	1808
63.	AHMET ŞENDÜNDAR	1810
64.	NURETTİN YEŞİLYAPRAK	1813
65.	BAYRAM DOĞAN	1818
66.	ŞİNASİ TUNCEL	1819
67.	HÜSEYİN DOĞRUYOL	1820
68.	HİKMET KANIT	1822
69.	AHMET UÇAN	1825
70.	CEVAT EKSEN	1826
71.	SAMİ KÜLTE	1827
72.	İSMAİL DUYAR	1832
73.	NECAATTİN ÇELİKOL	1847
74.	RAHMİ SUDUR	1748
75.	HAKKI SERKEK	1749
76.	KEMAL ÖNAL	1753
77.	SALİH YALAMA	1762
78.	ŞAKİR GERNİ	1765
79.	ADİL KÜREKÇİOĞLU	1775
80.	KENAN ONUR	1801
81.	NEZİHİ KOR	1802
82.	MUHİTTİN ALADAĞ	1804
83.	SADİ DURUER	1690
84.	MUHİTTİN ARSEV	1706
85.	HÜSEYİN ERDOĞAN	1708
86.	SELAHATTİN AKPEKMEZ	1717
87.	ZEKİ KANDİR	1719
88.	İBRAHİM ÇOKYÜRÜR	1739
89.	HİKMET GÜLKOKAN	1902

90.	MUZAFFER TUFAN	1857
91.	FAHRETTİN KÜÇÜKHASKÖYLÜ	2467
92.	HÜSNÜ GÖNÜLALAN	1635
93.	ŞEMSETTİN COŞKUNPINAR	1649
94.	ZEKİ ALAŞAL	1683
95.	BAHTİYAR KILINÇ	1684
96.	NUMAN SAYDUT	2466
97.	NECDET ORAKIL	2468
98.	ABİDİN KONNUK	2472
99.	SALİH UÇKAN	2474
100.	ALİ BOLCAKAN	2475
101.	NURETTİN ÇEBGİL	1815
102.	APTÜLKADİR EĞELİ	1829
103.	SIRRI ALTIER	1893
104.	TURHAN SOĞANCI	1855
105.	SUPHİ FİRİK	1830
106.	MEHMET YELSALI	1833
107.	SAİM BARIŞ	1842
108.	İSMET DİKTÜRK	1694
109.	DOĞAN GÜNGÖR	1623
110.	OĞUZ ÜNSAL	1928
111.	NİYAZİ KUŞOĞLU	1759
112.	HASAN ÇAĞLAYAN	1817
113.	İSMAIL TÜRKMEN	1729
114.	AYHAN KÖKSAL	1949
115.	SALİM UZUNCA	1809

EK 30-D
DENİZ ASTSUBAY HAZIRLAMA OKULU 1945 YILI MEZUN ÖĞRENCİ İSİM
LİSTESİ

SIRA NO	AD SOYAD	OKUL NUMARASI
1.	AZİZ ÇAMDERELİ	1601
2.	REMZİ KÜÇÜKOĞLU	1662
3.	SAİT ETKEN	1780
4.	MUZAFFER YALMAN	1814
5.	NECATİ ÇALANGA	1845
6.	KEMAL İMAM	1867
7.	SELAHATTİN ÇETİNDEMİR	1828
8.	ŞÜKRÜ ÖZKURŞUNCU	1864
9.	ABİDİN TEKEŞMİ	1875
10.	HASAN BİRDAL	1876
11.	ZEYNEL TEZCAN	1879
12.	RAFET KÜÇÜKBAYRAKTAR	1886
13.	İRFAN ÖZBAŞARAN	1890
14.	NİZAMETTİN GÜRÇEŞME	1894
15.	HAYDAR ERKOR	1897
16.	NACİ ÇÖLKESEN	1901
17.	HÜZAMETTİN CÖMERT	1905
18.	CAHİT KALAYCIOĞLU	1909
19.	FİKRİ DEMİRTAŞ	1914
20.	KEMAL ACUN	1925
21.	FERİDUN ERBAYRAKTAR	1927
22.	ABDİ CENGİZ	2404
23.	NECDET DOĞANCAN	1928
24.	VASFİ POSTACI	1930
25.	EMİR ERCAN	1932
26.	MUZAFFER KAYA	1945
27.	AHMET PİŞİRİCİ	1950
28.	NİYAZİ YENİMİZRAK	1954
29.	RÜŞTÜ KALKAN	2301
30.	ASAF YİRİCİ	2301
31.	ZÜHTÜ YÜRÜGEL	2309
32.	TURGUT ŞİMŞİR	2311
33.	ALİ AKMAN	2312
34.	ZEKİ SOYLUOL	2311
35.	MUSTAFA PAŞMAKÇI	2315
36.	RAHMİ YALIN	2318
37.	ADİL ÖZKAN	2323
38.	NECDET SANI	2329
39.	CELAL BELEK	2330
40.	BEKİR EMLEK	2332
41.	NİYAZİ SEVER	2334
42.	TURAN ALPYEL	2338

43.	MEHMET KARAHÜSEYİNOĞLU	2340
44.	MUSTAFA ŞAHİN	2341
45.	MEHMET PALABIYIK	2343
46.	NURİ BIRAK	2345
47.	HÜSEYİN GÜMÜÇ	2347
48.	CEVAT BONİN	2349
49.	İHSAN SÜTBELAZ	2357
50.	ZİYAETTİN KAMER	2366
51.	SALAHATTİN GÜLYÜZ	2368
52.	AYHAN ÖZMEN	2369
53.	MÜMTAZ VURAL	2371
54.	SAİT ÖZASAL	2373
55.	ENVER VİÇE	2375
56.	MUSTAFA ÖKSÜZ	2376
57.	ZİYA COŞKUN	2382
58.	İBRAHİM SAYILIR	2383
59.	HAYRİ GÜL	2385
60.	OSMAN BÖÇEKOĞLU	2388
61.	YAŞAR ORAL	2391
62.	ZİYAEDDİN DÜŞSAY	2395
63.	SABAHATTİN ALTIN	2397
64.	VEYSEL GÜLTEKİN	2398
65.	FERRUH YEŞİM	2402
66.	ALİ BIÇAKÇI	2403
67.	NECMETTİN TERZİ	2405
68.	ABİDİN EŞE	2407
69.	ŞÜKRÜ BALÇILAR	2410
70.	TEVFİK SEVKAN	2408
71.	HAMİT ERKAMAY	2411
72.	SADETTİN YARIŞEL	2412
73.	DOĞAN ÜNSAL	2413
74.	ZEKİ GİDER	2414
75.	CEMAL AKDOĞAN	2415
76.	RİDVAN KILIÇ	2416
77.	RAHMİ DURSUN	2425
78.	HÜSEYİN ÜŞÜMÜŞ	2419
79.	BEDRİ ÖZGER	2426
80.	FARUK TEMİZ	2431
81.	NECATİ ERKUZU	2433
82.	BAHATTİN KOLÇAK	2435
83.	VAHİT CANBOLAT	2440
84.	MUSTAFA CANAYAKIN	2448
85.	HÜSEYİN KONUK	2449
86.	NECİP TAPAN	2450
87.	NECATİ TAPAN	2451
88.	MEHMET SORMAZ	2454
89.	SÜLEYMAN BORAGAN	2460

90.	NİHAT ORGÜÇ	2464
91.	SALİH SEÇER	2473
92.	KENAN YAYLALI	2476
93.	NEJAT KÜÇÜKÜNAL	2477
94.	İSMAİL DEMİRSÜREN	2478
95.	SABRİ ŞEN	2479
96.	TAHSİN ARMAĞAN	2481
97.	NECATİ GEZER	2486
98.	SADETTİN İMAM	2487
99.	ZEKİ KARABEL	2488
100.	NECATİ BULAT	2490
101.	ORHAN KANSOY	2497
102.	SALİH ÖZKOÇ	2498
103.	NECDET ERGAN	2499
104.	TALAT ÖZDEMİR	2500
105.	NEZİH BAYDAR	2501
106.	HALİT ACAN	HARİÇTEN
107.	KUDRET ANAFARTA	1658
108.	AHMET ÖN	1839
109.	TURGUT DURMAZ	1918
110.	NAMİK CANAYDIN	2377
111.	RAFET İNCE	2437

EK 30-E
DENİZ ASTSUBAY HAZIRLAMA OKULU 1946 YILI MEZUN ÖĞRENCİ İSİM
LİSTESİ

SIRA NO	AD SOYAD	OKUL NUMARASI
1.	MEMDUH SENÇOK	40
2.	MEHMET TANIK	42
3.	A.YILMAZ BEŞGÜLER	43
4.	HALİL OKTAY	48
5.	ZEKİ YÜREK	49
6.	CEVAT SUCU	53
7.	TARIK BARUTÇU	56
8.	RECEP ÇAMURCA	85
9.	TEMEL ÇAVŞAN	94
10.	MAHMUT TÜFEKÇİLER	98
11.	İZZET UZANLI	1860
12.	SACİT DEMİREL	1994
13.	NAZİM ÖZDİKMEN	2363
14.	İSMAİL KESİCİ	2485
15.	AHMET DAMDANDÜŞEN	6
16.	KEMAL CAN	87
17.	ALİ TAŞTURAN	107
18.	TURAN BİROL	116
19.	AYHAN GÖKYAY	126
20.	SABRİ ÖVEŞOĞLU	33
21.	HAYRİ GÜNEYSU	66
22.	LÜTFİ İNCE	128
23.	İLYAS ÖMERCANLI	129
24.	KEMAL AKSÜREN	130
25.	İBRAHİM KOCABAŞ	132
26.	SAİM KARAKALE	2316
27.	İSMAİL APAKDENİZ	2328
28.	NECDET ERTAN	2422
29.	VEDAT SADİ	2495
30.	ALİ PEHLİVAN	2
31.	KENAN TOKATLI	3
32.	SADIK ÖNER	8
33.	MAZHAR KILÇIK	13

EK 30-F
DENİZ ASTSUBAY HAZIRLAMA OKULU 1947 YILI MEZUN ÖĞRENCİ İSİM
LİSTESİ

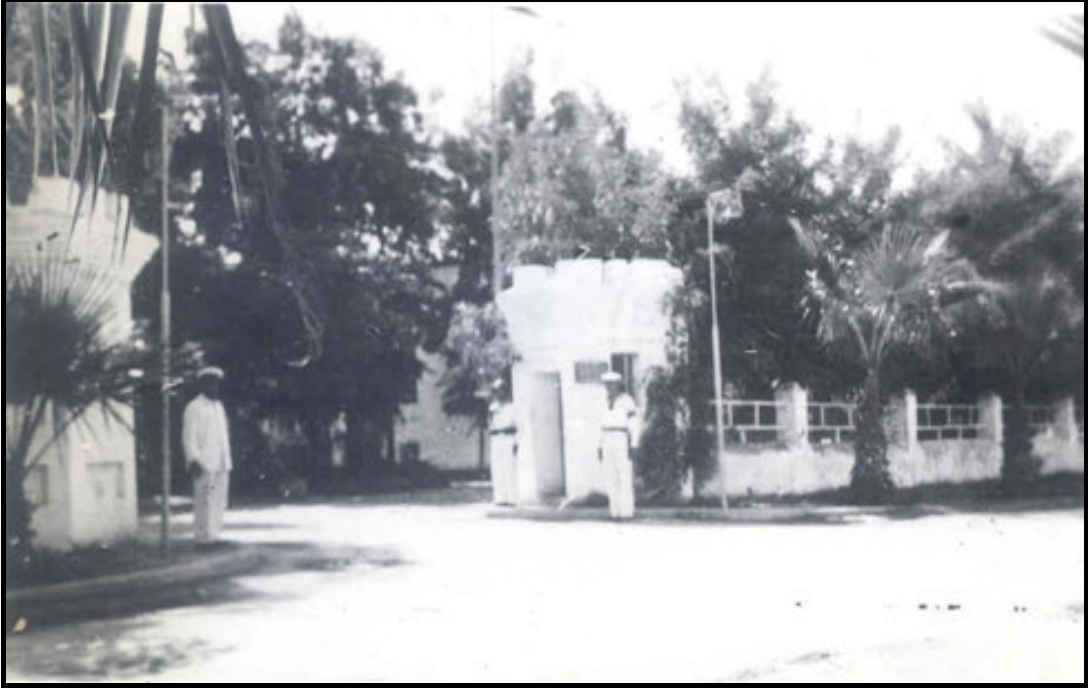
SIRA NO	AD SOYAD	OKUL NUMARASI
1.	HAŞİM EMİRGAN	2324
2.	VEDAT ÖZER	2374
3.	S.ERDOĞAN ERKENGİTTİ	2406
4.	HALİL CABAR	2421
5.	M.NEZİH İRTAN	2424
6.	MUAMMER GÜVEN	2429
7.	KENAN TOKATLI	3
8.	HÜSEYİN AYMER	7
9.	MAHMUT ACAR	21
10.	AHMET BABAOĞLU	27
11.	BAHATTİN ZİŞTAVLI	34
12.	MUSTAFA SAY	35
13.	MAZHAR KORKUT	51
14.	CEMALETTİN ÇALI	64
15.	İSMET ERGÜN	72
16.	HÜSEYİN UÇAN	73
17.	NURETTİN AKTAN	74
18.	FERİDUN CANLIYAŞAR	79
19.	M.ALİ AVLA	82
20.	KAMİL DEĞİRMENCİ	89
21.	CEMALETTİN ADALILAR	91
22.	SADETTİN TAŞAN	92
23.	YAŞAR ULAKÇI	95
24.	ŞİNASİ AKTÜRK	108
25.	MUSTAFA GÜNER	112
26.	AKİF ARDA	114
27.	HÜSEYİN BOZBAĞ	117
28.	RASİM SAYIN	120
29.	ÖZDEMİR BAYLI	124
30.	FİKRET ÖCAL	127
31.	OSMAN ÇELİK	151
32.	MUSTAFA BAŞARAN	153
33.	SABAHATTİN TURATELA	155
34.	ADNAN TURAKAN	159
35.	BEYHANGÖKYAY	168
36.	ŞÜKRÜ KILIÇARSLANLAR	170
37.	RAMAZAN BÜYÜK	172
38.	H.CAHİT AKTÜNEL	173
39.	MEHMET ÖZTÜRK	179
40.	HİKMET KEMER	181
41.	CEMAL KAYA	184
42.	CAN GÜN	186

43.	İBRAHİM DOĞU	203
44.	ZEKÂİ KARTAL	205
45.	İSMÂİL GEZER	209
46.	GÜNAYDIN BAKIN	213
47.	A.NİHAT GÖKCÜL	214
48.	İBRAHİM ÜÇMAN	216
49.	GALİP SONUVAR	15
50.	NECDET KARATEPE	19
51.	SAİM GÖNÜL	45
52.	NURİ ERKAN	28
53.	ERDOĞAN ZERMAN	194
54.	SADİ TARKAN	207
55.	LÜTFÜ BATUR	131
56.	KEMAL TOK	77

Deniz Gedikli Okulu mezunları.

Kaynak: Karamürsel Eğitim Merkez Komutanlığı arşivi.

EK 32

Mersin'deki Deniz Harp Okulu ve Lisesi Komutanlığı'nın Lumbarağzından bir görünüm.(1941-1946)

Kaynak: Deniz Harp Okulu Arşivi, İstanbul.

EK 33

Mersin'deki Deniz Harp Okulu ve Lisesi Komutanlığı'nın dersane binası.(1941-1946)

Kaynak: Deniz Harp Okulu Arşivi, İstanbul.

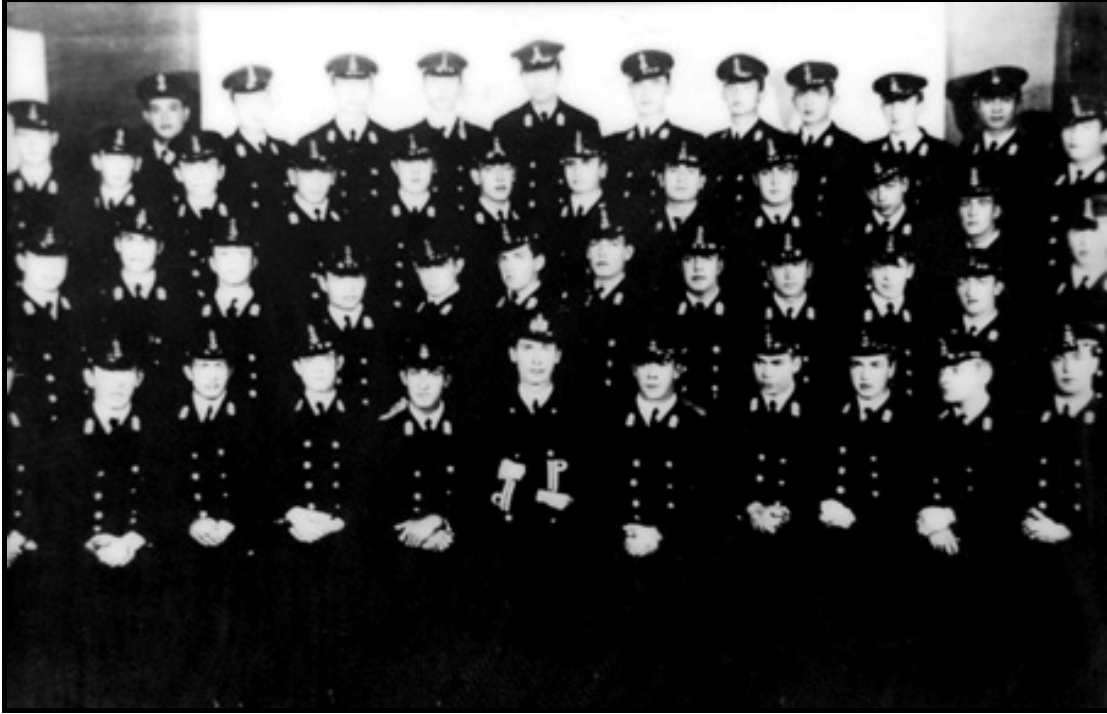
EK 34

Deniz Harp Okulu öğrencileri okul bahçesinde, Mersin.(1943)

Kaynak: Deniz Harp Okulu Arşivi, İstanbul.

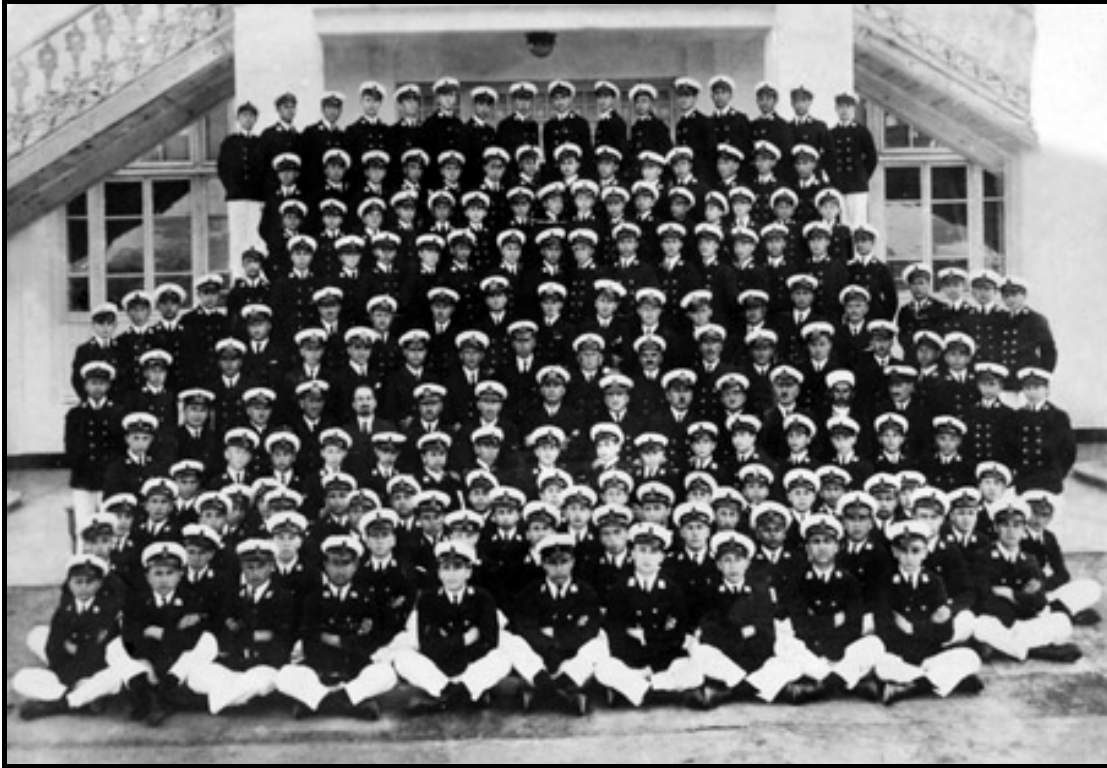
EK 35

39-40 Deniz Lisesi, -42 Harp Okul Mezunları.

Kaynak: Deniz Harp Okulu Arşivi, İstanbul.

EK 36

43 Harp Okulu Öğrencileri.

Kaynak: Deniz Harp Okulu Arşivi, İstanbul.

EK 37

1942 Deniz Harp Okulu And içme töreni, Mersin.

Kaynak: Fahri Çoker, *Bahriyemizin Yakın Tarihinden Kesitler*. Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Karargah Basımevi, Ankara, 1994, s. 85.

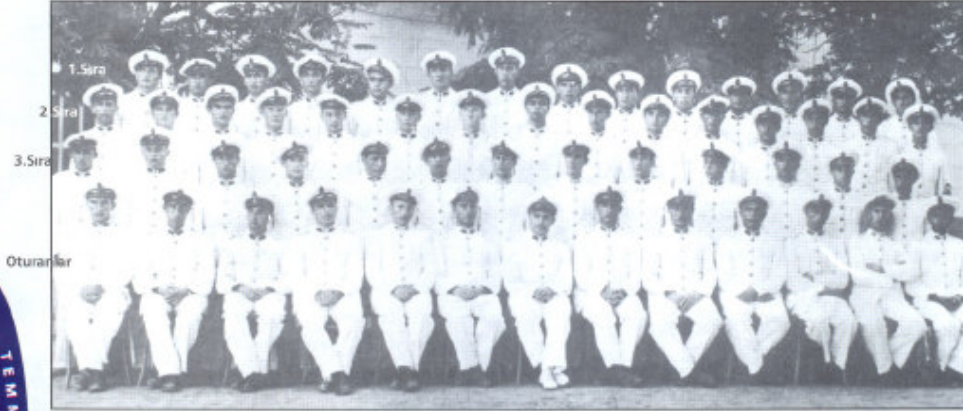
EK 38

Deniz Harp Okulu 1945 mezunları.
Kaynak: Deniz Harp Okulu Arşivi, İstanbul.

EK 39

1945-1946 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILINDA DENİZ HARP (1) DE SINIF SUBAYLARIMIZLA (MERSİN:TEMMUZ 1946)

1. SIRA :

1. Faruk YORULMAZ (Gv.)
2. Necdet ÖZBİLGEN (Gv.)
3. Halil DİNÇ (Gv.)
4. Mesut YARDIMCI (Gv.)
5. Talha DENİZCİ (Gv.)
6. Zahit ÖZAK (Mk.)
7. Mustafa ZALOĞLU
8. Turhan BÖRÜ (Gv.)
9. Fahrettin GÖKNAR (Gv.)
10. Osman ÖZKANLI (Mk.)
11. İzzet TEPEKÖYLE (Gv.)
12. Oğuz GÜLŞENİ (Gv.)
13. Mustafa KURULLU (Gv.)
14. Recep ÜLGEN (Gv.)

2. SIRA :

15. Yaşar AYRAÇMA (Gv.)
16. Kazım TOKAT (Mk.)
17. İsmet ÇAKMAK (Gv.)
18. Dilar AYTULUĞ (Mk.)

19. Faik BAYKAL (Gv.)

20. Celal ERGENE (Gv.)
21. Ömer CEBECİ (Gv.)
22. Erdoğan ENGİN (Gv.)
23. Nezih EREL (Gv.)
24. Kadri TUNCALI (Gv.)
25. Hulki TEZTEL (Gv.)
26. Feyzi ÇELİKÖRS (Gv.)
27. Cenap BORA (Gv.)
28. Halit BUĞRA (Mk.)
29. Cemil BOĞUTARKAN (Gv.)

3. SIRA :

30. Suat TEZCAN (Gv.)
31. Ahmet MİRASYEDİ (Gv.)
32. Cahit SAYIL (Gv.)
33. Doğan KAYA (Gv.)
34. Ali GENÇAY (Gv.)
35. Enver TOPRAK (Gv.)
36. Fuat ÇİĞDEM (Gv.)
37. Münip DEMİRGAN (Mk.)

38. Altan ŞARMAN (Gv.)

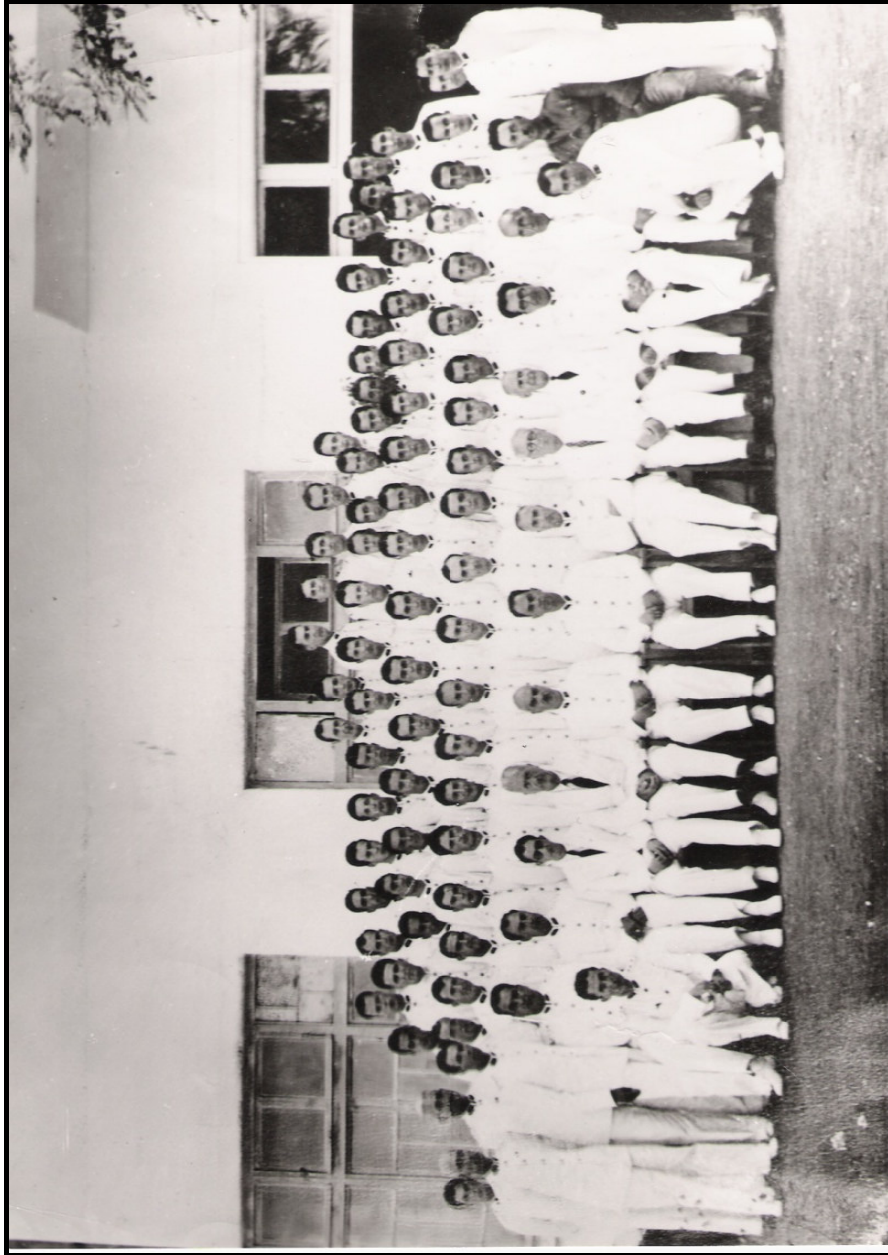
39. Muhlis ÜLKÜ (Mk.)
40. Burhan KARADENİZ (Lv.)
41. Rüçhan ARKAN (Mk.)
42. Nazif KÜÇÜKAY (Mk.)

OTURANLAR :

43. Feyzi ERÖKAY (Mk.)
44. Lütfi OKAN (Gv.)
45. Emin GÖKSAN (Gv.)
46. Fuat BAŞOL (Gv.)
47. Hilmi ÇİLEM (Gv.)
48. Şeref BATBAY (Gv.)
49. Sınıf Subayı Gv.Ütgm.
Burhanettin YALÇINER
50. Besim AVCITUNCER (Gv.)
51. Ali YAPICI (Mk.)
52. Muharrem GÜNEY (Gv.)
53. Bülent KUTUN (Gv.)
54. Namik GÖKÇAY (Mk.)
55. Muhip DİLMEN (Gv.)

Deniz Harp Okulu birinci sınıf 1945-46 öğretim yılında, Mersin.(Temmuz 1946)
Kaynak: Deniz Kuvvetleri Dergisi. Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Yayını.

EK 40

1945 yılı Deniz Harp Okulu.

Kaynak: *Deniz harp okulu kataloğu*. Deniz Harp Okulu Basımevi, İstanbul, 1979, s. 96.

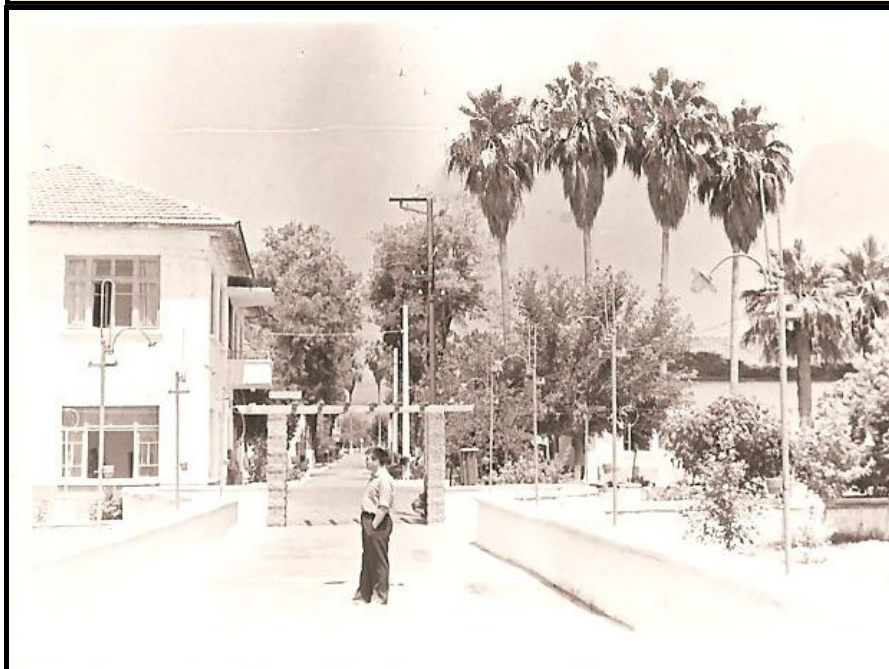
EK 41

Deniz Harp Okul, Mersin.

Kaynak: *Deniz mektepleri tarihçesi*, Deniz Matbaası, İstanbul, 194, s. 75.

EK 42-A

EK 42-B

Deniz Harp Okulunun 1960lardaki durumu.
Kaynak: İbrahim Akkaya koleksiyonundan.

EK 43

Deniz Okullarının anısına yapılan anıt.

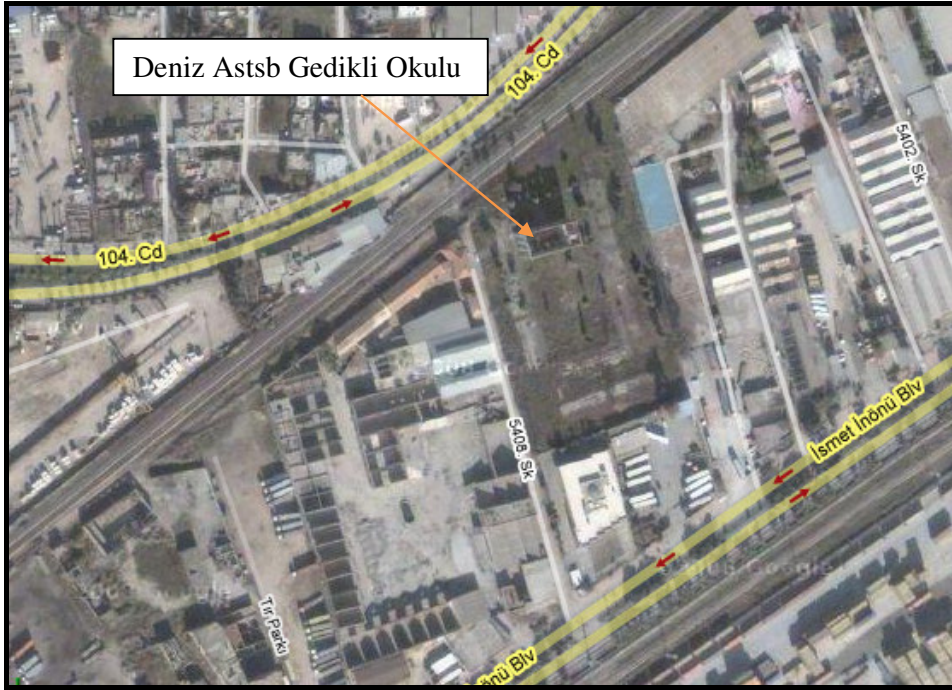
Kaynak: Akdeniz Bölge Komutanlığı arşivi.

EK 44

Deniz Astsubay Gedikli okulu.

Kaynak: Ali Murat Merzeci koleksiyonu.

Deniz Astsubay Gedikli okulunun yeri

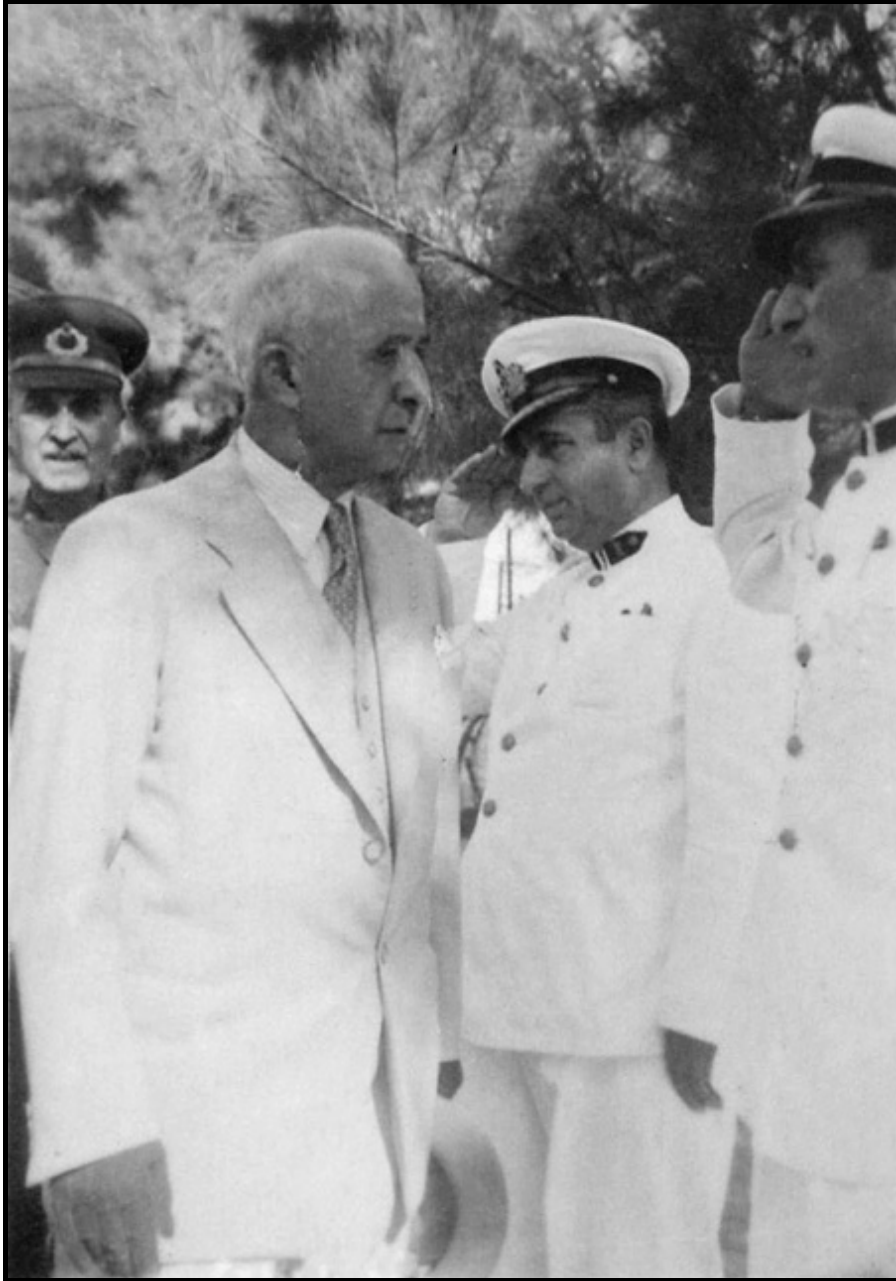
Kaynak: Mersin Merkez Komutanlığı arşivi.

EK 45

Deniz Astsubay Gedikli okulunun suluboya resmi.
Kaynak: Ali Murat Merzeci koleksiyonu.

EK 46-A

İsmet İnönü'nün Deniz Astsubay Gedikli okulunu 1943 yılında ziyareti.

Kaynak: Salih Tezcan, *Türk Deniz Tarihi*, Deniz İkmal Grup Komutanlığı

Matbaası, Ankara, 2005, s. 48.

EK 46-B

General A. Rıza Artunkalı'nın Mersin Deniz Astsubay Okulunu ziyareti
Kaynak: *Deniz Mektepleri Tarihiçesi*, Deniz Matbaası, İstanbul, 1941, s.67.

EK 47

Dz. Hr. O. ve Ls.											
Okul №	Adı, soy adı	Babasının adı	Doğduğu yer ve tarihi			Nüfus yazıldığı yer					
1314	Hasan Rıdvan Bey	Galan	İstanbul 17-1-70-1340			İst. Harp Okulu					
Mensub olduğu askerlik bürosu		Babasının mesleği	Geldiği okul		Geldiği şahadetname						
Beylik		Emekli D. S. B.	Adı	Sınıfı	Nevi	№	Tarihi	Müamele №			
			Harmanca İ. S.	10		5/116	11-7-94				
Kabul edildiği		İmtihana veya imtihanı		Aile adresi		Tuzluktaş G. H. Kalya Sokak № 3 İstanbul					
Tarihi	Sınıfı	Derecesi									
1-10-94	10		İmtihana								
İmtihan neticesi											
Sınıflar		Meslek kabiliyeti	Tam №	Kazandığı №	Derecesi	Sınıf mevcudu	Muamele №	Boyuna	Ağırlığı	Mükâfat	Mücazat
9 uncu sınıf imtihan neticesi											
10 uncu sınıf terfi tarihi											
10 uncu sınıf imtihan neticesi											
11 inci sınıf terfi tarihi											
11 inci sınıf imtihan neticesi											
Dz. Talebeline terfi tarihi											
Ayrıldığı meslek											
1. inci dersinin başladığı tarih		Ev. Hr. I. Ders: I. m. licesi: Terfi: (Orta)		Ev. Hr. I. Ders: I. m. licesi: Terfi: (Orta)		Ev. Hr. I. Ders: I. m. licesi: Terfi: (Orta)		Ev. Hr. I. Ders: I. m. licesi: Terfi: (Orta)			
" " imtihan neticesi		Ev. Hr. I. Sınıf sınavı imtihanı sonucu geçti (Orta)		Ev. Hr. I. Sınıf sınavı imtihanı sonucu geçti (Orta)		Ev. Hr. I. Sınıf sınavı imtihanı sonucu geçti (Orta)		Ev. Hr. I. Sınıf sınavı imtihanı sonucu geçti (Orta)			
2. inci dersinin başladığı tarih		Ev. Hr. I. Ders: II. ve III. Ders: I. m. licesi: Terfi: (Orta)		Ev. Hr. I. Ders: II. ve III. Ders: I. m. licesi: Terfi: (Orta)		Ev. Hr. I. Ders: II. ve III. Ders: I. m. licesi: Terfi: (Orta)		Ev. Hr. I. Ders: II. ve III. Ders: I. m. licesi: Terfi: (Orta)			
" " imtihan neticesi		Ev. Hr. I. Ders: II. ve III. Ders: I. m. licesi: Terfi: (Orta)		Ev. Hr. I. Ders: II. ve III. Ders: I. m. licesi: Terfi: (Orta)		Ev. Hr. I. Ders: II. ve III. Ders: I. m. licesi: Terfi: (Orta)		Ev. Hr. I. Ders: II. ve III. Ders: I. m. licesi: Terfi: (Orta)			
3. üncü dersinin başladığı tarih											
" " imtihan neticesi											
Kabul ve hilketine terfi tarihi											
4. üncü dersinin başladığı tarih											
" " imtihan neticesi											
Mülakata terfi tarihi											
İliracı											
Sınıfı	Tarihi	Sebebi				Muamele №	Alâmeti fîrihası				
Vazifede bulunmadığı günler											
İnfikâki	Muamele №	Avjoti	Muamele №		Sebebi		Teşekkülâtı				
					(Tasarrufların devamı olan) Dz. H. S. B. 36. S. 366 gün ve 800 sayılı raporuna ev. ok. s. 6. b. 366, 30252		Sağları				
					Dz. Harp Okulu Lütifine emsalleri: I. Hastanesinin 27 Ocak 1946 gün ve 388 sayılı raporu "Dz. Harp Okulu Lütifine" şeklinde olmuştur. D. Ok. S. Md. 366, 366/366		Kırgınları				
							Güzelere				
							Burunu				
							Ağızları				
							Dizleri				
							Sırtları				
							Genesi				
							Alâmeti fîrikai mümeyyizesi				
Tezkiye :											

Deniz Harp Okulu ve Lisesi kayıt defteri.

Kaynak: Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Lalahan Deniz Genel Arşiv Müdürlüğü, Ankara.

EK 48

Tabl. sıra № 2

Deniz harp mektebi, deniz lisesi ve deniz gedikli küçük zabıt ihzari mekteplerine mahsus hesap ve hüviyet cüzdanı.

İstanbul.
Deniz matbaası
1930

Mektebin ismi	Deniz Lisesi
Sınıfı	X
Künye numarası	148
Adı	Ferida b.
Babasının adı	Ferit
Memleketi	Bolu

Deniz Kuvvetleri Sayı 598 Mart '07

64

-- 3 --

Öğrencilere ait hesap ve hüviyet cüzdanı.

Kaynak: Afif Büyüktuğrul, *Cumhuriyet Donanması*, Deniz Basımevi. İstanbul, 1967, s.